



Diagnoza Problemów Społecznych Gminy Nieborów



www.diagnoza-spoleczna.pl

www.diagnoza-spoleczna.pl
telefon: 795 721 212
mail: info@diagnoza-spoleczna.pl
Rynek Główny 28, 31-010 Kraków

Spis treści

| | |
|--|-----|
| 1. Wstęp | 1 |
| 2. Metodologia | 6 |
| 3. Analiza danych zastanych | 8 |
| 4. Badanie dorosłych mieszkańców | 17 |
| 4. 1. Charakterystyka respondentów | 18 |
| 4. 2. Problem alkoholowy | 23 |
| 4. 3. Problem narkotykowy | 33 |
| 4. 4. Problem przemocowy | 42 |
| 4. 5. Problem uzależnień behawioralnych | 54 |
| 4. 6. Problemy społeczne z perspektywy mieszkańców | 64 |
| 4. 7. Profilaktyka z perspektywy mieszkańców | 75 |
| 5. Badanie uczniów klas 4-6 | 81 |
| 5. 1. Charakterystyka respondentów | 82 |
| 5. 2. Problem alkoholowy | 84 |
| 5. 3. Problem nikotynowy | 88 |
| 5. 4. Problem narkotykowy | 93 |
| 5. 5. Problem przemocowy | 96 |
| 5. 6. Problem uzależnień behawioralnych | 108 |
| 5. 7. Czas wolny i relacje z perspektywy uczniów | 116 |
| 6. Badanie uczniów klas 7-8 | 128 |
| 6. 1. Charakterystyka respondentów | 129 |
| 6. 2. Problem alkoholowy | 131 |
| 6. 3. Problem nikotynowy | 141 |
| 6. 4. Problem narkotykowy | 148 |
| 6. 5. Problem przemocowy | 159 |
| 6. 6. Problem uzależnień behawioralnych | 170 |
| 6. 7. Czas wolny i relacje z perspektywy uczniów | 180 |
| 7. Wywiady pogłębione wśród pracowników Urzędu Gminy w Nieborowie i/lub pracowników GOPS w Nieborowie | 193 |
| 7. 1. Charakterystyka respondentów | 194 |
| 7. 2. Problemy społeczne | 197 |
| 8. Wnioski i rekomendacje | 215 |

1. Wstęp



Wprowadzenie

Bezpieczeństwo traktowane jest jako jedna z najważniejszych wartości w życiu człowieka. Oznacza ono stan obiektywny polegający na braku zagrożenia, odczuwany subiektywnie przez jednostki lub grupy. W najbardziej ogólnym ujęciu pojęcie bezpieczeństwa oznacza stan, w którym nie są popełniane przestępstwa, zwłaszcza przeciwko życiu, zdrowiu i mieniu. Pojęcie bezpieczeństwa w języku potocznym oznacza stan, w którym jednostka ma poczucie pewności, oparcia w drugiej osobie lub w sprawnie działającym systemie prawnym. Bezpieczeństwo społeczne może być zagrożone przez problemy społeczne, określane jako „zachowania ludzkie i zjawiska społeczne, które ze względu na swój charakter, skutki czy intensywność występowania postrzegane są i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domagające się rozwiązania” (Jerzy Kwaśniewski), czy też w definicji R. Marisa to: „ogólne wzory zachowania ludzkiego lub warunków społecznych, które są postrzegane jako zagrożenia dla społeczeństwa przez znaczącą liczbę ludności, przez silne grupy, bądź przez charyzmatyczne jednostki, oraz które mogą być rozwiązane czy też którym można jakoś zaradzić”. Według K. Fryszackiego, warunkiem determinującym zaistnienie problemu społecznego jest stan świadomości. Pojawiające się i narastające poczucie niepokoju, zagrożenia, sprzeciwu to mechanizm identyfikowania problemów oraz nadawania im społecznego charakteru. W świetle tych definicji muszą pojawić się cztery istotne elementy, aby można było mówić o problemie społecznym:

- problem społeczny jest zjawiskiem niepożądanym;
- wywołuje krytykę znacznej liczby ludzi;
- jest zjawiskiem możliwym do przewyżczenia;
- można go przewyżczyć przez zbiorowe działanie.

Kwestia niepożądanych zjawisk o charakterze społecznym poruszona została w Strategii Bezpieczeństwa Narodowego RP z 2014 r. W dokumencie za interes narodowy w dziedzinie bezpieczeństwa uznano m.in. „zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju potencjału społecznego i gospodarczego państwa, ze szczególnym uwzględnieniem warunków życia i zdrowia ludności jako podstawy bytowania”. Tym samym wyrażono potrzebę eliminowania zjawisk godzących w egzystencję jednostki i utrudniających rozwój społeczeństwa. W strategii podkreślono, że barierą dla dalszego rozwoju jest utrzymujące się zjawisko długotrwałego bezrobocia, ubóstwa i wykluczenia społecznego, a co za tym idzie rozwarstwienia społecznego i nierównego dostępu do dóbr i usług. Liczne badania wskazują również, iż problemem społecznym nie są tylko wyżej wymienione zjawiska. Sondaże opinii publicznych realizowane przez różne ośrodki w Polsce w ostatnim ćwierćwieczu wskazują na istotność problemów takich jak: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawczą oraz wykluczenie społeczne. Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Stałe analizowane zagrożenia w znaczący sposób wpływają na jakość i standard życia ludzi, a tym samym na poziom rozwoju cywilizacyjnego danego państwa, czy regionu. Obowiązek przeprowadzania diagnozy społecznej w jednostkach samorządu terytorialnego reguluje ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. W akcie prawnym określono, że gmina opracowuje strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej. Zapis ten wzmocniono w art. 17 ustawy podkreślając, że do zadań własnych gmina o charakterze obowiązkowym należy właśnie opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Diagnoza jest systemem racjonalnych czynności służących do rozpoznania właściwości jakiegoś stanu rzeczy, zdarzenia czy obiektu, które jest podejmowane dla rozwiązania jakiegoś problemu praktycznego. Istotą każdej diagnozy jest stosowanie istniejącej ogólnej wiedzy dla identyfikowania rozmaitych elementów rzeczywistości, jako należących bądź nie należących do znanych, na gruncie tej wiedzy, kategorii ogólnych, klas, czy typów. Ma na celu przede wszystkim zdiagnozowanie stanu społeczeństwa oraz wskazanie przyczyn obecnej sytuacji. Bezpośrednio lub pośrednio odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Jej specyfiką jest fakt, iż koncentruje się ona na zidentyfikowaniu i opisanie takich zjawisk, które ograniczają zaspokojenie potrzeb społecznych lub stwarzają zagrożenie takiego ograniczenia. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Głównymi celami diagnozy społecznej jest:

- Identyfikacja przyczyn wywołujących sytuacje problemowe,
- Identyfikacja wzajemnych związków pomiędzy problemami i kwestiami społecznymi,
- Identyfikacja skali problemów społecznych w danym układzie administracyjnym,
- Identyfikacja regionalnych, lokalnych uwarunkowań problemów społecznych,
- Analiza podejmowanych działań zmierzających do rozwiązania sytuacji problemowej lub jej złagodzenia,
- Analiza proponowanych rozwiązań przez politykę społeczną regionu.

Jak zauważa Jerzy Apanowicz „rzetelna diagnoza ma na celu stwierdzenie prawdziwych faktów lub zjawisk, ustalenie stanu faktycznego, rzeczywistych cech i zasad funkcjonowania”. Specyfiką diagnozy problemów społecznych jest to, że koncentruje się ona na identyfikacji i opisie zjawisk ograniczających lub stwarzających zagrożenie ograniczenia zaspokajania potrzeb społecznych dotyczących wielu osób w społeczności. Wprowadzanie w życie dobrze skonstruowanych

programów prewencyjnych, wynikających z rzetelnie przeprowadzonej diagnozy społecznej przyczyni się do podniesienia poczucia bezpieczeństwa wśród członków społeczności lokalnej.

Zakres i problematyka badawcza

W ramach Diagnozy lokalnych problemów społecznych w Gminie Nieborów badaniu poddano problemy społeczne, o których skali i zasięgu trudno jest wnioskować jedynie na podstawie danych zastanych. Są to problemy uzależnień od substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej, a także problem ubóstwa, starzenia się społeczeństwa i

niepełnosprawności. Specyfika tych zjawisk powoduje, że są trudne z perspektywy osoby – do uświadomienia sobie ich zaistnienia, a z perspektywy instytucji – do rozpoznania. Nierzadko bowiem łatwiej przyznać się do ubóstwa, bezrobocia czy choroby, niż do uzależnienia bądź przemocy, co spowodowane jest m.in. wstydem oraz niechęcią do ujawniania spraw rodzinnych obcym osobom. Niniejszy dokument składa się z dwóch części. Pierwsza ma charakter teoretyczno – metodologiczny. Przedstawiono w niej założenia realizowanych badań, ich podstawę teoretyczną oraz opisano metodologię przeprowadzonych badań własnych. Druga część prezentuje wyniki badań przeprowadzonych wśród osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży zamieszkałych w Gminie Nieborów. Na zakończenie przedstawione zostały wnioski i rekomendacje, wynikające z przeprowadzonego badania. Głównym celem realizowanej diagnozy było wskazanie skali problemu uzależnień chemicznych, zjawiska przemocy domowej, rówieśniczej i szkolnej, problemu uzależnień behawioralnych, a także problemu ubóstwa, starzenia się społeczeństwa, niepełnosprawności na terenie Gminie Nieborów.

Charakterystyka wybranych problemów społecznych

Badania realizowane w Gminie Nieborów obejmowały problematykę uzależnień chemicznych, behawioralnych, problemu przemocy, a także problem ubóstwa, starzenia się społeczeństwa i niepełnosprawności. Uzależnienie, rozumiane w szerokim pojęciu, obejmuje zarówno zależności od różnych substancji psychoaktywnych, jak też uzależnienia behawioralne (od gier, natrętnych zakupów, pracy, Internetu itd.). Uzależnienie można określić jako nawracające zaburzenie obejmujące procesy psychiczne, ale również często wegetatywne i somatyczne. Zasadniczą cechą uzależnień od substancji psychoaktywnych jest utrata kontroli nad procesami zachowania popędowego, a więc nad dążeniem do kontaktu z substancją, kompulsywne jej poszukiwanie i pobieranie. Substancje psychoaktywne, w mowie potocznej środki odurzające, używki, narkotyki miękkie, narkotyki twarde czy dopalacze, definiowane jako związki chemiczne pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, wpływające na centralny układ nerwowy. Przyjmowane są w celu doznania przyjemności, zmiany świadomości, uzyskania określonego nastroju, przeżycia ekstremalnych doznań. W świetle Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (ICD - 10) obowiązującej w Polsce od 1992 roku, substancjami psychoaktywnymi powodującymi zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania są: alkohol, opioidy, kanabinole, substancje uspokajające i nasenne, kokaina, inne substancje stymulujące, w tym kofeina, halucynogeny, tytoń, lotne rozpuszczalniki organiczne oraz inne narkotyki i substancje psychoaktywne.

W Polsce obowiązuje podział substancji psychoaktywnych na trzy główne grupy:

- alkohol, opiaty, leki uspokajające i nasenne (działające głównie rozluźniająco, uspokajająco, nasennie),
- kanabinole i inne substancje halucynogenne, lotne rozpuszczalniki (działające głównie euforycznie),
- kokaina i inne substancje stymulujące, nikotyna (działające pobudzająco, podwyższające nastrój).

W zależności od rodzaju substancji psychoaktywnej można wyróżnić różne rodzaje uzależnień, takie jak alkoholizm, narkomania, nikotynizm.

- **Alkoholizm** – według WHO to „wszelki sposób picia, który wykracza poza miarę tradycyjnego i zwyczajowego spożycia albo poza ramy obyczajowego, przyjętego w całej społeczności, picia towarzyskiego bez względu na czynniki, które do tego prowadzą” . Alkoholizm ściśle wiąże się z negatywnymi zjawiskami społecznymi takimi jak: bezrobocie, przemoc, ubóstwo, czy zachowania kryminalne. Problem alkoholowy wśród współczesnych społeczeństw jest problemem o bardzo szerokim zasięgu.

- **Narkomania** – według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. przeciwdziałaniu narkomanii, narkomania to: „stałe lub okresowe używanie w celach innych środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich”

- **Nikotynizm** – jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna – silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Nikotynizm jest uzależnieniem fizycznym i psychicznym. Został szczegółowo opisany w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD 10.

Granice pomiędzy uzależnieniami mogą być jednak nieostre. Niezależnie jednak od rodzaju uzależnienia może ono przynieść negatywne konsekwencje w wielu wymiarach, utrudnia bowiem prawidłowe funkcjonowanie psychiczne, fizyczne i społeczne. Niejednokrotnie prowadzi nie tylko do utraty zdrowia, ale także do wykluczenia społecznego, przestępczości oraz problemów i dysfunkcji w rodzinie. Drugą grupą uzależnień analizowanych w niniejszej diagnozie były uzależnienia

behawioralne zwane także nałogami behawioralnymi. To pewne zachowania (np. korzystanie z Internetu, pracowanie, uprawianie ćwiczeń) nad którymi tracimy kontrolę. W konsekwencji, zamiast przynosić nam przyjemność, stają się problemami. Diagnostyka uzależnień behawioralnych obejmuje sześć kryteriów:

- zaabsorbowanie poznawcze i behawioralne danym zachowaniem;
- modyfikacja nastroju (angażowanie się w dane zachowanie na skutek nieradzenia sobie z negatywnymi emocjami, stresem lub z powodu dobrego nastroju);
- wzrastająca tolerancja na działanie danego zachowania;
- obecność symptomów odstawiennych (głównie psychologicznych);
- konflikt na każdym wymiarze funkcjonowania (rodzina, praca, hobby);
- nawrót.

Najważniejszą różnicą pomiędzy wykonywaniem jakiejś czynności z pasją a uzależnieniem jest utrata kontroli (odczuwanie przymusu) i powód, dla którego wykonujemy daną czynność. Utrata kontroli wiąże się z tym, że nie jesteśmy w stanie przestać, nawet jeśli próbujemy. W niniejszej diagnozie omówiono problem uzależnień od komputera i Internetu oraz gier hazardowych. Posługiwano się następującymi definicjami:

- **Uzależnienie internetowe** - to nowy rodzaj nałogu polegający na ustawicznym spędzaniu czasu przed komputerem, a zwłaszcza w sieci internetowej, charakteryzujący się wewnętrznym przymusem "bycia w sieci" osoby uzależnionej. Objawy uzależnienia internetowego to: traktowanie komputera jako środka na łagodzenie stresu, odczuwanie irytacji w sytuacjach innych niż kontakt z komputerem, podawanie nieprawdziwych danych na pytanie o czas spędzany przy komputerze.
- **Uzależnienie od hazardu** - należy do uzależnień behawioralnych i jest definiowane, jako powtarzające się działanie, które nie może być kontrolowane i jest ze szkodą dla osoby uzależnionej, jej wartości, zobowiązań społecznych, zawodowych, ekonomicznych i rodzinnych, oraz związanych z naruszaniem norm społecznych i prawa. Jest określane, jako patologiczny hazard, nałogowe granie, hazard przymusowy. Bywa nazywane ukrytym nałogiem, bowiem w przeciwieństwie do innych uzależnień nie wywołuje widocznych dla otoczenia symptomów i można go dość łatwo ukryć. O diagnozie tego zaburzenia nie decyduje rodzaj uprawianej gry, lecz sposób grania, który z czasem staje się sensem życia dla osoby uzależnionej i główną motywacją życiową. Aktywność związana z graniem jest dominującą aktywnością, która często prowadzi do utraty pracy, rodziny, dóbr materialnych i marginalizacji społecznej. Bez względu na ponoszone koszty nałogowy hazardzista wraca do gry i popędu tego nie sposób powstrzymać.

Kolejnym problemem społecznym charakteryzowanym w niniejszej diagnozie jest problem przemocy. Przemoc to jeden z problemów społecznych, których coraz bardziej staje się widoczny w polskiej rzeczywistości społecznej. Nie jest to nowy problem, jednak jego eskalacja zatacza coraz szersze kręgi w świecie współczesnym, przyjmując nowe formy i powodując coraz szersze, tragiczne skutki. Przemoc – to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw drugiej osobie. Narusza prawa i dobra osobiste, powoduje cierpienie i szkody. Jest działaniem intencjonalnym i zamierzonym, ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Zawsze powoduje ona jakieś szkody. Przemoc to nie to samo co agresja. To co je odróżnia, to przewaga sił jednej ze stron. W przypadku agresji zachowana jest równowaga sił pomiędzy stronami. Może ona przyjmować różne formy:

- **Przemoc fizyczna** – celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub też groźba uszkodzenia ciała. Może ona przybierać postać m.in. popychania, szarpania, bicia. Jest to niezwykle niebezpieczna forma przemocy, gdyż najczęściej zostawia ona ślady w postaci obrażeń, które mogą doprowadzić nawet do śmierci ofiary.
- **Przemoc psychiczna** – naruszanie godności osobistej. To m.in. powtarzające się poniżanie, ośmieszanie, manipulowanie, brak wsparcia, uwagi, wymagania i oczekiwania, którym nie można sprostać, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi. Jedną z form przemocy psychicznej jest nadopiekuńczość, przejawiająca się w dążeniu do ograniczenia samodzielności poszczególnych członków rodziny w różnych obszarach życia społecznego.
- **Zaniedbanie** – przyjmuje postać ciągłego niezaspokojenia podstawowych potrzeb biologicznych oraz psychicznych członków rodziny przez sprawujących nad nimi opiekę bliskich. Ten rodzaj przemocy może mieć formę niedożywiania dzieci, niewłaściwej opieki nad osobami starszymi, a także lekceważenia emocjonalnego, psychicznego oraz nie okazywaniem uczuć.
- **Przemoc ekonomiczna** – odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych lub odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwiania bądź ograniczania podjęcia pracy zarobkowej, ale to również niszczenie przedmiotów.
- **Przemoc seksualna** – zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych wbrew woli osoby doznającej przemocy. To m.in. zmuszanie do oglądania filmów pornograficznych, dotykanie wbrew woli w miejscach intymnych, zmuszanie do prostytucji, zachowań seksualnych z udziałem osób trzecich.

Analizując czynniki powodujące zachowania przemocowe, należy wziąć pod uwagę przede wszystkim trzy główne kategorie:

- Czynniki biologiczne – to między innymi: wysoki poziom testosteronu, zaburzenia hormonalne, zaburzenia w ośrodkowym układzie nerwowym, zaburzenia chromosomowe,
- Czynniki psychologiczne – negatywne doświadczenia z okresu dzieciństwa, cechy osobowości agresywno – impulsywnej, stres, nieudane relacje partnerskie i rodzinne, uzależnienia, niedojrzałość, patologia postaw rodzicielskich,
- Czynniki kulturowe – np. kultura patriarchalna, nowe media (telewizja, gry, Internet).

W kontekście badań realizowanych wśród najmłodszych mieszkańców Gminy Nieborów zwrócono uwagę także na zjawisko przemocy rówieśniczej, które definiowano w następujący sposób: Zjawisko przemocy rówieśniczej i szkolnej - „wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą jednostek lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji”. Coraz powszechniejszym rodzajem agresji rówieśniczej jest dręczenie jednych uczniów przez drugich. Przemoc rówieśnicza może przybierać formę przemocy bezpośredniej oraz pośredniej. Sprawcą przemocy rówieśniczej może być pojedyncza osoba lub grupa. Przecistawiając definicję przemocy, definicji agresji, którą określa się jako akt reaktywny, przemoc określana jest jako intencjonalne użycie przewagi siły, które narusza ustalony porządek. Agresja stanowi reakcję na różne bodźce, która wyraża gniew, złość co prowadzić może do przemocy. Wyraża się ona w bardziej świadomym wywieraniu presji na słabszej ofierze.

- **Starzenie się społeczeństwa** - zjawisko wynikające z wydłużającej się długości życia oraz zmniejszającej się dzietności. Starzenie się społeczeństwa wiąże się z szeregiem wyzwań, takich jak wzrost zapotrzebowania na usługi opiekuńcze, opieki zdrowotnej i zabezpieczenia społecznego, a także konieczność dostosowania struktur społecznych i gospodarczych do zmieniającego się demograficznego krajobrazu.

- **Ubóstwo** - problem odnosi się do sytuacji, w której osoby lub gospodarstwa domowe nie posiadają wystarczających zasobów finansowych, aby zaspokoić podstawowe potrzeby życiowe, takie jak mieszkanie, żywność, opieka zdrowotna, edukacja czy odzież. Jest to kompleksowy problem społeczny, wymagający podejmowania działań zarówno w zakresie polityki społecznej, jak i gospodarczej.

- **Niepelnosprawność** - problem odnosi się do trudności i wyzwań, z jakimi osoby niepełnosprawne borykają się na danym obszarze. Mogą to być problemy związane z dostępnością infrastruktury, transportem publicznym, miejscami publicznymi czy usługami opieki zdrowotnej.

2. Metodologia



www.diagnoza-spoleczna.pl



Uzasadnienie i wybór techniki badawczej

Badanie zostało zaprojektowane i zrealizowane, aby poznać skalę występujących problemów społecznych w Gminie Nieborów oraz scharakteryzować postawy społeczne względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, zjawiska przemocy, problemu uzależnień behawioralnych, a także problemu ubóstwa, starzenia się społeczeństwa i niepełnosprawności. Osiągnięciu celu badania służyła analiza następujących obszarów:

- Skala zjawiska uzależnień chemicznych i behawioralnych oraz zjawiska przemocy w Gminie Nieborów.
- Ogólna wiedza i opinie mieszkańców na temat zjawiska uzależnień chemicznych i behawioralnych oraz zjawiska przemocy.
- Doświadczenia osobiste mieszkańców związane ze zjawiskiem uzależnień chemicznych i behawioralnych oraz zjawiska przemocy
- Ogólna wiedza i opinie mieszkańców na temat problemów społecznych takich jak ubóstwo, starzenia się społeczeństwa i niepełnosprawność.

Obszary dotyczące ogólnej wiedzy i opinii mieszkańców, ich doświadczeń osobistych oraz postrzegania problemów społecznych (ubóstwa, starzenia się społeczeństwa i niepełnosprawności) oraz zjawiska uzależnień i przemocy w najbliższym otoczeniu zostały przeanalizowane za pomocą badania ankietowego, przeprowadzonego na próbie badawczej składającej się z: dorosłych mieszkańców Gminy Nieborów oraz dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół zlokalizowanych na terenie gminy. W badaniach zastosowano triangulację technik badawczych. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności i rzetelności planowanych działań. Wiązała się z tym przede wszystkim triangulacja źródeł danych, polegająca na pozyskaniu informacji z różnych środowisk. Badania wśród mieszkańców zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody CAWI (badanie za pomocą ankiety internetowej). Link odnoszący się do ankiety internetowej został umieszczony na głównej stronie Gminy Nieborów. W przypadku uczniów, również zastosowano badanie ankietowe za pomocą ankiety internetowej (CAWI). Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko występowania braków danych.

Charakterystyka próby badawczej

Na potrzeby niniejszej diagnozy zdecydowano się na zastosowanie nieprobabilistycznego doboru próby losowej, ze względu na fakt, iż był on najbardziej odpowiedni do ustalonych celów badawczych. Badania zostały przeprowadzane na przełomie stycznia 2024 - lutego 2024 r. Obszary dotyczące ogólnej wiedzy i opinii mieszkańców, ich doświadczeń osobistych oraz postrzegania problemów społecznych (ubóstwa, starzenia się społeczeństwa, niepełnosprawności) i zjawiska uzależnień w najbliższym otoczeniu zostały przeanalizowane za pomocą badania ankietowego.

W badaniu łącznie wzięło udział 341 osób, w tym:

- 168 dorosłych mieszkańców,
- 27 uczniów klas 4-6,
- 126 uczniów klas 7-8,
- 20 pracowników Urzędu Gminy w Nieborowie i/lub pracowników GOPS w Nieborowie.

Kwestionariusz ankiety opracowanej na potrzeby niniejszej diagnozy można podzielić na 3 części.

- Część adresowo-tytułową - umieszcza się ją na pierwszej stronie ankiety, gdzie wyszczególnione są takie kwestie jak: nazwa ośrodka badawczego, tytuł kwestionariusza oraz szczegółowe instrukcje dla respondenta.
- Część merytoryczną - zawarte są w niej pytania dotyczące badanych zagadnień.
- Część metryczkową - zawarte są w niej dane dotyczące respondenta. Są to np. płeć, wykształcenie, stan cywilny, przedział wiekowy lub miejsce zamieszkania. Informacje te pozwalają na korelacje z innymi pytaniami zawartymi w ankiecie.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta. Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy oraz liczbowy.

Przebieg badań

Badanie diagnozujące problemy społeczne występujące w Gminie Nieborów zostało przeprowadzone w czterech etapach.

- Etap pierwszy był etapem przygotowawczym. Polegał on na planowaniu badania, określeniu obszarów badawczych oraz możliwości realizacji badań.
- Etap drugi był etapem konceptualizacji i operacjonalizacji. Na jego etapie realizowano zadania związane z określeniem problemu, pytań oraz celów badawczych, wyborem metod i technik badawczych, opracowaniem harmonogramu oraz określeniem i doбором próby badawczej.
- Podczas trzeciego etapu badania realizowano proces zbierania danych oraz ich analizy i interpretacji.
- Ostatni etap procesu badawczego zakłada opracowanie wniosków, rekomendacji oraz przygotowanie raportu z realizacji badań.

3. Analiza danych zastanych



Poniższa część dokumentu zawiera rozpoznanie stanu w jakim znajduje się Gmina Nieborów oraz jej tendencji rozwojowych. Co ważne niniejsza diagnoza nie jest inwentaryzacją istniejącego stanu rzeczy, nie jest możliwe opisanie w 100% stanów, procesów i zjawisk społecznych, przyrodniczych i gospodarczych zachodzących na terenie gminy. W diagnozie zostały ujęte tylko te kwestie, które wnoszą istotną wartość do analizy zachodzących zjawisk i problemów społecznych w gminie. Charakterystyka gminy została skonstruowana na podstawie analizy desk research. Obejmuje następujące obszary: położenie, strefa społeczna, infrastruktura społeczna, rynek pracy oraz zarządzanie gminą.

Położenie gminy

Gmina Nieborów to jednostka samorządu terytorialnego utworzona uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Łodzi, datowaną na 1 stycznia 1973 roku. Położona w wschodniej części powiatu łowickiego, w województwie łódzkim, gmina zajmuje obszar pomiędzy aglomeracją Warszawy a Łodzią. Jej powierzchnia wynosi 10 383 hektary, co równa się 103,8 km². Na terenie Gminy Nieborów przepływają trzy rzeki: Bzura, Skierniewka i Rawka, które dodają malowniczości krajobrazowi. Część południowo-wschodnia gminy obejmuje obszar Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, stanowiącego oazę przyrody i miejscem rekreacji. Gmina Nieborów jest częścią szlaku turystycznego Łowicz - Arkadia - Nieborów - Żelazowa Wola, co sprawia, że jest atrakcyjnym miejscem dla miłośników historii i przyrody. Na jej obszarze znajduje się pięć parafii rzymsko-katolickich, co odzwierciedla kulturowe i religijne dziedzictwo społeczności lokalnej. Dodatkowym atutem gminy jest przebiegająca przez nią autostrada A2, z zjazdem w miejscowości Nieborów, oraz dwie ważne drogi krajowe: Nr 70 Łowicz – Skierniewice – Warszawa oraz Nr 92 Warszawa – Poznań. Te strategiczne połączenia drogowe sprzyjają komunikacji i rozwijają infrastrukturę transportową regionu. Gmina Nieborów, dzięki swojemu położeniu, bogactwu przyrody i zabytków, stanowi interesujące miejsce dla mieszkańców i turystów, spragnionych zarówno spokoju wiejskiego krajobrazu, jak i możliwości zwiedzania historycznych miejsc.

Środowisko naturalne

Zgodnie z klasyfikacją fizyczno-geograficzną autorstwa J. Kondrackiego, obszar Gminy Nieborów jest umiejscowiony w ramach prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, w makroregionie Nizina Środkowomazowiecka oraz mezoregionie Równina Łowicko-Błotńska. Równina ta rozciąga się na obszarze 3100 km², południowo od Równiny Kutnowskiej, prezentując się jako płaski poziom denudacyjny, którego graniczne wysokości n.p.m. wahały się od 78 m (w dolinie rzeki Bzury) do 110 m w okolicach Bełchowa. Cała topografia obszaru stopniowo opada w kierunku północno-wschodnim. Za wyjątkiem dolin rzecznych, spadki terenu nie przekraczają 5%, a średnia wysokość terenu gminy nad poziomem morza wynosi 90 m.

Na terenie gminy można wyróżnić różne jednostki geomorfologiczne, z których jedną stanowi płaska i rozległa **dolina rzeki Bzury**. Dolina ta charakteryzuje się równoleżnikowym układem, a usytuowana jest na dnie Pradoliny Warszawsko-Berlińskiej, kształtowanej w procesach aluwialnych w strefie peryglacialnej faz leszczyńskiej i poznańskiej stadiu głównego zlodowacenia Wisły. Szerokość terasy zalewowej, będącej obszarem akumulacyjnym, jest zmienna i dochodzi nawet do 1,3 km, a jej wypełnienie głównie stanowią utwory piaszczyste z obfitą ilością substancji organicznych, takich jak torfy i namuły. Północna granica doliny jest wyraźną krawędzią. Terasy nadzalewowe różnią się między sobą, gdzie lewobrzeżna cechuje się silną redukcją, natomiast prawobrzeżna (erozyjno-akumulacyjna) ma zmienną szerokość i łagodnie przechodzi w obszar równinnej wysoczyzny morenowej.

W północnej części obszaru występuje **równinna wysoczyzna morenowa**, rozciągająca się w formie pasa o kierunku równoleżnikowym. Powstała z glin zwałowych lodowcowych o znacznej miąższości, często przekraczającej 20 metrów. Szerokość tej strefy wynosi około 3000-4000 metrów w rejonie Nieborowa i Bąkowa. Charakteryzuje się płaskim, jednostajnym krajobrazem, obfitującym w wodę, przeciętym gęstą siecią cieków wodnych i rzeczek, zazwyczaj pozbawionych nazw, spływających z południa w kierunku pradoliny rzeki Bzury. Te ciek wodne nie posiadają wykształconych dolin (za wyjątkiem rzeki Skierniewki), a ich koryta są wąskie, w części uregulowane. Stanowią one, wraz ze swoimi strefami przydennymi, jedynie istotne elementy rzeźby terenu w bardzo monotonnej morfologii tego obszaru.

W obszarze południowej części terenu znajduje się płaska **równina aluwialna**, kształtowana u podnóża Wysoczyzny Skierniewickiej. Ta równina stanowi morfogenetyczny zapis sedymentacji wodnolodowcowej w okresie zlodowacenia północnopolskiego. Charakteryzuje się jednostajnością topografii. Głównie złożona jest z utworów piaszczystych o miąższości wahającej się od 0,5 do 12 metrów, natomiast głębiej występują gliny zwałowe o miąższości od 1,5 do 4,0 metrów. W tym obszarze można zaobserwować wyniesienia starszych, gliniastych utworów, co wskazuje na istnienie obszarów bardzo podmokłych i zabagnionych, na przykład Polana Siwica.

Następnie **dolina rzeki Skierniewki** charakteryzuje się biegiem w kierunku południkowym i nachyleniem terenu ku północy. Terasa zalewowa tej rzeki ma niewielką szerokość. W niektórych miejscach koryto rzeki znacznie wcinają się w podłoże terenu. Terasy nadzalewowe stopniowo przechodzą w obszar równinnej wysoczyzny morenowej lub równiny aluwialnej. Ich kształtowanie jest związane z okresami chłodnego klimatu i rozwojem procesów peryglacialnych. Tworzenie się współczesnego systemu doliny rozpoczęło się w okresie deglacjacji, a formowanie samej doliny miało miejsce po ustąpieniu lądolodu, wykorzystując obniżenia pozostawione przez lodowiec.

Klimat w Gminie Nieborów charakteryzuje się niewielkim zróżnicowaniem przestrzennym w wartościach poszczególnych elementów meteorologicznych, z wyjątkiem znaczącego zróżnicowania opadów atmosferycznych. W ciągu całego roku dominują wiatry zachodnie

(około 20%), południowo-zachodnie (ok. 15%) i południowo-wschodnie (około 10%). Warto zauważyć, że występowanie bardzo silnych wiatrów jest stosunkowo rzadkie. Istotnym elementem klimatu jest rzadkie występowanie ostrych fal mrozu, które mogą zająć nawet w marcu, kwietniu czy nawet maju, powodując istotne szkody w rolnictwie i sadownictwie. Warunki klimatyczne ogólnie uważa się za sprzyjające dla potrzeb gospodarczych na obszarze gminy. Gmina Nieborów charakteryzuje się obfitością walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Region wyróżnia się wysoką bioróżnorodnością oraz różnorodnymi formami ukształtowania terenu. W okresie od 2007 do 2013 roku zanotowano wzrost obszarów prawnie chronionych o 322,4 hektary, co stanowi obecnie 66,6% powierzchni gminy.

Na terenie gminy występują następujące formy ochrony przyrody:

- Bolimowski Park Krajobrazowy
- Obszar chronionego krajobrazu Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej
- Zespół przyrodniczo krajobrazowy Nieborów
- Rezerwat przyrody Rawka
- Rezerwat przyrody Polana Siwica
- Obszar Natura 2000 Polana Puszy Bolimowskiej

Dodatkowo, na obszarze gminy można odnaleźć 4 pomniki przyrody i 7 obszarów uznanych za użytki ekologiczne. Użytki ekologiczne to szczególne obszary, które zasługują na ochronę ze względu na ich istotną rolę w zachowaniu różnorodności biologicznej. Obejmują one naturalne zbiorniki wodne, oczka śródpolne i śródleśne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, nieużytkowane obszary roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieniste obszary, siedliska przyrodnicze, a także miejsca występowania rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoję oraz miejsca rozmnażania lub sezonowego przebywania. Na terenie gminy zidentyfikowano 7 obszarów użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 9,65 ha, przy czym żaden z nich nie posiada własnej nazwy.

Lasy w Nieborowie, głównie składające się z drzew mieszanych, stanowią istotny atut gminy, zajmując powierzchnię 2237,52 ha, co równa się 21,55% jej obszaru. Te obszary leśne są zarządzane przez Nadleśnictwo Skierniewice. Wśród dominujących gatunków drzew znajdują się sosny, dęby, brzozy, olsze, modrzewie i różne inne. W ostatnich latach zauważalny jest wzrost udziału gatunków liściastych. W tych lasach obfituje fauna, obejmująca różnorodne zwierzęta, od borsuków po sarny i jelenie. Wśród ptaków można dostrzec sójki, bażanty, myszolowy i krogulce. Latem w lasach tych pojawia się obfitość grzybów.

Ochrona środowiska

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt

W dniu 28 marca 2022 r. Rada Gminy Nieborów Uchwałą Nr L/305/22 przyjęła „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Nieborów w 2022 roku”. Program uchwalony jest przez Radę Gminy corocznie. Głównymi założeniami Programu jest wyłapywanie i zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom oraz poszukiwanie nowych domów dla wyłapanych zwierząt. Każde odłowione zwierzę przebywające w schronisku przed adopcją jest obowiązkowo czipowane i sterylizowane bądź kastrowane. W dniu 26 września 2022 r. Rada Gminy Nieborów podjęła Uchwałą Nr LVII/333/22 w sprawie zmiany uchwały Nr L/305/22 Rady Gminy Nieborów z dnia 28 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Nieborów w 2022 r.”. W ramach programu Gmina dotuje w 50% zabiegi sterylizacji i kastracji zwierząt przebywających pod opieką osób zamieszkujących na terenie Gminy Nieborów, przy czym dofinansowanie przysługuje właścicielom psów i kotów w ilości maksymalnie 2 sztuk rocznie, a w przypadku gdy posiadacz samicy z młodymi nie jest w stanie zapewnić utrzymania oraz opieki nowonarodzonym zwierzętom dopuszcza możliwość usypiania ślepych miotów kotów wolno żyjących oraz ślepych miotów psów bezdomnych.

Program Ochrony Środowiska

W dniu 17 grudnia 2018 r. Rada Gminy Nieborów Uchwałą Nr III/14/18 przyjęła Program Ochrony Środowiska dla Gminy Nieborów na lata 2018-2022 z perspektywą do 2025 r. Sporządzony dokument jest podstawowym dokumentem koordynującym działania na rzecz ochrony środowiska na terenie Gminy Nieborów. Dokument przedstawia ocenę aktualnego stanu środowiska oraz wskazuje możliwości jego poprawy wskazując na obszary wymagające interwencji, m.in. poprzez poprawę stanu i ochrony środowiska poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Osiągnięcie celów będzie możliwe po zrealizowaniu przez Gminę Nieborów założeń tj. m.in.: instalację odnawialnych źródeł energii dla odbiorców indywidualnych, wymianie źródeł ciepła w szkołach, budowie sieci gazowej i budowie kanalizacji na terenie gminy, usuwanie zalegających wyrobów zawierających azbest.

Ochrona przed substancjami niebezpiecznymi

We współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi gmina realizuje program pn. „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nieborów na lata 2015-2032”. Zadanie finansowany jest udziałem środków pochodzących z dotacji WFOŚiGW w Łodzi oraz gminy. W latach 2015-2022 dzięki programowi unieszkodliwiono ponad 1 845 ton wyrobów zawierających azbest. W 2022 r. wydatkowano 104 333,18 zł na realizację zadania polegającego na usuwaniu azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nieborów, w tym 7 728,38 zł podatku VAT odprowadzonego od uzyskanej dotacji. Kwota dotacji do usuwania azbestu uzyskana na podstawie umowy dotacji ze środków WFOŚiGW w Łodzi nr 126/OZ/D/2022 z 25.05.2022 r., na realizację zadania „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Nieborów w 2022 r.” wyniosła 86 944,00 zł i stanowiła 83,33 % wartości zadania.

Gospodarka odpadami

Od 1 lipca 2013 r. odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych organizuje gmina. W drodze postępowania przetargowego stosownie do przeprowadzonego zamówienia publicznego wyłoniono firmę świadczącą usługi w powyższym zakresie. Na przestrzeni ostatnich lat obserwowalny jest systematyczny wzrost masy odebranych odpadów z poziomu blisko 1 717 ton w roku 2014 do 2590 ton w roku 2021 – tj. przyrost o blisko 50%, rok 2022 był 31 okresem, w którym tonaż odebranych od mieszkańców odpadów spadł do poziomu do 2172 ton (porównywalny poziom do lat 2017/2018).

Strefa społeczna

Na podstawie statystyk *Głównego Urzędu Statystycznego* z dnia 31 grudnia 2022 roku, Gmina Nieborów liczy 9 244 mieszkańców, z których 51,3% stanowią kobiety, a 48,7% mężczyźni. W okresie od 2002 do 2022 roku odnotowano spadek liczby mieszkańców o 2,6%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,6 lat, co jest nieznacznie niższe niż średni wiek mieszkańców województwa łódzkiego i porównywalne z średnim wiekiem mieszkańców całego kraju. W roku 2022 mieszkańcy Gminy Nieborów zawarli 42 małżeństwa, co przekłada się na wskaźnik 4,5 małżeństwa na 1000 mieszkańców. To istotnie wyższa wartość niż średnia dla województwa łódzkiego oraz przewyższa wartość krajową. W tym samym okresie odnotowano 1,5 rozwodu na 1000 mieszkańców. Spośród mieszkańców gminy Nieborów, 26,4% pozostaje w stanie wolnym, 56,0% utrzymuje związek małżeński, 6,0% jest po rozwodzie, a 10,7% to wdowy/wdowcy. Przyrost naturalny w Gminie Nieborów wynosi -59, co odpowiada wskaźnikowi -6,37 na 1000 mieszkańców gminy. W 2022 roku urodziło się 69 dzieci, z czego 40,6% stanowią dziewczynki, a 59,4% chłopcy. Na 1000 mieszkańców gminy przypada 13,81 zgonów, co jest wartością zbliżoną do średniej dla województwa łódzkiego i istotnie wyższą niż średnia krajowa. W Gminie Nieborów, 58,1% mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym, 19,4% znajduje się w przedprodukcyjnym, natomiast 22,4% mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym.

Według *Powiatowego Urzędu Pracy w Łowiczu* w 2023 r. na terenie gminy Nieborów zarejestrowanych było 120 osób bezrobotnych, co stanowiło 9,86% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych na terenie powiatu łowickiego. Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych było:

- kobiety - 44,
- osoby z prawem do zasiłku - 17,
- bezrobotni długotrwale, pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat - 57,
- bezrobotni w wieku 18-44 lat - 66.

Analizując strukturę bezrobocia na terenie gminy należy stwierdzić, że najliczniejsze grupy bezrobotnych, stanowią odpowiednio:

- osoby w wieku 35-44 lata – 36 zarejestrowanych
- osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 42 zarejestrowanych

W miesiącu grudniu 2023 roku pośrednictwo pracy dysponowało 10 wolnymi miejscami pracy i miejscami aktywizacji zawodowej. Natomiast stopa bezrobocia na terenie powiatu łowickiego - stan na koniec miesiąca listopada 2023r. według informacji z GUS, wyniosła 4,6%.

Według danych z *Raportu o stanie Gminy Nieborów 2022*, polityka finansowa gminy Nieborów realizowana jest w oparciu o uchwałę budżetową corocznie uchwalaną przez Radę Gminy, która określa źródła dochodów oraz kierunki wydatkowania środków. Realizacja inwestycji oparta jest o przedsięwzięcia wyszczególnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej oraz o załącznik do uchwały budżetowej wskazujące wydatki majątkowe. Budżet na rok 2022 przyjęty został uchwałą Nr XLVII/287/21 Rady Gminy Nieborów z dnia 28 grudnia 2021 r. w wysokości: po stronie dochodów w kwocie 40 935 080,19 zł po stronie wydatków w kwocie 49 760 310,59 zł. Zmiany w budżecie w trakcie omawianego roku wprowadzone zostały 12 uchwałami Rady Gminy oraz 25 zarządzeniami Wójta Gminy. Budżet gminy za 2022 r. wykonany został po stronie dochodów w wysokości 58 538 070,64 zł, a po stronie wydatków w wysokości 61 636 236,66 zł. Rok 2022 zamknął się deficytem na poziomie -3 098 166,02 zł.

Rok 2022 był okresem dynamicznych zmian w zadaniach realizowanych przez Gminę. Urząd obsługiwał zadania, które powierzono mu do realizacji jako nowe, tj.:

- sprzedaży preferencyjnej węgla zgodnie z ustawą z dnia 27 października 2022 r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych;
- wypłatę dodatku węglowego zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym
- wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych zgodnie z ustawą z dn. 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw
- Funduszu Pomocy - realizacja zadań na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa tj.: zapewnienie zakwaterowania i całodziennego wyżywienia zbiorowego, wypłata świadczeń pieniężnych na podstawie art. 13 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy, nadanie numeru PESEL, wykonanie zdjęcia osobie ubiegającej się o nadanie numeru PESEL, wypłata świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, zapewnienie bezpłatnej pomocy psychologicznej, wypłatę jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł na osobę i obsługa zadania, zapewnienie posiłku dla dzieci i młodzieży, wypłata zasiłków i stypendiów, potwierdzenie tożsamości
- wsparcie w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy
- wypłatę dodatków dla podmiotów wrażliwych - ustawa z dn. 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw.

Wszystkie te zadania były realizowane bez powiększania zatrudnienia etatowego w Urzędzie oraz GOPS, posiłkowanie się jedynie zatrudnianiem stażystów. Dochody gminy Nieborów corocznie wzrastały. Obrazuje to dochód wyciszony na 1 mieszkańca, który powiększył się od 3 552,38 zł /1 mieszkańca w 2017 roku do 6 335,97 zł/1 mieszkańca w 2022 roku, co oznacza wzrost o blisko 73%.

Infrastruktura społeczna

Analizując sytuację społeczno – ekonomiczną gminy należy również zwrócić uwagę na infrastrukturę edukacyjną, kulturalną i zdrowotną. W obszarze polityki społecznej na terenie gminy działa szereg instytucji, których główny celem są działania z obszaru pomocy społecznej, a także edukacji, kultury, sportu i rekreacji oraz profilaktyki zdrowotnej.

Oświata

Gmina Nieborów, jako organ prowadzący szkoły, jest zobowiązana do realizacji zadań oświatowych określonych w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900). Do zadań organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy w szczególności:

- zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
- zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym;
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie;
- zapewnienie obsługi administracyjnej, w tym prawnej, obsługi finansowej, w tym w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2-6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023r. poz. 120 i 295), i obsługi organizacyjnej szkoły lub placówki;
- wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji
- programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych;
- wykonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do dyrektora szkoły lub placówki.

Wydatki budżetowe na oświatę i wychowanie (obejmujące przedszkola, szkoły podstawowe) stanowiły w roku 2022 ok. 33,19% łącznych wydatków budżetu gminy Nieborów i wzrosły w porównaniu do roku 2021 o 3 145 433,35 zł, tj. 18,17%. W roku 2022 znów jednym ze źródeł finansowania oświaty były środki unijne i WFOŚiGW. W ramach projektu: „Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej w Gminie Nieborów” realizowane były zadania inwestycyjne tj. „Termomodernizacja szkół w Bednarach, Bobrownikach i Nieborowie” i „Termomodernizacja Szkoły Podstawowej w Dzierżgówku” oraz w ramach projektu „Rozwój kreatywności uczniów z terenu Gminy Nieborów” realizowano budowę boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Mysłakowie i zakupiono pomoce dydaktyczne (komputery z oprogramowaniem, roboty edukacyjne, tablety, tablica interaktywna z projektorem i głośnikami, urządzenia wielofunkcyjne, słuchawki z mikrofonem, kamery internetowe) dla Szkoły Podstawowej w Belchowie, Bobrownikach i Mysłakowie.

W placówkach przedszkolnych i szkolnych zatrudnionych jest 133 nauczycieli, którzy nieustannie podnoszą swoje kwalifikacje. 64 % nauczycieli posiada stopień nauczyciela dyplomowanego (85 osób), a 15% stopień nauczyciela mianowanego (20 osób).

Na terenie gminy Nieborów funkcjonują 2 przedszkola i 4 oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Ostatnie lata to czas intensywnego rozwoju usług edukacyjno-wychowawczych w gminie Nieborów. W latach 2016-2019 działalność prowadziło niepubliczne przedszkole „WIDNOKRĄG” w Michałównie.

W roku szkolnym 2020/2021 do przedszkoli na terenie gminy uczęszczało 343 dzieci, w 2021/2022 – 363 dzieci, w 2022/2023 – 365 dzieci (wzrost o 22 dzieci, tj. 6,4%). Dodatkowo, w 2022 roku 30 dzieci z terenu Gminy Nieborów uczęszczało do przedszkoli położonych na terenie innych jednostek samorządu terytorialnego (Miasto Łowicz – 14 dzieci, Miasto Skierniewice – 3 dzieci, Gmina Skierniewice – 3 dzieci, Gmina Miasto Sochaczew – 1 dziecko, Gmina Łowicz – 5 dzieci, Gmina Łyszkowice – 3 dzieci, Gmina Bolimów – 1 dziecko). Obowiązkiem gminy, zgodnie z ustawą o finansowaniu zadań oświatowych, jest w takim przypadku pokryć koszty wychowania przedszkolnego związanego z uczęszczaniem dzieci do tych przedszkoli, oddziałów przedszkolnych. W roku sprawozdawczym 2022 Gmina Nieborów wydała na to zadanie kwotę 341 665,94 zł.

Gmina Nieborów prowadzi 6 szkół podstawowych

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Bednarach
- Szkoła Podstawowa im. Władysława Broniewskiego w Belchowie
- Szkoła Podstawowa im. Leokadii Ostrowskiej w Bobrownikach
- Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Dzierżgówku
- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Mysłakowie
- Szkoła Podstawowa w Zespole Placówek Oświatowych w Nieborowie

W latach 2016-2022 liczba uczniów w szkołach zmieniała się, jednak w ostatnich latach widoczna jest wyraźna tendencja spadkowa. W roku szkolnym 2016/2017 do szkół uczęszczało 821 uczniów, w roku szkolnym 2019/2020 740 uczniów, a w roku szkolnym 2020/2021 już tylko 748 uczniów, a w roku szkolnym 2021/2022 - 763 uczniów, a w roku szkolnym 2022/2023 już tylko 713 uczniów. Wyniki nauczania w szkołach podstawowych na obszarze gminy Nieborów utrzymują się na poziomie dobrym. Wyniki testów kompetencji ósmoklasistów kończących szkoły są porównywalne z poziomem województwa. Dodatkowo w gminie jest przyznawane stypendium

Wójt Gminy Nieborów uzdolnionym uczniom. Za rok szkolny 2016/2017 stypendium otrzymało 24 uczniów, za rok szkolny 2017/2018 stypendium otrzymało 46 uczniów, za rok szkolny 2018/2019 stypendium otrzymało 79 uczniów, za rok szkolny 2019/2020 stypendium otrzymało 41 uczniów, za rok szkolny 2020/2021 stypendium otrzymało 43 uczniów, za rok szkolny 2021/2022 stypendium otrzymało 28 uczniów. Uczniowie mają także zapewniony dowóz do szkół podstawowych dowóz do szkół, z którego korzystało w roku szkolnym 2020/2021 145 uczniów, a w roku szkolnym 2021/2022 korzysta 138 uczniów roku szkolnym 2022/2023 korzysta 136 uczniów. Gmina refunduje rodzicom uczniom z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego koszty opieki i dowozu do szkoły. W roku 2022 takich umów z rodzicami było 17.

W Gminie Nieborów istnieje również Gminny Żłobek w Dzierzgowku swoją działalność zaczął od 1 lutego 2020 r. Realizuje zadania zgodne z założeniami w ustawie:

- zapewnia dzieciom opiekę w warunkach zbliżonych do warunków domowych,
- gwarantuje dzieciom właściwą opiekę pielęgnacyjną oraz edukacyjną,
- prowadzi zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne uwzględniających rozwój dziecka i właściwych do wieku.

Kultura i rekreacja

Gminna Biblioteka Publiczna im. Marii Konopnickiej w Nieborowie jest samorządową instytucją kultury zaspokajającą potrzeby edukacyjne, kulturalne i informacyjne społeczeństwa. Gromadzi, opracowuje i udostępnia materiały biblioteczne, promuje czytelnictwo, upowszechnia wiedzę, kulturę i naukę, prowadzi działalność informacyjno-bibliograficzną, organizuje imprezy kulturalne. Wpisana do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Samorząd Gminy Nieborów pod numerem RIK/1/2006. Sieć biblioteczną na terenie gminy tworzą:

- Gminna Biblioteka Publiczna w Nieborowie,
- Filia Biblioteki w Arkadii,
- Filia Biblioteki w Bełchowie,
- Filia Biblioteki w Bobrownikach,
- Filia Biblioteki w Kompinie

W Bibliotekach w 2022 r. zarejestrowano 1.361 czytelników. Liczba unikalnych użytkowników strony internetowej biblioteki - 52.849. Do dyspozycji czytelników Biblioteki Gminy Nieborów oddają zbiory biblioteczne liczące 45.323 jednostki inwentarzowe. Ogólna powierzchnia bibliotek dostępna dla użytkowników to 253 m², liczba odwiedzin fizycznych wynosi 9.048, a liczba odwiedzin wirtualnych - 52.849.

Budżet w 2022 r. wynosił – 632 437 zł. Co stanowi 1.0 % budżetu organizatora przeznaczonego na bibliotekę. Środki otrzymane z MKiDN -11 600 zł na zakup nowości wydawniczych. Środki wypracowane przez instytucję – 4 797 zł. Pozostałe pozyskane środki 11 440 zł. Środki z GKRPA i PD - 26 207 zł. Procent budżetu biblioteki uzyskany ze specjalnych grantów lub dochodów własnych wyniósł 2,6%. W 2022 r. podjęto działania mające na celu rozpoczęcia budowy nowej siedziby Biblioteki. Został złożony wniosek do programu Polski Ład pn. Biblioteka Centrum Animacji i Kultury im. Marii Konopnickiej w Nieborowie. Gmina Nieborów otrzymała dofinansowanie w wysokości 5 000 000 zł. Opracowany został projekt PFU na podstawie którego opracowano pełną dokumentację projektową. Gminna Biblioteka w Nieborowie przystąpiła do systemu ALMA w ramach projektu Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025 oraz podpisała umowę z Krajowym Depozytem Bibliotecznym i przystąpiła do sieci partnerskiej DBN. Wszystkie podejmowane działania ukierunkowane są na promocję książki i biblioteki.

Gminny Ośrodek Kultury jest samorządową instytucją kultury, której celem jest organizowanie życia kulturalnego mieszkańcom w sposób interdyscyplinarny i popularyzacja kultury. Gminny Ośrodek Kultury prowadzi działalność w siedzibie w Nieborowie oraz w ramach 2 Filii w Bełchowie oraz w Bobrownikach. W 2022 r. po okresie epidemii przywrócone zostały zaplanowane działania artystyczne .

W Gminnym Ośrodku Kultury w Nieborowie, jego Filii w Bełchowie i w Bobrownikach prowadzone były następujące formy: zajęcia plastyczne, zajęcia folklorystyczne, zajęcia Zespołu Dziecięcego Ludowego "Krzewina", spotkania Klubów Seniora , zajęcia wokalne - Studio Piosenki, zajęcia taneczne Break dance, tenis stołowy dla juniorów, warsztaty rzeźbiarskie, zajęcia nauki gry na instrumentach (gitara, keyboard); zajęcia Zumby dla dzieci i młodzieży, zajęcia Kapeli Ludowej i Zespołu „Bełchowskie Nutki”, tenis stołowy dla juniorów, zajęcia Zespołu Wokalnego „Nieborowianki”, zajęcia „ Zespołu Śpiewaczego Bednary”, zajęcia i próby Orkiestry Dętej (młodzież i dorośli), warsztaty twórcze dla seniorów, warsztaty taneczne baletowe, zajęcia – zdrowy kręgosłup.

W roku ubiegłym kontynuowano również działalność Dziecięcego Zespołu Ludowego " Krzewina" - zespołu działającego przy Filii GOK w Bobrownikach. Zespół „Krzewina” istnieje od 2002 r. i w 2022 r. obchodził Jubileusz 20 -Lecia istnienia. Zorganizowany został również nabór dzieci do zespołu w Szkołach Podstawowych gminy. Przy GOK w Nieborowie działa Zespół Wokalny pn. „Nieborowianki”. W Filii GOK w Bełchowie działa Kapela Ludowa oraz Zespół Ludowy „Bełchowskie Nutki”, a w Bełchowie działa również Klub Seniora „Słoneczko”, który w ub.r obchodził Jubileusz 15 – Lecia istnienia. Natomiast Filii GOK w Bobrownikach działa także Klub Seniora bardzo prężnie działający skupiający głównie Panie ,które uczestniczyły w spotkaniach, a także warsztatach rękodzielniczych oraz w uroczystościach w Ośrodku .

W Ośrodkach Kultury prowadzone są działania mające na celu rozwijanie i zaspokajanie potrzeb dzieci i młodzieży. Dzieci mogą ponadto korzystać z komputerów oraz w filiach z tenisa stołowego. Odbływały się też spektakle (w czasie ferii zimowych) warsztaty teatralne dla dzieci i spotkania integracyjne. W Ośrodku Kultury w Nieborowie oraz w Filiiach prowadzone są zajęcia plastyczne, na których dzieci i młodzież mają możliwość zapoznania się z różnymi technikami plastycznymi. Uczestnicy zajęć plastycznych brali udział w konkursach organizowanych na terenie Gminy i ponadlokalnych.

Gmina Nieborów podejmuje działania polegające na upowszechnianiu kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży, osób dorosłych, zwiększeniu aktywności fizycznej i świadomości społecznej o potrzebie aktywności ruchowej w każdym wieku. Gmina Nieborów finansuje również w formie dotacji celowej realizację przedsięwzięć z zakresu sportu przez kluby i stowarzyszenia sportowe.

Wszystkie szkoły z terenu gminy wyposażone są w sale gimnastyczne. Dodatkowo przy szkołach w Dzierzgowku i Bednarach powstały boiska o nawierzchni sztucznej w ramach programu "Moje Boisko - Orlik 2012". Ponadto przy szkole w Nieborowie udało się wybudować boisko trawiaste w roku 2019 przy udziale środków z funduszu sołeckiego. W miejscowościach Bednary, Bełchów i Bobrowniki zlokalizowane są boiska do piłki nożnej, na których trenują zawodnicy Ludowych Klubów Sportowych z tych miejscowości. Jednak największy i najlepiej wyposażony obiekt sportowy znajduje się w Nieborowie. Oprócz boiska piłkarskiego z trybunami i zapleczem, posiada on również boisko treningowe z nawierzchnią sztuczną, boisko wielofunkcyjne oraz

Sytuacja społeczna

Oprócz instytucji kulturalnych, edukacyjnych i sportowych, w Gminie Nieborów funkcjonują również instytucje, których celem jest pomoc mieszkańcom w przypadku spersonalizowanych problemów.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieborowie, jest instytucją działającą w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz wspierającą rodziny o najniższych dochodach, osoby starsze i niepełnosprawne. Zadaniem Ośrodka jest zapewnienie godnych warunków bytowych, zaspokojenie potrzeb życiowych, w tym leczenia, rehabilitacji czy edukacji. W celu poprawy warunków bytowych osób najuboższych i ich rodzin przyznawane są zasiłki celowe oraz okresowe, przede wszystkim na zakup żywności, odzieży, opału oraz leczenie. Ośrodek realizuje także zadania w zakresie pomocy finansowej w wychowywaniu dzieci. Ośrodek jest kluczową instytucją działającą na terenie gminy Nieborów w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu poprzez doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób potrzebujących i ich rodzin oraz zintegrowanie ze środowiskiem. Jest jednostką organizacyjną gminy utworzoną w celu realizacji zadań własnych i zleconych z zakresu pomocy społecznej, w szczególności ustaw: pomocy społecznej, świadczeniach rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, systemie oświaty, w sprawie przyznawania stypendiów i zasiłków szkolnych, pomocy państwa w wychowaniu dzieci, tj. świadczenie wychowawcze, wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, karcie dużej rodziny, a także wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem.” Do zadań pomocy społecznej należy przyznawanie i wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej, rozwój i prowadzenie niezbędnej infrastruktury socjalnej czy rozwijanie nowych form pomocy.

System świadczeń rodzinnych ma na celu pomoc rodzinom, które nie są w stanie zaspokoić wszystkich własnych potrzeb związanych z ponoszeniem wydatków na utrzymanie dzieci.

Świadczeniami rodzinnymi zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych są:

1) zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego:

- a) urodzenia dziecka,
- b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- c) samotnego wychowywania dziecka,
- d) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- f) rozpoczęcia roku szkolnego,
- g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

2) świadczenia opiekuńcze tj. zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;

3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;

4) świadczenie rodzicielskie.

Ponadto Ośrodek wypłaca zasiłek dla opiekuna, który przysługuje na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, który przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 lipca 2013 r. Prawo do tego świadczenia nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. W 2022 roku wypłacono świadczenia rodzinne i opiekuńcze na rzecz 505 dzieci z 306 rodzin, na łączną kwotę 1 882 056,06 zł oraz wydano 236 decyzji administracyjnych.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia, skierowany do rodzin, których dzieci pomimo zasądzonego od rodzica wyroku sądu alimentów, są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. W takich okolicznościach państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenia pieniężne, w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, nie więcej jednak niż 500,00 zł na dziecko. Kwota kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania świadczenia wynosi 900,00 zł na osobę w rodzinie. W 2022 roku wypłacono świadczenie funduszu alimentacyjnego na rzecz 33 dzieci z 21 rodzin, na łączną kwotę 126 812,11 zł oraz wydano 28 decyzji administracyjnych. Postępowanie w sprawie funduszu alimentacyjnego nie sprowadza się do przyjęcia wniosku i wydania decyzji wierzycielowi, ale polega również na przeprowadzeniu postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej łącznie z ustawowymi odsetkami. W 2022 roku wobec 16 dłużników alimentacyjnych podjęto i prowadzono działania zmierzające do zwiększenia ich odpowiedzialności oraz do prowadzenia do skutecznego egzekwowania i realizowania zobowiązań alimentacyjnych. W sprawach dłużników alimentacyjnych podejmowano i prowadzono czynności z samymi dłużnikami alimentacyjnymi, a także z komornikami sądowymi, organami właściwymi wierzyciela, organami właściwymi dłużnika,

Powiatowym Urzędem Pracy, Prokuraturą Rejonową, Starostwem Powiatowym, Policją, CEPIK i innymi w zależności od zaistniałej sytuacji.

W ramach systemu pomocy społecznej świadczona jest praca socjalna skierowana na przywrócenie zdolności do samodzielnego życia osób i rodzin. Jest to szereg działań mających na celu ułatwienie funkcjonowania poprzez wzmacnianie i zwiększanie umiejętności samodzielnego rozwiązywania problemów. Osobom spełniającym kryteria dochodowe może zostać przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, remontu i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zaś zasiłek celowy specjalny może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie, przekraczającej kryterium dochodowe.

Zasiłki celowe i w naturze oraz specjalne

W 2022 roku wypłacono zasiłki celowe oraz zasiłki celowe specjalne z przeznaczeniem na poprawę warunków bytowych rodziny - zakup żywności, zakup odzieży, koszty zakupu opału oraz koszty leczenia – tj. zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych rodziny dla 35 osób na kwotę – 14 764,00 zł

Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, niemożność otrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów ubezpieczenia społecznego:

- osobie samotnej gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Pomocy udzielono dla 11 rodzinom na łączną kwotę 7 101,00 zł. Były to zasiłki z przeznaczeniem na cele bytowe rodzin.

Zasiłki stałe

W ramach zadań własnych Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznawał zasiłki stałe wraz ze składką na ubezpieczenie zdrowotne. Zasiłek stały przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub kiedy dochód na osobę w rodzinie jest niższy od wymaganego kryterium dochodowego. W 2022 r. zasiłek stały pobierało 13 osób na kwotę 77 318,49 zł. Za osoby pobierające zasiłki stałe opłacane są składki na ubezpieczenie zdrowotne, w sytuacji, gdy osoba nie ma możliwości posiadania ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, np. jako członek rodziny. Z ubezpieczenia zdrowotnego korzystało 13 osób na kwotę 6 958,53 zł.

Dodatkowo w 2022 roku, w przypadku stwierdzenia marnotrawienia świadczeń, pracownicy socjalni przyznawali talony żywnościowe (przyznano dla 6 osób). Zawierano także kontrakty socjalne (7 osób) w celu wspierania działań takich jak poszukiwanie pracy, leczenie odwykowe czy regulowanie zaległości finansowych. W 2022 roku, trzech mieszkańców Gminy Nieborów korzystały z domów pomocy społecznej, gdzie gmina poniosła koszty w wysokości 87 046,00 zł za te usługi. Dodatkowo, usługi opiekuńcze były świadczone dla dwóch osób, na łączną kwotę 19 700,00 zł.

Gmina pomaga również uczniom, gdzie pomoc materialna jest udzielana w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji uczniów zdolnych. Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, spełniający ustawowe kryteria dochodowe. Wysokość stypendium przyznawana jest zgodnie z ustawą w zależności od dochodu w rodzinie.

Pozostała działalność tj. Programy realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nieborowie:

- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa
- Wieloletni Program „Posiłek w szkole i w domu”
- Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2022”
- Czyste powietrze
- Wspieranie rodziny
- Karta Dużej Rodziny
- Dodatek węglowy
- Dodatek z tytułu wykorzystywania innych źródeł ciepła
- Dodatek elektryczny
- Dodatek osłonowy
- Pomoc dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Gmina Nieborów podejmuje wiele działań oraz realizuje programy profilaktyczne skierowane do dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Gminny Program profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii został opracowany na 2022 r. i przyjęty Uchwałą Nr L/300/22 Rady Gminy Nieborów z dnia 28 marca 2022 r. Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów z zakresu narkomanii należy do zadań samorządu gminnego. Zadania zrealizowane w ramach programu:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w szczególności dla dzieci

i młodzieży, w tym: zajęcia sportowo-rekreacyjne dla uczniów, dożywanie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych, programy, warsztaty i kampanie profilaktyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych;

- wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

Gmina prowadzi szereg inicjatyw mających na celu zapobieganie negatywnym zjawiskom alkoholizmu, adresowanych do całej społeczności:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom z problemami alkoholowymi, ochrona przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów; alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży;
- działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nieborowie.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie został opracowany na lata 2022-2026 i podjęty Uchwałą nr L/301/22 Rady Gminy Nieborów z dnia 28 marca 2022 roku. W 2022 r. zadania Programu były wykonywane poprzez Zespół Interdyscyplinarny powołany Zarządzeniem nr 53/2019 Wójta Gminy Nieborów z dnia 30 lipca 2019r. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nieborowie,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- kuratorzy sądowi.

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek.

4. Badanie dorosłych mieszkańców



4. 1. Charakterystyka respondentów



www.diagnoza-spoleczna.pl



Płeć:

kobieta: **60,71%** (102)

mężczyzna: **39,29%** (66)

Badani najczęściej wskazywali odpowiedź „kobieta” - wybrało ją 60,71% spośród 168 ankietowanych. Druga w kolejności odpowiedź „mężczyzna” została wskazana przez 39,29% badanych mieszkańców.

Wiek:

do 25 lat: **2,98%** (5)

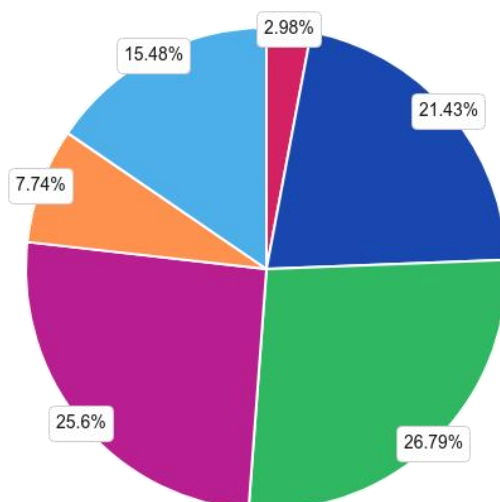
26-35 lat: **21,43%** (36)

36-45 lat: **26,79%** (45)

46-55 lat: **25,6%** (43)

56-65 lat: **7,74%** (13)

powyżej 65 lat : **15,48%** (26)



W ankietowaniu brały udział osoby w wieku: „36-45 lat” - 26,79% osób, „46-55 lat” - 25,6% mieszkańców, „26-35 lat” - 21,43% osób, „powyżej 65 lat ” - 15,48% badanych, „56-65 lat” - 7,74% osób oraz „56-65 lat” - 7,74% mieszkańców.

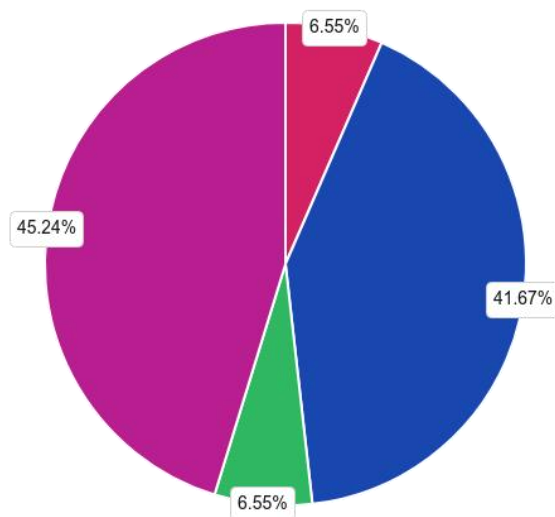
Wykształcenie:

podstawowe: **6,55%** (11)

średnie lub podyplomowe: **41,67%** (70)

zawodowe: **6,55%** (11)

wyższe: **45,24%** (76)



Analizując wykształcenie badanych można zauważyć, iż największa część z nich posiada wykształcenie: „wyższe” - 45,24% osób. W dalszej kolejności wskazywano odpowiedzi: „średnie lub podyplomowe” - 41,67% badanych, „podstawowe” - 6,55% ankietowanych oraz „zawodowe” - 6,55% badanych mieszkańców.

Miejsce zatrudnienia:

instytucja publiczna (rządowa lub samorządowa) : **20,24%** (34)

przedsiębiorstwo prywatne (pracownik umysłowy) : **21,43%** (36)

przedsiębiorstwo prywatne (pracownik fizyczny) : **13,69%** (23)

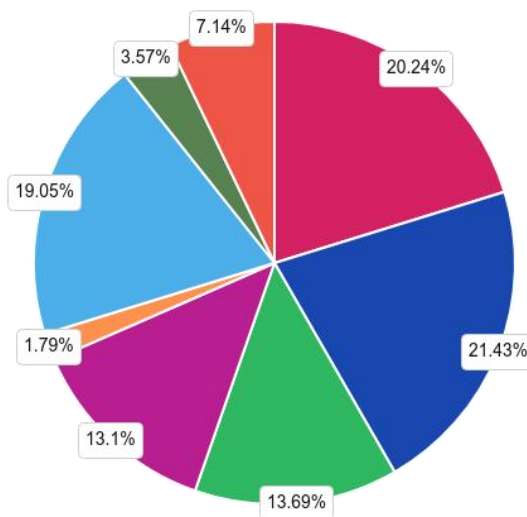
własna działalność gospodarcza: **13,1%** (22)

rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo: **1,79%** (3)

emeryt/rencista: **19,05%** (32)

osoba bezrobotna: **3,57%** (6)

osoba zajmująca się na stałe domem / wychowaniem dzieci: **7,14%** (12)



W przypadku miejsca zatrudnienia, większość ankietowanych, tj. 21,43% wskazała odpowiedź „przedsiębiorstwo prywatne (pracownik umysłowy)”. W dalszej kolejności wymieniano odpowiedzi: „instytucja publiczna (rządowa lub samorządowa)” - 20,24% osób, „emeryt/rencista” - 19,05% respondentów, „przedsiębiorstwo prywatne (pracownik fizyczny)” 13,69% badanych osób, „własna działalność gospodarcza” 13,1% ankietowanych, „osoba zajmująca się na stałe domem / wychowaniem dzieci” 7,14% mieszkańców, „osoba bezrobotna” - 3,57% osób. Najrzadziej wskazywano odpowiedź „1,79” - wybrało ją 1,79% badanych mieszkańców.

Stan cywilny:

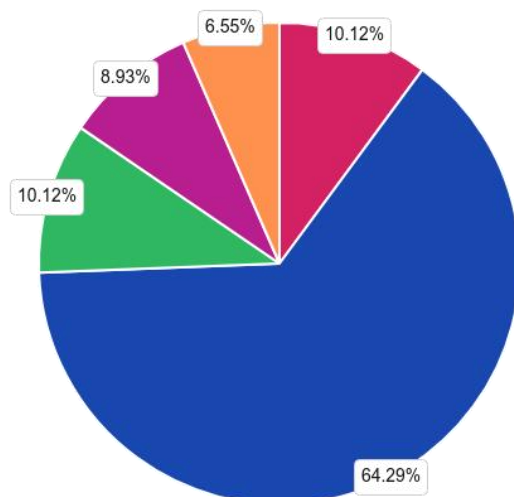
panna/kawaler: **10,12%** (17)

zamężna/żonaty: **64,29%** (108)

stały, nieformalny związek: **10,12%** (17)

rozwidziona/rozwidziony: **8,93%** (15)

wdowa/wdowiec: **6,55%** (11)



Analizując stan cywilny ankietowanych mieszkańców zauważyć można, iż wskazywali oni najczęściej odpowiedź „zamężna/żonaty” - 64,29% mieszkańców, „panna/kawaler” - 10,12% mieszkańców, „stały, nieformalny związek” - 10,12% osób, „rozwidziona/rozwidziony” - 8,93% badanych oraz „wdowa/wdowiec” - 6,55% respondentów.

4. 2. Problem alkoholowy



Konsumpcja alkoholu, przyjmująca postać picia ryzykownego, picia szkodliwego oraz uzależnienia od alkoholu, nie jest problemem ostatnich lat czy dekad, lecz obecna była w różnych społeczeństwach przez wieki. Problem ten jest ciągle aktualny w Europie, ale nie omija on również Polski, co dokumentują wyniki badań diagnozujących rozmiary i wzory konsumpcji alkoholu. Zarówno ze względu na tę skalę, jak i obserwowane negatywne konsekwencje, uzależnienie od alkoholu, a szerzej: problemy alkoholowe, uznaje się w Polsce za problem społeczny. Na całym świecie z powodu tej choroby cierpi blisko 140 mln osób. W Polsce grupę uzależnionych szacuje się na około 860 tys. (w tym 707 tys. to mężczyźni i 153 tys. to kobiety), zaś liczbę pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy na prawie 4 mln. Zgodnie z obowiązującą obecnie Międzynarodową Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10, podstawą jego rozpoznania jest wystąpienie przynajmniej trzech z następujących objawów:

- Silna potrzeba lub przymus picia alkoholu („głód alkoholowy”);
- Zaburzona zdolność kontrolowania picia alkoholu – trudności w powstrzymaniu się od picia, w jego zakończeniu lub problem z kontrolowaniem ilości wypijanego alkoholu;
- Wystąpienie objawów abstynencyjnych (drażliwość, zaburzenia snu, nadmierna potliwość, tachykardia, drżenie mięśniowe, nadciśnienie tętnicze) oraz picie alkoholu w celu złagodzenia lub uniknięcia alkoholowego zespołu odstawienia;
- Zmiana tolerancji na alkohol – konieczność przyjmowania coraz większych dawek alkoholu;
- Narastające zaniedbywanie alternatywnych dla picia przyjemności oraz zainteresowań;
- Kontynuowanie picia alkoholu pomimo posiadanej wiedzy o jego szkodliwości.

Szczególną cechą choroby alkoholowej jest to, że uzależniony zwykle nie dostrzega u siebie niepokojących objawów jak również grożącego mu niebezpieczeństwa. Tym samym nie podejmuje on wysiłków żeby się wyleczyć, przeciwnie – stara się ukryć chorobę nie tylko przed otoczeniem, ale i przed samym sobą. Rosnąca skala alkoholizmu, a także jego wielowymiarowe konsekwencje, uzasadniają potrzebę pogłębionej analizy zjawiska. Stąd też celem prowadzonych w niniejszym rozdziale rozważań jest próba usystematyzowania dotychczasowej wiedzy zogniskowanej wokół szeroko rozumianej problematyki alkoholowej w gminie.

Jak często pije Pan/i alkohol?

nie piję alkoholu: **24,4%** (41)

rzadziej niż raz w roku: **7,14%** (12)

kilka razy w roku: **27,98%** (47)

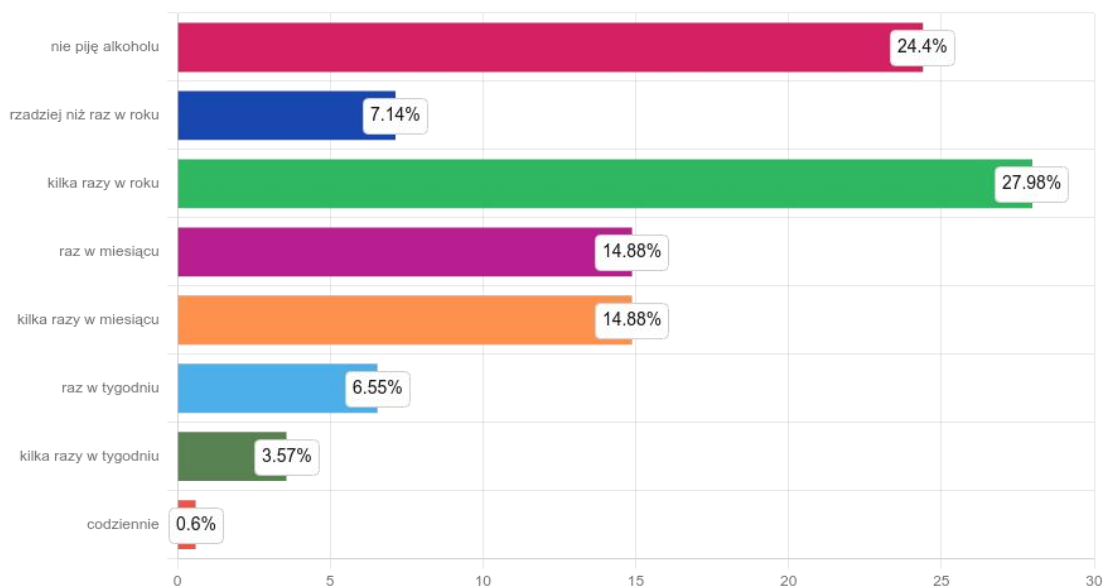
raz w miesiącu: **14,88%** (25)

kilka razy w miesiącu: **14,88%** (25)

raz w tygodniu: **6,55%** (11)

kilka razy w tygodniu: **3,57%** (6)

codziennie: **0,6%** (1)



Dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu poproszono o wskazanie jak często piją alkohol. Analiza odpowiedzi respondentów wykazuje zróżnicowany obraz nawyków picia w badanej populacji. Spośród uczestników ankiety, najwięcej badanych (27,98%) zadeklarowało, iż spożywają alkohol „kilka razy w roku”. Kolejne 24,4% osób wskazało na odpowiedź „nie piję alkoholu”. W dalszej kolejności badani wskazywali odpowiedzi: „raz w miesiącu” - 14,88% osób, „kilka razy w miesiącu” - 14,88% ankietowanych mieszkańców, „rzadziej niż raz w roku” - 7,14% osób, „raz w tygodniu” - 6,55% respondentów oraz „kilka razy w tygodniu” - 3,57% ankietowanych. Najmniej spośród respondentów - 0,6% badanych wskazało odpowiedź „codziennie”.

Jaki alkohol pije Pan/i najczęściej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

piwo/cydr: **50,39%** (64)

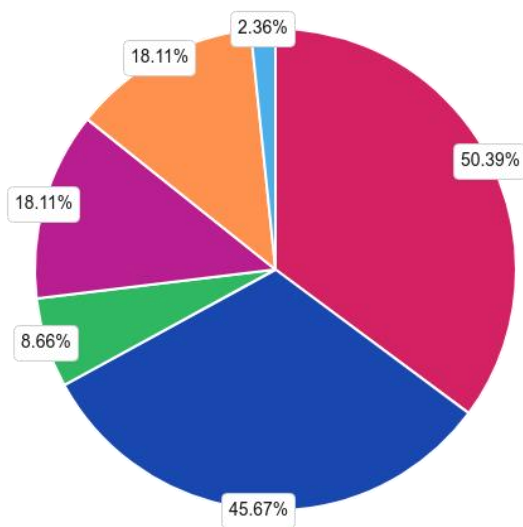
wino: **45,67%** (58)

nalewki/likieri: **8,66%** (11)

wódkę: **18,11%** (23)

whisky/koniak/drinki z mocnymi alkoholami i inne mocne alkohole: **18,11%** (23)

alkohol domowej roboty/spoza legalnego źródła: **2,36%** (3)



Ankietowani mieszkańcy, którzy piją alkohol najczęściej wybierają „piwo/cydr” - takiej odpowiedzi udzieliło 50,39%. W dalszej kolejności badani wskazywali na: „wino” - 45,67% respondentów, „wódkę”- 18,11% badanych, „whisky/koniak/drinki z mocnymi alkoholami i inne mocne alkohole” - 18,11% ankietowanych oraz „nalewki/likieri” - 8,66%. Najmniej spośród respondentów tj. 2,36% - odpowiedziało „alkohol domowej roboty/spoza legalnego źródła”.

Gdzie pije Pan/i alkohol najczęściej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

w domu: **62,99%** (80)

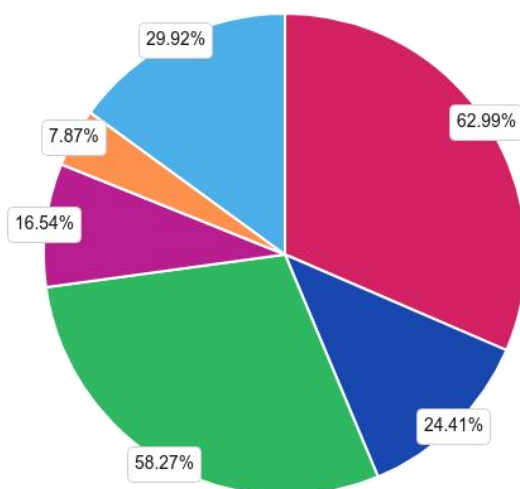
u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (rozmowy przy alkoholu, wspólne kibicowanie, oglądanie filmów itp.): **24,41%** (31)

u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (urodziny, imieniny, sylwester itp.): **58,27%** (74)

w restauracji / w barze / w pubie / w kawiarni / na dyskotecę: **16,54%** (21)

na świeżym powietrzu: **7,87%** (10)

podczas imprez rodzinnych: **29,92%** (38)



Analiza miejsc spożywania alkoholu wśród respondentów wskazuje, że największą popularnością cieszy się spożywanie alkoholu „w domu” - taką odpowiedź wskazało 62,99% ankietowanych. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (urodziny, imieniny, sylwester itp.)” - 58,27% osób, „podczas imprez rodzinnych” - 29,92 % ankietowanych, „u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (rozmowy przy alkoholu, wspólne kibicowanie, oglądanie filmów itp.)” - 24,41 % respondentów, „w restauracji / w barze / w pubie / w kawiarni / na dyskotecę” - 16,54% badanych oraz „na świeżym powietrzu” - 7,87% osób.

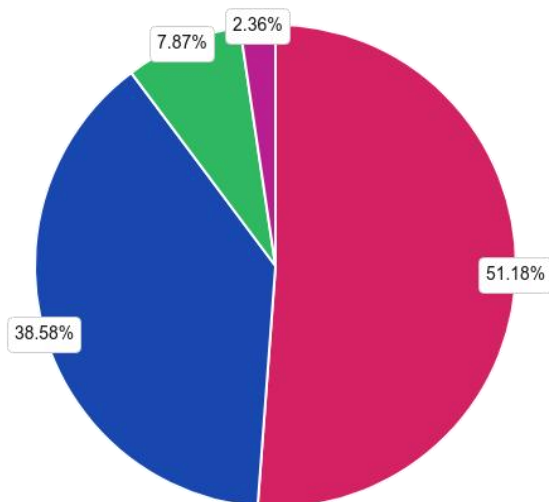
Czy zdarza się Panu/i pić alkohol samemu?

nigdy: **51,18%** (65)

rzadko: **38,58%** (49)

często: **7,87%** (10)

zawsze lub praktycznie zawsze: **2,36%** (3)



W kontekście spożywania alkoholu w samotności, można zauważyć, iż dorośli mieszkańcy najczęściej wskazywali odpowiedź „nigdy” - wybrało ją 51,18% osób. Druga w kolejności odpowiedź „rzadko” została wskazana przez 38,58% badanych. Natomiast odpowiedź „często” zaznaczyło 7,87% osób. Najrzadziej mieszkańcy wskazywali odpowiedź „zawsze lub praktycznie zawsze”, zaznaczyło ją 2,36% respondentów.

Gdy pije Pan/i alkohol w jakim stanie fizycznym najczęściej Pan/i jest?

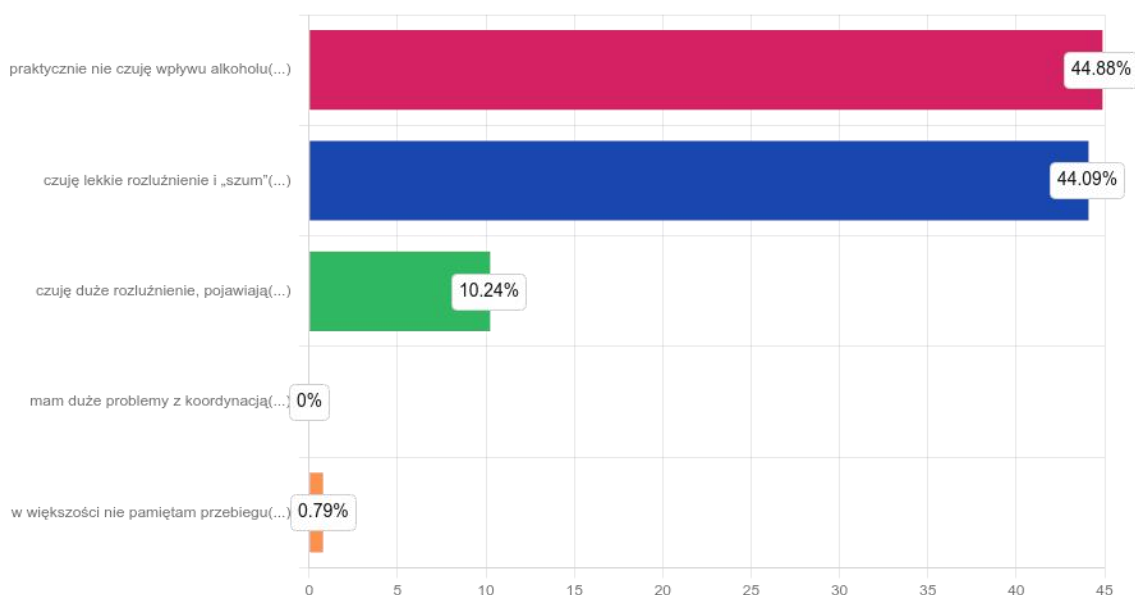
praktycznie nie czuję wpływu alkoholu (bardzo mała dawka alkoholu): **44,88%** (57)

czuję lekkie rozluźnienie i „szum” w głowie (mała dawka alkoholu): **44,09%** (56)

czuję duże rozluźnienie, pojawiają się nieznaczne problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (średnia dawka alkoholu): **10,24%** (13)

mam duże problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (duża dawka alkoholu): **0%** (0)

w większości nie pamiętam przebiegu zdarzeń (bardzo duża dawka alkoholu): **0,79%** (1)



Analiza stanu fizycznego osób spożywających alkohol wskazuje na zróżnicowane reakcje w zależności od spożytej ilości alkoholu. Dorośli mieszkańcy najczęściej wskazywali odpowiedź „praktycznie nie czuję wpływu alkoholu (bardzo mała dawka alkoholu)” ten stan wskazało 44,88% badanych osób. Mniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „czuję lekkie rozluźnienie i „szum” w głowie (mała dawka alkoholu)” - została wybrana przez 44,09% respondentów. W dalszej kolejności badani wskazywali odpowiedzi: „czuję duże rozluźnienie, pojawiają się nieznaczne problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (średnia dawka alkoholu)” - 10,24% osób, „w większości nie pamiętam przebiegu zdarzeń (bardzo duża dawka alkoholu)” - 0,79% badanych. Najmniej spośród ankietowanych mieszkańców, tj. 0% - wskazało odpowiedź „mam duże problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (duża dawka alkoholu)”. Większość respondentów wydaje się utrzymywać umiarkowane spożycie alkoholu, ale istnieje grupa, która doświadcza znacznego wpływu na stan fizyczny przy większych ilościach spożywanego alkoholu. To podkreśla potrzebę edukacji i monitorowania zachowań związanych z konsumpcją alkoholu w społeczności.

Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

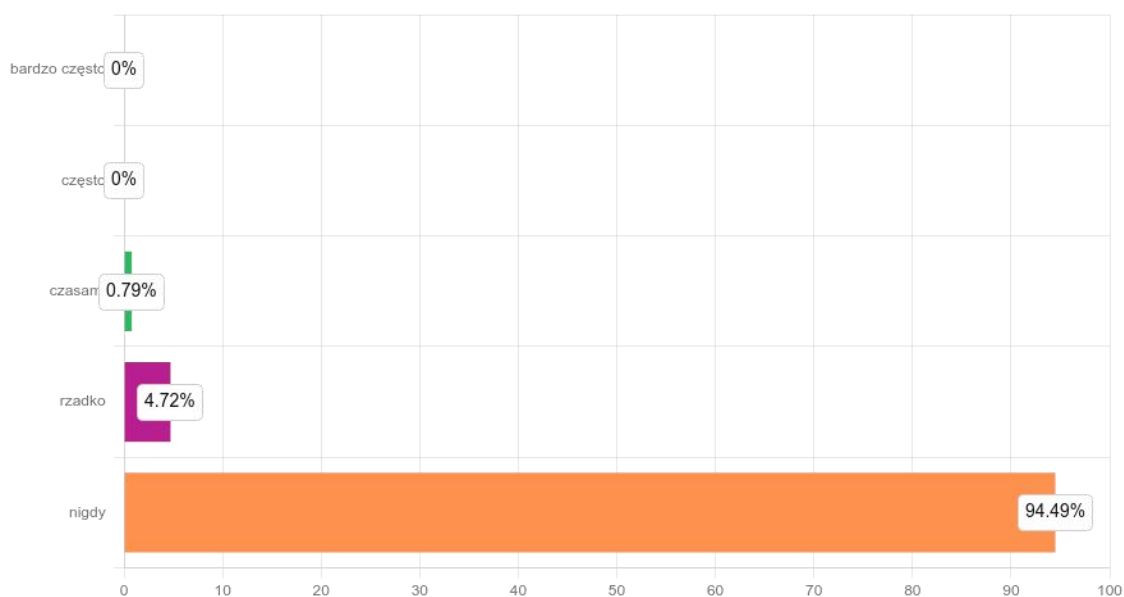
bardzo często: **0%** (0)

często: **0%** (0)

czasami: **0,79%** (1)

rzadko: **4,72%** (6)

nigdy: **94,49%** (120)



Podsumowując odpowiedzi mieszkańców na pytanie o wykonywanie obowiązków w pracy pod wpływem alkoholu, można stwierdzić, że zdecydowana większość respondentów (94,49%) deklaruje, że „nigdy” im się to nie zdarzyło. Niemniej jednak, istnieje niewielki odsetek osób, które przyznają, że zdarza im się wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu: „rzadko” (4,72%), „czasami” (0,79%). Te dane sugerują, że choć większość badanej grupy utrzymuje profesjonalizm i nie łączy pracy z konsumpcją alkoholu, istnieje potrzeba monitorowania i prewencji w przypadku tych, którzy czasami lub rzadko podejmują takie działania.

Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?

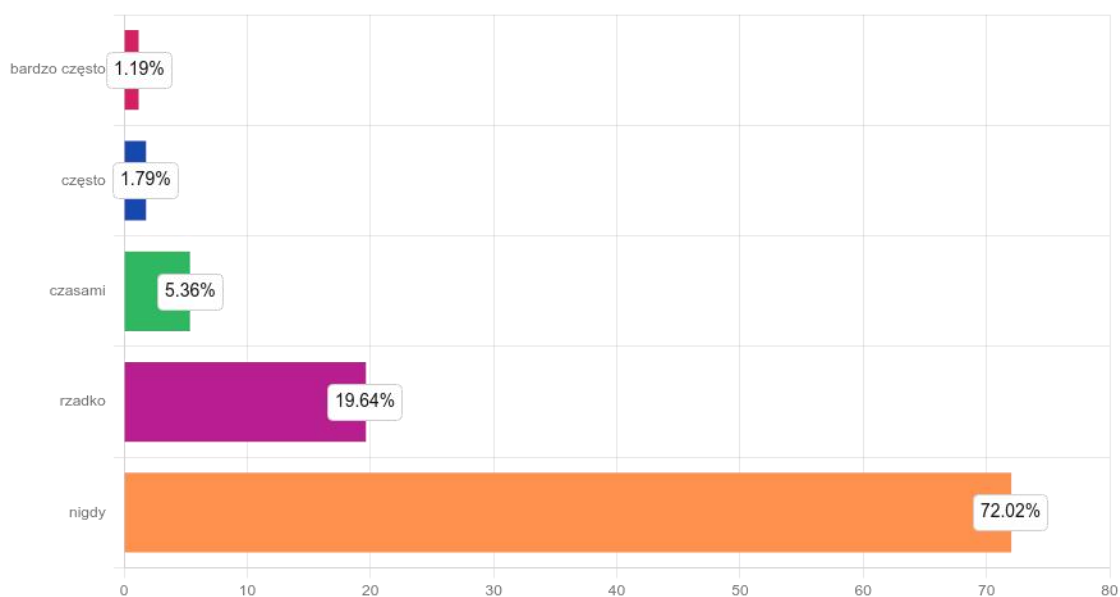
bardzo często: **1,19%** (2)

często: **1,79%** (3)

czasami: **5,36%** (9)

rzadko: **19,64%** (33)

nigdy: **72,02%** (121)



Mieszkańców zapytano także, czy zdarzyło im się być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadzi pojazd będąc pod wpływem alkoholu. Ankietowani najczęściej wskazywali odpowiedź „nigdy” - 72,02% osób, co jest pozytywnym sygnałem. Niemniej jednak, istnieje niewielki odsetek osób które wskazywali na odpowiedzi: „rzadko” - 19,64 % ankietowanych, „czasami” - 5,36% respondentów, a także „często” - 1,79% osób. Najmniej spośród ankietowanych mieszkańców, tj. 1,19% - wskazało odpowiedź „bardzo często”. Te dane sugerują, że mimo dominującej większości osób niezwiązanych z sytuacjami, w których ktoś prowadził pojazd po spożyciu alkoholu, istnieje potrzeba kontynuowania działań edukacyjnych i prewencyjnych w celu zwiększenia świadomości i redukcji ryzyka związanego z jazdą w stanie nietrzeźwości.

Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?

tak: **16,67%** (28)

nie: **55,95%** (94)

nie wiem: **27,38%** (46)

Analiza odpowiedzi mieszkańców na pytanie dotyczące obserwacji kobiet w ciąży spożywających alkohol na terenie miejscowości pozwala stwierdzić, że większość respondentów (55,95%) zadeklarowała, że nie widziała kobiet w ciąży spożywających alkohol (odpowiedź „nie”). Druga w kolejności odpowiedź „nie wiem” została wskazana przez 27,38% badanych, a najmniej spośród ankietowanych mieszkańców, tj. 16,67% wskazało odpowiedź „tak”. Te wyniki sugerują, że mimo że większość mieszkańców nie obserwowała takich zachowań, istnieje potrzeba dalszej edukacji i świadomości społecznej w celu zapobiegania spożywaniu alkoholu w czasie ciąży, które może prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych dla dziecka i matki.

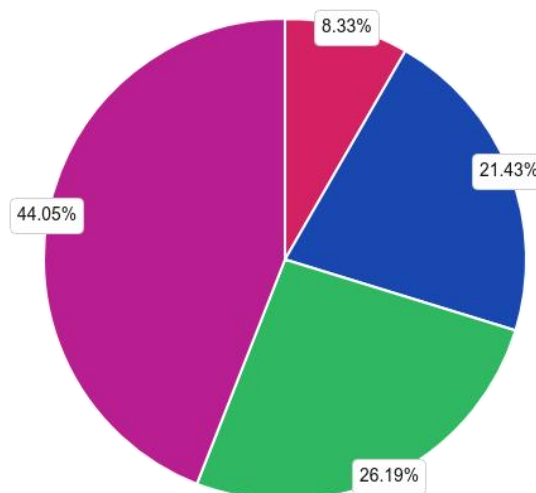
Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości:

maleje: **8,33%** (14)

jest stałe: **21,43%** (36)

wzrasta: **26,19%** (44)

trudno powiedzieć: **44,05%** (74)



W ostatnim pytaniu do rozdziału, który dotyczył problemu uzależnień od alkoholu wśród dorosłych mieszkańców, badanych poproszono także o ocenę skali spożycia alkoholu w ich miejscowości na przestrzeni ostatnich kilku lat. Ankietowani najczęściej wskazywali odpowiedź „trudno powiedzieć” - 44,05% osób. W dalszej kolejności wskazywano odpowiedzi: „wzrasta” - 26,19% badanych, „jest stałe” - 21,43% respondentów. Najmniej spośród ankietowanych mieszkańców, tj. 8,33% - wskazało odpowiedź „maleje”.

4. 3. Problem narkotykowy



Współczesny świat zmaga się z problemem narkotyków, który ma ogromne konsekwencje dla jednostek, społeczności. Uzależnienie od narkotyków jest poważnym problemem zdrowotnym, społecznym oraz psychologicznym, dotyczącym miliony ludzi na całym świecie. To stan, w którym jednostka staje się fizycznie i emocjonalnie zależna od substancji psychoaktywnych, takich jak narkotyki. Uzależnienie powoduje silne pragnienie i konieczność regularnego zażywania substancji psychoaktywnych, mimo negatywnych konsekwencji dla zdrowia, relacji społecznych i funkcjonowania codziennego życia. Proces uzależnienia od narkotyków jest wielowymiarowy i złożony. Zaczyna się od eksperymentowania z substancją, które może być spowodowane ciekawością, presją rówieśniczą, chęcią zabawy lub ucieczką od problemów życiowych. Jednak w miarę regularnego używania narkotyków organizm zaczyna dostosowywać się do obecności substancji, co prowadzi do tolerancji. Oznacza to, że aby osiągnąć pożądaną efekt, osoba musi zażywać coraz większe ilości narkotyków. Stopniowo organizm staje się zależny od narkotyków, a ich brak prowadzi do wystąpienia objawów odstawienia. Te objawy, takie jak silne pragnienie, drażliwość, niepokój, zaburzenia snu i depresja, mogą być bardzo uciążliwe i powodować, że osoba sięga po kolejną dawkę substancji w celu złagodzenia dyskomfortu. W ten sposób uzależnienie tworzy spiralę, w której narkotyki stają się centralnym punktem życia jednostki, dominując nad wszystkimi innymi potrzebami i wartościami. Uzależnienie od narkotyków ma poważne konsekwencje dla zdrowia fizycznego i psychicznego jednostki. Regularne zażywanie substancji psychoaktywnych może prowadzić do uszkodzeń narządów wewnętrznych, zaburzeń neurologicznych, problemów z układem oddechowym oraz zwiększa ryzyko wystąpienia chorób zakaźnych, takich jak HIV/AIDS czy wirusowe zapalenie wątroby. Ponadto, narkotyki mogą powodować silne zaburzenia psychiczne, takie jak depresja, lęki, psychozy i utratę kontroli nad własnym zachowaniem.

Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze)?

nie zażywam środków psychoaktywnych: **91,07%** (153)

zażywałem/am tylko raz: **2,98%** (5)

raz w roku lub mniej: **1,19%** (2)

kilka razy w roku: **2,98%** (5)

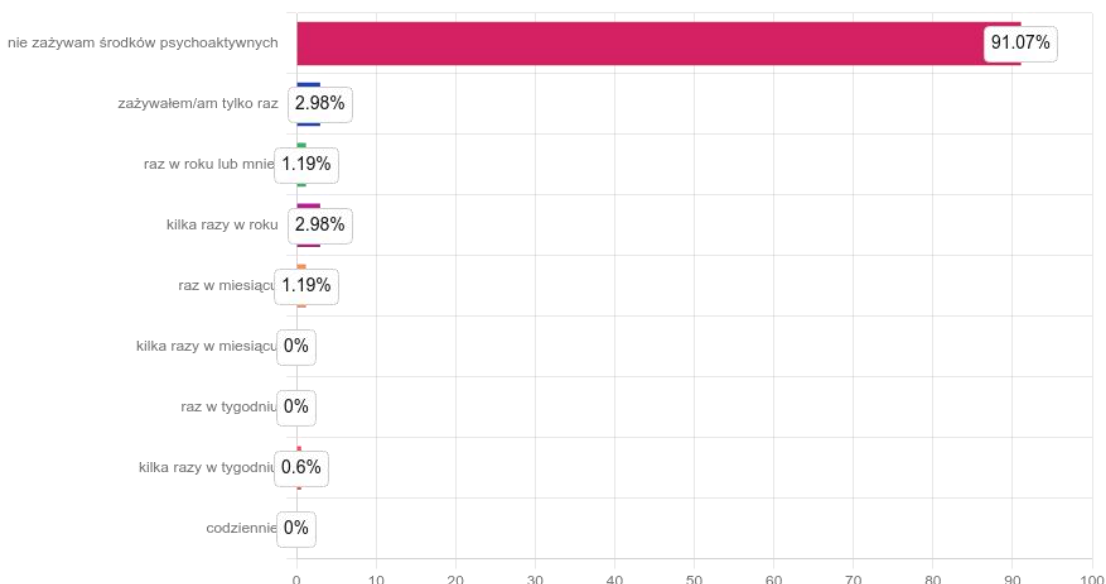
raz w miesiącu: **1,19%** (2)

kilka razy w miesiącu: **0%** (0)

raz w tygodniu: **0%** (0)

kilka razy w tygodniu: **0,6%** (1)

codziennie: **0%** (0)



Analiza odpowiedzi mieszkańców na pytanie dotyczące zażywania środków psychoaktywnych (narkotyków/dopalaczy) wskazuje, że zdecydowana większość respondentów (91,07%) zadeklarowała, iż nie zażywa tego typu substancji (odpowiedź „nie zażywam środków psychoaktywnych”). Jednocześnie niewielki odsetek osób przyznaje się do zażywania środków psychoaktywnych: zażywałem/am tylko raz” (2,98%), „kilka razy w roku” (2,98%), „raz w roku lub mniej” (1,19%), „raz w miesiącu” (1,19%), „kilka razy w tygodniu” (0,6%). Warto zauważyć, że dominującą grupą są osoby, które nie używają substancji psychoaktywnych, co może być pozytywnym wskaźnikiem w kontekście zdrowia społeczności. Niemniej jednak, istnieje potrzeba monitorowania oraz działań prewencyjnych i edukacyjnych w celu zminimalizowania ryzyka związanego z używaniem narkotyków lub dopalaczy wśród badanych.

Co skłoniło Pana/ią do zażycia środków psychoaktywnych (narkotyki/dopalacze)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

chęć dobrej zabawy: **26,67%** (4)

chęć bycia modnym: **0%** (0)

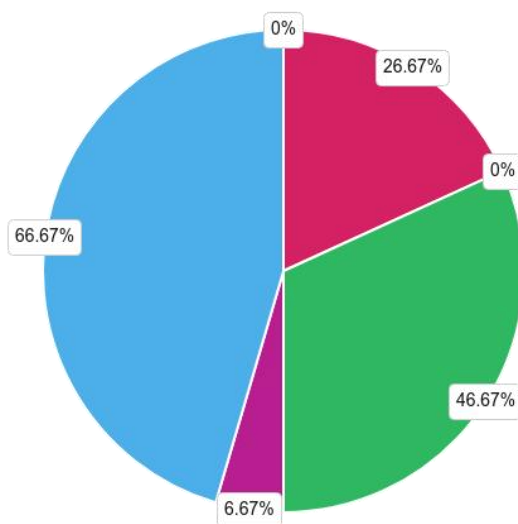
ciekawość: **46,67%** (7)

presja grupy: **6,67%** (1)

zaimponowanie w towarzystwie: **0%** (0)

przyjemność/relaksacja: **66,67%** (10)

otrzymałem/am je nieświadomie (bez mojej zgody): **0%** (0)



Następnie mieszkańcom zadano pytanie pt.: „Co skłoniło Pana/ią do zażycia środków psychoaktywnych (narkotyki/dopalacze)?”. Badani najczęściej wskazywali odpowiedzi: „przyjemność/relaksacja” (66,67%), „ciekawość” (46,67%), a także „chęć dobrej zabawy” (26,67%) i „presja grupy” (6,67%).

Jakie substancje zażywał/a Pan/i w swoim życiu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

marihuana lub haszysz: **93,33%** (14)

inne formy konopi: **6,67%** (1)

amfetamina: **46,67%** (7)

dopalacze: **33,33%** (5)

ekstazy: **26,67%** (4)

kokaina/crack: **13,33%** (2)

heroina: **0%** (0)

polska heroina tzw. „kompot”: **0%** (0)

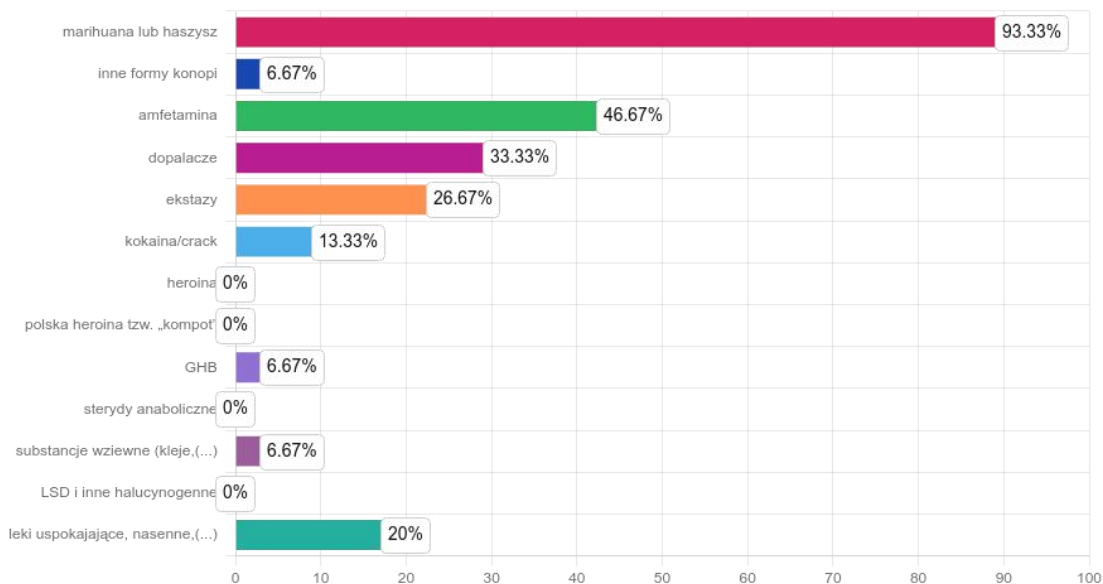
GHB: **6,67%** (1)

sterydy anaboliczne: **0%** (0)

substancje wziewne (kleje, rozpuszczalniki, farby itp.): **6,67%** (1)

LSD i inne halucynogenne: **0%** (0)

leki uspokajające, nasenne, przeciwbólowe (np. metadon) itp. - o zastosowaniu niemedyceznym: **20%** (3)



Dodatkowo mieszkańcom, którzy mieli kontakt z środkami psychoaktywnymi zadano pytanie, dotyczące rodzajów tych substancji, po które najczęściej sięgali, badani najczęściej wskazywali na „marihuana lub haszysz” - takiej odpowiedzi udzieliło 93,33% osób. W dalszej kolejności uczestnicy badania wybierali: „amfetamina” - 46,67% osób, „dopalacze” - 33,33% badanych, „ekstazy” - 26,67% mieszkańców oraz „leki uspokajające, nasenne, przeciwbólowe (np. metadon) itp. - o zastosowaniu niemedyceznym” - 20%, „kokaina/crack” - 13,33% ankietowanych, „inne formy konopi”, „GHB”, „substancje wziewne (kleje, rozpuszczalniki, farby itp.)” - po 6,67% osób.

Kiedy ostatnio zażywał/a Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze)?

ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem): **46,67%** (7)

w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem): **26,67%** (4)

w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem): **26,67%** (4)

Analiza odpowiedzi mieszkańców na pytanie dotyczące ostatniego zażycia środków psychoaktywnych ukazuje, iż większość respondentów (46,67%) deklaruje, że ostatni raz sięgała po te substancje „ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem)”. Jednakże, istnieje niewielki odsetek osób, które przyznały się do zażywania środków psychoaktywnych „w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem)” (26,67%), a także „w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem)” (26,67%).

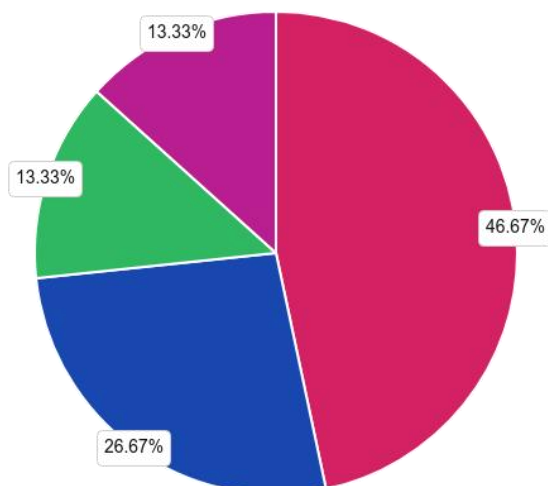
Czy zdarzyło się Panu/i zażywać środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze) samemu?

nigdy: **46,67%** (7)

rzadko: **26,67%** (4)

często: **13,33%** (2)

zawsze lub praktycznie zawsze: **13,33%** (2)



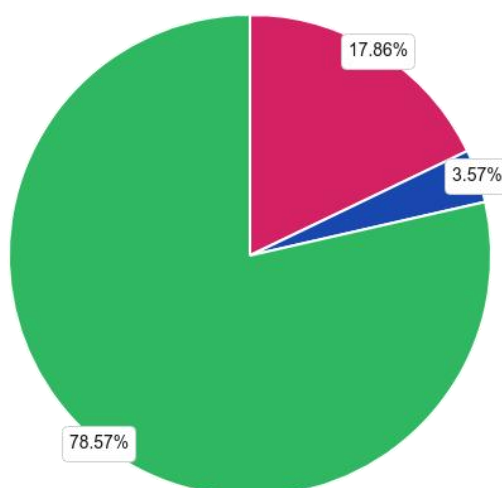
Przyglądając się kontaktom dorosłych mieszkańców z środkami psychoaktywnymi w samotności, można zauważyć, iż respondenci głównie wybierali odpowiedź „nigdy” - 46,67% badanych. Następnie mieszkańcy wskazywali odpowiedzi: „rzadko” (26,67%), a także „często” (13,33%). Najrzadziej mieszkańcy zaznaczali odpowiedź „zawsze lub praktycznie zawsze”, zaznaczyło ją 13,33% osób.

Gdyby chciał/a Pan/i zdobyć środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze) w swojej miejscowości byłoby to:

łatwe: **17,86%** (30)

trudne: **3,57%** (6)

nie wiem: **78,57%** (132)



Analizując dostępność substancji psychoaktywnych w gminie zauważyć można, iż ankietowani mieszkańcy najczęściej wskazywali odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 78,57% ankietowanych. Druga w kolejności odpowiedź „łatwe” została wybrana przez 17,86%, a najrzadziej respondenci wskazywali odpowiedź „trudne”, zaznaczyło ją 3,57% badanych.

Czy zna Pan/i miejsca, gdzie można kupić środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie znam takich miejsc: **88,1%** (148)

przez Internet: **3,57%** (6)

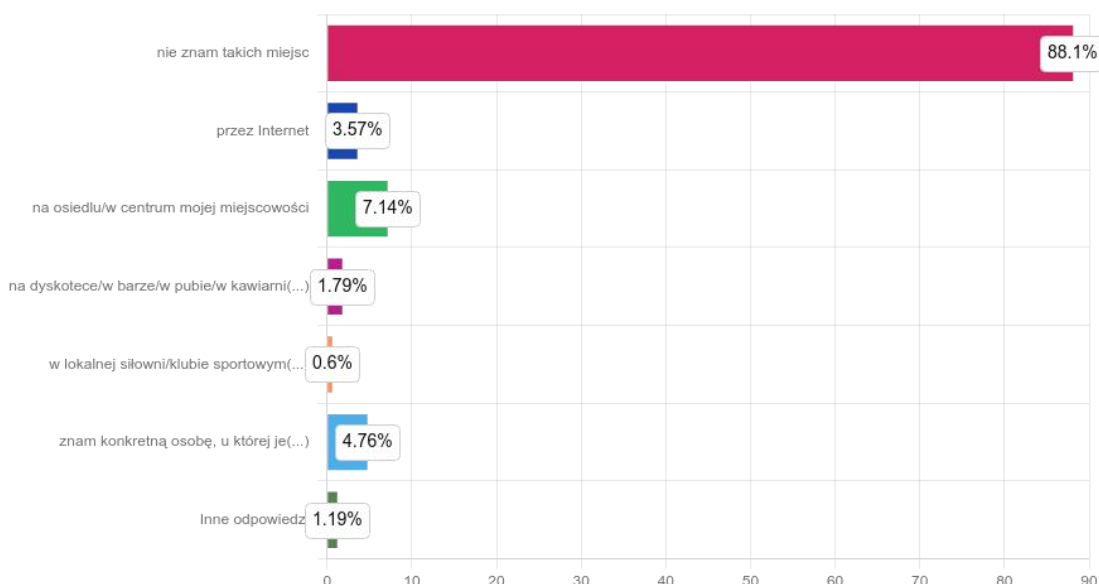
na osiedlu/w centrum mojej miejscowości: **7,14%** (12)

na dyskotecę/w barze/w pubie/w kawiarni w mojej miejscowości: **1,79%** (3)

w lokalnej siłowni/klubie sportowym itp.: **0,6%** (1)

znam konkretną osobę, u której je można zdobyć: **4,76%** (8)

Inne odpowiedzi: **1,19%** (2)



Inne odpowiedzi:

- (brak lub odpowiedź nieczytelna) (2)

Badanych mieszkańców poproszono także o wskazanie miejsc, w których ich zdaniem można kupić narkotyki lub dopalacze w gminie. Większość respondentów (88,1%) deklaruje, że nie zna miejsc, gdzie można kupić środki psychoaktywne (narkotyki/dopalacze), co może sugerować ograniczoną świadomość dotyczącą lokalizacji takich punktów (odpowiedź „nie znam takich miejsc”). Jednakże, mniejszy odsetek osób wskazuje na następujące możliwości: „na osiedlu/w centrum mojej miejscowości” (7,14%), „znam konkretną osobę, u której je można zdobyć” (4,76%), „przez Internet” (3,57%), „na dyskotecę/w barze/w pubie/w kawiarni w mojej miejscowości” (1,79%) oraz „Inne odpowiedzi” (1,19%) badanych.

Czy uważa Pan/i że zażywanie środków psychoaktywnych (narkotyki/dopalacze) jest szkodliwe dla zdrowia?

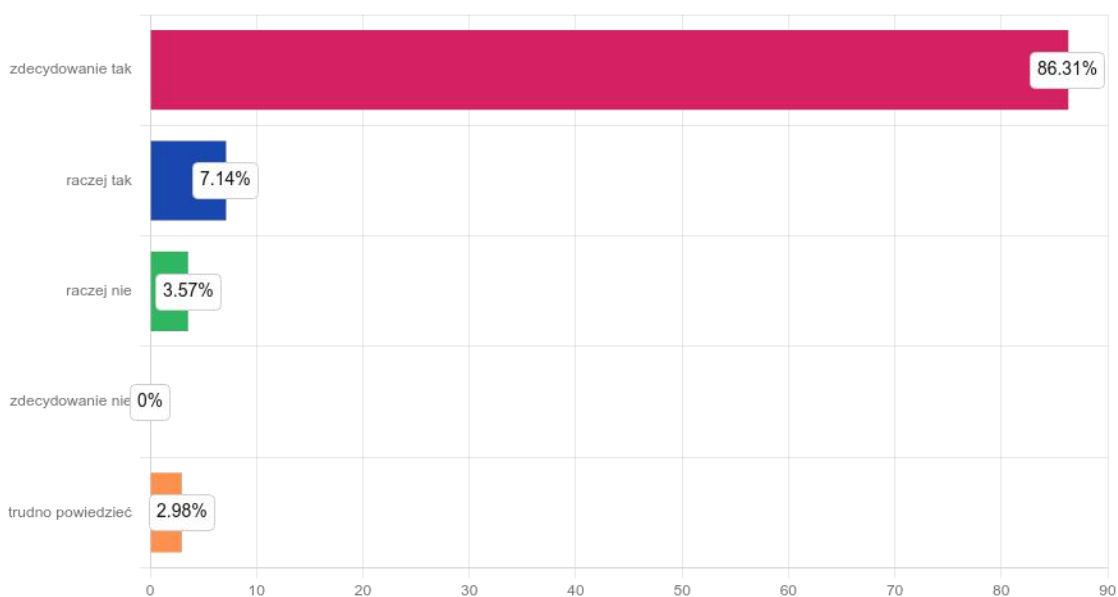
zdecydowanie tak: **86,31%** (145)

raczej tak: **7,14%** (12)

raczej nie: **3,57%** (6)

zdecydowanie nie: **0%** (0)

trudno powiedzieć: **2,98%** (5)



Przyglądając się opinii dorosłych mieszkańców na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych dla zdrowia, można dostrzec, iż największa część respondentów wskazała odpowiedzi „zdecydowanie tak” (86,31%), a także „raczej tak” (7,14%), co sugeruje powszechne przekonanie wśród respondentów o szkodliwości zażywania środków psychoaktywnych dla zdrowia. Niewielki odsetek osób wskazuje następujące odpowiedzi: „raczej nie” (3,57%), a także „trudno powiedzieć” (2,98%).

Czy uważa Pan/i, że marihuana powinna zostać zalegalizowana?

tak: **32,14%** (54)

nie: **26,79%** (45)

nie mam zdania: **41,07%** (69)

Warto zwrócić uwagę na poglądy ankietowanych mieszkańców dotyczące legalizacji marihuany. Największa część respondentów wskazała odpowiedź „nie mam zdania”- wskazało ją 41,07% osób. Druga w kolejności była odpowiedź „tak” - zaznaczyło ją 32,14% badanych mieszkańców, a najmniej spośród ankietowanych, tj. 26,79% - wskazało odpowiedź „nie”.

4. 4. Problem przemocowy



Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody. O przemocy możemy mówić wtedy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

- Jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania,
- Jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą,
- Działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej,
- Osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.

Cyberprzemoc to przemoc z użyciem mediów elektronicznych – przede wszystkim Internetu i telefonów komórkowych. Problem ten dotyczy przede wszystkim dzieci i młodzieży. Pomimo, że akty cyberprzemocy mogą wyglądać niewinnie, to potrafią wyrządzać bardzo dużą krzywdę. Przykłady agresji elektronicznej:

- Flaming – agresywna wymiana zdań, np. na czacie lub w ramach grupy dyskusyjnej.
- Prześladowanie (ang. harassment) – regularne przysyłanie nieprzyjemnych wiadomości do ofiary za pomocą elektronicznych kanałów komunikacji.
- Kradzież tożsamości (ang. impersonation) – podszywanie się pod ofiarę.
- Upublicznianie tajemnic (ang. outing) – udostępnianie prywatnych materiałów ofiary (np. zdjęcia).
- Śledzenie (ang. cyberstalking) – inwigilacja ofiary i nękanie jej niechcianymi komunikatami.
- Happy slapping – prowokowanie lub atakowanie innej osoby i dokumentowanie wydarzenia w postaci zdjęć lub filmów oraz upublicznienie nagrań lub zdjęć w Internecie.
- Poniżenie (ang. denigration) – upublicznienie poniżających, nieprawdziwych informacji lub materiałów na temat ofiary.
- Wykluczenie (ang. exclusion) – celowe usunięcie z listy kontaktów internetowych lub niedopuszczenie do niej ofiary.
- Agresja techniczna – działania przeciwko sprzętowi komputerowemu ofiary bardziej niż przeciwko samej ofierze.

Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

tak: **23,81%** (40)

nie: **44,05%** (74)

nie wiem: **32,14%** (54)

Kolejne pytanie miało na celu sprawdzenie, czy ankietowani mieszkańcy znają osoby, które doświadczają przemocy domowej. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 44,05%. Druga w kolejności odpowiedź „nie wiem” została wskazana przez 32,14% badanych, a najmniej spośród ankietowanych mieszkańców, tj. 23,81% wskazało odpowiedź „tak”.

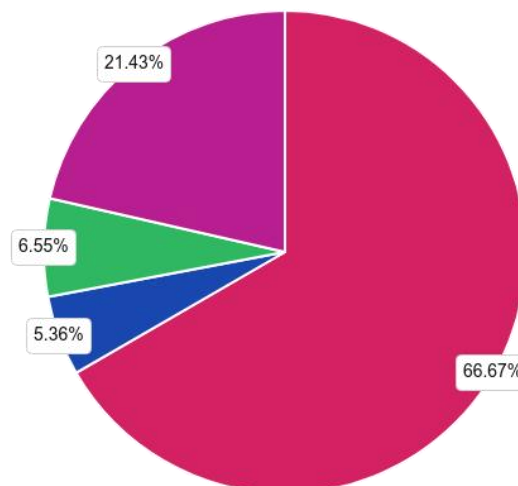
Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć jakichkolwiek form przemocy? Jeżeli tak, to kiedy ostatnio?

nigdy nie doświadczyłem/am jakichkolwiek formy przemocy: **66,67%** (112)

doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 30 dni: **5,36%** (9)

doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 12 miesięcy: **6,55%** (11)

doświadczyłem/am przemocy więcej niż 12 miesięcy temu: **21,43%** (36)



Następnie respondentów zapytano, czy zdarzyło im się doświadczyć kiedykolwiek przemocy. Większość mieszkańców (66,67%) zadeklarowało, że nigdy nie doświadczyli żadnej formy przemocy. Jednakże, pojawiły się odpowiedzi mieszkańców, którzy wskazywali, że zdarzyło im się doświadczyć przemocy: „doświadczyłem/am przemocy więcej niż 12 miesięcy temu” (21,43%), „doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 12 miesięcy” (6,55%), a także „doświadczyłem/am przemocy w okresie ostatnich 30 dni” (5,36%) ankietowanych. Te wyniki sugerują, że choć większość badanych nie miała styczności z przemocą, istnieje grupa osób, która doświadczała kiedykolwiek przemocy, więc istnieje potrzeba badań i działań prewencyjnych, aby zrozumieć i skutecznie reagować na problemy związane z przemocą w społeczności.

Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

przemoc psychiczna: **83,93%** (47)

przemoc fizyczna: **33,93%** (19)

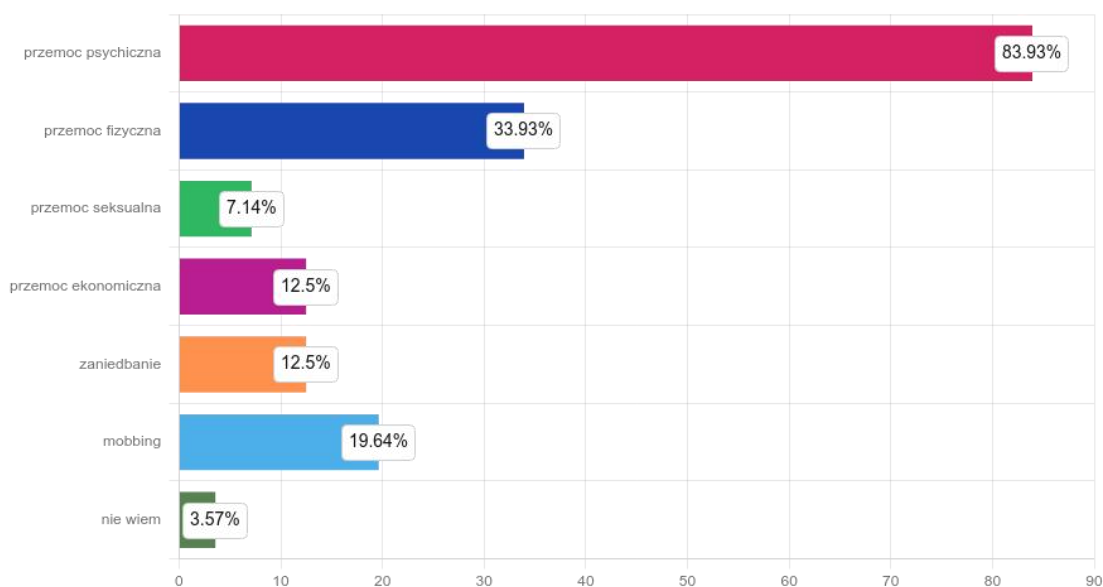
przemoc seksualna: **7,14%** (4)

przemoc ekonomiczna: **12,5%** (7)

zaniedbanie: **12,5%** (7)

mobbing: **19,64%** (11)

nie wiem: **3,57%** (2)



Mieszkańcy, którzy doświadczyli przemocy, pytani o jej rodzaj, zaznaczyli różne formy, gdzie najczęściej wymienianą była „przemoc psychiczna” - takiej odpowiedzi udzieliło 83,93% osób. W dalszej kolejności uczestnicy badania wskazywali na: „przemoc fizyczna” - 33,93%, „mobbing” 19,64%, „przemoc ekonomiczna” - 12,5%, „zaniedbanie” - 12,5%, „przemoc seksualna” - 7,14% oraz „nie wiem” - 3,57%.

Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

matka/opiekunka: **3,57%** (2)

ojciec/opiekun: **17,86%** (10)

siostra: **1,79%** (1)

brat: **1,79%** (1)

dziecko/dzieci: **3,57%** (2)

partner/partnerka: **14,29%** (8)

mąż/żona: **28,57%** (16)

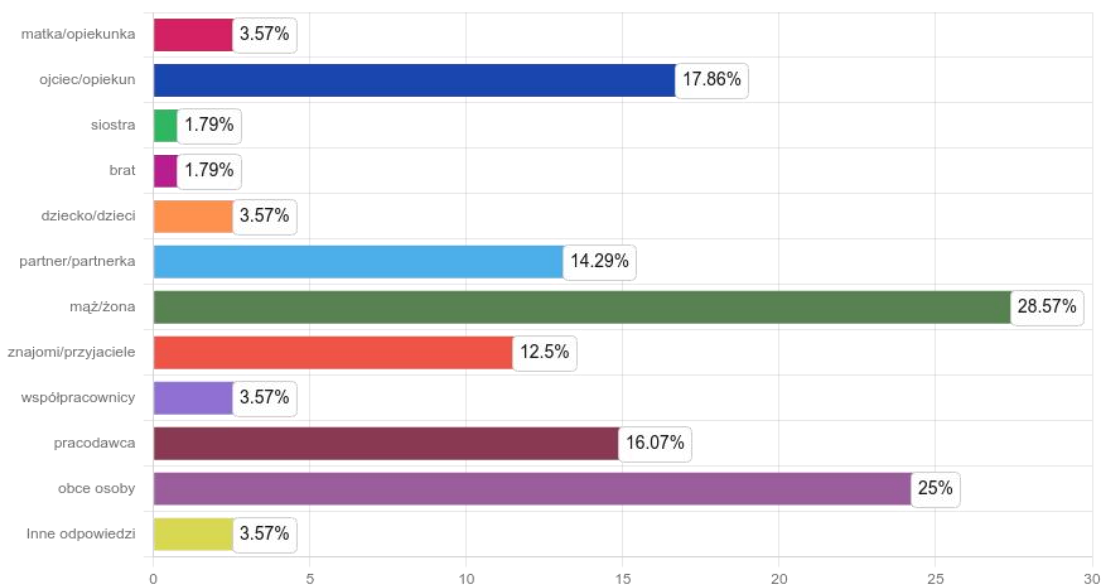
znajomi/przyjaciele: **12,5%** (7)

współpracownicy: **3,57%** (2)

pracodawca: **16,07%** (9)

obce osoby: **25%** (14)

Inne odpowiedzi: **3,57%** (2)



Inne odpowiedzi:

- (brak lub odpowiedź nieczytelna)
- konkubent przyjaciółki

Następnie badani mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie, kto stosował wobec nich przemoc. Respondenci wskazali różne osoby, gdzie najczęściej to: „ojciec/opiekun” (17,86%), „pracodawca” (16,07%), „partner/partnerka” (14,29%), „znajomi/przyjaciele” (12,5%), „matka/opiekunka” (3,57%), a także „dziecko/dzieci” (3,57%). Rzadziej wskazywano na: „współpracownicy” (3,57%), „Inne odpowiedzi” (3,57%) oraz „siostra” - 1,79% ankietyowanych mieszkańców. Te wyniki podkreślają złożoność problemu przemocy oraz konieczność skierowanych działań prewencyjnych, edukacyjnych i wsparcia obejmujących różne rodzaje relacji społecznych.

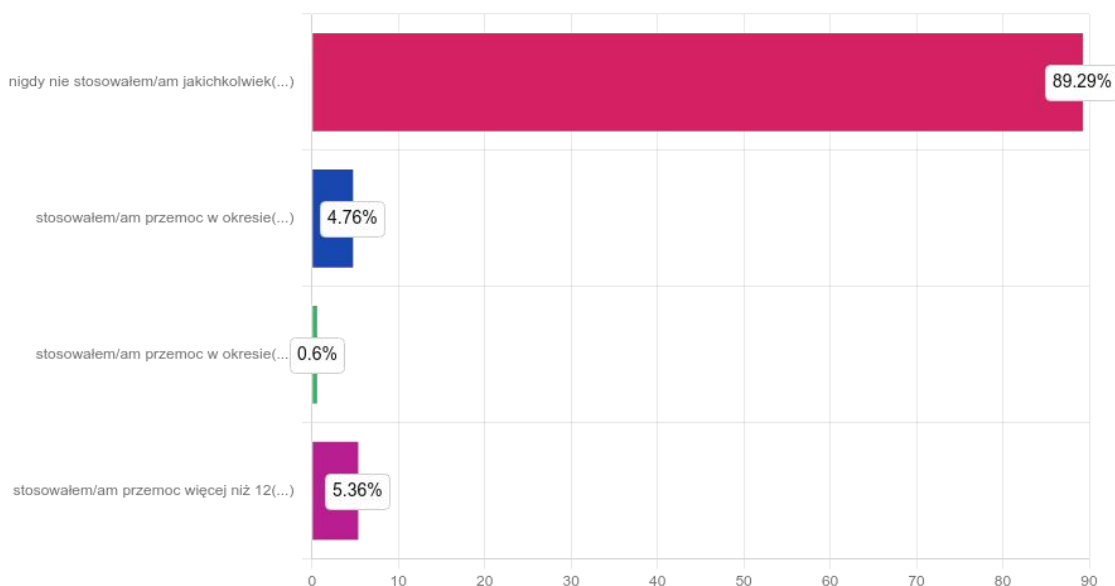
Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji, gdzie zastosował/a Pan/i jakiegokolwiek formy przemocy wobec drugiej osoby? Jeżeli tak, to kiedy ostatnio?

nigdy nie stosowałem/am jakichkolwiek form przemocy: **89,29%** (150)

stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 30 dni: **4,76%** (8)

stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 12 miesięcy: **0,6%** (1)

stosowałem/am przemoc więcej niż 12 miesięcy temu: **5,36%** (9)



Kolejno mieszkańcy zostali zapytani, czy kiedykolwiek doszło do sytuacji, gdzie zastosowali jakiegokolwiek formy przemocy wobec drugiej osoby. Większość respondentów (89,29%) zadeklarowała, że nigdy nie stosowała żadnych form przemocy wobec innych osób. Jednakże, istnieje odsetek osób, które przyznały się do stosowania przemocy, wskazując na odpowiedzi: „stosowałem/am przemoc więcej niż 12 miesięcy temu” (5,36%), „stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 30 dni” (4,76%), a także „stosowałem/am przemoc w okresie ostatnich 12 miesięcy” - 0,6% ankietowanych. Te wyniki sugerują, że większość badanych nigdy nie była osobami stosującymi przemoc wobec innych, jednak istnieje mniejsza grupa osób, które przyznały się do stosowania przemocy w stosunkowo niedawnym okresie.

Jaki rodzaj przemocy Pan/i stosował/a?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

przemoc psychiczna: **50%** (9)

przemoc fizyczna: **61,11%** (11)

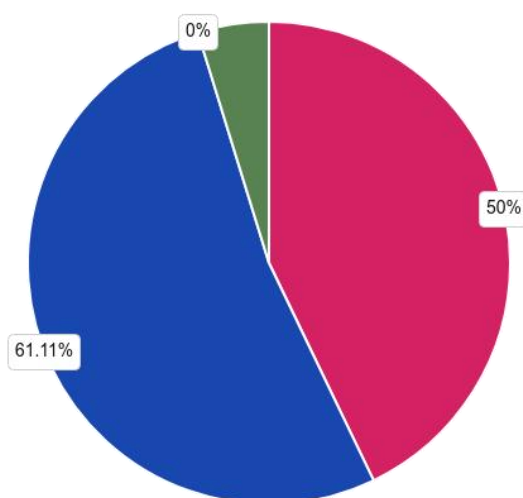
przemoc seksualna: **0%** (0)

przemoc ekonomiczna: **0%** (0)

zaniedbanie: **0%** (0)

mobbing: **0%** (0)

nie wiem: **5,56%** (1)



Nawiązując do poprzedniego pytania, mieszkańcom zdano pytanie pt.: „Jaki rodzaj przemocy Pan/i stosował/a?”. Ankieterzy, którzy stosowali zachowania przemocowe, deklarowali, iż była to: „przemoc fizyczna” (61,11%), „przemoc psychiczna” (50%), a także „nie wiem” (5,56%).

W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

matka/opiekunka: **0%** (0)

ojciec/opiekun: **0%** (0)

siostra: **0%** (0)

brat: **0%** (0)

dziecko/dzieci: **27,78%** (5)

partner/partnerka: **11,11%** (2)

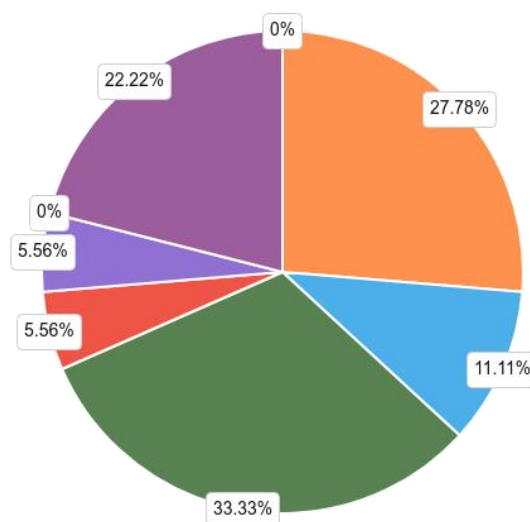
mąż/żona: **33,33%** (6)

znajomi/przyjaciele: **5,56%** (1)

współpracownicy: **5,56%** (1)

pracodawca: **0%** (0)

obce osoby: **22,22%** (4)



Dodatkowo mieszkańcom, którzy stosowali przemoc zadano pytanie pt.: „W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i przemoc?”. Uczestnicy badania wskazywali następujące odpowiedzi: „mąż/żona” (33,33%), „dziecko/dzieci” (27,78%), „obce osoby” (22,22%), „partner/partnerka” (11,11%), „znajomi/przyjaciele” (5,56%), a także „współpracownicy” (5,56%). Te wyniki ukazują różnorodność relacji, w których występuje przemoc, a wskazanie przez mieszkańców na odpowiedzi: „mąż/żona”, „dziecko/dzieci”, czy też „obce osoby” podkreśla złożoność tego zjawiska w kontekście różnych sfer życia społeczności. Działania prewencyjne i wsparcie powinny być ukierunkowane na różne rodzaje relacji, w których pojawia się przemoc.

Czy stosując przemoc był/a Pan/i pod wpływem wymienionych środków psychoaktywnych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie byłem/am pod wpływem: **94,44%** (17)

alkohol: **5,56%** (1)

narkotyki: **5,56%** (1)

dopalacze: **0%** (0)

Badani respondenci zostali również zapytani, czy stosując przemoc, byli pod wpływem określonych substancji psychoaktywnych. Większość respondentów (94,44%) zadeklarowała, że nie była pod wpływem żadnych wymienionych substancji psychoaktywnych w momencie stosowania przemocy. Jednakże, niektórzy badani wskazywali na: „alkohol” (5,56%), a także „narkotyki” (5,56%). Te wyniki sugerują, że istnieje pewne powiązanie między stosowaniem przemocy a zażywaniem substancji psychoaktywnych, zwłaszcza odpowiedź dotycząca substancji takiej jak „alkohol”, co podkreśla znaczenie edukacji oraz działań prewencyjnych dotyczących używania substancji psychoaktywnych w celu zmniejszenia ryzyka przemocy.

Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

tak: **16,67%** (28)

nie: **64,88%** (109)

nie wiem: **18,45%** (31)

Z punktu widzenia niniejszej diagnozy istotne wydaje się podejście mieszkańców do stosowania przemocy. W tej kwestii mieszkańcom zadano pytanie pt.: „Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?”. Zdecydowana większość badanych (64,88%) wyraziła przekonanie, że nie ma okoliczności, które mogłyby usprawiedliwiać użycie przemocy. Natomiast pozostały odsetek badanych osób wskazał na odpowiedzi: „nie wiem” (18,45%), a także „tak” (16,67%). Odpowiedzi mieszkańców sugerują, że większość badanych mieszkańców wykazuje brak akceptacji dla usprawiedliwiania przemocy, jednakże, obecność pewnej grupy respondentów, którzy uważają, że istnieją pewne okoliczności usprawiedliwiające przemoc, wskazuje na potrzebę głębszego zrozumienia i edukacji na temat skutków przemocy oraz budowania społecznej świadomości na temat konstruktywnego rozwiązywania sporów.

Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

tak: **13,1%** (22)

nie: **69,64%** (117)

nie wiem: **17,26%** (29)

Natomiast jeśli chodzi o stosunek ankietowanych mieszkańców do stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci to największa część respondentów wskazała odpowiedź „nie” (69,64%) - co jest pozytywnym sygnałem. Druga w kolejności była odpowiedź „nie wiem”, którą zaznaczyło 17,26% badanych, a najmniej spośród ankietowanych, tj. 13,1% wskazało odpowiedź „tak”. Odpowiedzi mieszkańców sugerują, że większość nie popiera stosowania kar fizycznych w kontekście wychowywania dzieci, co może wynikać z rosnącej świadomości negatywnych skutków takiej praktyki.

Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec mojej osoby: **22,62%** (38)

podszycanie się: **13,69%** (23)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów: **1,19%** (2)

ośmieszanie/poniżanie: **11,31%** (19)

wyłudzenie pieniędzy: **16,07%** (27)

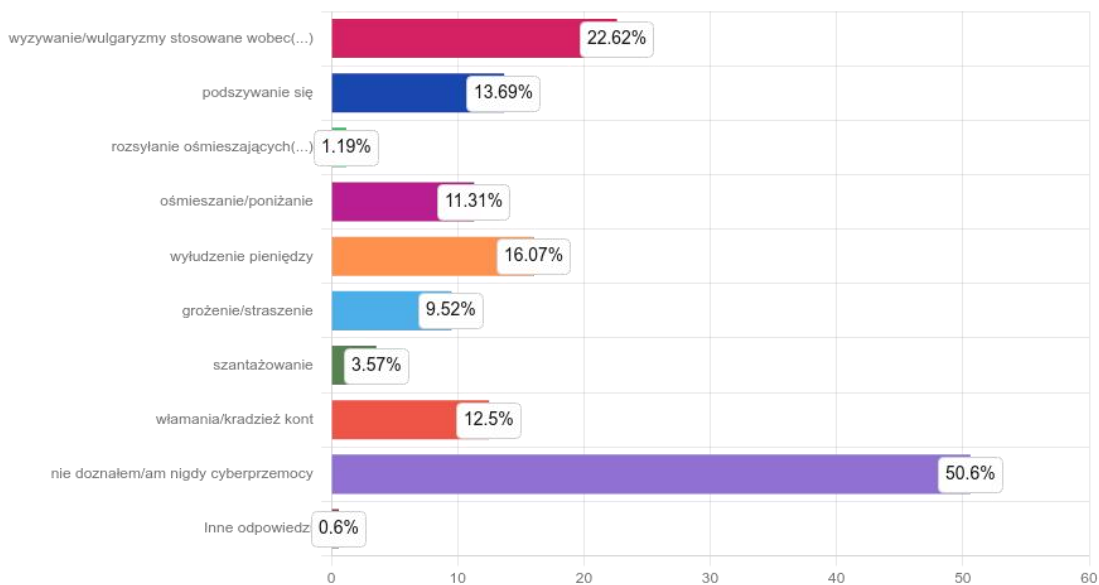
grożenie/straszenie: **9,52%** (16)

szantażowanie: **3,57%** (6)

włamania/kradzież kont: **12,5%** (21)

nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy: **50,6%** (85)

Inne odpowiedzi: **0,6%** (1)



Inne odpowiedzi:

- oszczerstwa

Do form przemocy zaliczamy również cyberprzemoc, która wykorzystuje środki elektroniczne do szkodenia innym. Obejmuje ona szeroki zakres działań, takich jak zastraszenie, poniżanie, rozprzestrzenianie fałszywych informacji czy obrażanie poprzez platformy internetowe. Wśród najczęstszych przejawów cyberprzemocy można wymienić „hejtowanie”, kradzież tożsamości, groźby online czy rozpowszechnianie prywatnych treści bez zgody. W kontekście cyberprzemocy, mieszkańców zapytano, czy zdarzyło im się jej kiedykolwiek doświadczyć. Większość badanych nie doświadczyła cyberprzemocy (50,6%), jednak jeśli mieszkańcy odpowiedzieli twierdząco na pytanie, poproszono ich o wskazanie jakie to były zachowania. Najczęściej wskazywano: „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec mojej osoby” wybrało ją 22,62% badanych, a także „wyłudzenie pieniędzy” - 16,07% badanych mieszkańców. Rzadziej wskazywano na: „podszywanie się” - 13,69% osób, „włamania/kradzież kont” - 12,5% respondentów, „ośmieszanie/poniżanie” - 11,31% ankietowanych, „grożenie/straszenie” - 9,52% respondentów, „szantażowanie” - 3,57% osób oraz „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów” - 1,19% respondentów.

Czy zdarzyło się Panu/i stosować kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec innych osób: **1,19%** (2)

podszycwanie się: **1,79%** (3)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów: **0,6%** (1)

ośmieszanie/poniżanie: **0%** (0)

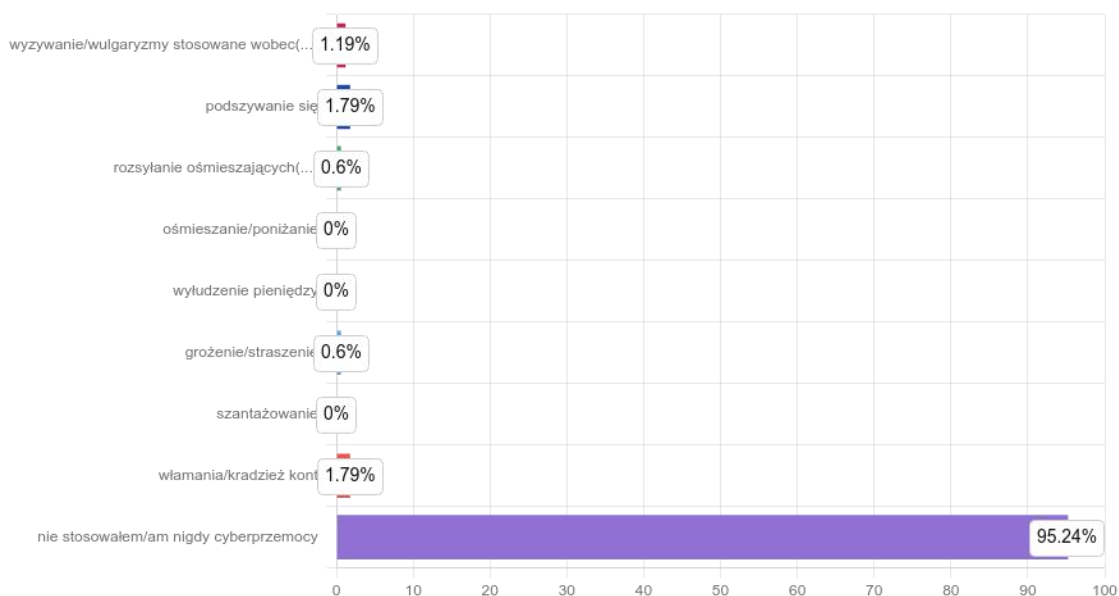
wyłudzenie pieniędzy: **0%** (0)

grożenie/straszenie: **0,6%** (1)

szantażowanie: **0%** (0)

włamania/kradzież kont: **1,79%** (3)

nie stosowałem/am nigdy cyberprzemocy: **95,24%** (160)



Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się stosować wobec innych osób. Najczęściej mieszkańcy nie stosowali żadnych form cyberprzemocy wobec innych (95,24%). Jednak, niektórzy wskazywali na: „podszycwanie się”, „włamania/kradzież kont” - po 1,79% mieszkańców, czy też „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane wobec innych osób” - 1,19% osób. Rzadziej wskazywano na: „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów”, „grożenie/straszenie” - po 0,6% ankietowanych.

4. 5. Problem uzależnień behavioralnych



Niniejszy rozdział ma na celu sprawdzenie osobistych doświadczeń ankietowanych związanych z uzależnieniami behawioralnymi, które nazywane również niechemicznymi uzależnieniami lub zaburzeniami uzależnieniowymi niezwiązanymi z substancjami psychoaktywnymi, dotyczą pewnych zachowań, które prowadzą do powtarzalnych i szkodliwych wzorców. Osoby uzależnione behawioralnie doświadczają trudności w kontroli tych zachowań, a ich życie może ulec znaczącemu pogorszeniu. Istnieje wiele różnych rodzajów uzależnień behawioralnych. Oto kilka przykładów:

- Uzależnienie od hazardu: Osoby uzależnione od hazardu nie potrafią kontrolować swojego impulsu do gry i stawiania zakładów. Mogą być obsesyjnie zaangażowane w różne formy hazardu, takie jak kasyna, zakłady sportowe, automaty do gier itp. Uzależnienie od hazardu może prowadzić do poważnych problemów finansowych, zniszczenia rodzin i ogólnego pogorszenia jakości życia. Uzależnienie od komputera i internetu: To uzależnienie jest związane z nadmiernym korzystaniem z komputera, gier komputerowych, mediów społecznościowych, zakupów online itp.
- Osoby uzależnione od komputera i internetu spędzają nieproporcjonalnie dużo czasu na tych czynnościach, zaniedbując swoje obowiązki, relacje społeczne i zdrowie fizyczne. Uzależnienie od zakupów: Osoby uzależnione od zakupów doświadczają nieodpartej potrzeby kupowania rzeczy, nawet jeśli nie są im one potrzebne. Wielokrotne i niekontrolowane zakupy mogą prowadzić do zadłużenia, problemów finansowych i trudności w utrzymaniu porządku w życiu codziennym.
- Uzależnienie od pracy: Osoby uzależnione od pracy są obsesyjnie zaangażowane w pracę i poświęcają jej nadmierną ilość czasu i energii. Często mają trudności z wyłączeniem się, odpoczynkiem i zrównoważeniem życia zawodowego i osobistego. Uzależnienie od pracy może prowadzić do wypalenia zawodowego, problemów zdrowotnych i problemów rodzinnych.
- Uzależnienie od jedzenia: Uzależnienie od jedzenia, znane również jako nadmierne objadanie się lub kompulsywne jedzenie, dotyczy osób, które nie potrafią kontrolować swojego apetytu i jedzą nadmierną ilość jedzenia, nawet wtedy, gdy nie są głodne. Osoby z tym uzależnieniem często odczuwają silne uczucie wstydu i winy związane z jedzeniem, co może prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych i emocjonalnych.

Uzależnienia behawioralne mają podobne skutki negatywne jak uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Mogą prowadzić do problemów zdrowotnych, zaburzeń psychicznych, problemów finansowych, kłopotów w relacjach i ogólnego pogorszenia jakości życia. W przypadku uzależnień behawioralnych ważne jest uzyskanie profesjonalnej pomocy i wsparcia terapeutycznego, aby zrozumieć korzenie uzależnienia i rozwijać zdrowsze strategie radzenia sobie z trudnościami.

Czy wie Pan/i czym są uzależnienia behawioralne?

tak: **49,4%** (83)

nie: **50,6%** (85)

Uzależnienia behawioralne to rodzaj uzależnień, które nie są związane z substancjami chemicznymi, ale z określonymi zachowaniami lub aktywnościami. Przykłady uzależnień behawioralnych obejmują uzależnienie od gier komputerowych, zakupów, jedzenia, Internetu, czy też np. hazardu. Mieszkańców zapytano, czy wiedzą czym są uzależnienia behawioralne. Uczestnicy badania zazwyczaj wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 50,6% badanych osób. Odpowiedź „tak” została wskazana przez 49,4% badanych.

Czy zdarza się Panu/i często odczuwanie wewnętrznego przymusu lub silnego pragnienia rozpoczęcia oraz jak najdłuższego kontynuowania:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

oglądania pornografii: **4,17%** (7)

korzystania z telefonu komórkowego: **33,33%** (56)

korzystania z komputera i Internetu: **16,67%** (28)

zdrowego odżywiania się: **8,33%** (14)

grania w gry komputerowe/video: **2,98%** (5)

robienia zakupów - zakupoholizm: **7,74%** (13)

grania w lotto, zdrapki, itp.: **2,38%** (4)

rozpoczęcia zakładu bukmacherskiego: **1,19%** (2)

grania na automatach o niskich wygranych: **2,38%** (4)

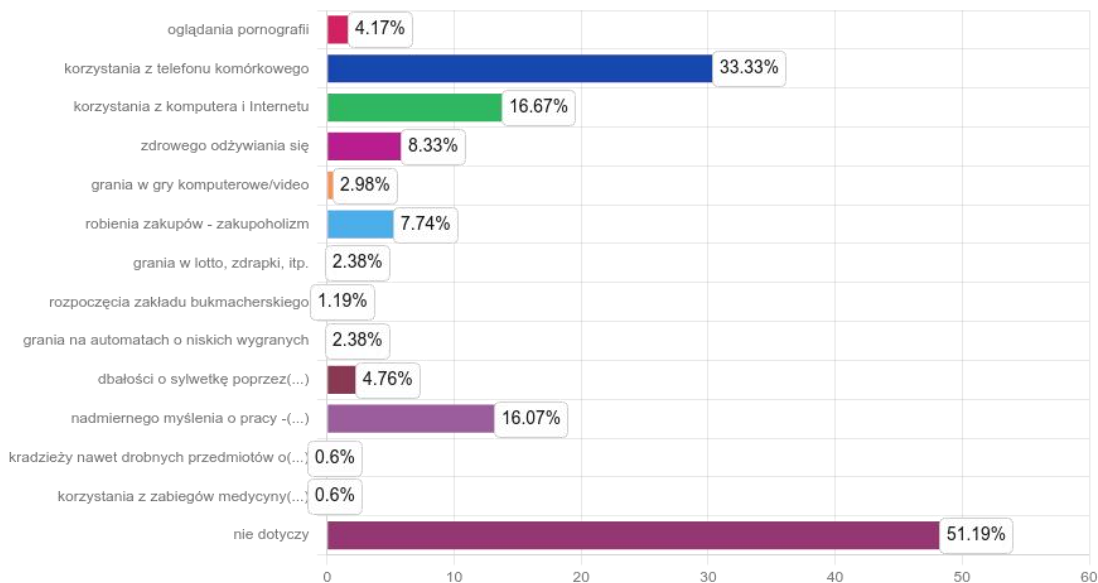
dbałości o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne i/lub restrykcyjną dietę i/lub sterydy: **4,76%** (8)

nadmiernego myślenia o pracy - pracoholizm: **16,07%** (27)

kradzieży nawet drobnych przedmiotów o niskiej wartości: **0,6%** (1)

korzystania z zabiegów medycyny estetycznej oraz operacji plastycznych: **0,6%** (1)

nie dotyczy: **51,19%** (86)



Celem oszacowania skali uzależnień behawioralnych, ankietowanych poproszono o wskazanie, czy często odczuwają wewnętrzny przymus lub silne pragnienia rozpoczęcia oraz jak najdłuższego kontynuowania wymienionych czynności. Wskazywano następujące rodzaje zachowań: „nie dotyczy” - 51,19%, „korzystania z telefonu komórkowego” - 33,33%, „korzystania z komputera i Internetu” 16,67%, „nadmiernego myślenia o pracy - pracoholizm” - 16,07%, „zdrowego odżywiania się” - 8,33%, „robienia zakupów - zakupoholizm” - 7,74%, „dbałości o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne i/lub restrykcyjną dietę i/lub sterydy” - 4,76%, „oglądania pornografii” - 4,17%, „grania w gry komputerowe/video” - 2,98%, „grania w lotto, zdrapki, itp.” - 2,38%, „grania na automatach o niskich wygranych” - 2,38%, „rozpoczęcia zakładu bukmacherskiego” - 1,19%, „kradzieży nawet drobnych przedmiotów o niskiej wartości” - 0,6% oraz „korzystania z zabiegów medycyny estetycznej oraz operacji plastycznych” - 0,6%.

Czy zna Pan/i osobę z najbliższego otoczenia, która w Pańskiej ocenie jest uzależniona? Jeśli tak, proszę zaznaczyć od czego:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

oglądania pornografii: **3,57%** (6)

korzystania z telefonu komórkowego: **52,38%** (88)

korzystania z komputera i Internetu: **24,4%** (41)

zdrowego odżywiania się: **7,74%** (13)

grania w gry komputerowe/video: **22,62%** (38)

robienia zakupów - zakupoholizm: **11,9%** (20)

grania w lotto, zdrapki, itp.: **5,95%** (10)

rozpoczęcia zakładu bukmacherskiego: **3,57%** (6)

grania na automatach o niskich wygranych: **7,74%** (13)

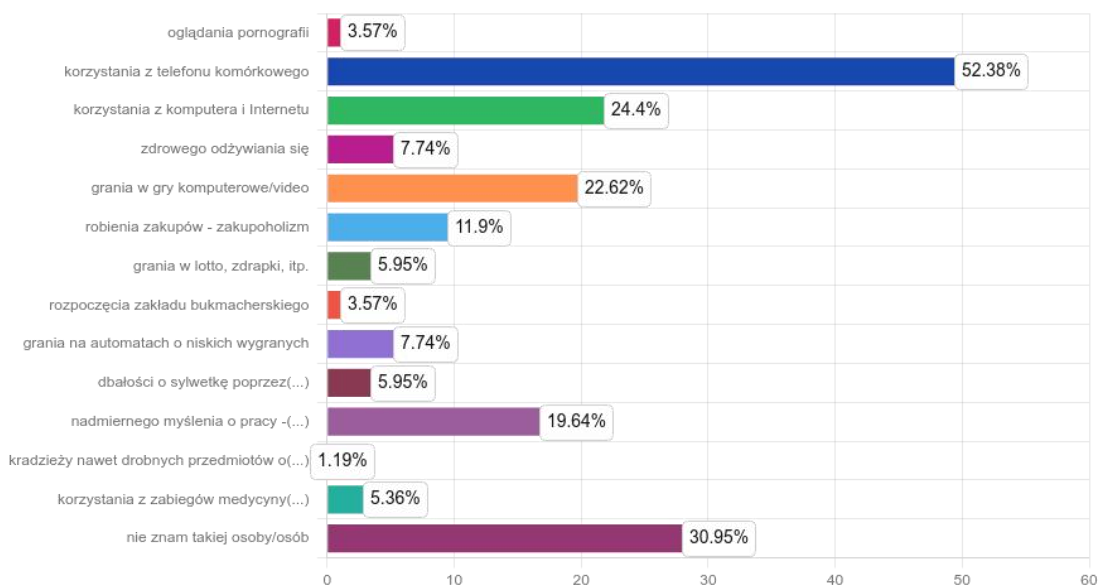
dbałości o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne i/lub restrykcyjną dietę i/lub sterydy: **5,95%** (10)

nadmiernego myślenia o pracy - pracoholizm: **19,64%** (33)

kradzieży nawet drobnych przedmiotów o niskiej wartości: **1,19%** (2)

korzystania z zabiegów medycyny estetycznej oraz operacji plastycznych: **5,36%** (9)

nie znam takiej osoby/osób: **30,95%** (52)



Ankietowanych zapytano także, czy znają osobę z ich najbliższego otoczenia, która jest uzależniona. Wskazywano następujące rodzaje zachowań: „korzystania z telefonu komórkowego” - 52,38%, „nie znam takiej osoby/osób” - 30,95%, „korzystania z komputera i Internetu” 24,4%, „grania w gry komputerowe/video” - 22,62%, „nadmiernego myślenia o pracy - pracoholizm” - 19,64%, „robienia zakupów - zakupoholizm” - 11,9%, „zdrowego odżywiania się” - 7,74%, „grania na automatach o niskich wygranych” - 7,74%, „grania w lotto, zdrażki, itp.” - 5,95%, „dbałości o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne i/lub restrykcyjną dietę i/lub sterydy” - 5,95%, „korzystania z zabiegów medycyny estetycznej oraz operacji plastycznych” - 5,36%, „oglądania pornografii” - 3,57%, „rozpoczęcia zakładu bukmacherskiego” - 3,57% oraz „kradzieży nawet drobnych przedmiotów o niskiej wartości” - 1,19%.

Jak często korzysta Pan/i z urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy (wykorzystywany do celów innych niż rozmowy telefoniczne), konsola do gier, smart tv itp.?

codziennie: **80,36%** (135)

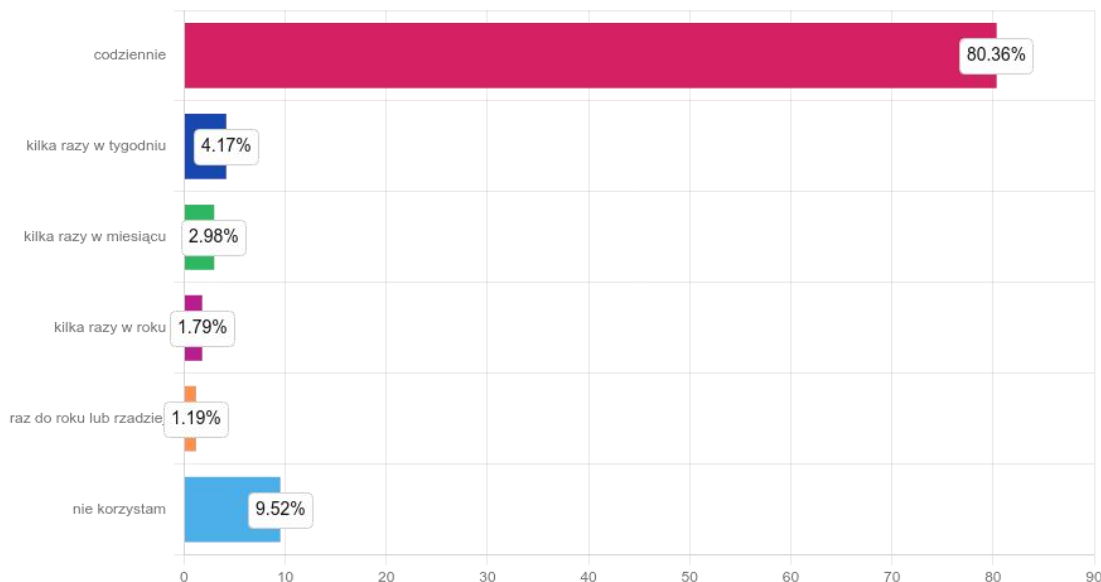
kilka razy w tygodniu: **4,17%** (7)

kilka razy w miesiącu: **2,98%** (5)

kilka razy w roku: **1,79%** (3)

raz do roku lub rzadziej: **1,19%** (2)

nie korzystam: **9,52%** (16)



Następnie mieszkańców poproszono o wskazanie jak często korzystają z urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy (wykorzystywany do celów innych niż rozmowy telefoniczne), konsola do gier, smart tv itp. Odpowiedź „codziennie” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 80,36% osób. Druga w kolejności odpowiedź „nie korzystam” została wybrana przez 9,52% próby. W dalszej kolejności respondenci wskazywali odpowiedzi: „kilka razy w tygodniu” - 4,17% osób, „kilka razy w miesiącu” - 2,98% badanych, „kilka razy w roku” - 1,79% respondentów. Najmniej spośród respondentów 1,19% badanych wskazało odpowiedź „raz do roku lub rzadziej”. Te wyniki odzwierciedlają powszechność korzystania z urządzeń elektronicznych w codziennym życiu, co podkreśla znaczącą rolę technologii w społeczeństwie.

Ile czasu w ciągu dnia poświęca Pan/i na korzystanie z Internetu (poza pracą)?

do 1 godz.: **23,68%** (36)

1-3 godz.: **48,03%** (73)

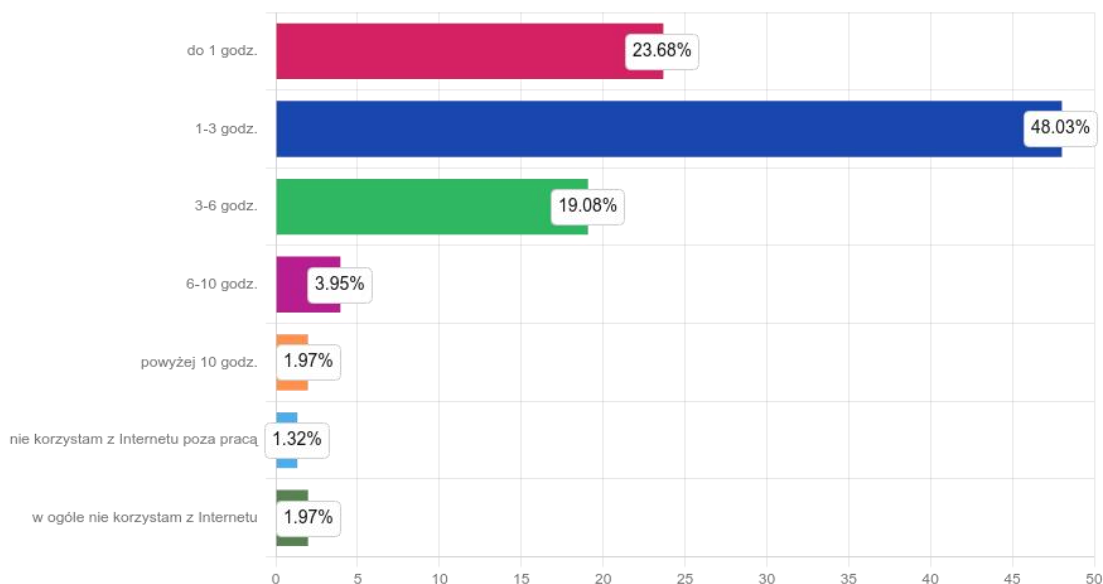
3-6 godz.: **19,08%** (29)

6-10 godz.: **3,95%** (6)

powyżej 10 godz.: **1,97%** (3)

nie korzystam z Internetu poza pracą: **1,32%** (2)

w ogóle nie korzystam z Internetu : **1,97%** (3)



Dodatkowo respondentów poproszono o wskazanie ile czasu poświęcają każdego dnia na korzystanie z nowych mediów. Mieszkańcy najczęściej wskazywali na odpowiedź „1-3 godz.”, która była wybierana przez 48,03% osób. Druga w kolejności odpowiedź „do 1 godz.” została wybrana przez 23,68% próby. W dalszej kolejności mieszkańcy wskazywali odpowiedzi: „3-6 godz.” - 19,08% osób, „6-10 godz.” - 3,95% ankietowanych, „powyżej 10 godz.” - 1,97% badanych, „w ogóle nie korzystam z Internetu ” - 1,97% osób, a najmniej spośród respondentów 1,32% - zaznaczyło odpowiedź „nie korzystam z Internetu poza pracą”.

Z jakich powodów (poza pracą!) najczęściej korzysta Pan/i z Internetu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

social media (Facebook, X, Instagram, TikTok): **65,31%** (96)

kontakt ze znajomymi: **56,46%** (83)

poznawanie nowych osób: **2,04%** (3)

oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube: **43,54%** (64)

słuchanie muzyki: **40,82%** (60)

granie w gry online: **13,61%** (20)

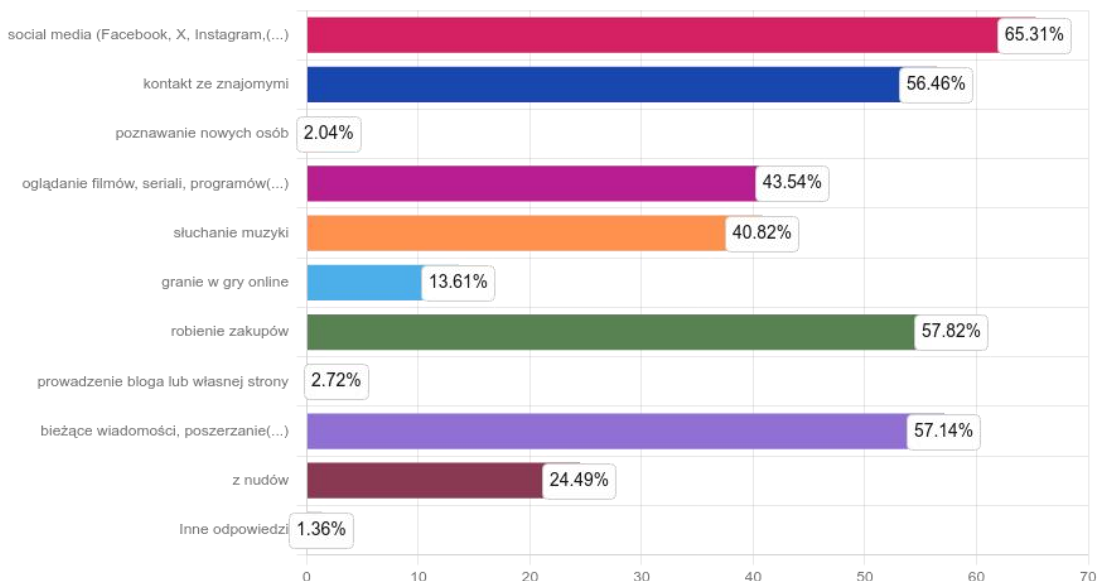
robienie zakupów: **57,82%** (85)

prowadzenie bloga lub własnej strony: **2,72%** (4)

bieżące wiadomości, poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.: **57,14%** (84)

z nudów: **24,49%** (36)

Inne odpowiedzi: **1,36%** (2)



Inne odpowiedzi:

- rachunki

- (brak lub odpowiedź nieczytelna)

Główny powód, jaki wybierali ankieterzy w kontekście korzystania z nowych mediów to: „social media (Facebook, X, Instagram, TikTok)” - takiej odpowiedzi udzieliło 65,31% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „robienie zakupów” - 57,82%, „bieżące wiadomości, poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.” - 57,14%, „kontakt ze znajomymi” - 56,46%, „oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube” - 43,54%, „słuchanie muzyki” - 40,82%, „z nudów” - 24,49%, „granie w gry online” - 13,61%, „prowadzenie bloga lub własnej strony” - 2,72% oraz „poznawanie nowych osób” - 2,04%. Te wyniki pokazują różnorodność zastosowań Internetu w życiu codziennym, podkreślając jego znaczenie jako narzędzia społecznościowego, rozrywkowego i komunikacyjnego.

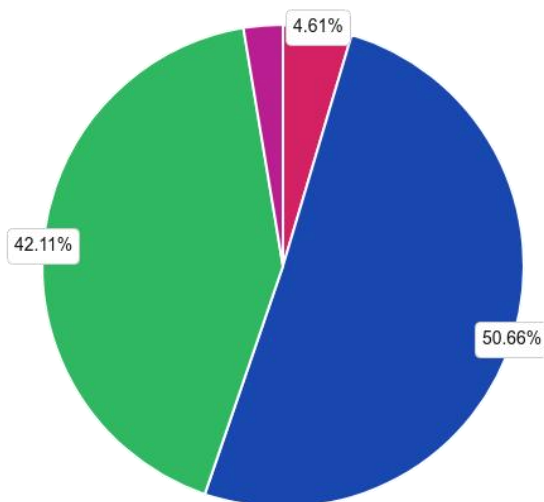
Czy uważa się Pan/i za osobę uzależnioną od telefonu komórkowego?

tak, zdecydowanie jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego: **4,61%** (7)

można powiedzieć, że jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłby mi funkcjonować bez niego: **50,66%** (77)

nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego: **42,11%** (64)

nie korzystam z telefonu komórkowego : **2,63%** (4)



Mieszkańców zapytano także, czy uważają się za osobę uzależnioną od telefonu komórkowego. Respondenci najczęściej zaznaczali odpowiedź „można powiedzieć, że jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłby mi funkcjonować bez niego” - wybrało ją 50,66% badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego” została wskazana przez 42,11% badanych, trzecia „tak, zdecydowanie jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego” została wskazana przez 4,61% respondentów. Natomiast najrzadziej wskazywano odpowiedź „nie korzystam z telefonu komórkowego” - wybrało ją 2,63% badanych mieszkańców.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy brał/a Pan/i udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych w których wysyła się płatne smsy?

nigdy: **77,38%** (130)

kilka razy: **20,83%** (35)

wiele razy: **1,79%** (3)

Następne pytanie miało na celu sprawdzenie, czy ankietowani w ciągu ostatnich 12 miesięcy brali udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych w których wysyła się płatne smsy. Badani najczęściej zaznaczali odpowiedź „nigdy” - wybrało ją 77,38%. Druga w kolejności odpowiedź „kilka razy” została wskazana przez 20,83% badanych, a najrzadziej wskazywano odpowiedź „wiele razy” - wybrało ją 1,79% ankietowanych. Te wyniki sugerują, że większość badanych unikała bądź unika uczestnictwa w konkursach opartych na wysyłaniu płatnych SMS-ów, co może wynikać z rozwagi finansowej lub świadomości ryzyka związanego z tego rodzaju praktyką.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i na automatach, w salonach gier?

nigdy: **98,21%** (165)

kilka razy: **1,79%** (3)

wiele razy: **0%** (0)

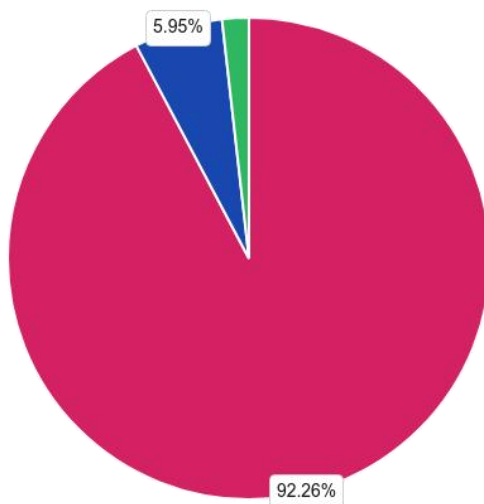
W kolejnym pytaniu ankietowanych poproszono o wskazanie, czy w w ciągu ostatnich 12 miesięcy grali na automatach, w salonach gier. Największa część badanych wskazała odpowiedź „nigdy” - 98,21%. Natomiast 1,79% osób wskazało odpowiedź „kilka razy”. Odpowiedzi mieszkańców sugerują, że większość z nich unikała bądź unika tego rodzaju rozrywki, co może być wynikiem świadomego wyboru, związanego z brakiem zainteresowania lub obawami związanymi z negatywnymi konsekwencjami hazardu.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy obstawiał/a Pan/i zakłady bukmacherskie, np. STS, Totomix itp.?

nigdy: **92,26%** (155)

kilka razy: **5,95%** (10)

wiele razy: **1,79%** (3)



Ostatnie pytanie dotyczące hazardu miało na celu sprawdzenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy ankietowani obstawiali zakłady bukmacherskie, np. STS, Totomix itp. Najczęściej wskazywano odpowiedź „nigdy” - 92,26% osób. Rzadziej wymieniano odpowiedzi: „kilka razy” - 5,95% respondentów oraz „wiele razy” - 1,79% ankietowanych. Te wyniki sugerują, tak jak w poprzednich dwóch pytaniach, że większość respondentów unikała bądź unika uczestnictwa w hazardowych zakładach bukmacherskich, co może wynikać z różnych czynników, takich jak brak zainteresowania, świadomego wyboru, czy obaw związanych z ryzykiem finansowym.

4. 6. Problemy społeczne z perspektywy mieszkańców



Problem ubóstwa stanowi nieustannie obecne wyzwanie społeczne, dotykając szeroką gamę mieszkańców. Brak wystarczających środków finansowych uniemożliwia wielu osobom zaspokojenie podstawowych potrzeb, takich jak mieszkanie, edukacja, opieka zdrowotna czy adekwatne żywienie. W wyniku tego zjawiska narasta nierówność społeczna, co z kolei może generować liczne konsekwencje dla rozwoju społeczności lokalnej. Kolejnym istotnym obszarem do rozważenia jest problem niepełnosprawności, który wpływa na codzienne życie wielu mieszkańców gminy. Bariery architektoniczne, ograniczony dostęp do usług i brak zrozumienia ze strony społeczeństwa są tylko niektórymi z aspektów, które utrudniają integrację osób niepełnosprawnych. Eliminacja tych przeszkód jest kluczowa dla stworzenia bardziej inkluzywnej i sprawiedliwej społeczności. Wreszcie, starzenie się społeczeństwa staje się coraz bardziej widocznym wyzwaniem. Zwiększająca się liczba osób starszych stawia przed gminą pytania dotyczące opieki zdrowotnej, infrastruktury przyjaznej dla seniorów, a także możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności. Zrozumienie i skuteczne zarządzanie procesem starzenia się społeczeństwa są kluczowe dla utrzymania równowagi pomiędzy różnymi grupami wiekowymi oraz zapewnienia godnej starości dla wszystkich mieszkańców.

Jak ocenia Pan/i aktualne warunki życia mieszkańców w Pana/i miejscowości?

bardzo dobre: **6,55%** (11)

dobre: **23,21%** (39)

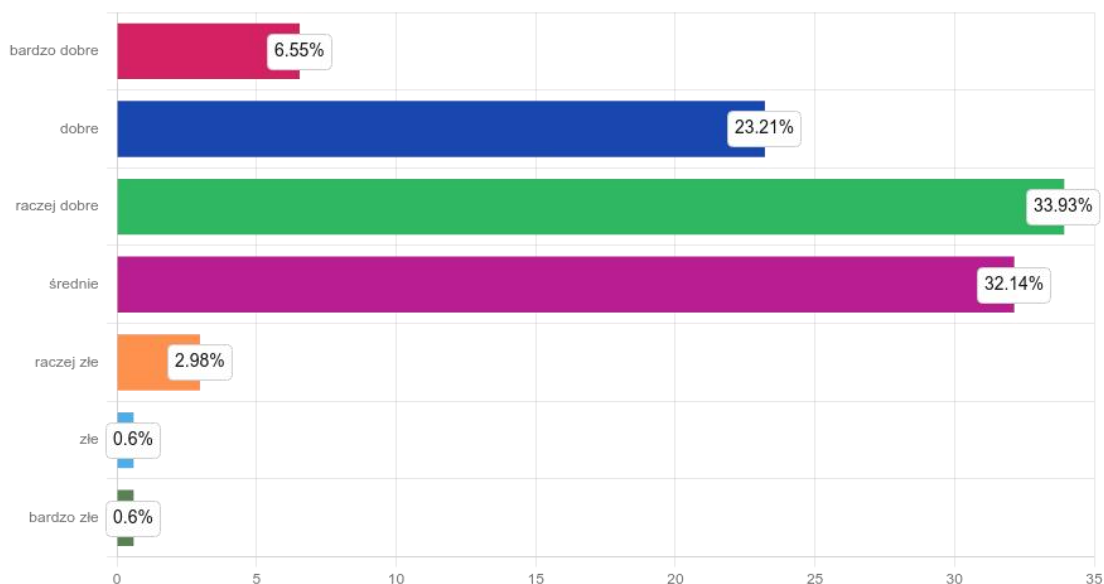
raczej dobre: **33,93%** (57)

średnie: **32,14%** (54)

raczej złe: **2,98%** (5)

złe: **0,6%** (1)

bardzo złe: **0,6%** (1)



Aktualne warunki życia mieszkańców swojej miejscowości ankietowani oceniają w następujący sposób: „raczej dobre” - 33,93% osób, „średnie” - 32,14% osób, „dobre” - 23,21% osób, „bardzo dobre” - 6,55% osób, „raczej złe” - 2,98% osób, „złe” - 0,6% osób oraz „bardzo złe” - 0,6% osób.

Jakie są według Pana/i główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców powodujące trudne warunki życia?

bezrobocie: **25,6%** (43)

ubóstwo: **32,14%** (54)

bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych : **39,88%** (67)

niezaradność życiowa: **58,93%** (99)

długotrwała lub ciężka choroba: **23,21%** (39)

niepełnosprawność: **19,05%** (32)

alkoholizm : **58,93%** (99)

narkomania: **26,19%** (44)

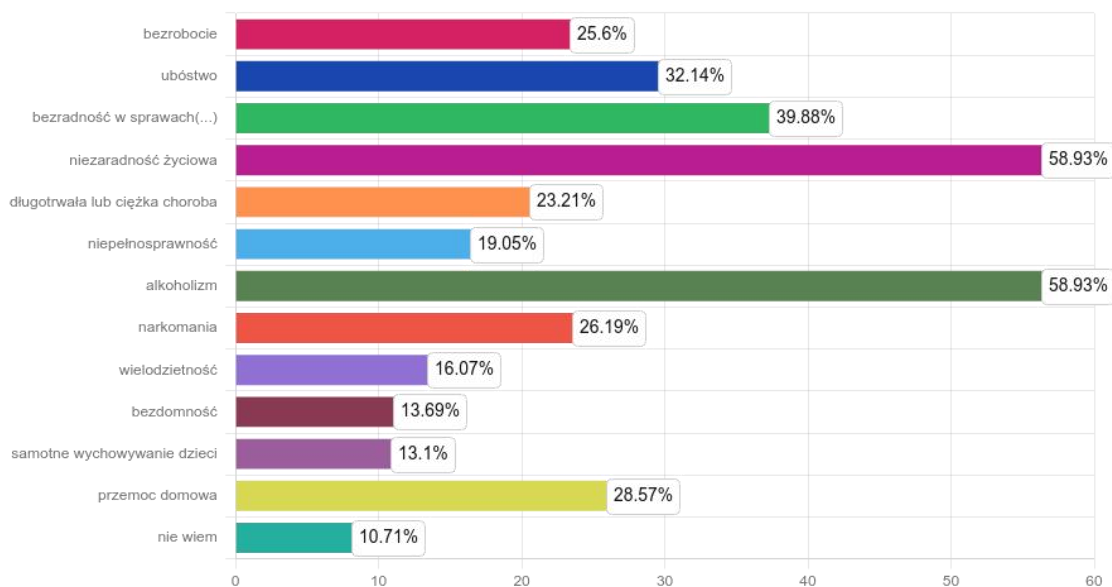
wielodzietność: **16,07%** (27)

bezdromność: **13,69%** (23)

samotne wychowywanie dzieci: **13,1%** (22)

przemoc domowa: **28,57%** (48)

nie wiem: **10,71%** (18)



Natomiast za główne przyczyny występowania problemów społecznych wskazywano: „alkoholizm ” - 58,93%, „niezaradność życiowa” - 58,93%, „bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ” 39,88%, „ubóstwo” - 32,14%, „przemoc domowa” - 28,57%, „narkomania” - 26,19%, „bezrobocie” - 25,6%, „długotrwała lub ciężka choroba” - 23,21%, „niepełnosprawność” - 19,05%, „wielodzietność” - 16,07%, „bezdromność” - 13,69%, „samotne wychowywanie dzieci” - 13,1% oraz „nie wiem” - 10,71%.

Czy Pana/i zdaniem na terenie Pana/i miejscowości jest dużo rodzin ubogich?

znam wiele takich rodzin: **18,45%** (31)

znam nieliczne takie rodziny: **25%** (42)

słyszałem o takich rodzinach: **41,07%** (69)

nie słyszałem o takich rodzinach: **15,48%** (26)

Następnie respondentów poproszono o oszacowanie liczby osób ubogich na terenie ich miejscowości. Najczęściej wybieraną odpowiedzią było: „słyszałem o takich rodzinach” - wskazało ją 41,07% osób, rzadziej wybierano odpowiedzi: „znam nieliczne takie rodziny” (25% osób), „znam wiele takich rodzin” (18,45% osób), „nie słyszałem o takich rodzinach” (15,48% osób).

Jakie są Pana/i zdaniem przyczyny popadania w ubóstwo?

bezrobocie: **45,83%** (77)

dziedziczenie ubóstwa: **50,6%** (85)

niepełnosprawność : **25%** (42)

choroby: **42,86%** (72)

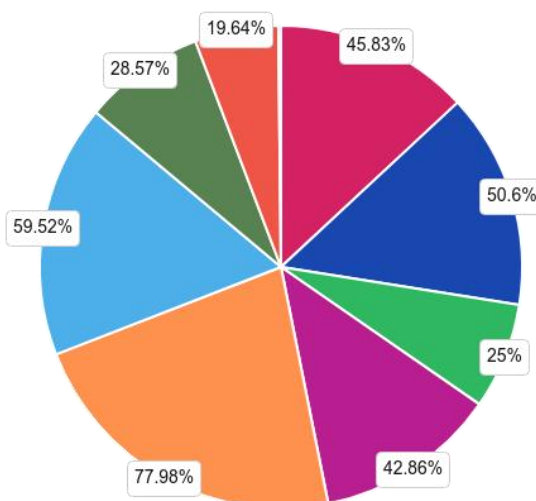
uzależnienia: **77,98%** (131)

niedostosowanie społeczne : **59,52%** (100)

rozpad rodziny: **28,57%** (48)

wielodzietność: **19,64%** (33)

Inne odpowiedzi: **0,6%** (1)



Inne odpowiedzi:

- nieporadność życiowa

Mieszkańcy uważają, że przyczynami popadania w ubóstwo są: „uzależnienia” - 77,98%, „niedostosowanie społeczne” - 59,52%, „dziedziczenie ubóstwa” 50,6%, „bezrobocie” - 45,83%, „choroby” - 42,86%, „rozpad rodziny” - 28,57%, „niepełnosprawność” - 25%, „wielodzietność” - 19,64%.

Według Pana/i z jakimi problemami społecznymi najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne?

bariery architektoniczne: **65,48%** (110)

utrudniony dostęp do usług opiekuńczych: **44,05%** (74)

bezrobocie : **39,88%** (67)

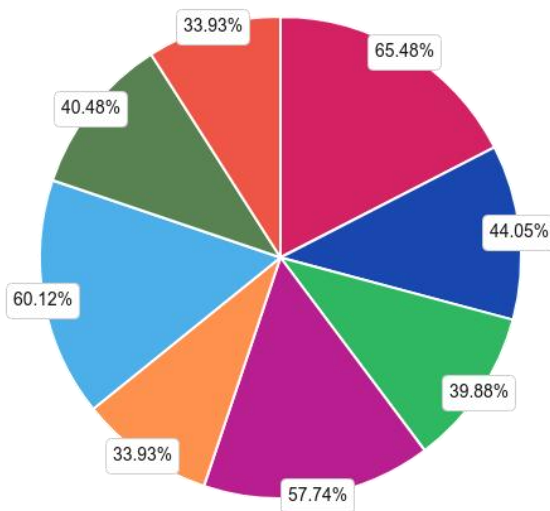
utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych: **57,74%** (97)

problemy psychologiczne: **33,93%** (57)

izolacja: **60,12%** (101)

brak akceptacji w środowisku lokalnym: **40,48%** (68)

utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu: **33,93%** (57)



Zdaniem mieszkańców, osoby niepełnosprawne najczęściej spotykają się z następującymi problemami: „bariery architektoniczne” - 65,48%, „izolacja” - 60,12%, „utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych” - 57,74%, „utrudniony dostęp do usług opiekuńczych” - 44,05%, „brak akceptacji w środowisku lokalnym” - 40,48%, „bezrobocie ” - 39,88%, „problemy psychologiczne” - 33,93% oraz „utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu” - 33,93%.

Czy oferta pomocy dla osób niepełnosprawnych na terenie Pana/i miejscowości (np. dostęp do placówek rehabilitacyjnych) jest wystarczająca?

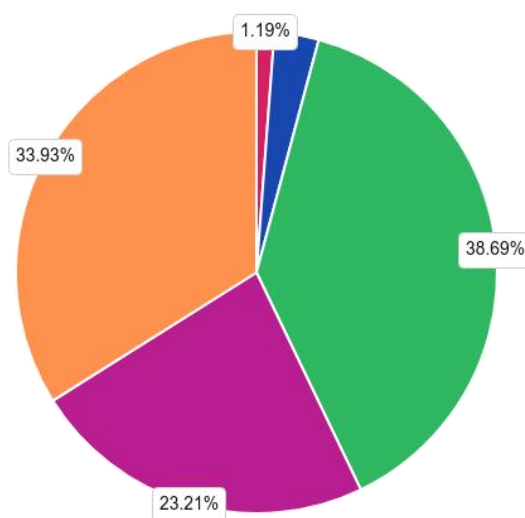
tak: **1,19%** (2)

raczej tak: **2,98%** (5)

trudno powiedzieć: **38,69%** (65)

raczej nie: **23,21%** (39)

nie: **33,93%** (57)



Ankietowani zostali poproszeni również o ocenę oferty pomocowej dla osób niepełnosprawnych na terenie ich miejscowości. Wskazywano następujące odpowiedzi: „trudno powiedzieć” - 38,69% osób, „nie” - 33,93% osób, „raczej nie” - 23,21% osób oraz „raczej tak” - 2,98% osób.

Czy w skład Pana/i rodziny wchodzi osoba długotrwale chora?

tak: **38,69%** (65)

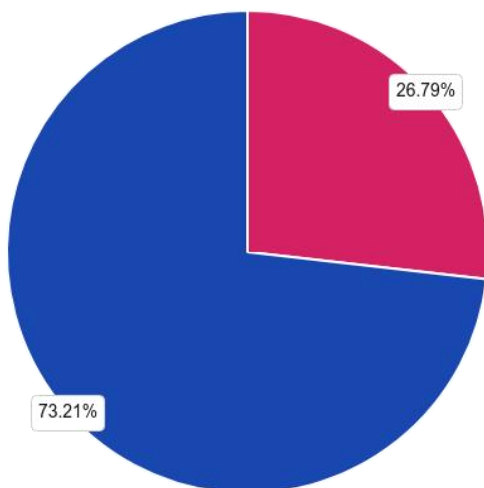
nie: **61,31%** (103)

W odpowiedzi na pytanie: „Czy w skład Pana/i rodziny wchodzi osoba długotrwale chora” 61,31% osób wskazało odpowiedź „nie”, a 38,69% badanych wskazało odpowiedź „tak”.

Czy dostęp do placówek opieki zdrowotnej na terenie Pana/i miejscowości jest wystarczający?

tak: **26,79%** (45)

nie: **73,21%** (123)



Ankietowanych mieszkańców zapytano, czy ich zdaniem dostęp do placówek opieki zdrowotnej na terenie Pana/i miejscowości jest wystarczający. Najczęściej wskazywano odpowiedź „nie” - 73,21% osób, rzadziej odpowiedź „tak” - 26,79% badanych mieszkańców.

Z jakimi problemami społecznymi na terenie Pana/i miejscowości najczęściej borykają się osoby starsze?

ubóstwo: **39,88%** (67)

choroby: **57,14%** (96)

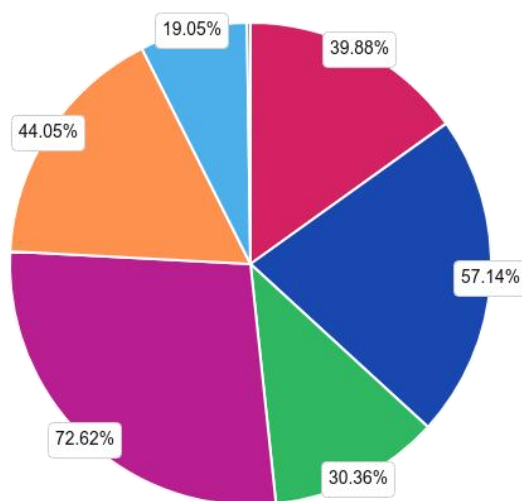
niepełnosprawność : **30,36%** (51)

samotność: **72,62%** (122)

brak opieki ze strony rodziny: **44,05%** (74)

niedostosowanie społeczne: **19,05%** (32)

Inne odpowiedzi: **0,6%** (1)



Inne odpowiedzi:

- problem z komunikacją

Według ankietowanych mieszkańców osoby starsze zmagają się z następującymi problemami: „samotność” - 72,62%, „choroby” - 57,14%, „brak opieki ze strony rodziny” 44,05%, „ubóstwo” - 39,88%, „niepełnosprawność ” - 30,36%, „niedostosowanie społeczne” - 19,05%.

Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pan/i najczęściej?

brak autorytetów w otoczeniu: **66,07%** (111)

zaniedbanie socjalne (niedożywienie, brak higieny): **11,9%** (20)

sieroctwo, tj. w wyniku śmierci rodzica lub rodziców : **2,98%** (5)

„eurosieroctwo”, tj. w wyniku wyjazdów zarobkowych rodzica / rodziców za granicę : **14,88%** (25)

przemoc ze strony rodziców: **19,64%** (33)

przemoc ze strony rówieśników: **51,19%** (86)

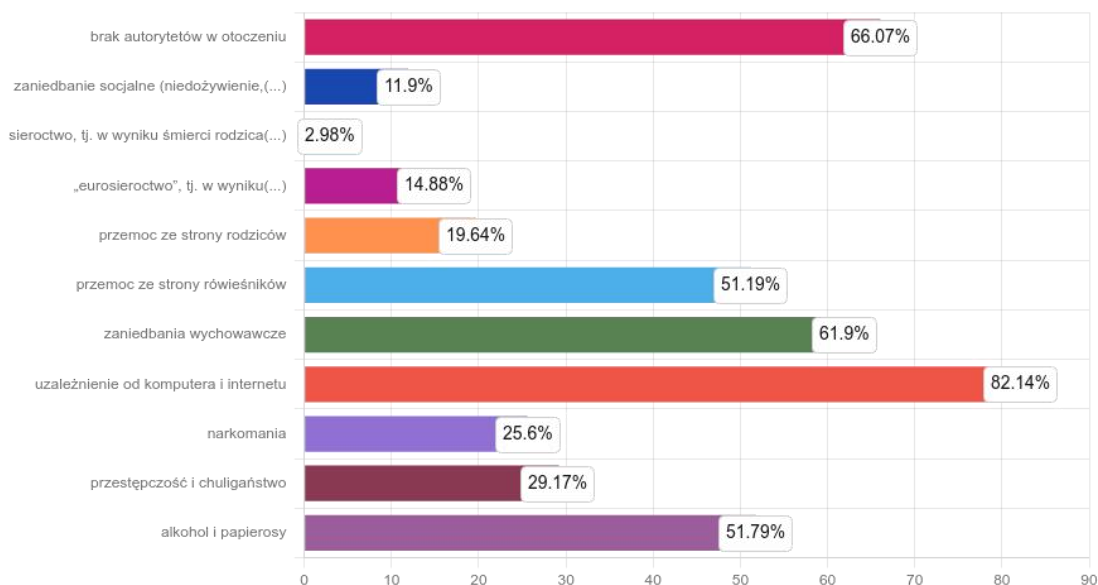
zaniedbania wychowawcze: **61,9%** (104)

uzależnienie od komputera i internetu: **82,14%** (138)

narkomania: **25,6%** (43)

przestępczość i chuligaństwo: **29,17%** (49)

alkohol i papierosy: **51,79%** (87)



W odniesieniu do dzieci i młodzieży, ankietowani dostrzegają następujące, negatywne zjawiska: „uzależnienie od komputera i internetu” - 82,14%, „brak autorytetów w otoczeniu” - 66,07%, „zaniedbania wychowawcze” 61,9%, „alkohol i papierosy” - 51,79%, „przemoc ze strony rówieśników” - 51,19%, „przestępczość i chuligaństwo” - 29,17%, „narkomania” - 25,6%, „przemoc ze strony rodziców” - 19,64%, „„eurosieroctwo”, tj. w wyniku wyjazdów zarobkowych rodzica / rodziców za granicę” - 14,88%, „zaniedbanie socjalne (niedożywienie, brak higieny)” - 11,9% oraz „sieroctwo, tj. w wyniku śmierci rodzica lub rodziców” - 2,98%.

Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych mieszkańców?

bardzo dobrze: **5,95%** (10)

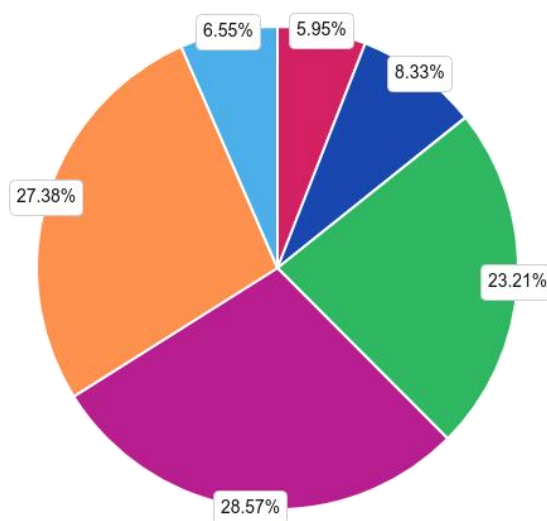
dobrze: **8,33%** (14)

dostatecznie: **23,21%** (39)

niedostatecznie: **28,57%** (48)

trudno powiedzieć: **27,38%** (46)

nie wiem: **6,55%** (11)



Badanych mieszkańców poproszono także o ocenę stopnia zaangażowania władz lokalnych w rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców. Wskazywano następujące oceny: „niedostatecznie” - 28,57% osób, „trudno powiedzieć” - 27,38% respondentów, „dostatecznie” - 23,21% ankietowanych, „dobrze” - 8,33% badanych, „nie wiem” - 6,55% osób oraz „bardzo dobrze” - 5,95% mieszkańców.

4. 7. Profilaktyka z perspektywy mieszkańców



Jakie są Pana/i zdaniem przyczyny uzależnień od takich rzeczy jak: Internet, telefon komórkowy, zakupy, gry komputerowe, hazard?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

samotność: **47,02%** (79)

nuda, brak innych alternatyw do spędzenia czasu wolnego: **57,74%** (97)

zaburzenia psychiczne: **14,29%** (24)

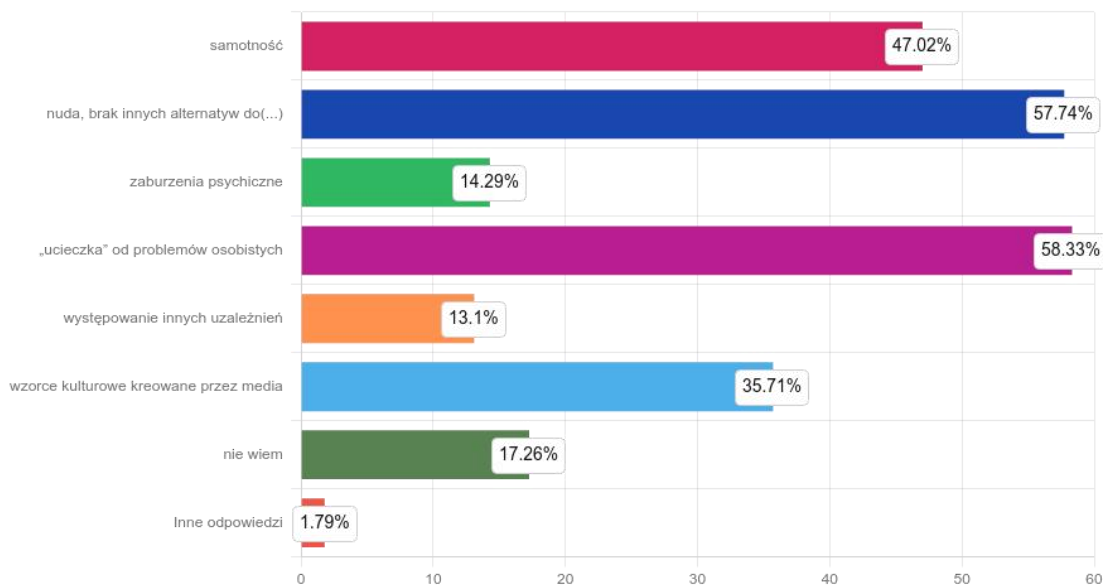
„ucieczka” od problemów osobistych: **58,33%** (98)

występowanie innych uzależnień: **13,1%** (22)

wzorce kulturowe kreowane przez media: **35,71%** (60)

nie wiem: **17,26%** (29)

Inne odpowiedzi: **1,79%** (3)



Inne odpowiedzi:

- brak innych alternatyw.
- wielkie firmy płacą za to duże pieniądze
- (brak lub odpowiedź nieczytelna)

Następnie mieszkańcy zostali zapytani, jakie są w ich opinii przyczyny uzależnień od takich rzeczy jak: Internet, telefon komórkowy, zakupy, gry komputerowe, hazard. Zdaniem ankietowanych przyczyną uzależnień behawioralnych najczęściej jest: „ucieczka” od problemów osobistych - uważa tak 58,33% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „nuda, brak innych alternatyw do spędzenia czasu wolnego” - 57,74%, „samotność” - 47,02%, „wzorce kulturowe kreowane przez media” - 35,71%, „nie wiem” - 17,26% oraz „zaburzenia psychiczne” - 14,29%. Najmniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „Inne odpowiedzi” wskazało ją 1,79% badanych.

Skąd czerpie Pan/i wiedzę dotyczącą alkoholu, tytoniu, narkotyków czy dopalaczy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

od rodziny: **10,71%** (18)

od znajomych: **20,24%** (34)

z telewizji, Internetu lub prasy: **66,07%** (111)

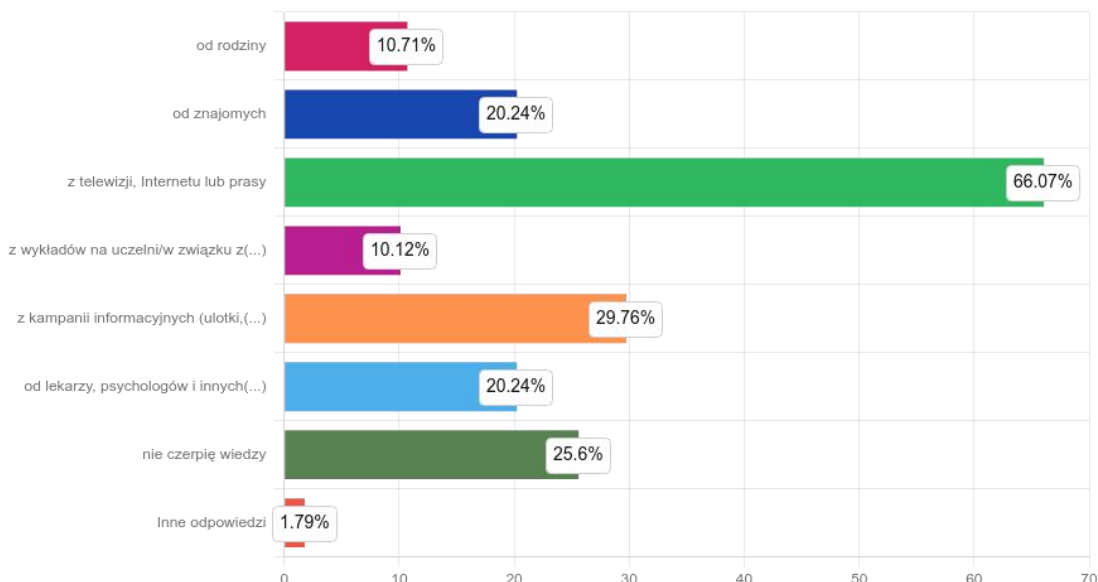
z wykładów na uczelni/w związku z wykonywaną pracą: **10,12%** (17)

z kampanii informacyjnych (ulotki, plakaty, spoty telewizyjne i radiowe itp.): **29,76%** (50)

od lekarzy, psychologów i innych specjalistów: **20,24%** (34)

nie czerpię wiedzy: **25,6%** (43)

Inne odpowiedzi: **1,79%** (3)



Inne odpowiedzi:

- doświadczenie życiowe (2)

- literatura

Kolejnym pytaniem, jakie zostało zadane mieszkańcom było „Skąd czerpie Pan/i wiedzę dotyczącą alkoholu, tytoniu, narkotyków czy dopalaczy?”. Uczestnicy badania najczęściej czerpią wiedzę dotyczącą substancji zakazanych z: „z telewizji, Internetu lub prasy” - takiej odpowiedzi udzieliło 66,07% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „z kampanii informacyjnych (ulotki, plakaty, spoty telewizyjne i radiowe itp.)” - 29,76% mieszkańców, „nie czerpię wiedzy” - 25,6% badanych, „od znajomych” - 20,24% ankietowanych, „od lekarzy, psychologów i innych specjalistów” - 20,24% osób, „od rodziny” - 10,71% respondentów oraz „z wykładów na uczelni/w związku z wykonywaną pracą” - 10,12% badanych. Powyższe odpowiedzi mieszkańców podkreślają zróżnicowanie źródeł wiedzy na temat substancji psychoaktywnych, co jest istotne dla skutecznych działań edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie zdrowego stylu życia.

Do kogo zwrócił(a)byś się Pan/i o pomoc mając problem związany z alkoholem, tytoniem, narkotykami lub dopalaczami?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **26,19%** (44)

lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.: **63,1%** (106)

Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny: **20,24%** (34)

rodzina: **31,55%** (53)

znajomi/przyjaciele: **18,45%** (31)

instytucje religijne: **2,98%** (5)

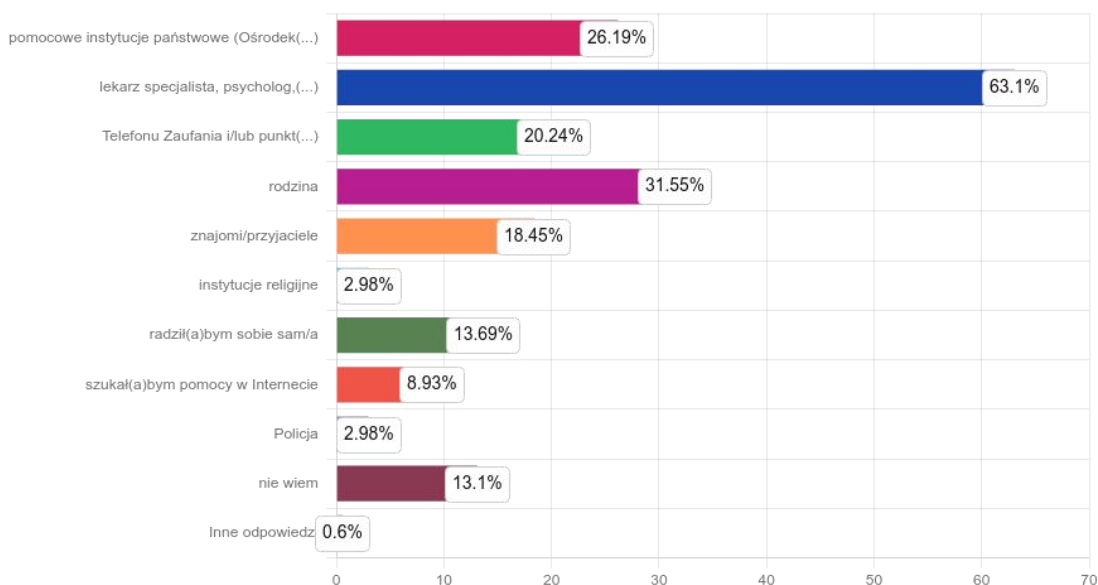
radził(a)bym sobie sam/a: **13,69%** (23)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **8,93%** (15)

Policja: **2,98%** (5)

nie wiem: **13,1%** (22)

Inne odpowiedzi: **0,6%** (1)



Inne odpowiedzi:

- (brak lub odpowiedź nieczytelna)

Następne pytanie jakie zostało zadane badanym mieszkańcom brzmiało „Do kogo zwrócił(a)byś się Pan/i o pomoc mając problem związany z alkoholem, tytoniem, narkotykami lub dopalaczami?”. Ankietowani mieszkańcy w sytuacji problemu związanego z substancjami psychoaktywnymi najczęściej zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.” - 63,1% uczestników badania. W dalszej kolejności mieszkańcy wskazywali odpowiedzi: „rodzina” - 31,55% osób, „pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” - 26,19% badanych, „Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny” - 20,24% badanych, „znajomi/przyjaciele” - 18,45% ankietowanych, „radził(a)bym sobie sam/a” - 13,69% respondentów, „nie wiem” - 13,1% mieszkańców, „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 8,93% badanych, „instytucje religijne” - 2,98% respondentów oraz „Policja” - 2,98% badanych. Odpowiedzi mieszkańców ukazują różnorodność dostępnych źródeł pomocy i wsparcia w przypadku problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi, podkreślając rolę zarówno najbliższych osób, instytucji publicznych, jak i profesjonalistów zdrowia psychicznego.

Do kogo zwrócił(a)byś się Pan/i o pomoc w razie problemu przemocy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **29,76%** (50)

lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.: **22,02%** (37)

Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny: **23,81%** (40)

rodzina: **27,98%** (47)

znajomi/przyjaciele: **17,26%** (29)

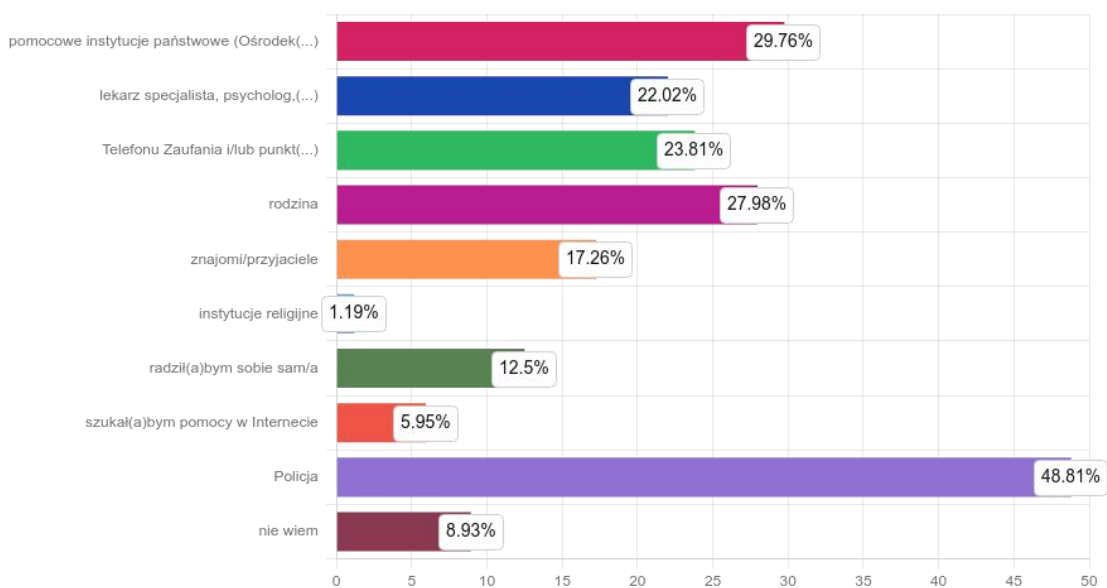
instytucje religijne: **1,19%** (2)

radził(a)bym sobie sam/a: **12,5%** (21)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **5,95%** (10)

Policja: **48,81%** (82)

nie wiem: **8,93%** (15)



Natomiast w sytuacji problemu przemocy, ankietowani mieszkańcy najczęściej wskazywali odpowiedź: „Policja” - 48,81% mieszkańców. W dalszej kolejności badani wskazywali odpowiedzi: „pomocowe instytucje państwowe (Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” - 29,76% osób, „rodzina” - 27,98% badanych, „Telefonu Zaufania i/lub punkt konsultacyjny” - 23,81% badanych, „lekarz specjalista, psycholog, specjalistyczna poradnia lub klinika itp.” - 22,02% ankietowanych, „znajomi/przyjaciele” - 17,26% badanych, „radził(a)bym sobie sam/a” - 12,5% badanych mieszkańców, „nie wiem” - 8,93% respondentów, „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 5,95% osób oraz „instytucje religijne” - 1,19% badanych. Te wyniki podkreślają różnorodność dostępnych źródeł pomocy w przypadku doświadczania przemocy dla badanych, a także wskazują na potrzebę dostosowania wsparcia do indywidualnych preferencji i potrzeb każdego zainteresowanego.

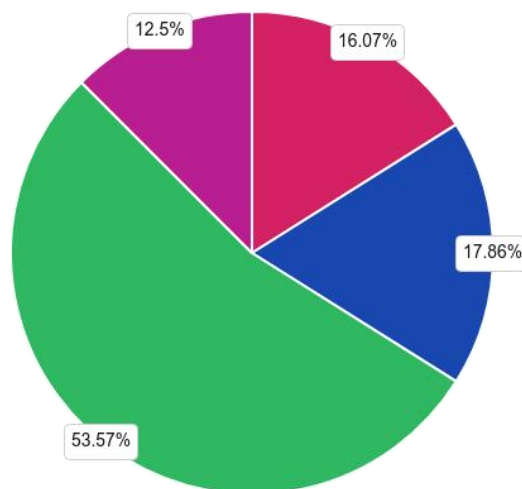
Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

znam bardzo dobrze, w każdej chwili wiem, gdzie szukać pomocy w razie problemów: **16,07%** (27)

znam dobrze, wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów: **17,86%** (30)

nie jestem pewien czy znam, ale wiem jak znaleźć informacje w razie problemów: **53,57%** (90)

nie znam, nie wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów: **12,5%** (21)



Badanych zapytano także, czy znają dane kontaktowe do instytucji pomocowych. Najpopularniejszą odpowiedzią było: „nie jestem pewien czy znam, ale wiem jak znaleźć informacje w razie problemów” tę odpowiedź wskazało 53,57% badanych osób. Mniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „znam dobrze, wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów” - została wybrana przez 17,86%. W dalszej kolejności wskazano odpowiedzi: „znam bardzo dobrze, w każdej chwili wiem, gdzie szukać pomocy w razie problemów” - 16,07% osób. Najmniej spośród ankietowanych, tj. 12,5% - wskazało odpowiedź „nie znam, nie wiem gdzie szukać pomocy w razie problemów”.

5. Badanie uczniów klas 4-6



5. 1. Charakterystyka respondentów



Twoja płeć:

kobieta: **51,85%** (14)

mężczyzna: **48,15%** (13)

Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „kobieta” - wybrało ją 51,85% badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „mężczyzna” została wskazana przez 48,15% badanych uczniów.

Twoja klasa:

IV: **3,7%** (1)

V: **0%** (0)

VI: **96,3%** (26)

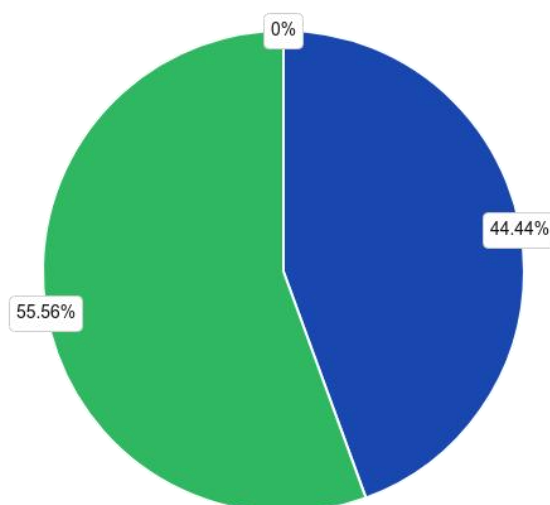
Uczniowie biorący udział w badaniu uczęszczali do klas: „VI” - 96,3% uczniów, a także „IV” - 3,7% uczestników badania.

Twój wiek:

9-10 lat: **0%** (0)

11-12 lat: **44,44%** (12)

13-14 lat: **55,56%** (15)



W ankietowaniu brali udział uczniowie w wieku: „13-14 lat” - 55,56% uczniów, a także „11-12 lat” - 44,44% uczniów.

5. 2. Problem alkoholowy



Uzależnienie od alkoholu wśród dzieci i młodzieży stanowi poważny i rosnący problem społeczny. Młode osoby są szczególnie podatne na negatywne skutki spożycia alkoholu ze względu na nieodwracalne konsekwencje dla ich zdrowia i rozwoju. Oto kilka istotnych faktów na temat uzależnienia od alkoholu wśród dzieci i młodzieży:

-Wczesne rozpoczęcie spożywania alkoholu: Wiele dzieci i młodzieży rozpoczyna eksperymentowanie z alkoholem w młodym wieku. Niektóre badania wskazują, że wiek pierwszego spożycia alkoholu jest istotnym czynnikiem predysponującym do rozwoju problemów z alkoholem w przyszłości.

-Wzrost ryzyka uzależnienia: Młode mózgi są w trakcie intensywnego rozwoju i są bardziej podatne na wpływ substancji psychoaktywnych, takich jak alkohol. Dzieci i młodzież są bardziej podatne na uzależnienie od alkoholu niż dorośli, a regularne spożywanie alkoholu w młodym wieku zwiększa ryzyko rozwoju uzależnienia w przyszłości.

-Skutki zdrowotne: Spożywanie alkoholu w młodym wieku może prowadzić do wielu poważnych skutków zdrowotnych. Młodzi ludzie, którzy nadużywają alkoholu, są bardziej narażeni na problemy związane z rozwojem mózgu, takie jak zmniejszenie pamięci, trudności w nauce, problemy emocjonalne i zaburzenia zachowania. Mogą także występować problemy w układzie pokarmowym, uszkodzenie wątroby oraz zaburzenia snu.

Skutki społeczne i emocjonalne: Uzależnienie od alkoholu wśród dzieci i młodzieży może mieć negatywny wpływ na ich życie społeczne i emocjonalne. Może prowadzić do konfliktów w rodzinie, problemów szkolnych, wycofania społecznego oraz zaburzeń nastroju i lękowych.

-Czynniki ryzyka: Istnieje wiele czynników ryzyka, które mogą przyczyniać się do rozwoju uzależnienia od alkoholu u dzieci i młodzieży. Należą do nich m.in. wpływ rówieśników, niski poziom nadzoru rodzicielskiego, przemoc w rodzinie, nieodpowiednie modele zachowań związanych z alkoholem oraz trudności emocjonalne.

Ważne jest, aby podejmować działania mające na celu zapobieganie uzależnieniu od alkoholu wśród dzieci i młodzieży.

Warto edukować ich na temat szkodliwości alkoholu, promować zdrowy styl życia, budować umiejętności radzenia sobie z presją rówieśniczą i wspierać ich emocjonalne dobrostanie. W przypadku podejrzenia uzależnienia, należy jak najszybciej szukać profesjonalnej pomocy terapeutycznej, aby zapewnić odpowiednie wsparcie i leczenie.

Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek próbować napoje alkoholowe?

tak: **14,81%** (4)

nie: **85,19%** (23)

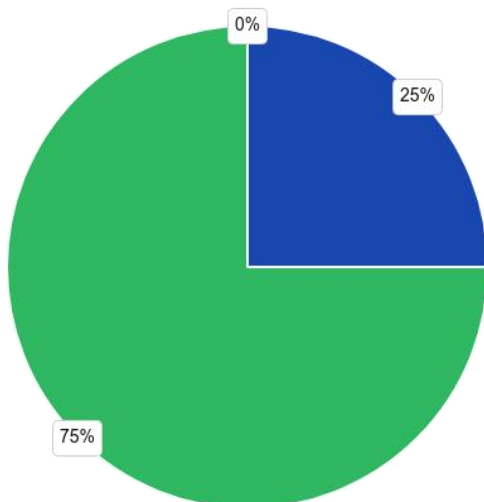
Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 85,19% respondentów. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 14,81% badanych uczniów.

W jakim wieku spróbowałeś/aś alkohol po raz pierwszy?

8 lat lub mniej: **0%** (0)

9-10 lat: **25%** (1)

11-12 lat lub więcej: **75%** (3)



Uczniów zapytano także w jakim wieku po raz pierwszy sięgali po alkohol. Udzielano następujących odpowiedzi: „11-12 lat lub więcej” (75%), a także „9-10 lat” (25%).

W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

w czasie uroczystości rodzinnej bez wiedzy dorosłych: **0%** (0)

w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych: **50%** (2)

poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie: **25%** (1)

poczęstowali mnie inni członkowie rodziny: **0%** (0)

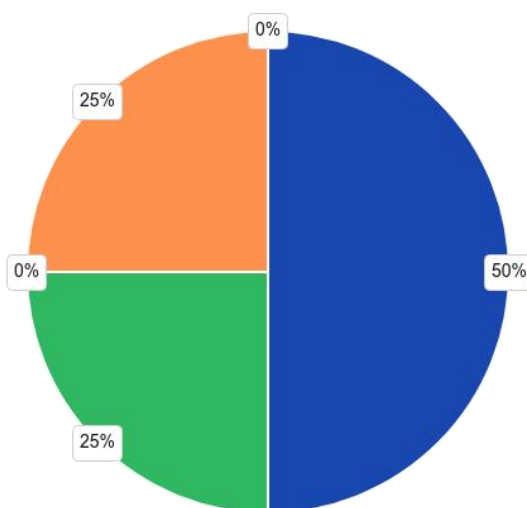
przez pomyłkę: **25%** (1)

ze znajomymi poza domem: **0%** (0)

pod nieobecność rodziców w domu: **0%** (0)

w czasie wycieczki szkolnej: **0%** (0)

żadne z powyższych: **0%** (0)



Uczniowie najczęściej wskazywali, iż sięgali po alkohol w następujących okolicznościach: „w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych” tę okoliczność wskazało 50% uczniów oraz „poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie” i “przez pomyłkę” - po 25 % osób.

5. 3. Problem nikotynowy



Uzależnienie od papierosów wśród dzieci i młodzieży stanowi poważny problem zdrowotny i społeczny. Palenie tytoniu może prowadzić do uzależnienia od nikotyny, substancji psychoaktywnej obecnej w papierosach, która wywołuje silną potrzebę kontynuowania palenia. Wiele osób zaczyna palić w młodym wieku, często z powodu presji społecznej, eksperymentowania, chęci bycia akceptowanym w grupie rówieśniczej lub na skutek wpływu reklam papierosów. Dzieci i młodzież, które rozpoczynają palenie w młodym wieku, mają większe ryzyko uzależnienia od nikotyny i trudności z późniejszym rzuceniem palenia. Uzależnienie od papierosów ma poważne skutki dla zdrowia dzieci i młodzieży. Papierosy zawierają szkodliwe substancje chemiczne, takie jak nikotyna, smoła, tlenek węgla, a także wiele innych toksyn. Palenie tytoniu wiąże się z ryzykiem wystąpienia chorób serca, chorób układu oddechowego (takich jak przewlekła obturacyjna choroba płuc), raka płuc, a także innych form raka, a także ma negatywny wpływ na rozwój płuc i układu nerwowego. Uzależnienie od papierosów może również prowadzić do innych negatywnych konsekwencji dla dzieci i młodzieży. Może to obejmować obniżoną wydajność szkolną, problemy z koncentracją, trudności emocjonalne, osłabioną kondycję fizyczną, wzrost ryzyka używania innych substancji psychoaktywnych czy trudności w relacjach społecznych. Ważne jest, aby podjąć działania mające na celu zapobieganie i redukcję palenia tytoniu wśród dzieci i młodzieży. Edukacja na temat szkodliwości palenia, promowanie zdrowego stylu życia, wzmocnienie umiejętności podejmowania decyzji i radzenia sobie z presją społeczną, a także wprowadzanie ograniczeń w reklamach tytoniowych mogą mieć pozytywny wpływ na zmniejszenie liczby palących wśród młodych osób. Ponadto, istotne jest udostępnienie odpowiedniego wsparcia i interwencji dla dzieci i młodzieży uzależnionych od papierosów. Programy zaprzestania palenia, konsultacje z terapeutami czy grupy wsparcia mogą pomóc młodym palaczom w rzuceniu nałogu i poprawie ich zdrowia i jakości życia.

Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosy?

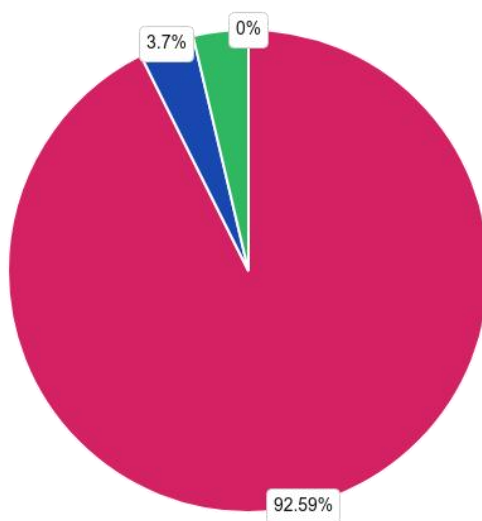
nigdy nie paliłem/am : **92,59%** (25)

raz: **3,7%** (1)

kilka razy: **3,7%** (1)

zdarza mi się to często: **0%** (0)

palę regularnie: **0%** (0)



Następnie uczniów poproszono o wskazanie ile razy w życiu (jeśli kiedykolwiek) palili papierosy. Odpowiedź „nigdy nie paliłem/am ” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 92,59%. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „kilka razy” i „raz” - po 3,7% osób.

W jakim wieku paliłeś/aś papierosy po raz pierwszy?

8 lat lub mniej: **0%** (0)

9-10 lat: **0%** (0)

11-12 lat lub więcej: **100%** (2)

Uczniów zapytano także w jakim wieku po raz pierwszy sięgnęli po papierosy. Udzielano następujących odpowiedzi: „11-12 lat lub więcej” (100%).

Czy wiesz czym są e-papierosy?

tak: **81,48%** (22)

nie: **18,52%** (5)

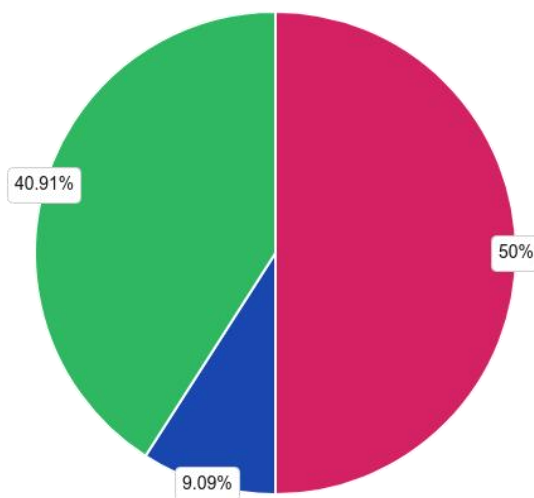
Na pytanie: czy wiesz czym są e-papierosy, większość uczniów wskazała odpowiedź „tak” wybrało ją 81,48% osób. Rzadziej wskazywano odpowiedź „nie” wybrało ją 18,52% uczniów.

Czy osoby w Twoim wieku palą e-papierosy?

tak: **50%** (11)

nie: **9,09%** (2)

nie wiem: **40,91%** (9)



W odpowiedzi na pytanie: „Czy osoby w Twoim wieku palą e-papierosy?” większość uczniów wskazała odpowiedź „tak” - 50% uczniów, rzadziej wskazywano na odpowiedzi: „nie wiem” - 40,91% osób oraz „nie” - 9,09% badanych uczniów.

Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować e-papierosy?

nie stosuję e-papierosów: **95,45%** (21)

raz na tydzień: **4,55%** (1)

co 2-3 dni: **0%** (0)

codziennie: **0%** (0)

rzadziej niż raz na tydzień: **0%** (0)

Następnie ankietowanych uczniów zapytano ile razy w życiu, jeśli w ogóle, zdarzyło im się palić e-papierosy. Udzielano następujących odpowiedzi: „nie stosuję e-papierosów” - 95,45%, a także „raz na tydzień” - 4,55%.

Czy uważasz, że używanie e-papierosów jest bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów?

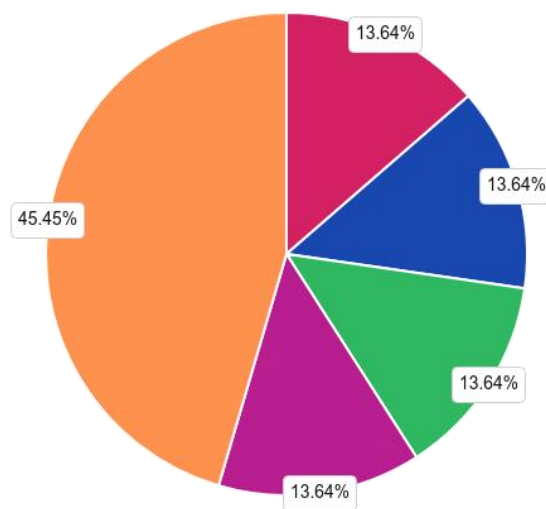
zdecydowanie tak: **13,64%** (3)

raczej tak: **13,64%** (3)

raczej nie: **13,64%** (3)

zdecydowanie nie: **13,64%** (3)

trudno powiedzieć: **45,45%** (10)



Na pytanie: „Czy uważasz, że używanie e-papierosów jest bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów”, uczniowie udzielali następujących odpowiedzi: „trudno powiedzieć” 45,45%, „zdecydowanie tak” 13,64%, „raczej tak” 13,64%, „raczej nie” 13,64% oraz „zdecydowanie nie” 13,64%.

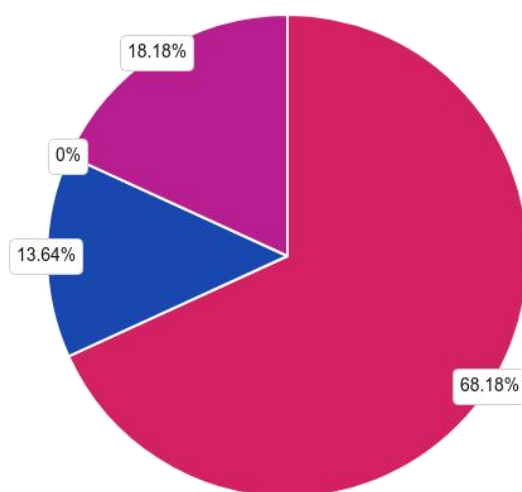
Czy uważasz, że e-papierosy są uzależniające?

tak, tak samo jak papierosy tradycyjne: **68,18%** (15)

tak, ale w mniejszym stopniu niż papierosy tradycyjne: **13,64%** (3)

nie: **0%** (0)

nie wiem: **18,18%** (4)



Większość uczniów uważa, że e-papierosy są „tak, tak samo jak papierosy tradycyjne” 68,18%. Rzadziej wskazywano odpowiedzi: „nie wiem” 18,18%, a także „tak, ale w mniejszym stopniu niż papierosy tradycyjne” 13,64%.

5. 4. Problem narkotykowy



Uzależnienie od narkotyków wśród dzieci i młodzieży jest bardzo niebezpiecznym i trudnym problemem społecznym. Narkotyki mają poważne skutki zdrowotne, społeczne i emocjonalne, a rozpoczęcie używania ich w młodym wieku zwiększa ryzyko uzależnienia i negatywnych konsekwencji w przyszłości. Oto kilka istotnych aspektów związanych z uzależnieniem od narkotyków wśród dzieci i młodzieży:

-Wczesne rozpoczęcie używania narkotyków: Wiele przypadków uzależnienia od narkotyków rozpoczyna się w młodym wieku. Narkotyki są łatwo dostępne, co sprawia, że dzieci i młodzież są podatne na eksperymentowanie.

-Skutki zdrowotne: Używanie narkotyków ma poważne skutki zdrowotne. Mogą one powodować uszkodzenia mózgu, zaburzenia pamięci, problemy emocjonalne, zmniejszoną motywację, problemy ze snem, uszkodzenia narządów wewnętrznych oraz zwiększone ryzyko wystąpienia chorób zakaźnych, takich jak wirusowe zapalenie wątroby, HIV/AIDS czy zapalenie płucnej.

-Uzależnienie fizyczne i psychiczne: Wiele narkotyków jest wysoce uzależniających, zarówno pod względem fizycznym, jak i psychicznym. Uzależnienie od narkotyków powoduje silną potrzebę kolejnych dawek, trudności w kontrolowaniu użytkowania, pojawienie się objawów abstynencji przy próbie odstawienia narkotyków, a także negatywne zmiany w funkcjonowaniu mózgu.

-Skutki społeczne i emocjonalne: Młodzi ludzie uzależnieni często mają problemy w szkole, związkach z rodziną i rówieśnikami, a także z trudnościami w znalezieniu zatrudnienia, gdy są już pełnoletni. Mogą również doświadczać problemów emocjonalnych, takich jak depresja, lęki czy zaburzenia osobowości.

-Czynniki ryzyka: Istnieje wiele czynników ryzyka, które mogą przyczyniać się do rozwoju uzależnienia od narkotyków wśród dzieci i młodzieży. Należą do nich m.in. wpływ rówieśników, niska samoocena, brak wsparcia rodzinnego, przemoc w rodzinie, zaburzenia psychiczne, łatwy dostęp do narkotyków oraz niewłaściwe modele zachowań.

Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?

tak: **0%** (0)

nie: **100%** (27)

Żaden z badanych uczniów nie spożywa narkotyków lub dopalaczy (100%).

Czy uważasz, że zażywanie narkotyków/dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

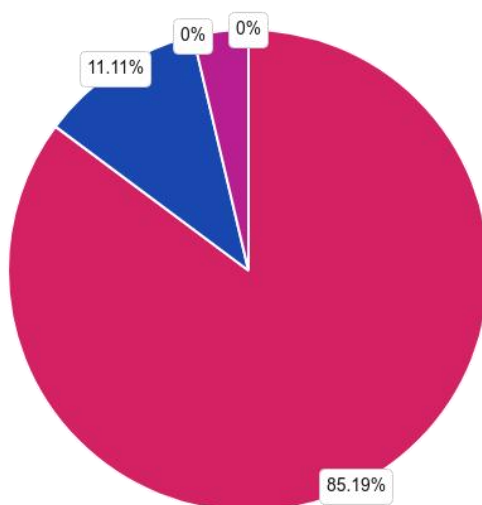
zdecydowanie tak: **85,19%** (23)

raczej tak: **11,11%** (3)

raczej nie: **0%** (0)

zdecydowanie nie: **3,7%** (1)

trudno powiedzieć: **0%** (0)



Analizując wiedzę uczniów dotyczącą szkodliwości substancji psychoaktywnych dla zdrowia, można dostrzec, iż największa część respondentów wskazała odpowiedź „zdecydowanie tak”- wskazało ją 85,19% osób oraz odpowiedź „raczej tak” - wskazało ją 11,11%. Rzadziej uczniowie zaznaczali „zdecydowanie nie”- zaznaczyło ją 3,7% respondentów.

5. 5. Problem przemocowy



Przemoc wśród dzieci i młodzieży jest poważnym problemem społecznym, który ma negatywne konsekwencje zarówno dla jednostek, jak i dla społeczeństwa jako całości. Przemoc może przybierać różne formy, takie jak fizyczne, psychiczne, werbalne i emocjonalne, oraz może mieć miejsce w różnych środowiskach, takich jak rodzina, szkoła, grupy rówieśnicze czy internet. Przemoc wśród dzieci i młodzieży wynika z wielu czynników. Często jest ona wynikiem niewłaściwego wzoru zachowań w rodzinie, gdzie dziecko może być świadkiem przemocy między rodzicami lub być bezpośrednim celem przemocy. Nieodpowiednia edukacja rodziców, brak umiejętności wychowawczych czy problematyczne relacje rodzinne mogą przyczynić się do pojawienia się przemocy w życiu dziecka. Innym istotnym czynnikiem wpływającym na przemoc wśród dzieci i młodzieży jest narażenie na negatywne wzorce zachowań i agresję w środowisku szkolnym. Przemoc rówieśnicza, znana również jako bullying, może prowadzić do fizycznych i emocjonalnych obrażeń, a także wywoływać negatywne konsekwencje psychologiczne, takie jak depresja, lęk czy obniżona samoocena. W ostatnich latach, z powodu rozwoju technologii, przemoc wśród dzieci i młodzieży w świecie wirtualnym stała się również poważnym zagrożeniem. Cyberprzemoc, czyli agresywne zachowania online, takie jak hejt, wyśmiewanie, szantaż czy rozpowszechnianie poufnych informacji, może mieć trwałe i szkodliwe skutki dla ofiar. Przemoc wśród dzieci i młodzieży ma negatywne konsekwencje zarówno dla ofiar, jak i dla sprawców. Ofiary doświadczają nie tylko krótkoterminowych obrażeń fizycznych i emocjonalnych, ale również mogą mieć trudności w funkcjonowaniu społecznym, edukacyjnym i rozwojowym. Przemoc może prowadzić do izolacji społecznej, problemów zdrowotnych, trudności w nauce i zaburzeń psychicznych.

Które z wymienionych poniżej sytuacji Twoim zdaniem mogą wywoływać agresję/przemoc wśród młodzieży?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

uzależnienia od alkoholu, narkotyków, dopalaczy: **88,89%** (24)

depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne: **48,15%** (13)

problemy finansowe i różnice w dochodach rodziców: **48,15%** (13)

problemy rodzinne: **77,78%** (21)

zazdrość/zaborczość: **70,37%** (19)

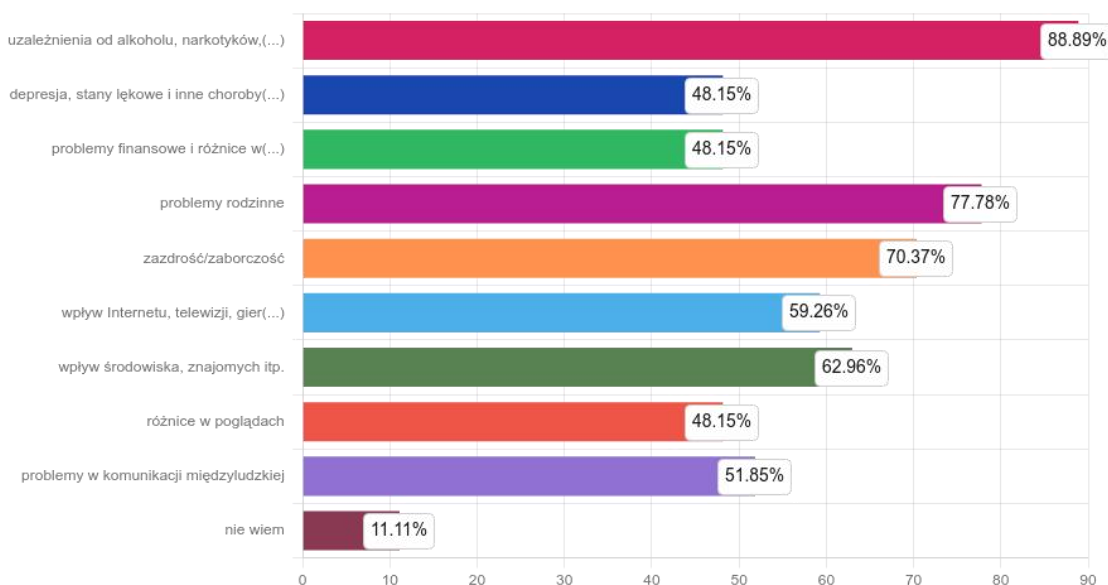
wpływ Internetu, telewizji, gier komputerowych itp.: **59,26%** (16)

wpływ środowiska, znajomych itp.: **62,96%** (17)

różnice w poglądach: **48,15%** (13)

problemy w komunikacji międzyludzkiej: **51,85%** (14)

nie wiem: **11,11%** (3)



Zdaniem uczniów agresja lub przemoc wśród młodzieży jest powodowana głównie przez: „uzależnienia od alkoholu, narkotyków, dopalaczy” - 88,89% osób oraz „problemy rodzinne” - 77,78% badanych. Rzadziej wskazywano na: „zazdrość/zaborczość” - 70,37% badanych uczniów, „wpływ środowiska, znajomych itp.” - 62,96% osób, „wpływ Internetu, telewizji, gier komputerowych itp.” - 59,26% respondentów, „problemy w komunikacji międzyludzkiej” - 51,85% ankietowanych, „depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne” - 48,15% respondentów, „problemy finansowe i różnice w dochodach rodziców” - 48,15% osób, „różnice w poglądach” - 48,15% ankietowanych uczniów, „nie wiem” - 11,11% ankietowanych.

Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?

tak : **22,22%** (6)

nie: **77,78%** (21)

Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 77,78% uczniów. Druga w kolejności odpowiedź „tak ” została wskazana przez 22,22% badanych uczniów.

Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mama/opiekunka: **33,33%** (2)

tata/opiekun: **16,67%** (1)

siostra: **0%** (0)

brat: **0%** (0)

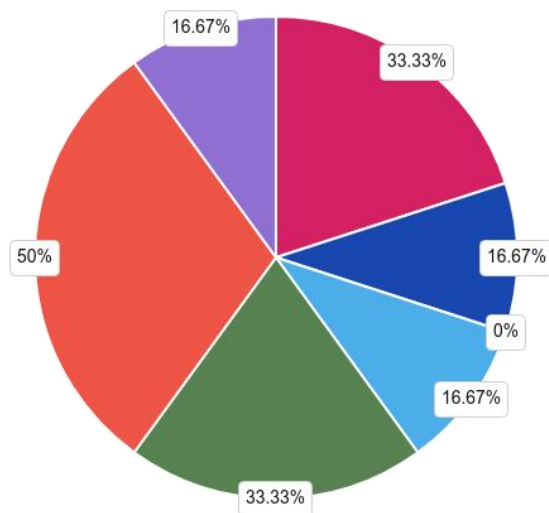
inni członkowie rodziny: **0%** (0)

inne osoby z moje najbliższego otoczenia: **16,67%** (1)

znajomi/przyjaciele: **33,33%** (2)

koledzy ze szkoły: **50%** (3)

obce osoby: **16,67%** (1)



Osobami stosującymi przemoc wobec respondentów były następujące osoby: „koledzy ze szkoły” - 50% osób oraz „znajomi/przyjaciele” i „mama/opiekunka” - po 33,33% badanych. Rzadziej wskazywano na: „tata/opiekun”, „inne osoby z moje najbliższego otoczenia”, „obce osoby” - po 16,67% ankietowanych.

Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś?

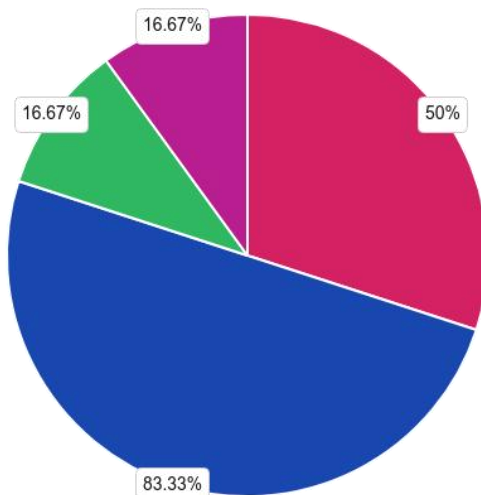
Można wybrać kilka odpowiedzi.

ktoś ci groził, zastraszał, przezywał, upokarzał cię, wyśmiewał się z ciebie lub twojego wyglądu, zawstydział itp. : **50%** (3)

ktoś cię bił, spoliczkował, kopał, szarpał, dusił, popychał itp. : **83,33%** (5)

ktoś dotykał cię w miejsca intymne, w sposób, w który sobie tego nie życzyłeś/aś : **16,67%** (1)

ktoś nie opiekował się tobą, gdy tego potrzebowałeś, np. gdy byłeś chory, głodny, przestraszony: **16,67%** (1)



Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy, najczęściej spotykali się z następującymi zachowaniami: „ktoś cię bił, spoliczkował, kopał, szarpał, dusił, popychał itp. ” - takiej odpowiedzi udzieliło 83,33% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „ktoś ci groził, zastraszał, przezywał, upokarzał cię, wyśmiewał się z ciebie lub twojego wyglądu, zawstydział itp. ” - 50% uczniów, „ktoś dotykał cię w miejsca intymne, w sposób, w który sobie tego nie życzyłeś/aś ” - 16,67% ankietowanych uczniów. Najrzadziej uczniowie wskazywali odpowiedź „ktoś nie opiekował się tobą, gdy tego potrzebowałeś, np. gdy byłeś chory, głodny, przestraszony” - w ten sposób wskazywało 16,67% osób.

Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

alkoholu: **0%** (0)

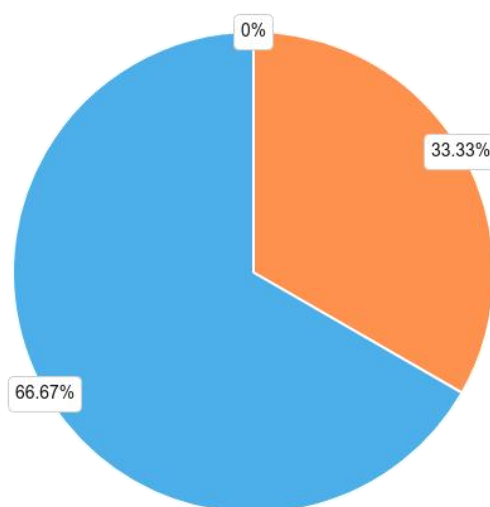
narkotyków: **0%** (0)

dopalaczy: **0%** (0)

leków bez zastosowania medycznego: **0%** (0)

nie wiem: **33,33%** (2)

nie była pod wpływem substancji: **66,67%** (4)



Uczniów poproszono również o wskazanie, czy osoby, które stosowały wobec nich przemoc były pod wpływem środków psychoaktywnych. Najczęściej wskazywano odpowiedź „nie była pod wpływem substancji” - 66,67% osób oraz „nie wiem” - 33,33% badanych.

Czy zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych?

tak : **22,22%** (6)

nie: **77,78%** (21)

Uczniowie najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 77,78% ankietowanych. Druga w kolejności odpowiedź „tak ” została wskazana przez 22,22% badanych uczniów.

Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mamy/opiekunki: **0%** (0)

taty/opiekuna: **0%** (0)

siostry: **0%** (0)

brata: **0%** (0)

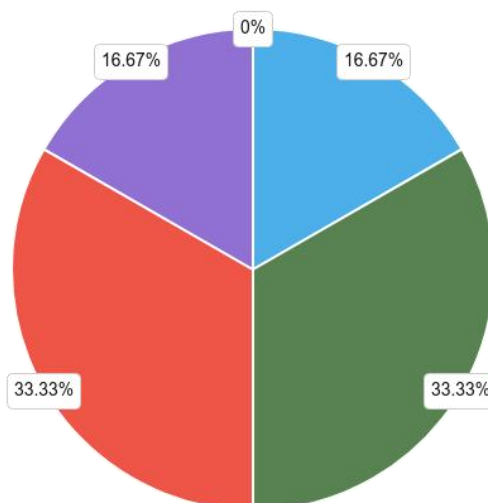
innych członków rodziny: **0%** (0)

innych osób z mojego najbliższego otoczenia: **16,67%** (1)

znajomych/przyjaciół: **33,33%** (2)

kolegów ze szkoły: **33,33%** (2)

obcych osób: **16,67%** (1)



Uczniowie wskazywali, iż zdarzyło im się stosować przemoc wobec: „znajomych/przyjaciół” oraz „kolegów ze szkoły” - po 33,33% badanych. Rzadziej wskazywano na: „innych osób z mojego najbliższego otoczenia” i „obcych osób” - po 16,67% osób.

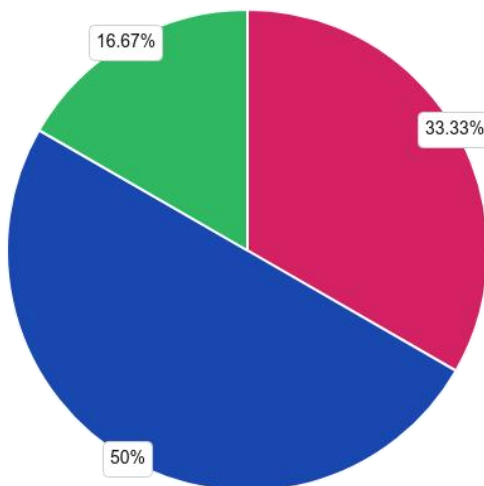
Jakiego rodzaju przemoc stosowałeś/aś?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

groziłeś/aś, zastraszając/aś, przezywałeś/aś, upokarzałeś/aś, wyśmiewałeś/aś, zawstydzając/aś itp.: **33,33%** (2)

biteś/aś, spoliczkowałeś/aś, kopając/aś, szarpając/aś, dusiłeś/aś, popychając/aś itp.: **50%** (3)

dotykałeś/aś kogoś w miejsca intymne, w sposób w który sobie tego nie życzył/a: **16,67%** (1)



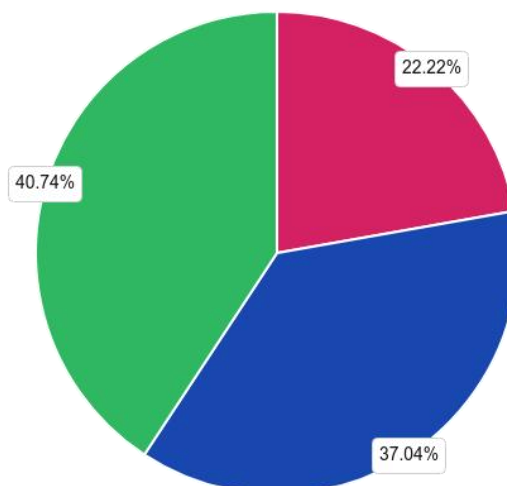
Uczniowie, którzy stosowali przemoc, najczęściej robili to w następujący sposób: „biteś/aś, spoliczkowałeś/aś, kopając/aś, szarpając/aś, dusiłeś/aś, popychając/aś itp.” - takiej odpowiedzi udzieliło 50% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „groziłeś/aś, zastraszając/aś, przezywałeś/aś, upokarzałeś/aś, wyśmiewałeś/aś, zawstydzając/aś itp.” - 33,33% uczniów oraz „dotykałeś/aś kogoś w miejsca intymne, w sposób w który sobie tego nie życzył/a” - 16,67% ankietowanych uczniów.

Czy Twoim zdaniem w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

tak: **22,22%** (6)

nie: **37,04%** (10)

nie wiem: **40,74%** (11)



Większość uczniów w odpowiedzi na pytanie dotyczące występowania przemocy w ich szkole wskazało odpowiedź „nie wiem” - takiej odpowiedzi udzieliło 40,74%. W dalszej kolejności wskazywali na odpowiedzi: „nie” - 37,04% uczniów oraz „tak” - 22,22% badanych.

Do kogo zwrócił/a byś się o pomoc w razie problemu przemocy?

rodziców/opiekunów: **81,48%** (22)

dziadków: **18,52%** (5)

innych członków rodziny: **33,33%** (9)

nauczycieli: **44,44%** (12)

znajomych/przyjaciół: **55,56%** (15)

radził(a)bym sobie sam/a: **29,63%** (8)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **7,41%** (2)

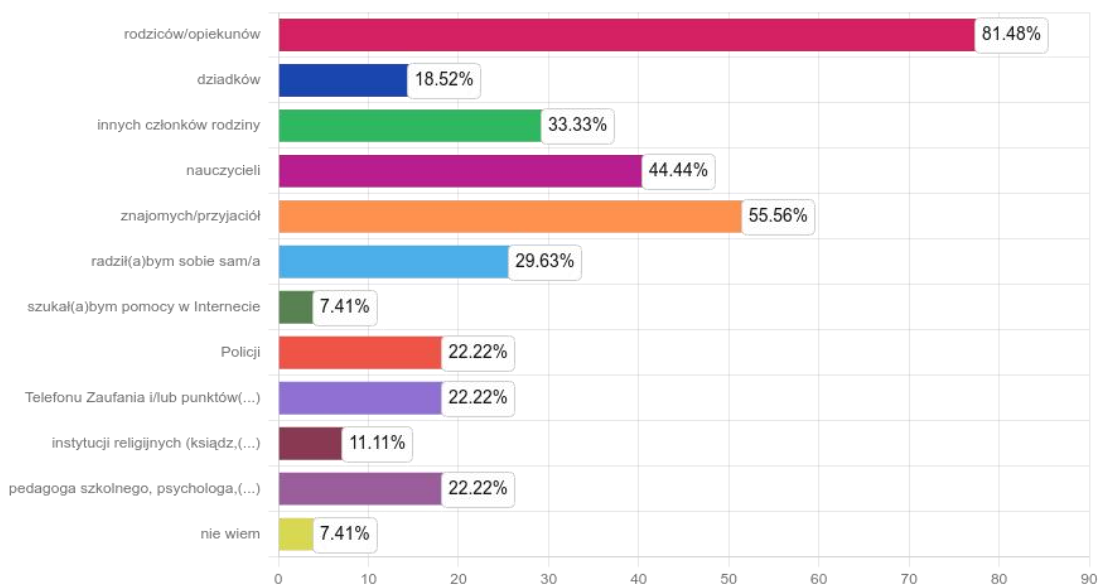
Policji: **22,22%** (6)

Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych: **22,22%** (6)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **11,11%** (3)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **22,22%** (6)

nie wiem: **7,41%** (2)



Uczniowie w sytuacji problemu przemocy zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „rodziców/opiekunów” - 81,48% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „znajomych/przyjaciół” - 55,56% osób, „nauczycieli” - 44,44% badanych, „innych członków rodziny” - 33,33% badanych uczniów, „radził(a)bym sobie sam/a” - 29,63% ankietowanych, „Policji” - 22,22% badanych, „Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych” - 22,22% badanych uczniów, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 22,22% uczniów, „dziadków” - 18,52% respondentów, „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 11,11% badanych uczniów, szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 7,41% ankietowanych oraz nie wiem” - 7,41% badanych uczniów.

Czym według Ciebie jest cyberprzemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

naśmiewaniem się z kogoś w Internecie: **88,89%** (24)

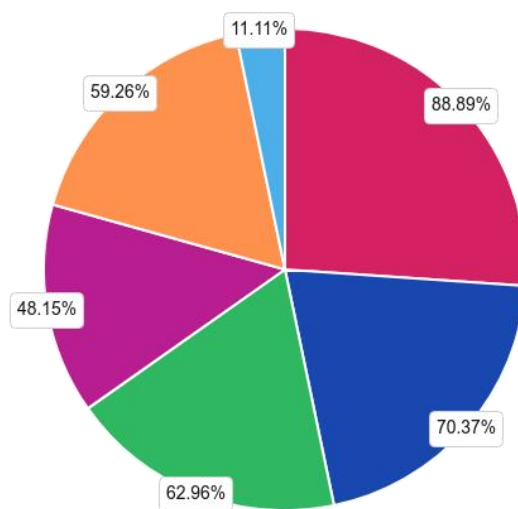
publikowaniem obraźliwych treści na czyis temat w Internecie: **70,37%** (19)

przezwickami w stronę innych osób w Internecie: **62,96%** (17)

naruszaniem czyjejs prywatności w Internecie (np. kradzież kont i osobistych informacji, publikowanie danych osobowych, wysyłanie niechcianych treści itp.): **48,15%** (13)

agresja elektroniczną w Internecie (zastraszaniem, grożeniem itp.): **59,26%** (16)

nie wiem: **11,11%** (3)



Uczniowie zostali poproszeni również o wskazanie, czym według nich jest cyberprzemoc. Najczęściej wskazywano następujące odpowiedzi: „naśmiewaniem się z kogoś w Internecie” wybrało ją 88,89% uczniów oraz „publikowaniem obraźliwych treści na czyis temat w Internecie” wybrało ją 70,37% osób. Rzadziej wskazywano na: „przezwickami w stronę innych osób w Internecie” - 62,96% badanych uczniów, „agresja elektroniczną w Internecie (zastraszaniem, grożeniem itp.)” - 59,26% osób, „naruszaniem czyjejs prywatności w Internecie (np. kradzież kont i osobistych informacji, publikowanie danych osobowych, wysyłanie niechcianych treści itp.)” - 48,15% respondentów oraz „nie wiem” - 11,11% ankietowanych.

Czy doznałeś/aś kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie/wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby: **18,52%** (5)

podsywanie się: **3,7%** (1)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików: **7,41%** (2)

wyłudzenie pieniędzy: **0%** (0)

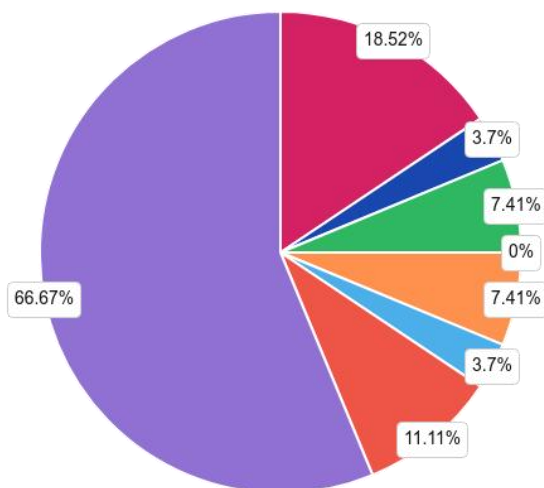
ośmieszanie/poniżanie: **7,41%** (2)

grożenie/straszenie: **3,7%** (1)

szantażowanie: **0%** (0)

włamania/kradzież kont: **11,11%** (3)

nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy: **66,67%** (18)



Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się kiedykolwiek doznać. Wskazywano następujące odpowiedzi: „nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy” wybrało ją 66,67% osób oraz „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby” wybrało ją 18,52% badanych. Rzadziej wskazywano na: „włamania/kradzież kont” - 11,11% badanych mieszkańców, „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików” i „ośmieszanie/poniżanie” - po 7,41% respondentów, „podsywanie się” i „grożenie/straszenie” - po 3,7% respondentów.

Czy stosowałeś/aś kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie/wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby: **11,11%** (3)

podsywanie się: **7,41%** (2)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików: **3,7%** (1)

wyłudzenie pieniędzy: **3,7%** (1)

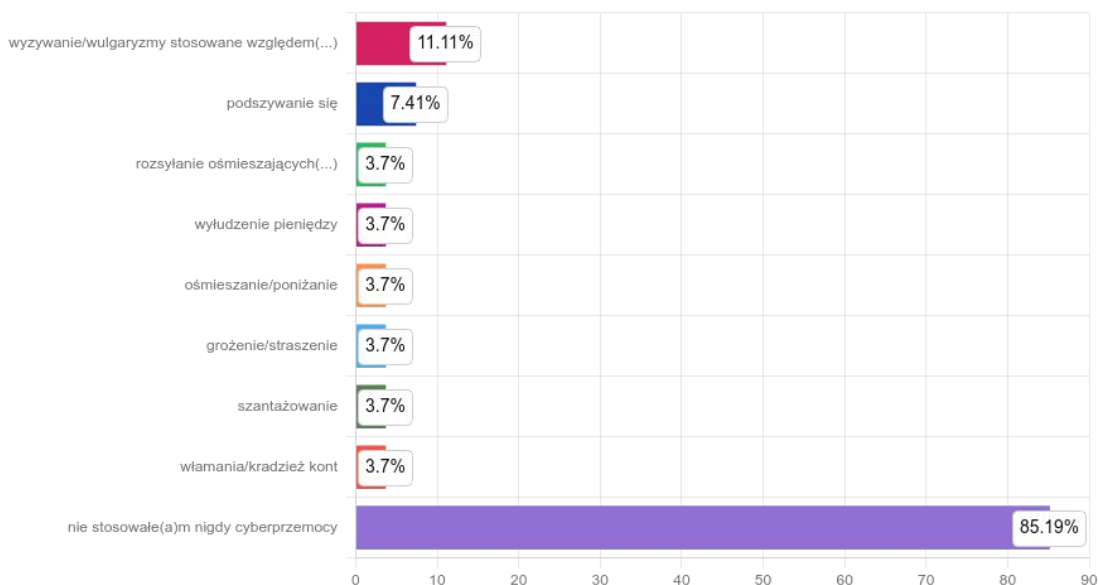
ośmieszanie/poniżanie: **3,7%** (1)

grożenie/straszenie: **3,7%** (1)

szantażowanie: **3,7%** (1)

włamania/kradzież kont: **3,7%** (1)

nie stosowałeś(a) nigdy cyberprzemocy: **85,19%** (23)



Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się stosować wobec innych osób. Wskazywano następujące odpowiedzi: „nie stosowałeś(a) nigdy cyberprzemocy” wybrało ją 85,19% osób oraz „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby” wybrało ją 11,11% badanych. Rzadziej wskazywano na: „podsywanie się” - 7,41% badanych mieszkańców, „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików” - 3,7% osób, „wyłudzenie pieniędzy” - 3,7% respondentów, „ośmieszanie/poniżanie” - 3,7% ankietowanych, „grożenie/straszenie” - 3,7% respondentów, „szantażowanie” - 3,7% osób oraz „włamania/kradzież kont” - 3,7% ankietowanych mieszkańców.

5. 6. Problem uzależnień behavioralnych



Uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży stanowią rosnący problem zdrowotny i społeczny. Uzależnienia tego rodzaju dotyczą zachowań, które wywołują silną potrzebę powtarzania i kontynuowania, pomimo negatywnych konsekwencji. Mimo że często mówimy o uzależnieniach w kontekście substancji psychoaktywnych, takich jak narkotyki czy alkohol, uzależnienia behawioralne dotyczą pewnych czynności, które wywołują natychmiastową nagrodę lub przyjemność. Jednym z najbardziej powszechnych uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży jest uzależnienie od technologii, zwłaszcza od smartfonów, tabletów i komputerów. Nadmierne korzystanie z urządzeń elektronicznych może prowadzić do uzależnienia od gier komputerowych, mediów społecznościowych, strumieniowania filmów czy innych form rozrywki dostępnych online. To z kolei może negatywnie wpływać na rozwój społeczny, edukacyjny i zdrowotny dzieci i młodzieży, prowadząc do izolacji społecznej, problemów emocjonalnych, zaburzeń snu i obniżonej wydajności szkolnej. Innym uzależnieniem behawioralnym jest uzależnienie od hazardu. Gry hazardowe, zarówno tradycyjne, jak i dostępne online, mogą prowadzić do silnej potrzeby kontynuowania tej czynności, pomimo konsekwencji finansowych, społecznych i emocjonalnych. Młodzież może być szczególnie narażona na ryzyko uzależnienia od hazardu ze względu na łatwy dostęp do gier losowych, reklamy promujące hazard oraz presję społeczną. Inne formy uzależnień behawioralnych obejmują uzależnienie od jedzenia (nadużywanie jedzenia, anoreksja, bulimia), uzależnienie od zakupów (zakupoholizm), uzależnienie od seksu czy uzależnienie od pracy (workaholizm). Każde z tych uzależnień ma swoje unikalne cechy i konsekwencje, ale wszystkie wpływają negatywnie na jakość życia dzieci i młodzieży oraz mogą prowadzić do trudności emocjonalnych, relacyjnych i zdrowotnych. Przyczyny uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży są wielorakie. Czynniki genetyczne, biologiczne, psychologiczne i środowiskowe mogą odgrywać rolę w rozwoju uzależnień. Przykładowo, trudności emocjonalne, niskie poczucie własnej wartości, presja rówieśnicza, trudności w radzeniu sobie z emocjami czy brak odpowiednich umiejętności samokontroli mogą zwiększać ryzyko wystąpienia uzależnień behawioralnych. Ważne jest, aby podejść do problemu uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży w sposób holistyczny. Konieczne jest zapewnienie edukacji dotyczącej zdrowego stylu życia, umiejętności radzenia sobie z presją społeczną, zdrowych relacji interpersonalnych i odpowiednich strategii zarządzania stresem. Również wsparcie ze strony rodziny, szkoły i specjalistów może być niezbędne dla skutecznego radzenia sobie z uzależnieniami behawioralnymi i przywrócenia równowagi w życiu dzieci i młodzieży.

Czy wiesz czym są uzależnienia behawioralne?

tak: **25,93%** (7)

nie: **74,07%** (20)

Ankietowani uczniowie najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 74,07% respondentów. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 25,93% badanych uczniów.

Jak często korzystasz z urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier, smart tv, itp.?

codziennie: **70,37%** (19)

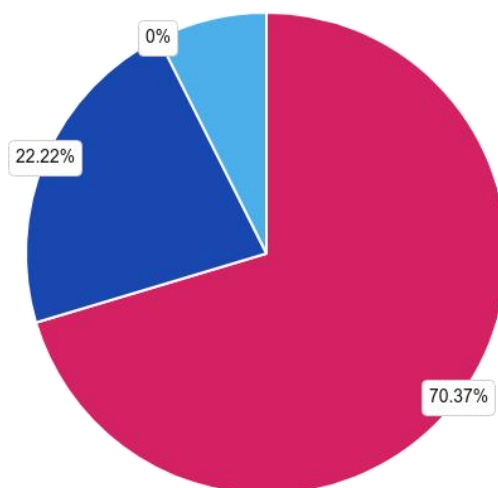
kilka razy w tygodniu: **22,22%** (6)

kilka razy w miesiącu: **0%** (0)

kilka razy w roku: **0%** (0)

raz do roku lub rzadziej: **0%** (0)

nie korzystam : **7,41%** (2)



Następnie uczniów poproszono o wskazanie jak często korzystają z urządzeń elektronicznych. Odpowiedź „codziennie” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 70,37%. Druga w kolejności odpowiedź „kilka razy w tygodniu” została wybrana przez 22,22% badanej próby. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na „nie korzystam ” - 7,41% osób.

Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z Internetu (poza nauką)?

Wskaż jedynie czas poświęcony na korzystanie z Internetu poza wykorzystywaniem go do nauki, odrabiania lekcji itp.

do 1 godz.: **5,26%** (1)

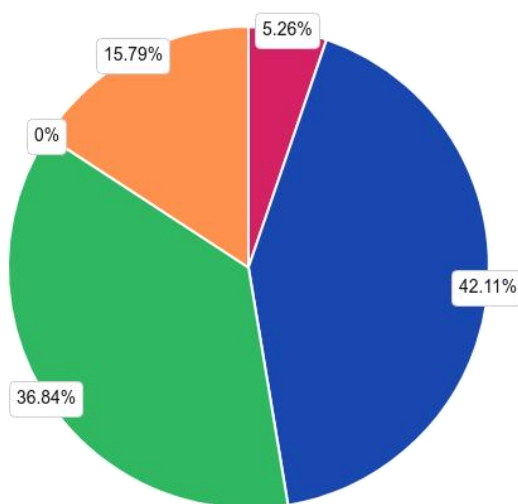
1-3 godz.: **42,11%** (8)

3-6 godz.: **36,84%** (7)

6-10 godz.: **0%** (0)

powyżej 10 godz.: **15,79%** (3)

nie korzystam z Internetu: **0%** (0)



Dodatkowo uczniów poproszono o wskazanie ile czasu poświęcają każdego dnia na korzystanie z nowych mediów. Odpowiedź „1-3 godz.” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 42,11% osób. Druga w kolejności odpowiedź „3-6 godz.” została wybrana przez 36,84% próby. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „powyżej 10 godz.” - 15,79% osób, a także „do 1 godz.” - 5,26% ankietowanych.

Z jakich powodów najczęściej korzystasz z Internetu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nauka: **80%** (20)

social media (Facebook, X, Instagram, TikTok): **68%** (17)

kontakt ze znajomymi: **80%** (20)

poznawanie nowych osób: **16%** (4)

oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube: **52%** (13)

słuchanie muzyki: **60%** (15)

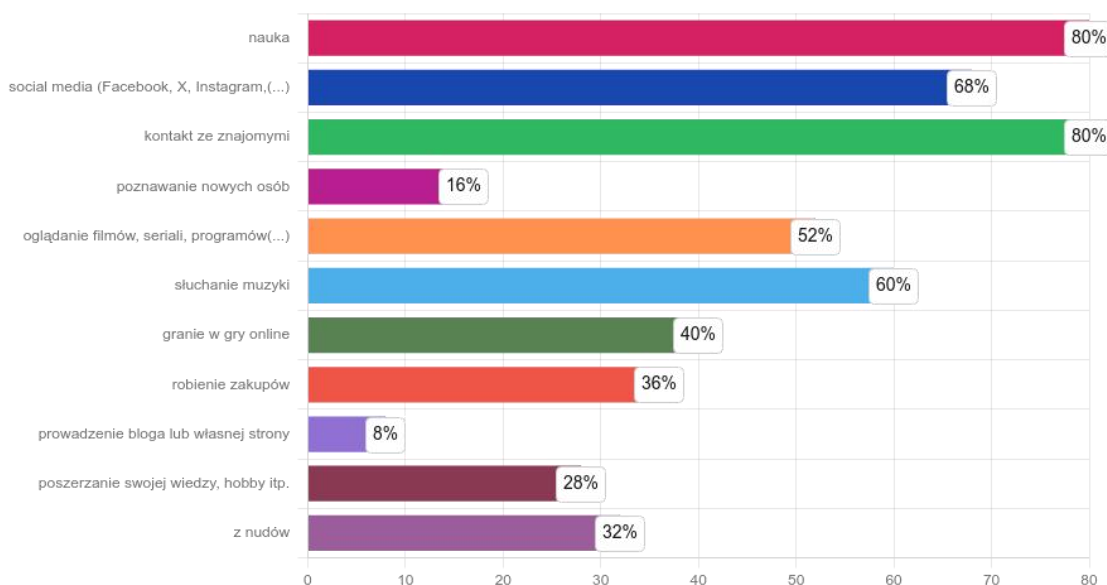
granie w gry online: **40%** (10)

robienie zakupów: **36%** (9)

prowadzenie bloga lub własnej strony: **8%** (2)

poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.: **28%** (7)

z nudów: **32%** (8)



Głównymi powodami skłaniającymi ankietowanych uczniów do korzystania z nowych mediów jest: „nauka” - takiej odpowiedzi udzieliło 80% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „kontakt ze znajomymi” - 80%, „social media (Facebook, X, Instagram, TikTok)” - 68%, „słuchanie muzyki” - 60%, „oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube” - 52%, „granie w gry online” - 40%, „robienie zakupów” - 36%, „z nudów” - 32%, „poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.” - 28%, „poznawanie nowych osób” - 16% oraz „prowadzenie bloga lub własnej strony” - 8%.

Zaznacz, które z poniższych zdań odnoszą się do Ciebie:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci: **20%** (5)

późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie: **24%** (6)

próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci: **8%** (2)

coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań z innymi: **4%** (1)

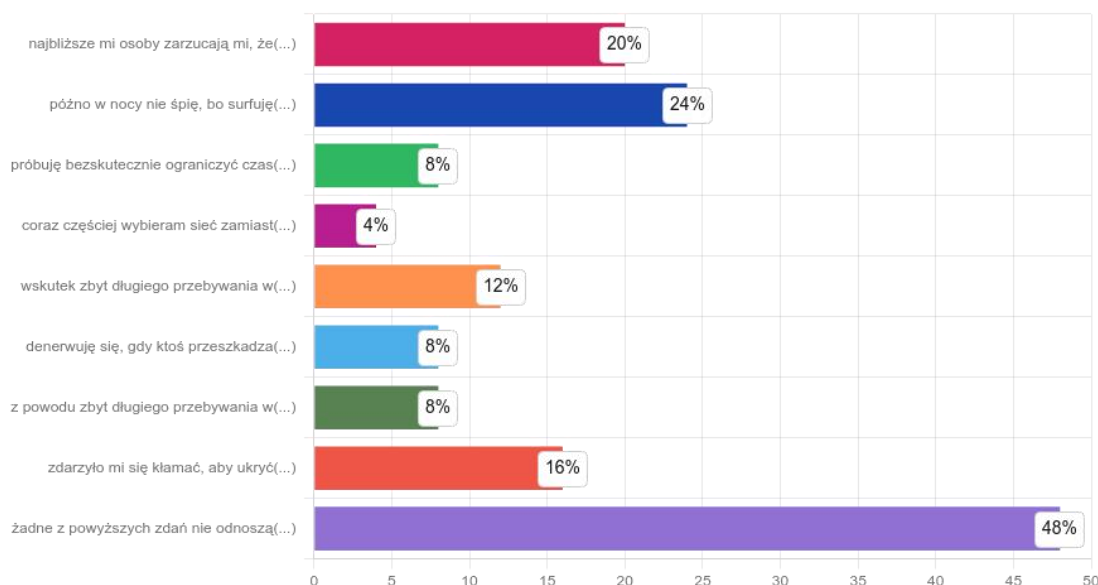
wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o moich codziennych obowiązkach (np. sprząatanie, zakupy, nauka): **12%** (3)

denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie: **8%** (2)

z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki: **8%** (2)

zdarzyło mi się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami: **16%** (4)

żadne z powyższych zdań nie odnoszą się do mnie: **48%** (12)



W dalszej kolejności uczniów poproszono, aby wskazali zdania, które odnoszą się do nich bezpośrednio. Uczniowie najczęściej zaznaczali odpowiedź: „żadne z powyższych zdań nie odnoszą się do mnie” - 48% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie” 24% uczniów, „najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci” - 20% ankietowanych uczniów, „zdarzyło mi się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami” - 16% respondentów oraz „wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o moich codziennych obowiązkach (np. sprząatanie, zakupy, nauka)” - 12%, „próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci” - 8% uczniów, „denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie” - 8% badanych uczniów oraz „z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki” - 8% uczniów. Najmniej spośród respondentów tj. 4% odpowiedziało "coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań z innymi".

Czy na urządzeniu (telefon komórkowy, komputer, tablet itp.) z którego łączysz się z Internetem jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”?

tak: **12%** (3)

nie: **80%** (20)

nie wiem: **8%** (2)

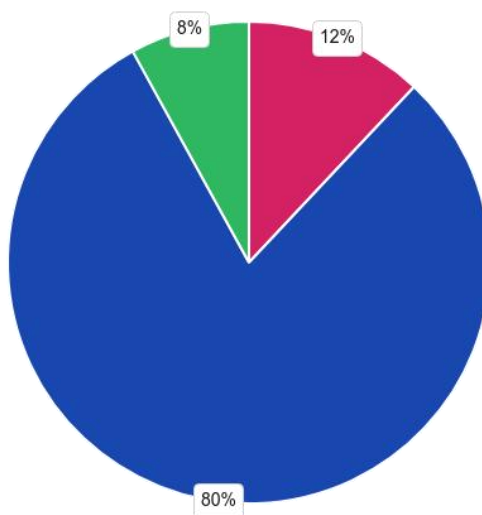
Ankietowani uczniowie zostali zapytani o to, czy na ich urządzeniach, którymi łączą się z Internetem jest zainstalowana blokada rodzicielska. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 80% badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 12% badanych uczniów, a najrzadziej wskazywano odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 8% badanych uczniów.

Czy podałybyś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?

tak: **12%** (3)

nie: **80%** (20)

nie wiem: **8%** (2)



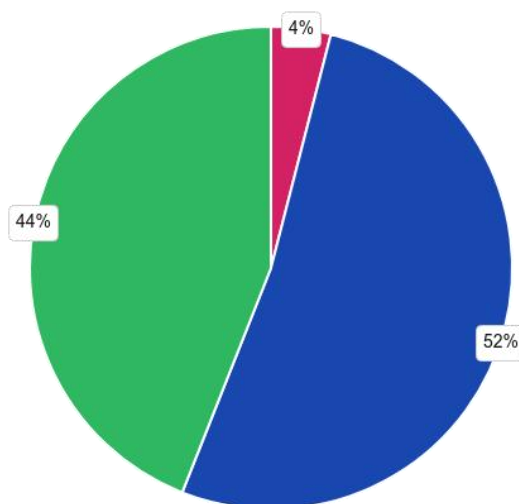
Celem sprawdzenia, czy uczniowie mają świadomość zagrożeń wynikających z udostępniania danych w Internecie, zapytano ich, czy udostępniłyby swoje dane obcej osobie. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 80% badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 12% badanych uczniów, a najrzadziej wskazywano odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 8% uczniów.

Czy uważasz siebie za osobę uzależnioną od telefonu komórkowego?

tak, zdecydowanie jestem uzależniony od telefonu komórkowego: **4%** (1)

można powiedzieć, że jestem uzależniony od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłby mi funkcjonować bez niego: **52%** (13)

nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego: **44%** (11)



Respondenci najczęściej zaznaczali odpowiedź „można powiedzieć, że jestem uzależniony od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłby mi funkcjonować bez niego” - wybrało ją 52%. Druga w kolejności odpowiedź „nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego” została wskazana przez 44% badanych uczniów, a najrzadziej wskazywano odpowiedź „tak, zdecydowanie jestem uzależniony od telefonu komórkowego” - wybrało ją 4% ankietowanych uczniów.

Czy czułeś się kiedykolwiek odrzucony przez innych (dyskryminowany) ze względu na brak dostępu do urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier lub do Internetu?

tak: **14,81%** (4)

nie: **85,19%** (23)

Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 85,19% spośród 27 badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 14,81% badanych uczniów tj. 4 osoby.

5. 7. Czas wolny i relacje z perspektywy uczniów



Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, tytoniu, narkotyków, dopalaczy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie występują negatywne konsekwencje: **14,81%** (4)

zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego: **77,78%** (21)

nieodpowiednie towarzystwo: **55,56%** (15)

pogorszenie relacji rodzinnych: **77,78%** (21)

pogorszenie relacji koleżeńskich: **62,96%** (17)

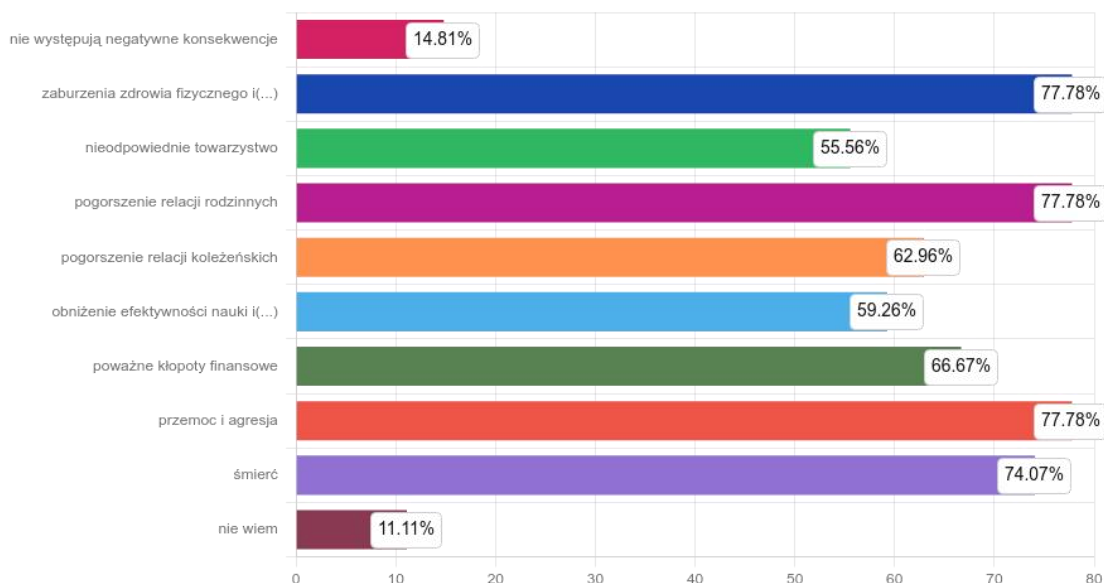
obniżenie efektywności nauki i problemy w szkole: **59,26%** (16)

poważne kłopoty finansowe: **66,67%** (18)

przemoc i agresja: **77,78%** (21)

śmierć: **74,07%** (20)

nie wiem: **11,11%** (3)



Ankietowanych uczniów poproszono o wskazanie konsekwencji, które ich zdaniem mogą wynikać z uzależnień od alkoholu, tytoniu, narkotyków, dopalaczy. Uczniowie zaznaczyli następujące odpowiedzi: „zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego” - 77,78%, „pogorszenie relacji rodzinnych” - 77,78%, „przemoc i agresja” - 77,78%, „śmierć” - 74,07%, „poważne kłopoty finansowe” - 66,67%, „pogorszenie relacji koleżeńskich” - 62,96%, „obniżenie efektywności nauki i problemy w szkole” - 59,26%, „nieodpowiednie towarzystwo” - 55,56%, „nie występują negatywne konsekwencje” - 14,81% oraz „nie wiem” - 11,11%.

Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodzeństwo: **22,22%** (6)

rodzice: **48,15%** (13)

nauczyciele: **55,56%** (15)

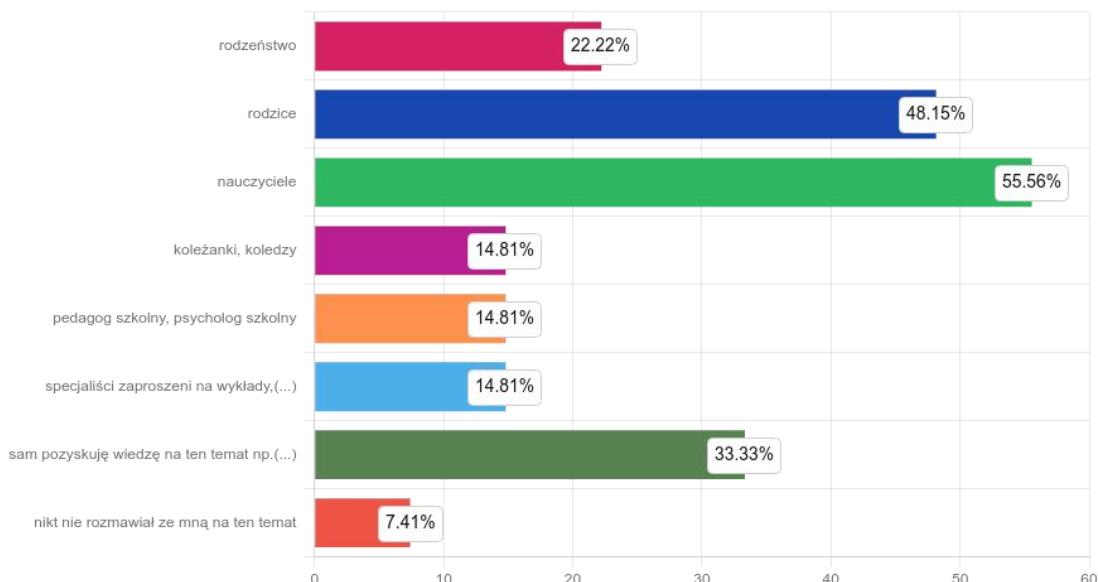
koleżanki, koledzy: **14,81%** (4)

pedagog szkolny, psycholog szkolny: **14,81%** (4)

specjaliści zaproszeni na wykłady, pogadanki, warsztaty: **14,81%** (4)

sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z Internetu i telewizji: **33,33%** (9)

nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat: **7,41%** (2)



Na temat substancji psychoaktywnych z uczniami rozmawiali: „nauczyciele” - 55,56%, „rodzice” - 48,15%, „sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z Internetu i telewizji” - 33,33%, „rodzeństwo” - 22,22%, „koleżanki, koledzy” - 14,81%, „pedagog szkolny, psycholog szkolny” - 14,81%, „specjaliści zaproszeni na wykłady, pogadanki, warsztaty” - 14,81%, „nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat” - 7,41%.

Do kogo zwrócił/a byś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, tytoniem, narkotykami lub dopalaczami?

rodziców/opiekunów: **77,78%** (21)

dziadków: **22,22%** (6)

innych członków rodziny: **25,93%** (7)

nauczycieli: **22,22%** (6)

znajomych/przyjaciół: **33,33%** (9)

radził(a)bym sobie sam/a: **22,22%** (6)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **7,41%** (2)

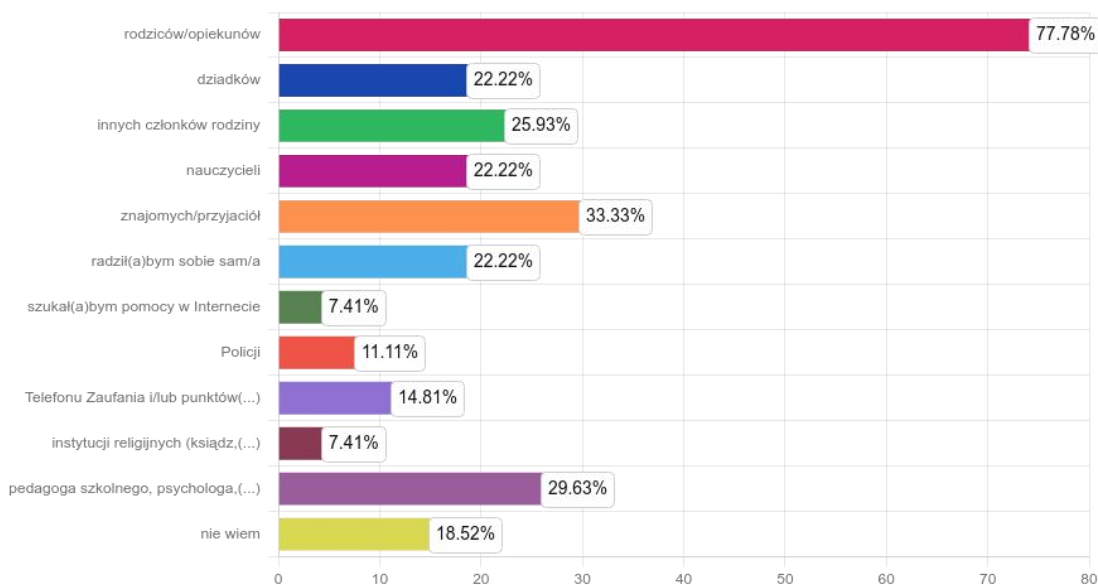
Policji: **11,11%** (3)

Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych: **14,81%** (4)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **7,41%** (2)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **29,63%** (8)

nie wiem: **18,52%** (5)



Uczniowie w sytuacji problemu związanego z substancjami psychoaktywnymi zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „rodziców/opiekunów” - 77,78% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „znajomych/przyjaciół” - 33,33% osób, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 29,63% badanych, „innych członków rodziny” - 25,93% badanych uczniów, „dziadków” - 22,22% ankietowanych, „nauczycieli” - 22,22% badanych, „radził(a)bym sobie sam/a” - 22,22% badanych uczniów, „nie wiem” - 18,52% uczniów, „Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych” - 14,81% respondentów, „Policji” - 11,11% badanych uczniów, „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 7,41% ankietowanych oraz „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 7,41% badanych.

Jakiego rodzaju zajęć profilaktycznych brakuje w Twojej szkole?

zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą: **18,52%** (5)

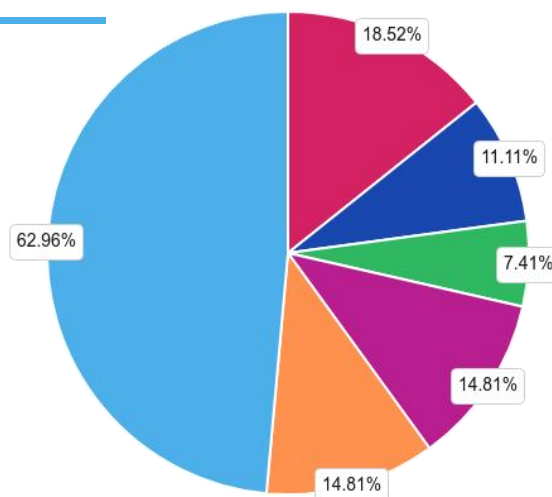
pogadanki z wychowawcą : **11,11%** (3)

spektakl lub musical profilaktyczny: **7,41%** (2)

zajęcia z przedstawicielem Policji: **14,81%** (4)

zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych: **14,81%** (4)

nie brakuje żadnych: **62,96%** (17)



Następnie uczniów poproszono o wskazanie zajęć profilaktycznych, których ich zdaniem brakuje w szkole. Wskazywano następujące odpowiedzi: „nie brakuje żadnych” - takiej odpowiedzi udzieliło 62,96% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą” - 18,52%, „zajęcia z przedstawicielem Policji” 14,81%, „zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych” - 14,81% oraz „pogadanki z wychowawcą ” - 11,11%. Najmniej uczniów (7,41%) wybrało odpowiedź „spektakl lub musical profilaktyczny”.

Jak oceniasz swoją szkołę?

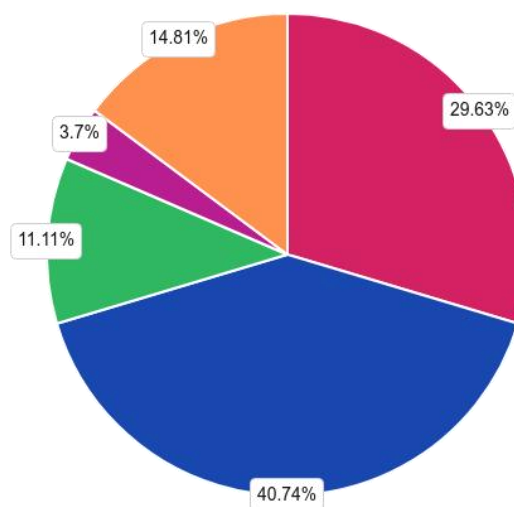
bardzo dobrze: **29,63%** (8)

dobrze: **40,74%** (11)

źle: **11,11%** (3)

bardzo źle: **3,7%** (1)

trudno powiedzieć: **14,81%** (4)



Ankietowanych poproszono o ocenę ich szkoły. Uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi „dobrze” - wskazało ją 40,74% ankietowanych uczniów. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „bardzo dobrze” - 29,63% osób, „trudno powiedzieć” - 14,81% uczniów, „źle” 11,11% badanych. Najmniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „bardzo źle” wskazało ją 3,7% uczniów.

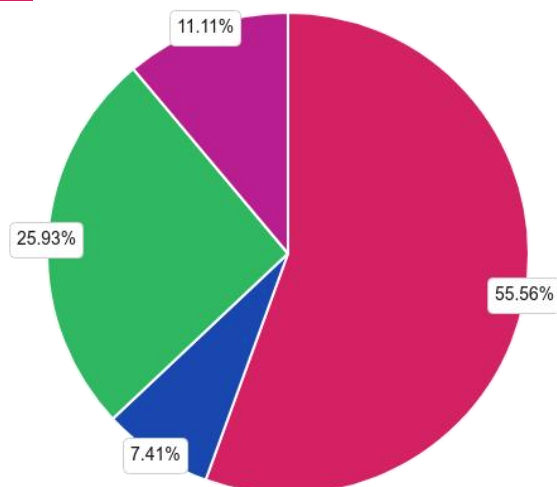
Czy nauka pozytywnie wpłynie na Twoją przyszłość?

tak: **55,56%** (15)

nie: **7,41%** (2)

trudno powiedzieć: **25,93%** (7)

nie wiem: **11,11%** (3)



Następnie uczniów zapytano, czy ich zdaniem nauka wpłynie pozytywnie na ich przyszłość. Największa grupa respondentów wskazała odpowiedź „tak” - 55,56%. Natomiast 25,93% uczniów zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”, odpowiedź „nie wiem” wskazało - 11,11% uczniów, a „nie” - 7,41% badanych.

Jak oceniasz samego/a siebie?

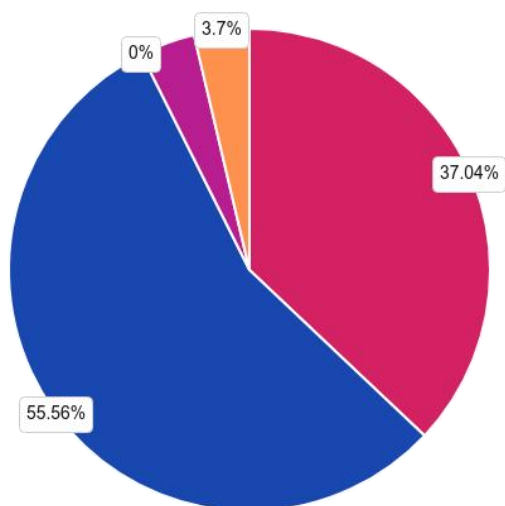
bardzo dobrze: **37,04%** (10)

dobrze: **55,56%** (15)

źle: **0%** (0)

bardzo źle: **3,7%** (1)

trudno powiedzieć: **3,7%** (1)



Następnie uczniów zapytano jak oceniają samych siebie. Uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi: „dobrze” - 55,56%, „bardzo dobrze” - 37,04%, „bardzo źle” - 3,7%, „trudno powiedzieć” - 3,7% oraz „źle” - 0%.

W razie problemów w Twoim życiu, na czyją pomoc mógłbyś liczyć najbardziej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mama/opiekunka (babcia, ciocia, opiekun prawny itp.): **81,48%** (22)

tata/opiekun (dziadek, wujek, opiekun prawny itp.): **70,37%** (19)

dziadkowie: **33,33%** (9)

rodzeństwo: **55,56%** (15)

inni członkowie rodziny: **33,33%** (9)

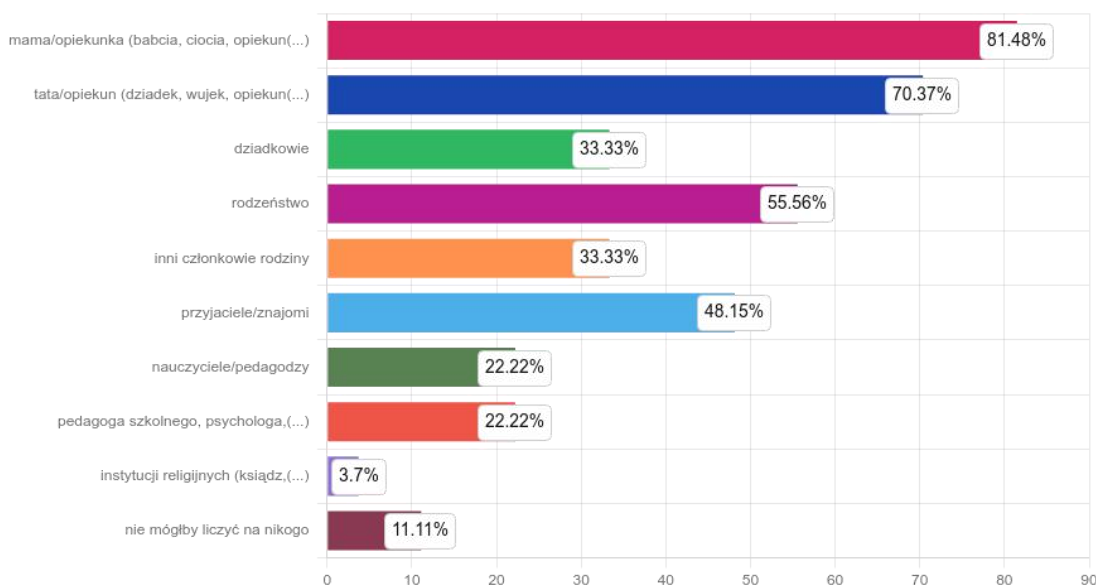
przyjaciele/znajomi: **48,15%** (13)

nauczyciele/pedagodzy: **22,22%** (6)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **22,22%** (6)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **3,7%** (1)

nie mógłby liczyć na nikogo: **11,11%** (3)



W razie problemów w swoim życiu, uczniowie zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „mama/opiekunka (babcia, ciocia, opiekun prawny itp.)” - 81,48% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „tata/opiekun (dziadek, wujek, opiekun prawny itp.)” - 70,37% osób, „rodzeństwo” - 55,56% badanych, „przyjaciele/znajomi” - 48,15% badanych uczniów, „dziadkowie” - 33,33% ankietowanych, „inni członkowie rodziny” - 33,33% badanych, „nauczyciele/pedagodzy” - 22,22% badanych uczniów, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 22,22% uczniów, „nie mógłby liczyć na nikogo” - 11,11% respondentów oraz „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 3,7% badanych uczniów.

Jak oceniasz bliskość Twojej rodziny (wspólne spędzanie czasu, rozmowy i podejmowanie decyzji)?

bardzo dobrze: **62,96%** (17)

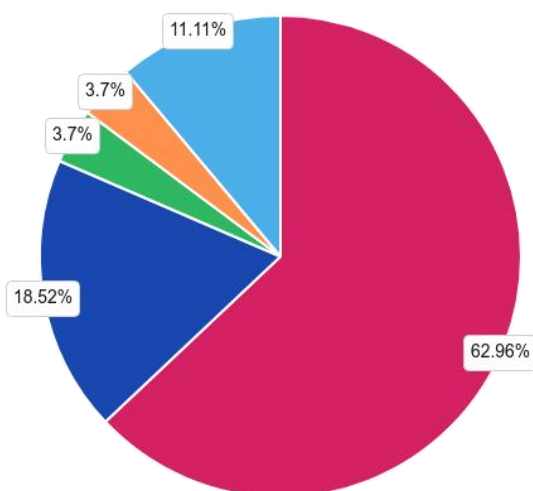
dobrze: **18,52%** (5)

źle: **3,7%** (1)

bardzo źle: **0%** (0)

trudno powiedzieć: **3,7%** (1)

wolałbym/abym nie odpowiadać : **11,11%** (3)



Badanych uczniów poproszono o ocenę bliskości swojej rodziny. Odpowiedź „bardzo dobrze” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 62,96% osób. Druga w kolejności odpowiedź „dobrze” została wybrana 18,52% próby. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „wolałbym/abym nie odpowiadać ” - 11,11% osób, „źle” - 3,7% uczniów, „trudno powiedzieć” - 3,7% badanych uczniów. Najmniej spośród respondentów - 0% wskazało odpowiedź „bardzo źle”.

Czy bierzesz udział w pozalekcyjnych zajęciach? Jeżeli tak, to jakich?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie biorę udziału w zajęciach pozaszkolnych: **33,33%** (9)

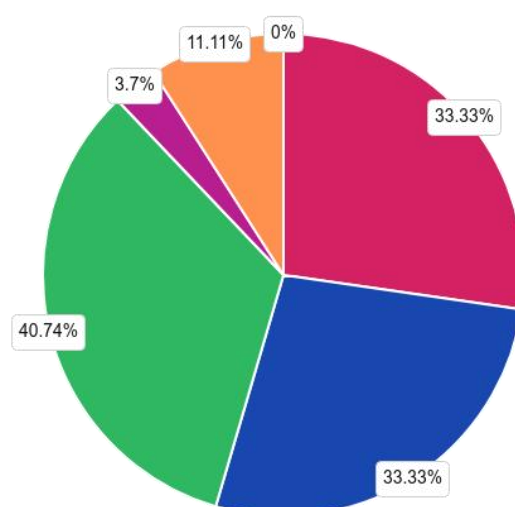
sportowych (np. piłka nożna, siatkówka, jazda konno, sztuki walki itp.): **33,33%** (9)

umysłowych (np. dodatkowe lekcje języków, korepetycje, kółka naukowe itp.): **40,74%** (11)

artystycznych (muzycznych / plastycznych/ teatralnych i aktorskich): **3,7%** (1)

hobbystycznych (np. fotografia, szachy, historia kina itp.): **11,11%** (3)

harcerstwo itp.: **0%** (0)



Respondentów zapytano, czy biorą udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych. Wskazywano następujące odpowiedzi: „umysłowych (np. dodatkowe lekcje języków, korepetycje, kółka naukowe itp.)” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 40,74%. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „sportowych (np. piłka nożna, siatkówka, jazda konno, sztuki walki itp.)” - 33,33% osób „hobbystycznych (np. fotografia, szachy, historia kina itp.)” - 11,11% badanych, „artystycznych (muzycznych / plastycznych/ teatralnych i aktorskich)” - 3,7% badanych uczniów oraz „harcerstwo itp.” - 0% ankietowanych.

Czy masz hobby, któremu poświęcasz znaczną ilość czasu?

tak: **74,07%** (20)

nie: **25,93%** (7)

Większość uczniów wskazała odpowiedź „tak”, tj. 74,07% ankietowanych, a odpowiedź „nie”, zaznaczyło 25,93% respondentów.

Czy zdarza Ci się opuszczać dni w szkole bez usprawiedliwienia?

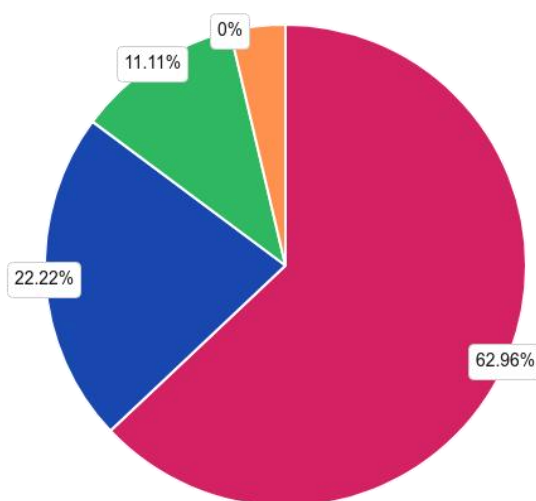
nie zdarza mi się to wcale: **62,96%** (17)

zdarza się to rzadko (kilka dni w roku szkolnym): **22,22%** (6)

zdarza się czasami (1-3 dni w miesiącu): **11,11%** (3)

zdarza się to często (4-6 dni w miesiącu): **0%** (0)

zdarza się to bardzo często (7 i więcej dni w miesiącu): **3,7%** (1)



Uczniowie najczęściej przyznawali, iż „nie zdarza mi się to wcale” - takiej odpowiedzi udzieliło 62,96% uczniów. W dalszej kolejności wskazywano: „zdarza się to rzadko (kilka dni w roku szkolnym)” 22,22%, „zdarza się czasami (1-3 dni w miesiącu)” 11,11%, „zdarza się to bardzo często (7 i więcej dni w miesiącu)” 3,7% oraz „zdarza się to często (4-6 dni w miesiącu)” 0%.

Czy Twoi rodzice wiedzą z kim i jak spędzasz wolny czas?

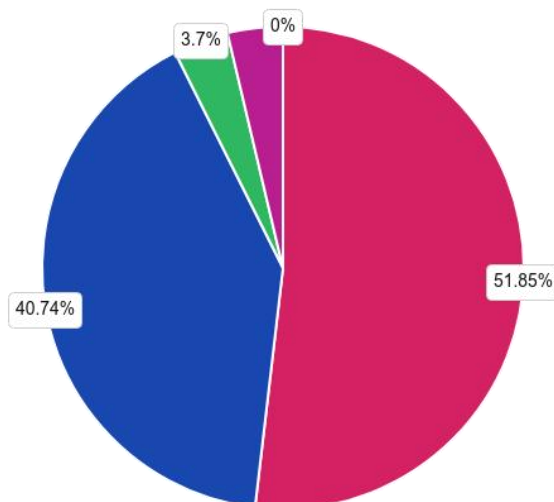
zawsze: **51,85%** (14)

często: **40,74%** (11)

rzadko: **3,7%** (1)

nigdy: **3,7%** (1)

nie wiem: **0%** (0)



Uczniowie najczęściej zaznaczali następujące odpowiedzi „zawsze” - taką odpowiedź wskazało 51,85% ankietowanych uczniów, rzadziej wskazywano: „często” - 40,74% osób, „rzadko” 3,7% uczniów, „nigdy” - 3,7% osób oraz „nie wiem” - 0% respondentów.

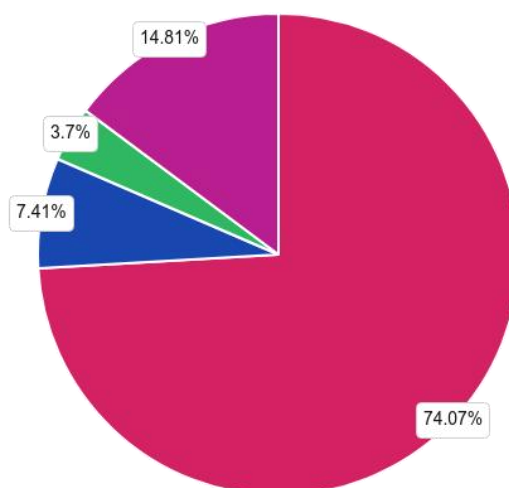
Kto cię wychowuje?

oboje rodziców/opiekunów: **74,07%** (20)

tylko mama/opiekunka: **7,41%** (2)

tylko tata/opiekun: **3,7%** (1)

wolałbym/abym nie odpowiadać: **14,81%** (4)



Odpowiedź „oboje rodziców/opiekunów” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 74,07%. Druga w kolejności odpowiedź „wolałbym/abym nie odpowiadać” została wybrana przez 14,81% próby. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „tylko mama/opiekunka” - 7,41% osób oraz „tylko tata/opiekun” - 3,7% badanych.

Jak oceniasz sytuację materialną (ilość pieniędzy) w swoim domu?

bardzo dobrze: **55,56%** (15)

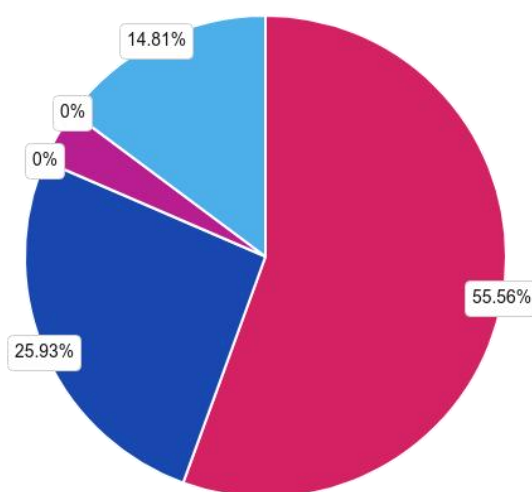
dobrze: **25,93%** (7)

źle: **0%** (0)

bardzo źle: **3,7%** (1)

trudno powiedzieć: **0%** (0)

wolałbym/abym nie odpowiadać: **14,81%** (4)



Opisując sytuację materialną swojej rodziny, uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi: „bardzo dobrze” - taką odpowiedź wskazało 55,56% ankietowanych uczniów. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „dobrze” - 25,93% osób, „wolałbym/abym nie odpowiadać” - 14,81% uczniów, „bardzo źle” - 3,7% respondentów, „źle” - 0% osób. Najmniej uczniów (0%) wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć”.

6. Badanie uczniów klas 7-8



www.diagnoza-spoleczna.pl



6. 1. Charakterystyka respondentów



Twoja płeć:

kobieta: **61,11%** (77)

mężczyzna: **38,89%** (49)

Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „kobieta” - wybrało ją 61,11% badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „mężczyzna” została wskazana przez 38,89% badanych uczniów.

Twoja klasa:

VII: **75,4%** (95)

VIII: **24,6%** (31)

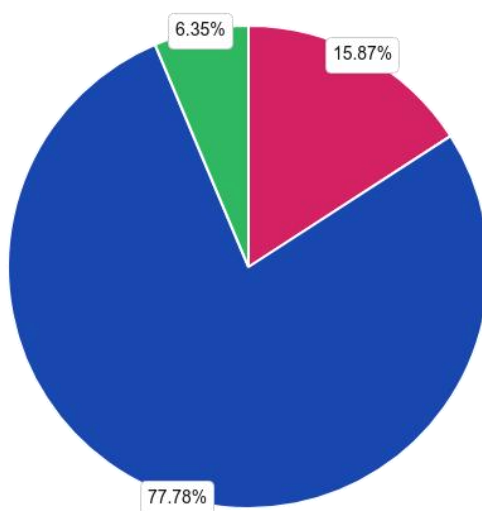
Uczniowie biorący udział w badaniu uczęszczali do klas: „VII” - 75,4% uczniów oraz „VIII” - 24,6% uczniów.

Twój wiek:

11-12 lat : **15,87%** (20)

13-14 lat: **77,78%** (98)

15-16 lat: **6,35%** (8)



W ankiecie brał udział uczniowie w wieku: „13-14 lat” - 77,78% uczniów, „11-12 lat” - 15,87% uczniów oraz „15-16 lat” - 6,35% uczniów.

6. 2. Problem alkoholowy



Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek próbować napoje alkoholowe?

tak: **30,16%** (38)

nie: **69,84%** (88)

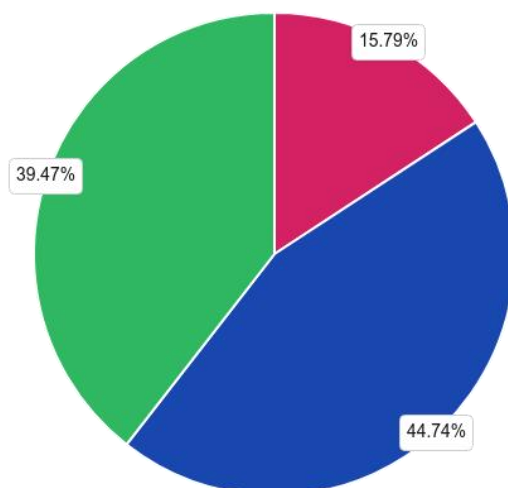
Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 69,84% respondentów. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 30,16% badanych uczniów.

W jakim wieku spróbowałeś/aś alkohol po raz pierwszy?

10 lat i mniej : **15,79%** (6)

11-12 lat: **44,74%** (17)

13-14 lat lub więcej: **39,47%** (15)



Uczniów zapytano także w jakim wieku po raz pierwszy sięgali po alkohol. Udzielano następujących odpowiedzi: „11-12 lat” (44,74%) oraz „13-14 lat lub więcej” (39,47%). Najmniej ankieterowanych wskazało odpowiedź „10 lat i mniej”, tj. (15,79%).

W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

w czasie uroczystości rodzinnej bez wiedzy dorosłych: **5,26%** (2)

w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych: **39,47%** (15)

poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie: **13,16%** (5)

poczęstowali mnie inni członkowie rodziny: **5,26%** (2)

przez pomyłkę: **21,05%** (8)

ze znajomymi poza domem: **10,53%** (4)

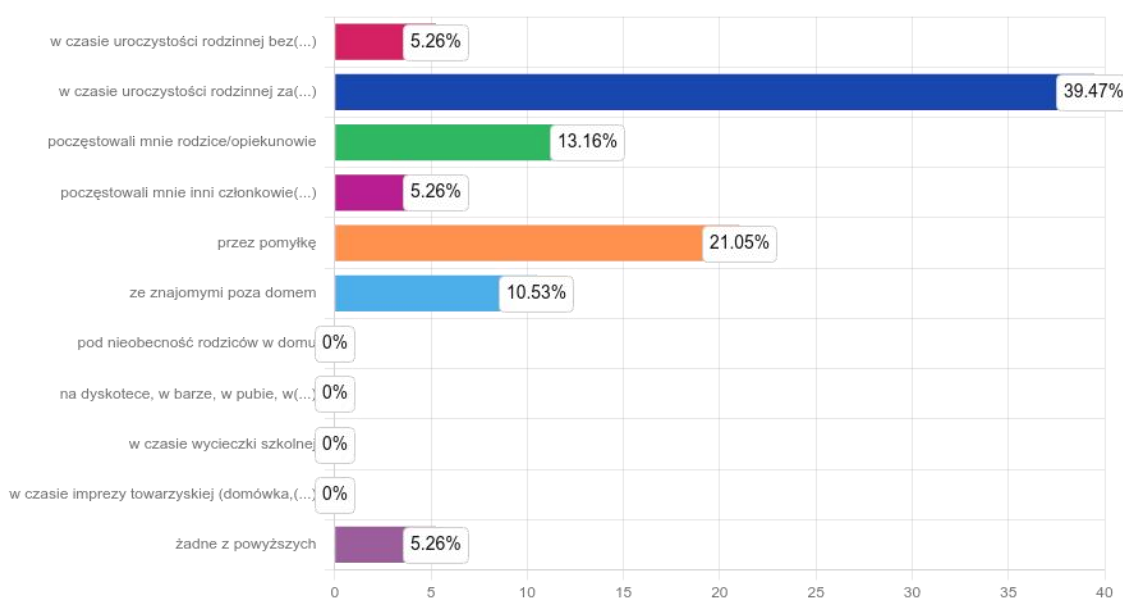
pod nieobecność rodziców w domu: **0%** (0)

na dyskotecę, w barze, w pubie, w kawiarni: **0%** (0)

w czasie wycieczki szkolnej: **0%** (0)

w czasie imprezy towarzyskiej (domówka, urodziny, sylwester, grill itp.): **0%** (0)

żadne z powyższych: **5,26%** (2)



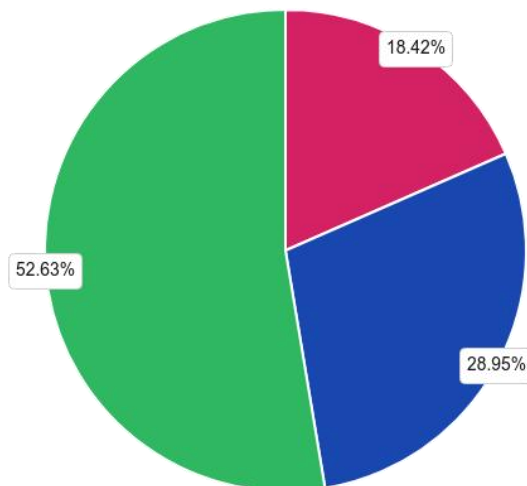
Uczniowie najczęściej wskazywali, iż sięgali po alkohol w następujących okolicznościach: „w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych” tę okoliczność wskazało 39,47% uczniów oraz „przez pomyłkę” - została wybrana przez 21,05% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie” - 13,16% osób, „ze znajomymi poza domem” - 10,53 % badanych, „w czasie uroczystości rodzinnej bez wiedzy dorosłych”, „poczęstowali mnie inni członkowie rodziny”, „żadne z powyższych” - po 5,26% badanych.

Kiedy ostatnio piłeś/aś alkohol?

w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem): **18,42%** (7)

w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem): **28,95%** (11)

ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem): **52,63%** (20)



Największa część uczniów przyznała, iż spożywali alkohol „ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem)” - takiej odpowiedzi udzieliło 52,63% uczniów udzielających odpowiedzi na to pytanie. Druga w kolejności odpowiedź „w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem)” została zaznaczona przez 28,95% uczniów. Najrzadziej respondencie wskazywali odpowiedź „w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem)” - odpowiedzi takiej udzieliło 18,42% respondentów.

Czy w ciągu ostatniego miesiąca (ostatnie 30 dni) zdarzyło Ci się bardzo mocno upić alkoholem tzn. miałeś duże problemy z koordynacją ruchową (zataczanie się), mową (bełkotanie), problem z zebraniem myśli, wyrwy w pamięci (nie pamiętałeś/aś co działa)?

tak: **14,29%** (1)

nie: **85,71%** (6)

Największa część badanych uczniów, tj. 85,71% zaznaczyło odpowiedź „nie”. Najmniej spośród badanych uczniów 14,29% osób wskazało odpowiedź „tak”.

Gdy już pijesz, to jak często pijesz alkohol?

piętem/am tylko raz: **50%** (19)

rzadziej niż raz w roku: **15,79%** (6)

kilka razy w roku : **26,32%** (10)

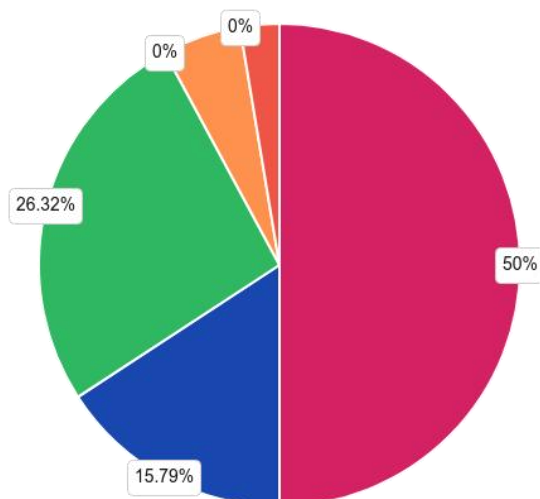
raz w miesiącu : **0%** (0)

kilka razy w miesiącu : **5,26%** (2)

raz w tygodniu : **0%** (0)

kilka razy w tygodniu : **0%** (0)

codziennie : **2,63%** (1)



Następnie uczniów poproszono o wskazanie jak często piją alkohol. Odpowiedź „piętem/am tylko raz” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 50% osób. Druga w kolejności odpowiedź „kilka razy w roku ” została wybrana przez 26,32% próby. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „rzadziej niż raz w roku” - 15,79% uczniów, „kilka razy w miesiącu ” - 5,26% badanych, „codziennie ” - 2,63% uczniów.

Gdy pijesz alkohol to jaki alkohol najczęściej?

piwo/cydr: **31,58%** (6)

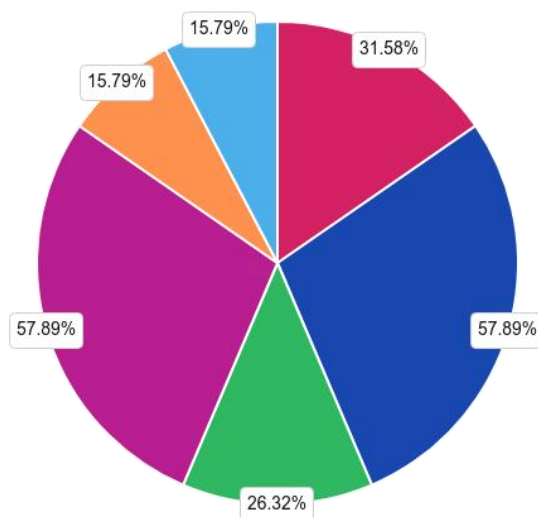
wino/szampan: **57,89%** (11)

nalewki/likieri: **26,32%** (5)

wódkę: **57,89%** (11)

whisky/rum/gin/drinki z mocnymi alkoholami i inne mocne alkohole: **15,79%** (3)

alkohol domowej roboty: **15,79%** (3)



Uczniowie, którzy piją alkohol najczęściej wybierają „wino/szampan” - takiej odpowiedzi udzieliło 57,89 % spośród 11 osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „wódkę” - 11 osób tj. 57,89 % uczniów, „piwo/cydr” - 6 osób tj. 31,58 % uczniów, „nalewki/likieri” - 5 osób tj. 26,32 % uczniów oraz „whisky/rum/gin/drinki z mocnymi alkoholami i inne mocne alkohole” - 3 osób tj. 15,79 % . Najmniej spośród respondentów tj. 15,79% - odpowiedziało "alkohol domowej roboty".

Gdzie pijesz alkohol najczęściej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

w swoim domu: **47,37%** (9)

u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (wspólne rozmowy, granie w gry itp.): **42,11%** (8)

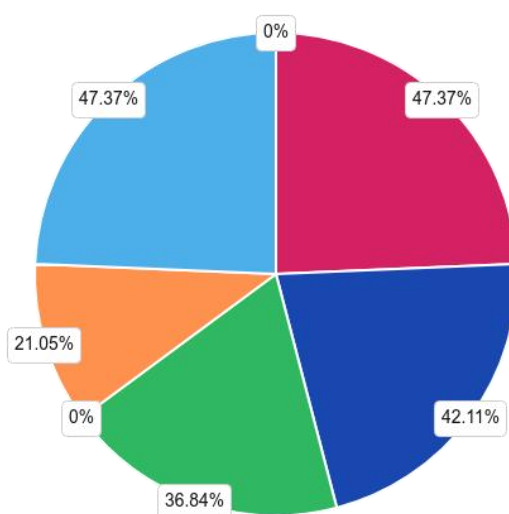
u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (domówki, urodziny, sylwester itp.): **36,84%** (7)

na dyskotecę, w barze, w pubie, w kawiarni, w restauracji: **0%** (0)

na świeżym powietrzu: **21,05%** (4)

podczas imprez rodzinnych: **47,37%** (9)

na wycieczkach szkolnych: **0%** (0)



Uczniowie najczęściej wskazywali, iż spożywali alkohol: „w swoim domu” - taką odpowiedź wskazało 47,37% ankietowanych. W dalszej kolejności badani uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi: „podczas imprez rodzinnych” - 47,37% osób, „u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (wspólne rozmowy, granie w gry itp.)” - 42,11% ankietowanych, „u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (domówki, urodziny, sylwester itp.)” - 36,84% respondentów, „na świeżym powietrzu” - 21,05% badanych.

Czy zdarza Ci się pić alkohol samemu?

nigdy: **68,42%** (13)

rzadko: **31,58%** (6)

często: **0%** (0)

zawsze lub praktycznie zawsze: **0%** (0)

Analizując spożywanie alkoholu w samotności, można zauważyć, iż uczniowie najczęściej wskazywali odpowiedź „nigdy” - wybrało ją 68,42% uczniów. Druga w kolejności odpowiedź „rzadko” została wskazana przez to 31,58% badanych.

Gdy pijesz alkohol w jakim stanie fizycznym najczęściej jesteś?

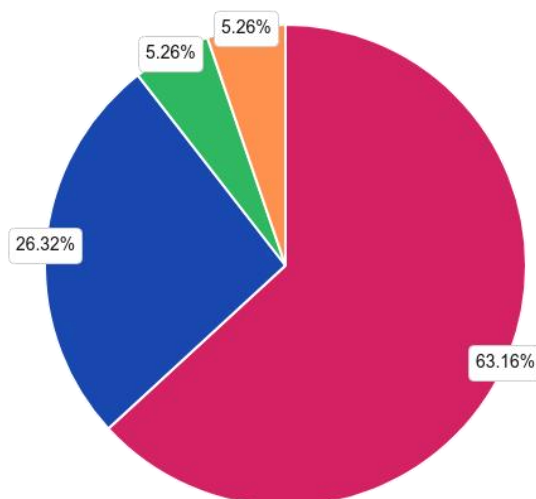
praktycznie nie czuję wpływu alkoholu (bardzo mała dawka alkoholu): **63,16%** (12)

czuję lekkie rozluźnienie i „szum” w głowie (mała dawka alkoholu): **26,32%** (5)

czuje duże rozluźnienie, pojawiają się nieznaczne problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (średnia dawka alkoholu): **5,26%** (1)

mam duże problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (duża dawka alkoholu): **0%** (0)

w większości nie pamiętam przebiegu zdarzeń (bardzo duża dawka alkoholu): **5,26%** (1)



Najpopularniejszą odpowiedzią wśród uczniów było: „praktycznie nie czuję wpływu alkoholu (bardzo mała dawka alkoholu)” ten stan wskazało 63,16% badanych osób. Mniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „czuję lekkie rozluźnienie i „szum” w głowie (mała dawka alkoholu)” - została wybrana przez 26,32% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „czuje duże rozluźnienie, pojawiają się nieznaczne problemy z koordynacją ruchową, mową i krytycznym myśleniem (średnia dawka alkoholu)”, „w większości nie pamiętam przebiegu zdarzeń (bardzo duża dawka alkoholu)” - po 5,26% badanych.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyłeś z powodu picia alkoholu następujących problemów?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wypadek, uszkodzenie ciała, bójka lub problemy ze zdrowiem: **0%** (0)

zniszczenie, zgubienie lub kradzież cennej rzeczy: **0%** (0)

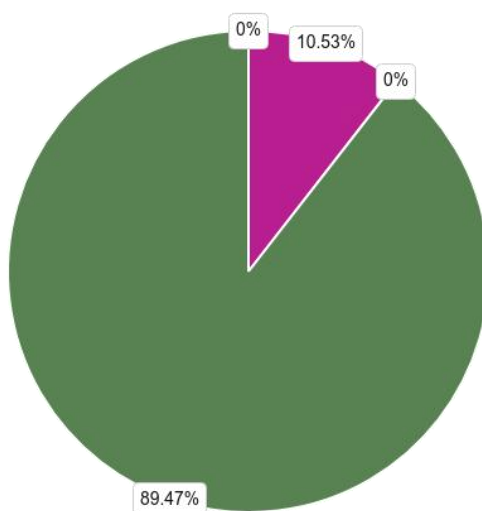
poważne problemy z rodzicami: **0%** (0)

poważne problemy z przyjaciółmi: **10,53%** (2)

problemy w szkole, problemy z nauką lub zajęciami pozaszkolnymi: **0%** (0)

niechciany lub przypadkowy kontakt fizyczny : **0%** (0)

nie doświadczyłem/am żadnych problemów z powodu picia alkoholu: **89,47%** (17)



Uczniowie najczęściej deklarowali, iż w związku z spożywaniem alkoholu „nie doświadczyłem/am żadnych problemów z powodu picia alkoholu” - taką odpowiedź wskazało 89,47% ankietowanych uczniów. W dalszej kolejności badani na „poważne problemy z przyjaciółmi” - 10,53% osób.

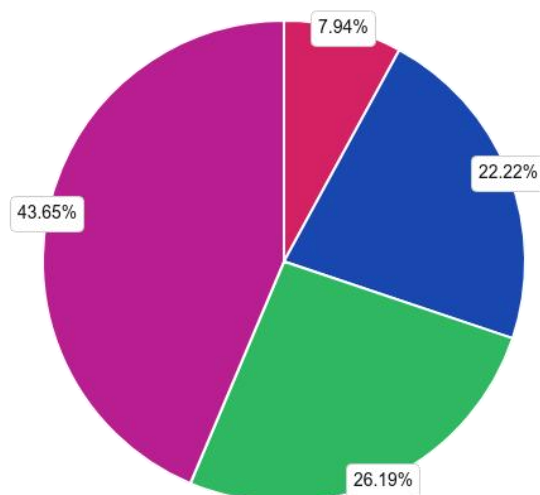
Gdyby osoba niepełnoletnia chciała zdobyć alkohol w Twojej miejscowości, jak trudne by to było?

niemożliwe: **7,94%** (10)

trudne: **22,22%** (28)

łatwe: **26,19%** (33)

nie wiem: **43,65%** (55)



Przyglądając się dostępności alkoholu dla osób nieletnich zauważyć można, iż uczniowie najczęściej wskazywali następującą odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 43,65% uczniów. Druga w kolejności odpowiedź „łatwe” została wskazana przez 26,19%. Natomiast odpowiedź „trudne” zaznaczyło 22,22% respondentów. Najrzadziej uczniowie wskazywali odpowiedź „niemożliwe”, zaznaczyło ją 7,94% osób.

6. 3. Problem nikotynowy



Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosy?

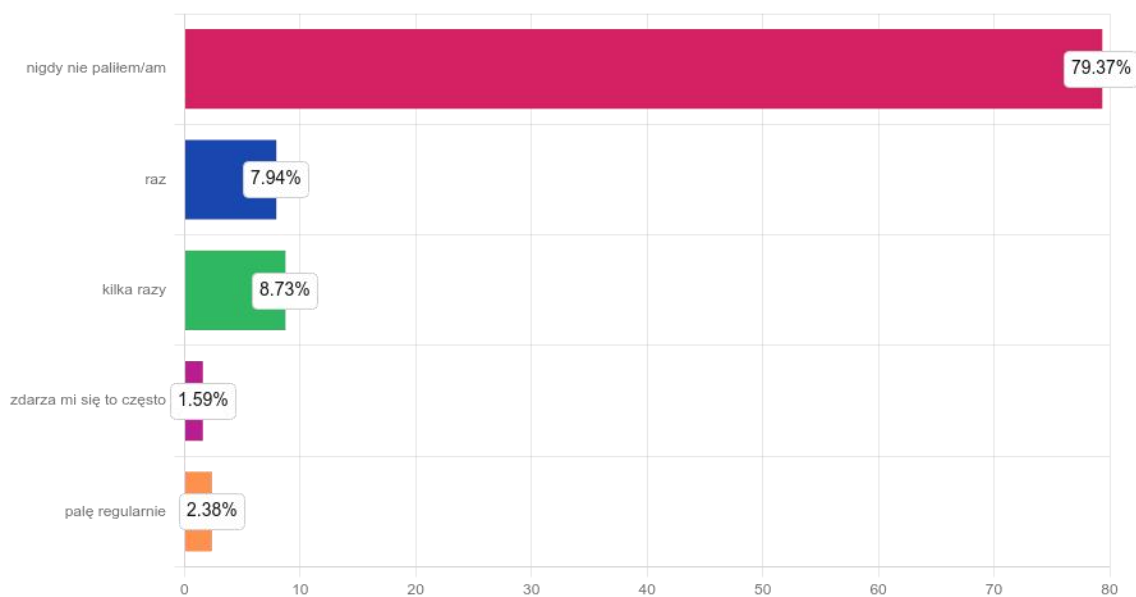
nigdy nie paliłem/am : **79,37%** (100)

raz: **7,94%** (10)

kilka razy: **8,73%** (11)

zdarza mi się to często: **1,59%** (2)

palę regularnie: **2,38%** (3)



Następnie uczniów poproszono o wskazanie ile razy w życiu (jeśli kiedykolwiek) palili papierosy. Odpowiedź „nigdy nie paliłem/am ” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 79,37%, tj. 100 osób. Druga w kolejności odpowiedź „kilka razy” została wybrana przez 11 osób, co stanowiło 8,73% próby. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „raz” - 7,94% osób oraz „palę regularnie” - 2,38% osób. Najmniej spośród respondentów (1,59%), tj. 2 badanych wskazało odpowiedź „zdarza mi się to często”.

W jakim wieku paliłeś/aś papierosy po raz pierwszy?

10 lat i mniej : **7,69%** (2)

11-12 lat: **42,31%** (11)

13-14 lat lub więcej: **50%** (13)

Uczniów zapytano także w jakim wieku po raz pierwszy sięgnęli po papierosy. Udzielano następujących odpowiedzi: „13-14 lat lub więcej” (50%) oraz „11-12 lat” (42,31%). Najmniej ankietowanych wskazało odpowiedź „10 lat i mniej”, tj. (7,69%).

Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu OSTATNICH 30 dni?

mniej niż jeden papieros na tydzień: **11,54%** (3)

mniej niż jeden papieros dziennie: **7,69%** (2)

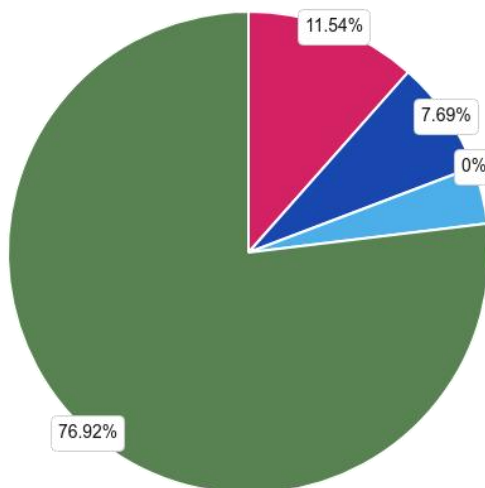
1-5 papierosów dziennie: **0%** (0)

6-10 papierosów dziennie: **0%** (0)

11-20 papierosów dziennie: **0%** (0)

więcej niż 20 papierosów dziennie: **3,85%** (1)

nie paliłem w ciągu ostatnich 30 dni : **76,92%** (20)



Uczniów poproszono również o wskazanie jak często palili papierosy w ciągu ostatnich 30 dni. Odpowiedź „nie paliłem w ciągu ostatnich 30 dni” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 76,92% osób. Druga w kolejności odpowiedź „mniej niż jeden papieros na tydzień” została wybrana przez 11,54% próby. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „mniej niż jeden papieros dziennie” - 7,69% osób, „więcej niż 20 papierosów dziennie” - 3,85% badanych.

Czy wiesz czym są e-papierosy?

tak: **92,86%** (117)

nie: **7,14%** (9)

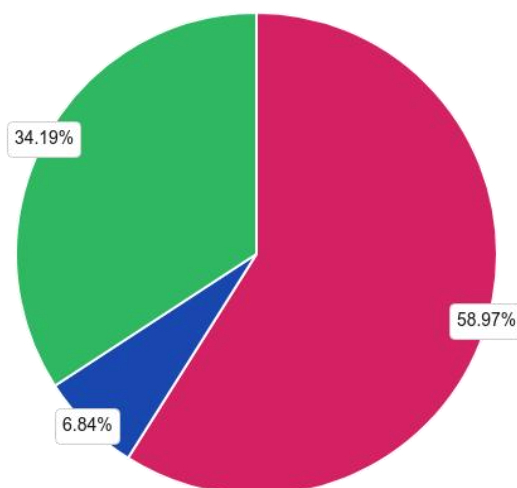
Na pytanie: czy wiesz czym są e-papierosy, większość uczniów wskazała odpowiedź „tak” wybrało ją 92,86% osób. Rzadziej wskazywano odpowiedź „nie” wybrało ją 7,14% uczniów.

Czy osoby w Twoim wieku palą e-papierosy?

tak: **58,97%** (69)

nie: **6,84%** (8)

nie wiem: **34,19%** (40)



W odpowiedzi na pytanie: „Czy osoby w Twoim wieku palą e-papierosy?” większość uczniów wskazała odpowiedź „tak” - 58,97% uczniów, rzadziej wskazywano na odpowiedzi: „nie wiem” - 34,19% osób oraz „nie” - 6,84% badanych uczniów.

Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować e-papierosy?

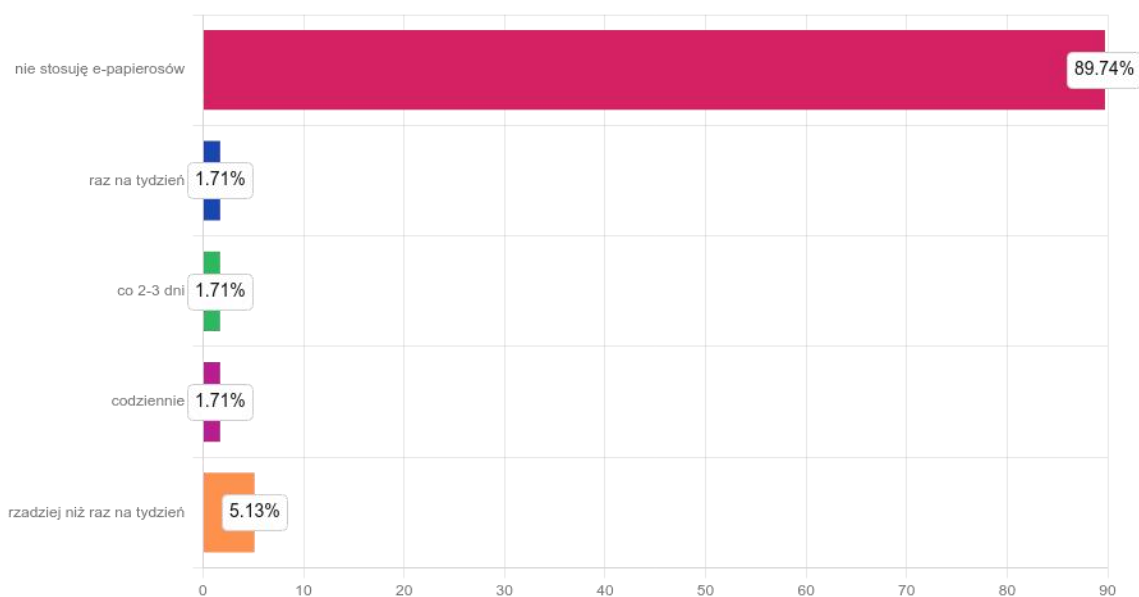
nie stosuję e-papierosów: **89,74%** (105)

raz na tydzień: **1,71%** (2)

co 2-3 dni: **1,71%** (2)

codziennie: **1,71%** (2)

rzadziej niż raz na tydzień: **5,13%** (6)



Następnie ankietowanych uczniów zapytano ile razy w życiu, jeśli w ogóle, zdarzyło im się palić e-papierosy. Udzielano następujących odpowiedzi: „nie stosuję e-papierosów” - 89,74%, „rzadziej niż raz na tydzień” - 5,13%, „raz na tydzień” - 1,71%, „co 2-3 dni” -1,71% oraz „codziennie” - 1,71%.

Z jakiego powodu sięgnąłeś po raz pierwszy po e-papierosa?

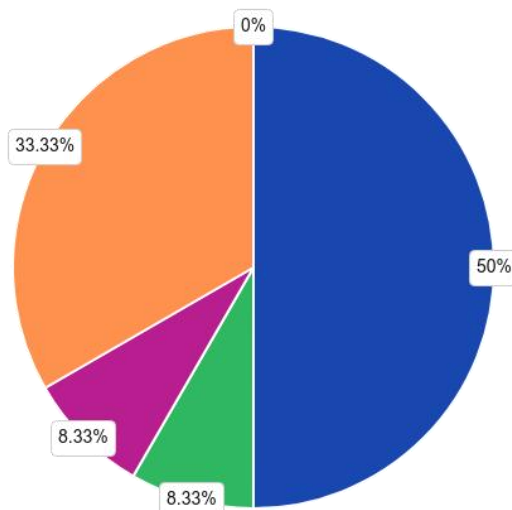
chciałem/am zerwać z nałogiem palenia papierosów tradycyjnych: **0%** (0)

chciałem/am spróbować czegoś nowego: **50%** (6)

chciałem/am sprawdzić czym e-papieros różni się od papierosów tradycyjnych: **8,33%** (1)

chciałem/am spróbować bezpieczniejszej alternatywy dla papierosów tradycyjnych: **8,33%** (1)

żadne z powyższych: **33,33%** (4)



Wśród powodów sięgania po e-papierosy uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi: „chciałem/am spróbować czegoś nowego”% wybrało ją 50% uczniów, „żadne z powyższych” wybrało ją 33,33% osób, „chciałem/am sprawdzić czym e-papieros różni się od papierosów tradycyjnych” oraz „chciałem/am spróbować bezpieczniejszej alternatywy dla papierosów tradycyjnych” wybrało ją po 8,33% ankietowanych uczniów.

Czy uważasz, że używanie e-papierosów jest bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów?

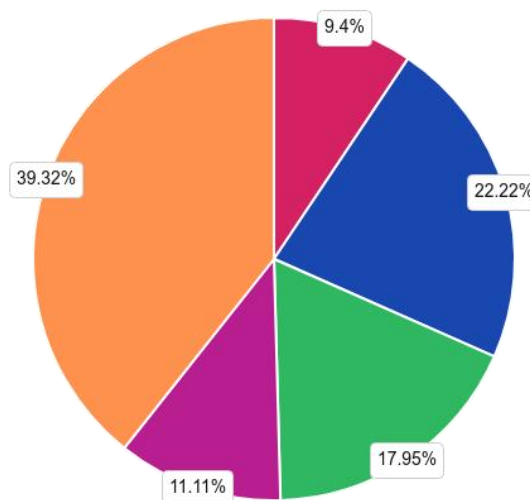
zdecydowanie tak: **9,4%** (11)

raczej tak: **22,22%** (26)

raczej nie: **17,95%** (21)

zdecydowanie nie: **11,11%** (13)

trudno powiedzieć: **39,32%** (46)



Na pytanie: „Czy uważasz, że używanie e-papierosów jest bezpieczniejsze od tradycyjnych papierosów”, uczniowie udzielali następujących odpowiedzi: „trudno powiedzieć” 39,32%, „raczej tak” 22,22%, „raczej nie” 17,95%, „zdecydowanie nie” 11,11% oraz „zdecydowanie tak” 9,4%.

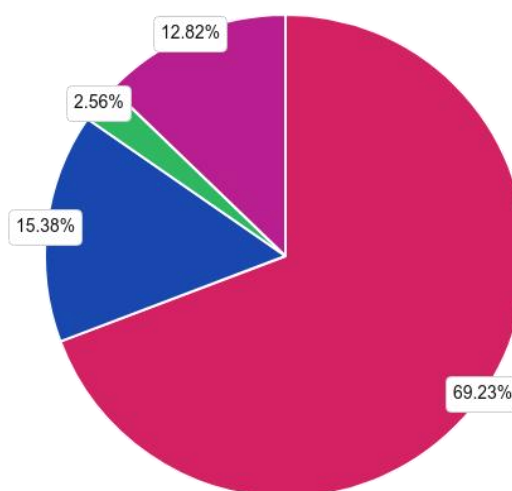
Czy uważasz, że e-papierosy są uzależniające?

tak, tak samo jak papierosy tradycyjne: **69,23%** (81)

tak, ale w mniejszym stopniu niż papierosy tradycyjne: **15,38%** (18)

nie: **2,56%** (3)

nie wiem: **12,82%** (15)



Większość uczniów uważa, że e-papierosy są „tak, tak samo jak papierosy tradycyjne” 69,23%. Rzadziej wskazywano odpowiedzi: „tak, ale w mniejszym stopniu niż papierosy tradycyjne” 15,38%, „nie wiem” 12,82% oraz „nie” 2,56%.

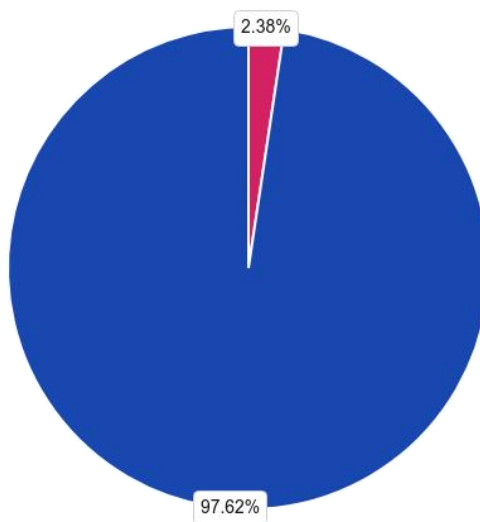
6. 4. Problem narkotykowy



Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze?

tak: **2,38%** (3)

nie: **97,62%** (123)



Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 97,62% badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 2,38% badanych uczniów.

W jakim wieku zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze po raz pierwszy?

10 lat i mniej : **0%** (0)

11-12 lat: **0%** (0)

13-14 lat lub więcej: **100%** (3)

Uczniów zapytano także w jakim wieku po raz pierwszy zażyli środki psychoaktywne. Udzielano następujących odpowiedzi: „13-14 lat lub więcej” (100%).

Jakie substancje zażywałeś/aś po raz pierwszy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

marihuana lub haszysz: **33,33%** (1)

inne formy konopi: **33,33%** (1)

amfetamina: **0%** (0)

dopalacze: **0%** (0)

grzyby halucynogenne: **0%** (0)

ekstazy: **0%** (0)

kokaina/crack: **33,33%** (1)

heroina: **0%** (0)

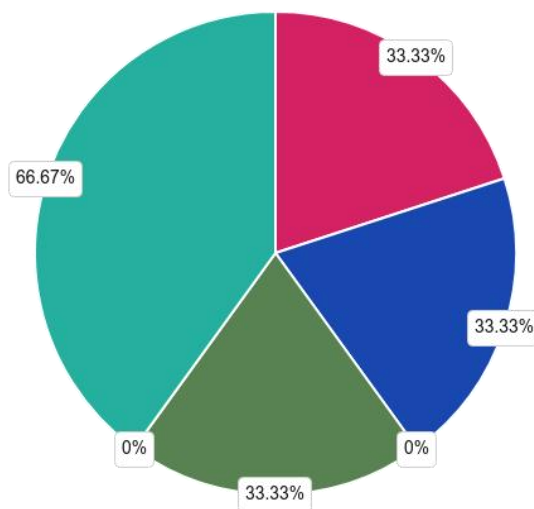
Polska heroina tzw. „kompot”: **0%** (0)

sterydy anaboliczne: **0%** (0)

substancje wziewne (kleje, rozpuszczalniki, farby itp.): **0%** (0)

LSD i inne halucynogenne: **0%** (0)

leki (uspokajające, nasenne, przeciwbólowe itp.): **66,67%** (2)



Uczniowie, którzy mieli kontakt z środkami psychoaktywnymi najczęściej sięgali po „leki (uspokajające, nasenne, przeciwbólowe itp.)” - takiej odpowiedzi udzieliło 66,67% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „marihuana lub haszysz”, „inne formy konopi”, „kokaina/crack” - po 33,33%.

Skąd wzięłeś/wzięłaś tę substancję?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wzięłem/wzięłam z domu, bez pozwolenia rodziców: **0%** (0)

dostałem/am od starszego brata lub siostry: **0%** (0)

dostałem/am od kolegi/koleżanki: **33,33%** (1)

dostałem/am od kogoś, kogo znałem/am ze słyszenia, ale nie osobiście: **0%** (0)

dostałem/am od obcej osoby: **0%** (0)

braliśmy to wspólnie, w grupie przyjaciół: **0%** (0)

kupiłem/am od kolegi: **33,33%** (1)

kupiłem/am od kogoś znanego mi ze słyszenia, ale nie osobiście: **0%** (0)

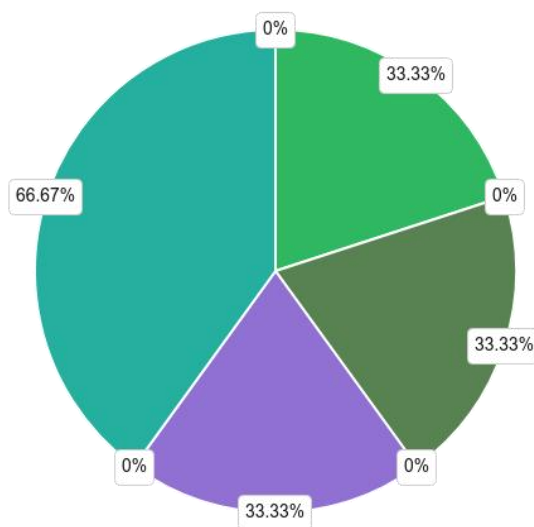
kupiłem/am od obcej osoby: **33,33%** (1)

dostałem/am od jednego z rodziców: **0%** (0)

otrzymałem/am ją nieświadomie (bez mojej zgody): **0%** (0)

kupiłem przez Internet: **0%** (0)

nie wiem: **66,67%** (2)



Uczniowie, którzy mieli kontakt z środkami psychoaktywnymi wskazywali, iż zdobyli te substancje najczęściej w następujący sposób „nie wiem” - takiej odpowiedzi udzieliło 66,67% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „kupiłem/am od kolegi”, „dostałem/am od kolegi/koleżanki”, „kupiłem/am od obcej osoby” - po 33,33% ankietowanych.

Co skłoniło Cię do zażycia narkotyków/dopalaczy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

chęć dobrej zabawy: **33,33%** (1)

chęć bycia modnym: **0%** (0)

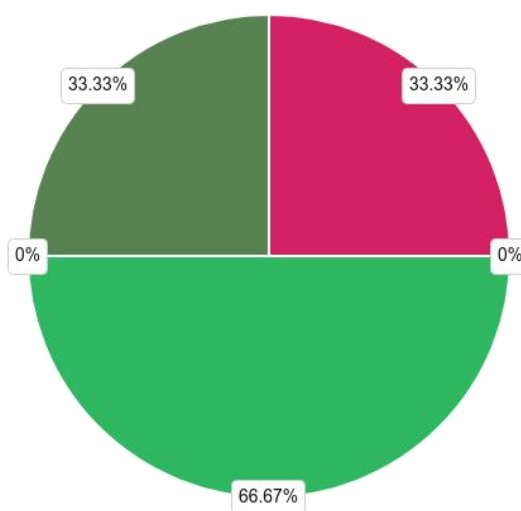
ciekawość: **66,67%** (2)

presja grupy/znajomych/przyjaciół: **0%** (0)

zaimponowanie w towarzystwie: **0%** (0)

przyjemność/relaksacja: **0%** (0)

otrzymałem/am je nieświadomie (bez mojej zgody): **33,33%** (1)



Głównym powodem skłaniających ankietowanych uczniów do sięgania po substancje psychoaktywne jest: „ciekawość” - 66,67% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „chęć dobrej zabawy”, a także „otrzymałem/am je nieświadomie (bez mojej zgody)” - po 33,33% badanych.

Jak często zażywasz narkotyki/dopalacze?

zażywałem/am tylko raz : **66,67%** (2)

raz w roku lub mniej: **0%** (0)

kilka razy w roku: **33,33%** (1)

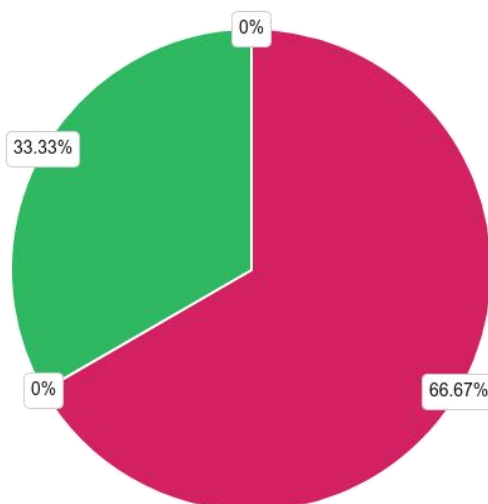
raz w miesiącu: **0%** (0)

kilka razy w miesiącu: **0%** (0)

raz w tygodniu: **0%** (0)

kilka razy w tygodniu: **0%** (0)

codziennie: **0%** (0)



Badanych uczniów, którzy mieli kontakt z środkami psychoaktywnymi poproszono o wskazanie jak często sięgają po nie. Odpowiedź „zażywałem/am tylko raz ” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 66,67% osób. Druga w kolejności odpowiedź „kilka razy w roku” została wybrana przez 33,33% próby.

Kiedy ostatnio zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze?

ponad rok temu (więcej niż 12 miesięcy przed badaniem) : **0%** (0)

w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem): **100%** (1)

w ostatnim miesiącu (w czasie 30 dni przed badaniem): **0%** (0)

Największa część uczniów przyznała, iż ostatni raz sięgali po substancje psychoaktywne „w ostatnim roku (w czasie 12 miesięcy przed badaniem)” - takiej odpowiedzi udzieliło 100% uczniów udzielających odpowiedzi na to pytanie.

Jakie substancje zażywałeś/aś ostatnio?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

marihuana lub haszysz: **100%** (1)

inne formy konopi: **0%** (0)

amfetamina: **0%** (0)

dopalacze: **0%** (0)

grzyby halucynogenne: **0%** (0)

ekstazy: **0%** (0)

kokaina/crack: **0%** (0)

heroina: **0%** (0)

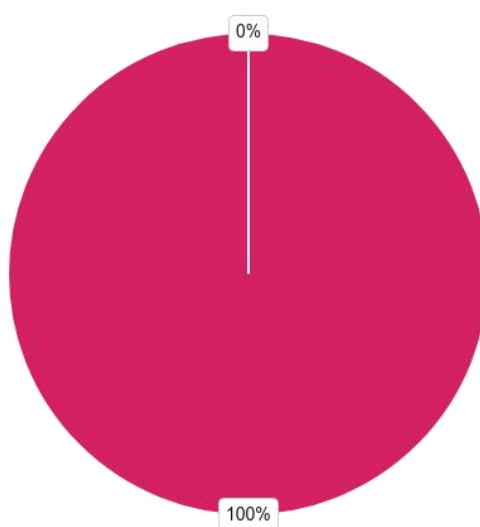
Polska heroina tzw. „kompot”: **0%** (0)

sterydy anaboliczne: **0%** (0)

substancje wziewne (kleje, rozpuszczalniki, farby itp.): **0%** (0)

LSD i inne halucynogenne: **0%** (0)

leki (uspokajające, nasenne, przeciwbólowe itp.) o zastosowaniu niemedycznym : **0%** (0)



Uczniowie, którzy przyznali, iż ostatnio sięgali po substancje psychoaktywne zażywali: „marihuana lub haszysz” - takiej odpowiedzi udzieliło 100% osób.

Gdzie zdarzyło Ci się zażywać narkotyki/dopalacze?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

w swoim domu: **100%** (1)

u znajomych podczas niezorganizowanych spotkań (wspólne rozmowy, granie w gry itp.): **0%** (0)

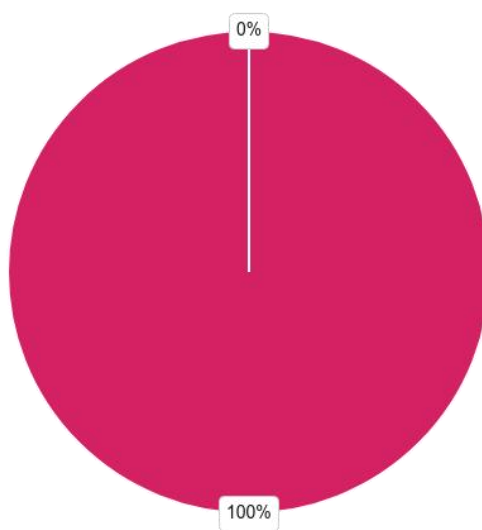
u znajomych podczas zorganizowanych spotkań (domówka, urodziny, sylwester, grill itp.): **0%** (0)

w barze/na dyskotecie: **0%** (0)

na świeżym powietrzu: **0%** (0)

podczas imprez rodzinnych: **0%** (0)

na wycieczkach szkolnych: **0%** (0)



Uczniowie najczęściej wskazywali, iż narkotyki lub dopalacze zażywali najczęściej: „w swoim domu - wybrało ją 100% respondentów.

Czy zdarza Ci się zażywać narkotyki/dopalacze samemu?

nigdy: **0%** (0)

rzadko: **100%** (1)

często: **0%** (0)

zawsze lub praktycznie zawsze: **0%** (0)

Przyglądając się kontaktom uczniów z środkami psychoaktywnymi w samotności, można zauważyć, iż uczniowie najczęściej wskazywali odpowiedź „rzadko” - wybrało ją 100% uczniów.

Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyłeś/aś z powodu zażywania narkotyków/dopalaczy następujących problemów?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wypadek, uszkodzenia ciała, bójka lub problemy zdrowotne: **0%** (0)

zniszczenie, zgubienia lub kradzież cennej rzeczy: **0%** (0)

poważne problemy z rodzicami: **0%** (0)

poważne problemy z przyjaciółmi: **0%** (0)

problemy w szkole, problemy z nauką lub zajęciami pozaszkolnymi: **0%** (0)

niechciany lub przypadkowy kontakt fizyczny : **0%** (0)

nie doświadczyłem/am żadnych problemów z powodu zażywania narkotyków/dopalaczy: **100%** (1)

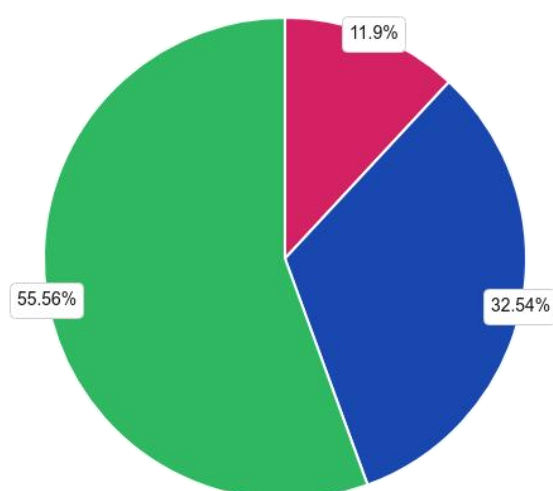
Uczniowie najczęściej deklarowali, iż w związku z sięganiem po substancje psychoaktywne doświadczyli „nie doświadczyłem/am żadnych problemów z powodu zażywania narkotyków/dopalaczy - wybrało ją 100% respondentów.

Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki/dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

łatwe: **11,9%** (15)

trudne: **32,54%** (41)

nie wiem: **55,56%** (70)



Analizując dostępność substancji psychoaktywnych dla osób nieletnich w gminie zauważyć można, iż uczniowie najczęściej wskazywali następującą odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 55,56% uczniów. Druga w kolejności odpowiedź „trudne” została wskazana przez 32,54%. Najrzadziej uczniowie wskazywali odpowiedź „łatwe”, zaznaczyło ją 11,9% osób.

Czy znasz miejsca w swojej miejscowości, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie znam takich miejsc: **91,27%** (115)

przez Internet: **4,76%** (6)

na osiedlu/w centrum miejscowości: **5,56%** (7)

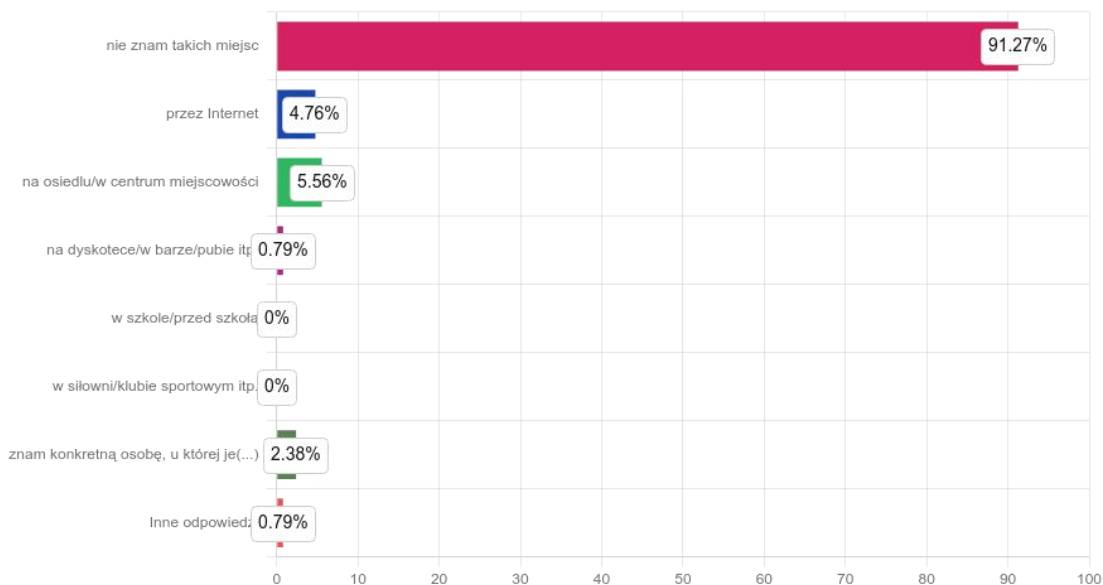
na dyskotecę/w barze/pubie itp.: **0,79%** (1)

w szkole/przed szkołą: **0%** (0)

w siłowni/klubie sportowym itp. : **0%** (0)

znam konkretną osobę, u której je można zdobyć: **2,38%** (3)

Inne odpowiedzi: **0,79%** (1)



Inne odpowiedzi:

- miasto

Następnie uczniów poproszono o wskazanie miejsc, w których ich zdaniem można kupić narkotyki lub dopalacze w gminie. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie znam takich miejsc” - 91,27%, „na osiedlu/w centrum miejscowości” - 5,56%, „przez Internet” 4,76%, „znam konkretną osobę, u której je można zdobyć” - 2,38%, „na dyskotecę/w barze/pubie itp.”, „Inne odpowiedzi” - po 0,79%.

Czy uważasz, że zażywanie narkotyków/dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

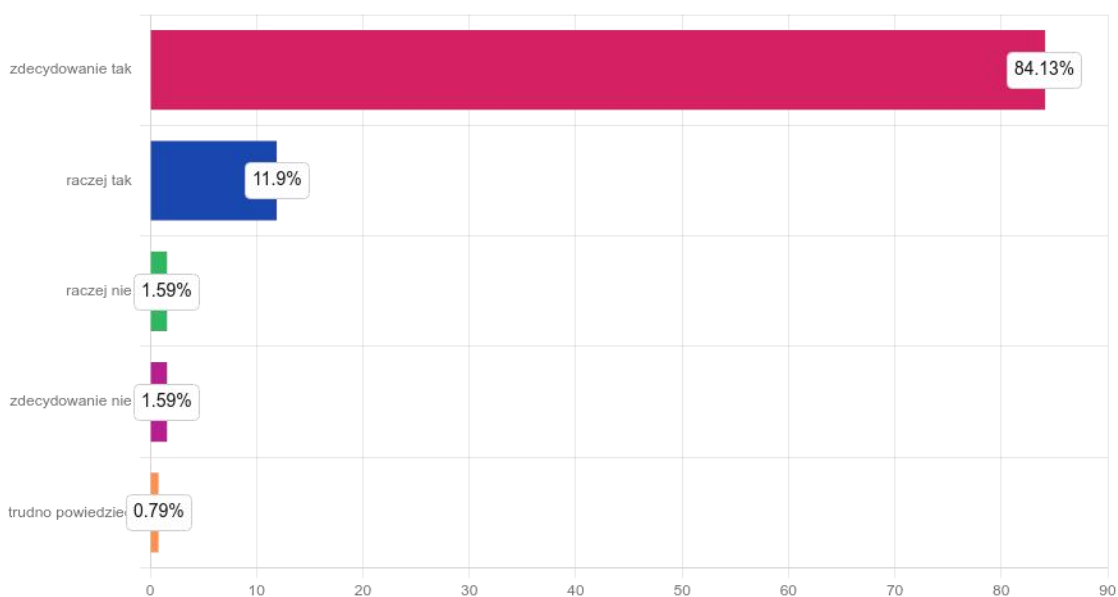
zdecydowanie tak: **84,13%** (106)

raczej tak: **11,9%** (15)

raczej nie: **1,59%** (2)

zdecydowanie nie: **1,59%** (2)

trudno powiedzieć: **0,79%** (1)



Analizując wiedzę uczniów dotyczącą szkodliwości substancji psychoaktywnych dla zdrowia, można dostrzec, iż największa część respondentów wskazała odpowiedź „zdecydowanie tak”- wskazało ją 84,13% osób oraz odpowiedź „raczej tak” - wskazało ją 11,9%. Rzadziej uczniowie zaznaczali następujące odpowiedzi: „raczej nie”- zaznaczyło ją 1,59% respondentów, „zdecydowanie nie”- wskazało ją 1,59% badanych oraz odpowiedź „trudno powiedzieć”- wskazało ją 0,79% ankietowanych uczniów.

6. 5. Problem przemocowy



Które z wymienionych poniżej sytuacji Twoim zdaniem mogą wywoływać agresję/przemoc wśród młodzieży?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

uzależnienia od alkoholu, narkotyków, dopalaczy: **76,19%** (96)

depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne: **50,79%** (64)

problemy finansowe i różnice w dochodach rodziców: **23,02%** (29)

problemy rodzinne: **61,9%** (78)

zazdrość/zaborczość: **57,14%** (72)

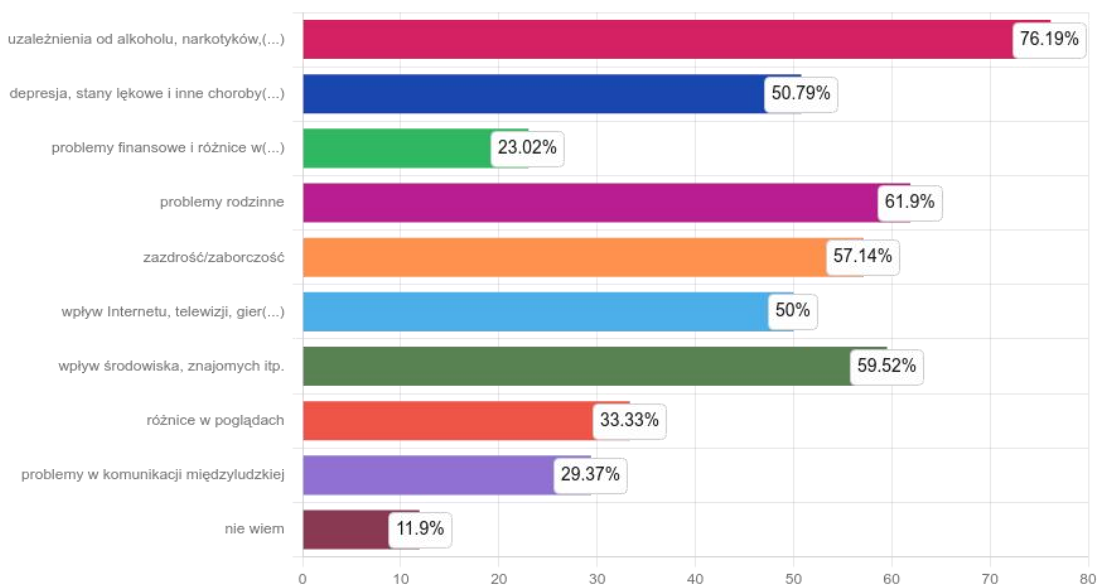
wpływ Internetu, telewizji, gier komputerowych itp.: **50%** (63)

wpływ środowiska, znajomych itp.: **59,52%** (75)

różnice w poglądach: **33,33%** (42)

problemy w komunikacji międzyludzkiej: **29,37%** (37)

nie wiem: **11,9%** (15)



Zdaniem uczniów agresja lub przemoc wśród młodzieży jest powodowana głównie przez: „uzależnienia od alkoholu, narkotyków, dopalaczy” - 76,19% osób oraz „problemy rodzinne” - 61,9% badanych. Rzadziej wskazywano na: „wpływ środowiska, znajomych itp.” - 59,52% badanych uczniów, „zazdrość/zaborczość” - 57,14% osób, „depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne” - 50,79% respondentów, „wpływ Internetu, telewizji, gier komputerowych itp.” - 50% ankietowanych, „różnice w poglądach” - 33,33% respondentów, „problemy w komunikacji międzyludzkiej” - 29,37% osób, „problemy finansowe i różnice w dochodach rodziców” - 23,02% ankietowanych uczniów, „nie wiem” - 11,9% ankietowanych.

Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?

tak : **42,06%** (53)

nie: **57,94%** (73)

Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 57,94% uczniów. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 42,06% badanych uczniów.

Kto stosował wobec Ciebie przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mama/opiekunka: **11,32%** (6)

tata/opiekun: **9,43%** (5)

siostra: **18,87%** (10)

brat: **13,21%** (7)

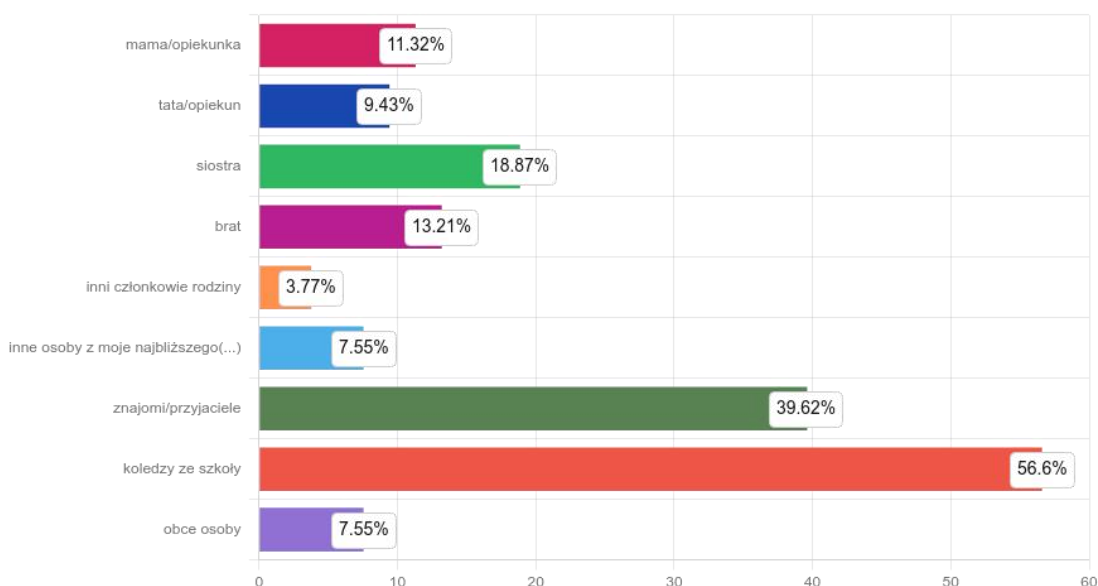
inni członkowie rodziny: **3,77%** (2)

inne osoby z moje najbliższego otoczenia: **7,55%** (4)

znajomi/przyjaciele: **39,62%** (21)

koledzy ze szkoły: **56,6%** (30)

obce osoby: **7,55%** (4)



Osobami stosującymi przemoc wobec respondentów były następujące osoby: „koledzy ze szkoły” - 56,6% osób oraz „znajomi/przyjaciele” - 39,62% badanych. Rzadziej wskazywano na: „siostra” - 18,87% badanych uczniów, „brat” - 13,21% osób, „mama/opiekunka” - 11,32% respondentów, „tata/opiekun” - 9,43% ankietowanych, „inne osoby z moje najbliższego otoczenia” - 7,55% respondentów, „obce osoby” - 7,55% osób, „inni członkowie rodziny” - 3,77% ankietowanych uczniów.

Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś?

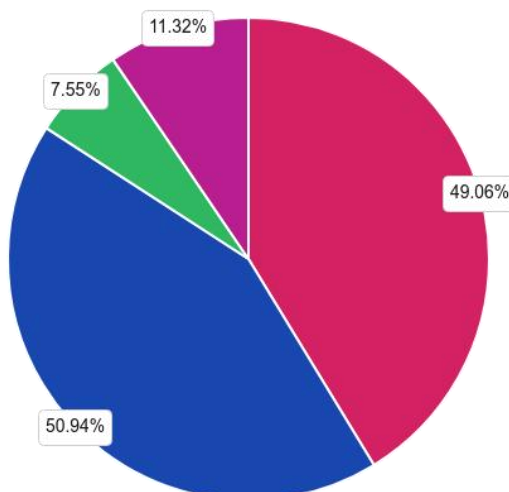
Można wybrać kilka odpowiedzi.

ktoś ci groził, zastraszał, przezywał, upokarzał cię, wyśmiewał się z ciebie lub twojego wyglądu, zawstydział itp. : **49,06%** (26)

ktoś cię bił, spoliczkował, kopał, szarpał, dusił, popychał itp. : **50,94%** (27)

ktoś dotykał cię w miejsca intymne, w sposób, w który sobie tego nie życzyłeś/aś : **7,55%** (4)

ktoś nie opiekował się tobą, gdy tego potrzebowałeś, np. gdy byłeś chory, głodny, przestraszony: **11,32%** (6)



Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy, najczęściej spotykali się z następującymi zachowaniami: „ktoś cię bił, spoliczkował, kopał, szarpał, dusił, popychał itp. ” - takiej odpowiedzi udzieliło 50,94% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „ktoś ci groził, zastraszał, przezywał, upokarzał cię, wyśmiewał się z ciebie lub twojego wyglądu, zawstydział itp. ” - 49,06% uczniów, „ktoś nie opiekował się tobą, gdy tego potrzebowałeś, np. gdy byłeś chory, głodny, przestraszony” - 11,32% ankietowanych uczniów. Najrzadziej uczniowie wskazywali odpowiedź „ktoś dotykał cię w miejsca intymne, w sposób, w który sobie tego nie życzyłeś/aś ” - w ten sposób wskazywało 7,55% osób.

Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

alkoholu: **7,55%** (4)

narkotyków: **0%** (0)

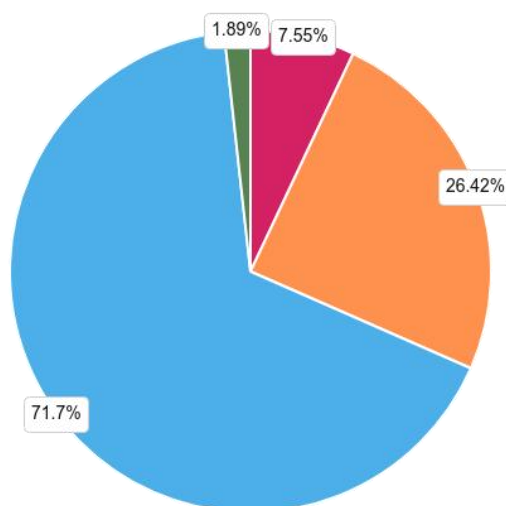
dopalaczy: **0%** (0)

leków bez zastosowania medycznego: **0%** (0)

nie wiem: **26,42%** (14)

nie była pod wpływem substancji: **71,7%** (38)

Inne odpowiedzi: **1,89%** (1)



Inne odpowiedzi:

- otoczenia, chęci bycia w centrum uwagi

Uczniów poproszono również o wskazanie, czy osoby, które stosowały wobec nich przemoc były pod wpływem środków psychoaktywnych. Najczęściej wskazywano odpowiedź „nie była pod wpływem substancji” - 71,7% osób oraz „nie wiem” - 26,42% badanych. Rzadziej wskazywano na: „alkoholu” - 7,55% badanych uczniów, „Inne odpowiedzi” - 1,89% osób.

Czy zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec innych?

tak : **26,19%** (33)

nie: **73,81%** (93)

Uczniowie najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 73,81% ankietowanych. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 26,19% badanych uczniów.

Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mamy/opiekunki: **3,03%** (1)

taty/opiekuna: **3,03%** (1)

siostry: **39,39%** (13)

brata: **12,12%** (4)

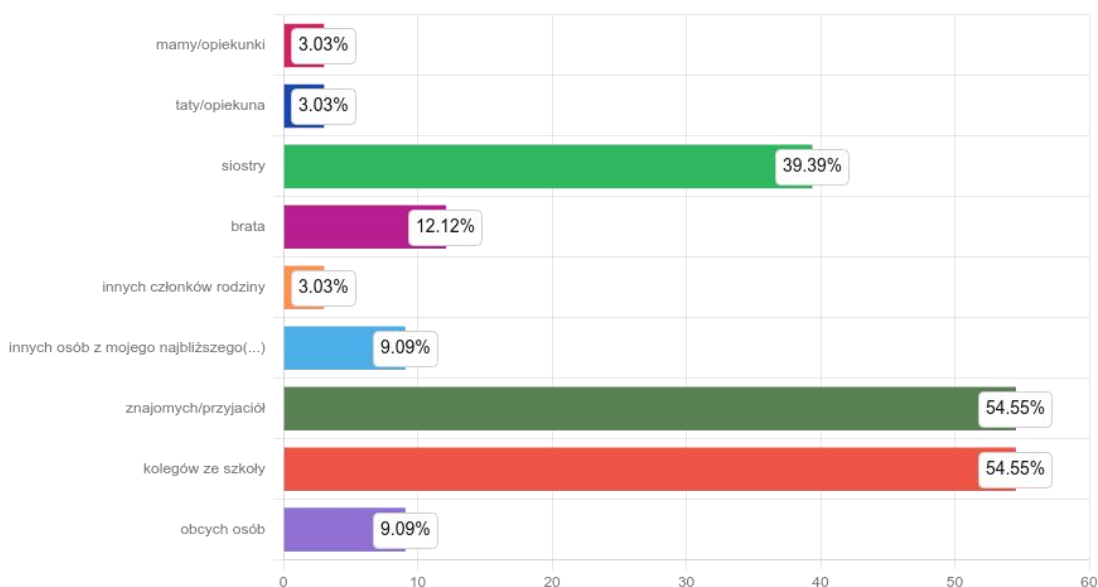
innych członków rodziny: **3,03%** (1)

innych osób z mojego najbliższego otoczenia: **9,09%** (3)

znajomych/przyjaciół: **54,55%** (18)

kolegów ze szkoły: **54,55%** (18)

obcych osób: **9,09%** (3)



Uczniowie wskazywali, iż zdarzyło im się stosować przemoc wobec: „znajomych/przyjaciół” wybrało ją 54,55% osób oraz „kolegów ze szkoły” wybrało ją 54,55% badanych. Rzadziej wskazywano na: „siostry” - 39,39% badanych uczniów, „brata” - 12,12% osób, „innych osób z mojego najbliższego otoczenia” - 9,09% respondentów, „obcych osób” - 9,09% ankietowanych, „mamy/opiekunki” - 3,03% respondentów, „taty/opiekuna” - 3,03% osób oraz „innych członków rodziny” - 3,03% uczniów.

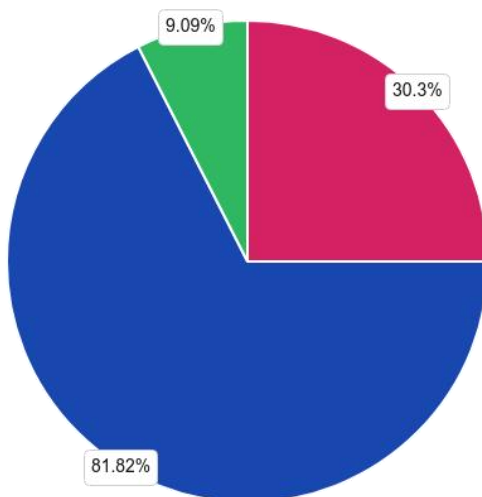
Jakiego rodzaju przemoc stosowałeś/aś?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

groziłeś/aś, zastraszając/aś, przezywałeś/aś, upokarzałeś/aś, wyśmiewałeś/aś, zawstydzając/aś itp.: **30,3%** (10)

biteś/aś, spoliczkowałeś/aś, kopając/aś, szarpając/aś, dusiłeś/aś, popychając/aś itp.: **81,82%** (27)

dotykałeś/aś kogoś w miejsca intymne, w sposób w który sobie tego nie życzył/a: **9,09%** (3)



Uczniowie, którzy stosowali przemoc, najczęściej robili to w następujący sposób: „biteś/aś, spoliczkowałeś/aś, kopając/aś, szarpając/aś, dusiłeś/aś, popychając/aś itp.” - takiej odpowiedzi udzieliło 81,82% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „groziłeś/aś, zastraszając/aś, przezywałeś/aś, upokarzałeś/aś, wyśmiewałeś/aś, zawstydzając/aś itp.” - 30,3% uczniów oraz „dotykałeś/aś kogoś w miejsca intymne, w sposób w który sobie tego nie życzył/a” - 9,09% ankietowanych uczniów.

Czy Twoim zdaniem w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?

tak: **46,03%** (58)

nie: **23,02%** (29)

nie wiem: **30,95%** (39)

Większość uczniów w odpowiedzi na pytanie dotyczące występowania przemocy w ich szkole wskazało odpowiedź „tak” - takiej odpowiedzi udzieliło 46,03%. W dalszej kolejności wskazywali na odpowiedzi: „nie wiem” - 30,95% uczniów oraz „nie” - 23,02% badanych.

Do kogo zwrócił/a byś się o pomoc w razie problemu przemocy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodziców/opiekunów: **74,6%** (94)

dziadków: **15,08%** (19)

innych członków rodziny: **22,22%** (28)

nauczycieli: **32,54%** (41)

znajomych/przyjaciół: **38,89%** (49)

radził(a)bym sobie sam/a: **27,78%** (35)

szukał(a)bym pomocy w Internecie: **5,56%** (7)

Policji: **17,46%** (22)

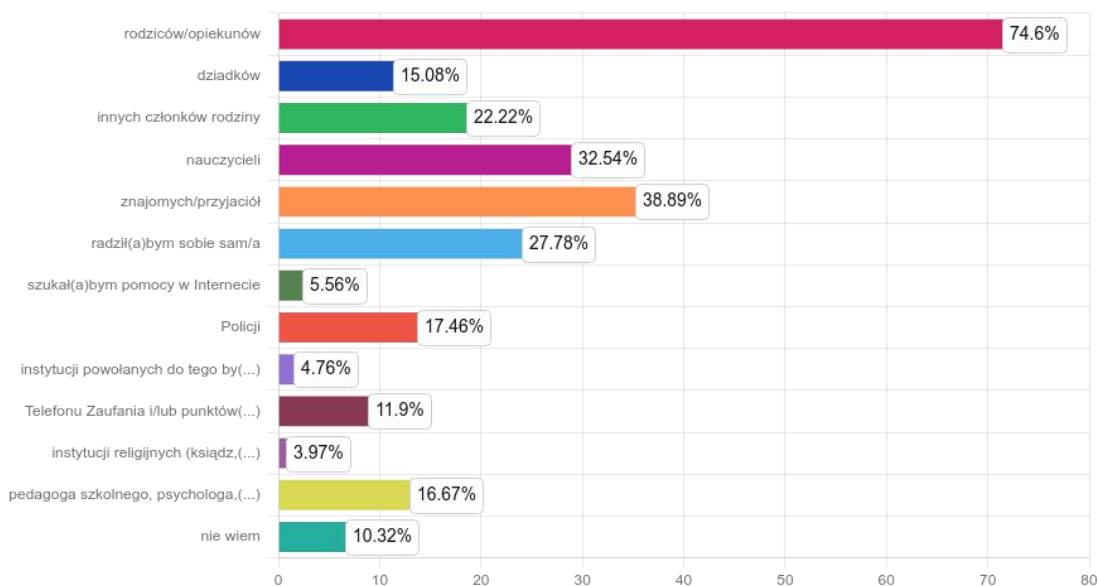
instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta/Gminy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **4,76%** (6)

Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych: **11,9%** (15)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **3,97%** (5)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **16,67%** (21)

nie wiem: **10,32%** (13)



Uczniowie w sytuacji problemu przemocy zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „rodziców/opiekunów” - 74,6% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „znajomych/przyjaciół” - 38,89% osób, „nauczycieli” - 32,54% badanych, „radził(a)bym sobie sam/a” - 27,78% badanych uczniów, „innych członków rodziny” - 22,22% ankietowanych, „Policji” - 17,46% badanych, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 16,67% badanych uczniów, „dziadków” - 15,08% uczniów, „Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych” - 11,9% respondentów, „nie wiem” - 10,32% badanych uczniów, szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 5,56% ankietowanych, instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta/Gminy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” - 4,76% uczniów oraz instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 3,97% badanych uczniów.

Czym według Ciebie jest cyberprzemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

naśmiewaniem się z kogoś w Internecie: **74,6%** (94)

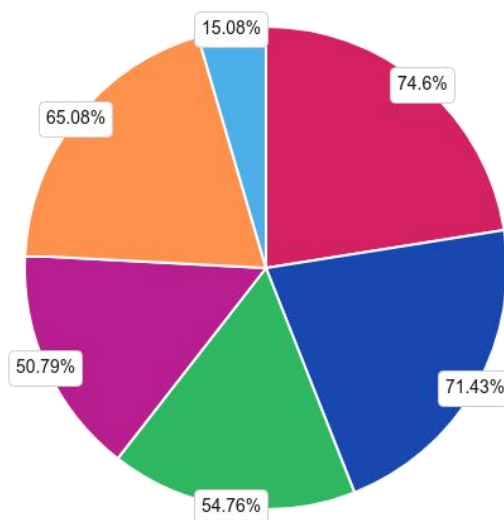
publikowaniem obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie: **71,43%** (90)

przezwiskami w stronę innych osób w Internecie: **54,76%** (69)

naruszaniem czyjejs prywatności w Internecie (np. kradzież kont i osobistych informacji, publikowanie danych osobowych, wysyłanie niechcianych treści itp.): **50,79%** (64)

agresja elektroniczną w Internecie (zastraszaniem, grożeniem itp.): **65,08%** (82)

nie wiem: **15,08%** (19)



Uczniowie zostali poproszeni również o wskazanie, czym według nich jest cyberprzemoc. Najczęściej wskazywano następujące odpowiedzi: „naśmiewaniem się z kogoś w Internecie” wybrało ją 74,6% uczniów oraz „publikowaniem obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie” wybrało ją 71,43% osób. Rzadziej wskazywano na: „agresja elektroniczną w Internecie (zastraszaniem, grożeniem itp.)” - 65,08% badanych uczniów, „przezwiskami w stronę innych osób w Internecie” - 54,76% osób, „naruszaniem czyjejs prywatności w Internecie (np. kradzież kont i osobistych informacji, publikowanie danych osobowych, wysyłanie niechcianych treści itp.)” - 50,79% respondentów oraz „nie wiem” - 15,08% ankietowanych.

Czy doznałeś/aś kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie/wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby: **26,19%** (33)

podszycanie się: **10,32%** (13)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików: **10,32%** (13)

wyłudzenie pieniędzy: **6,35%** (8)

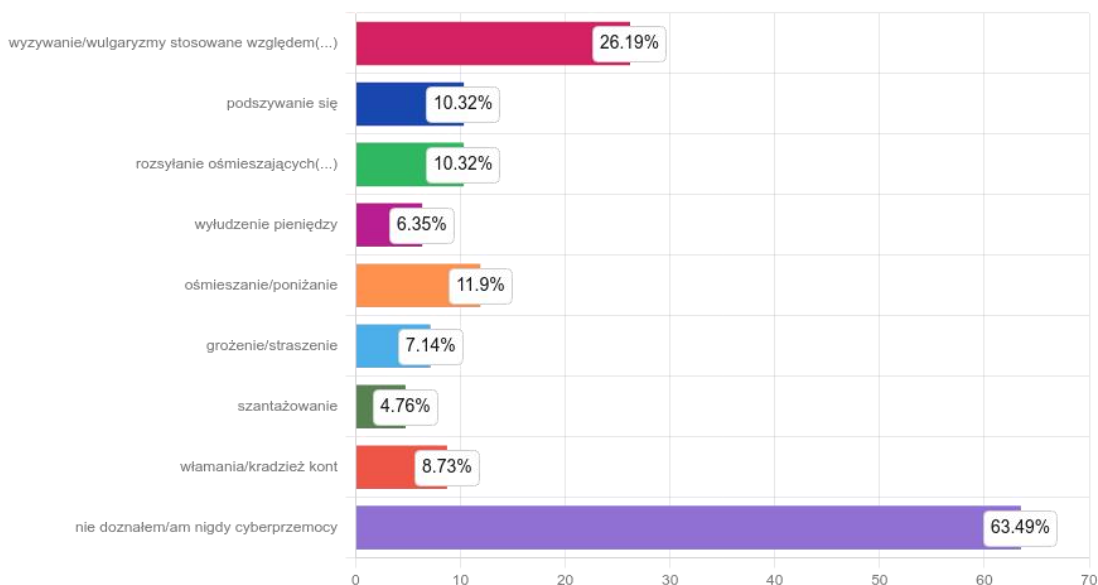
ośmieszanie/poniżanie: **11,9%** (15)

grożenie/straszenie: **7,14%** (9)

szantażowanie: **4,76%** (6)

włamania/kradzież kont: **8,73%** (11)

nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy: **63,49%** (80)



Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się kiedykolwiek doznać. Wskazywano następujące odpowiedzi: „nie doznałem/am nigdy cyberprzemocy” wybrało ją 63,49% osób oraz „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby” wybrało ją 26,19% badanych. Rzadziej wskazywano na: „ośmieszanie/poniżanie” - 11,9% badanych mieszkańców, „podszycanie się” - 10,32% osób, „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików” - 10,32% respondentów, „włamania/kradzież kont” - 8,73% ankietowanych, „grożenie/straszenie” - 7,14% respondentów, „wyłudzenie pieniędzy” - 6,35% osób oraz „szantażowanie” - 4,76%.

Czy stosowałeś/aś kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

wyzywanie/wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby: **11,11%** (14)

podsywanie się: **1,59%** (2)

rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików: **2,38%** (3)

wyłudzenie pieniędzy: **1,59%** (2)

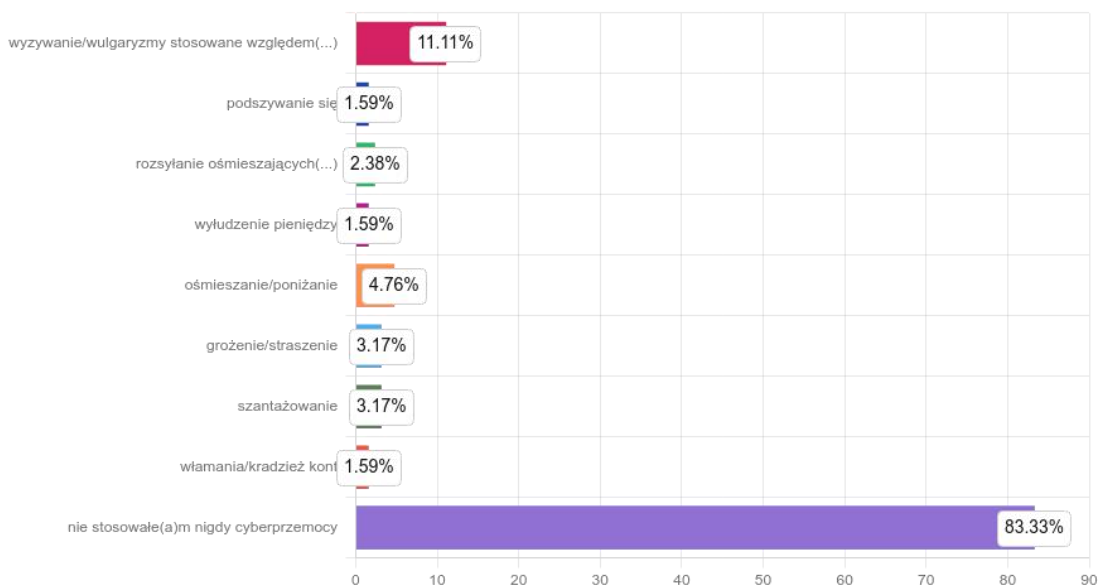
ośmieszanie/poniżanie: **4,76%** (6)

grożenie/straszenie: **3,17%** (4)

szantażowanie: **3,17%** (4)

włamania/kradzież kont: **1,59%** (2)

nie stosowałem(a)m nigdy cyberprzemocy: **83,33%** (105)



Następnie ankietowanych poproszono o wskazanie form cyberprzemocy, które zdarzyło im się stosować wobec innych osób. Wskazywano następujące odpowiedzi: „nie stosowałem(a)m nigdy cyberprzemocy” wybrało ją 83,33% osób oraz „wyzywanie/wulgaryzmy stosowane względem mojej osoby” wybrało ją 11,11% badanych. Rzadziej wskazywano na: „ośmieszanie/poniżanie” - 4,76% badanych mieszkańców, „grożenie/straszenie” - 3,17% osób, „szantażowanie” - 3,17% respondentów, „rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmików” - 2,38% ankietowanych, „podsywanie się” - 1,59% respondentów, „wyłudzenie pieniędzy” - 1,59% osób oraz „włamania/kradzież kont” - 1,59% ankietowanych mieszkańców.

6. 6. Problem uzależnień behavioralnych



Czy wiesz czym są uzależnienia behawioralne?

tak: **22,22%** (28)

nie: **77,78%** (98)

Ankietowani uczniowie najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 77,78% respondentów. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 22,22% badanych uczniów.

Jak często korzystasz z urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier, smart tv, itp.?

codziennie: **87,3%** (110)

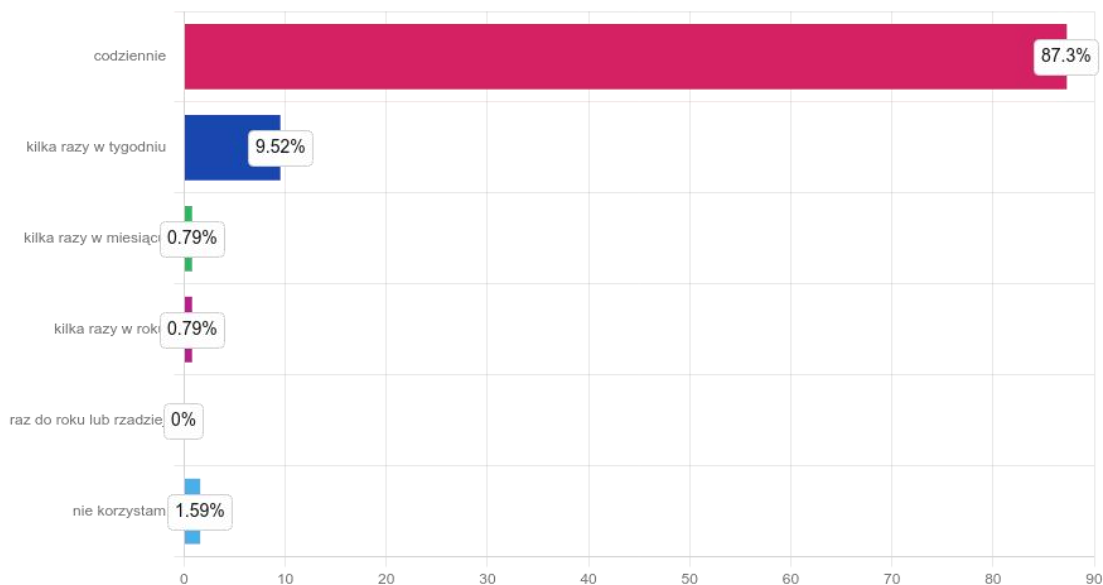
kilka razy w tygodniu: **9,52%** (12)

kilka razy w miesiącu: **0,79%** (1)

kilka razy w roku: **0,79%** (1)

raz do roku lub rzadziej: **0%** (0)

nie korzystam : **1,59%** (2)



Następnie uczniów poproszono o wskazanie jak często korzystają z urządzeń elektronicznych. Odpowiedź „codziennie” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 87,3%. Druga w kolejności odpowiedź „kilka razy w tygodniu” została wybrana przez 9,52% badanej próby. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „nie korzystam ” - 1,59% osób, „kilka razy w miesiącu”, „kilka razy w roku” - po 0,79% uczniów.

Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z Internetu (poza nauką)?

Wskaż jedynie czas poświęcony na korzystanie z Internetu poza wykorzystywaniem go do nauki, odrabiania lekcji itp.

do 1 godz.: **5,45%** (6)

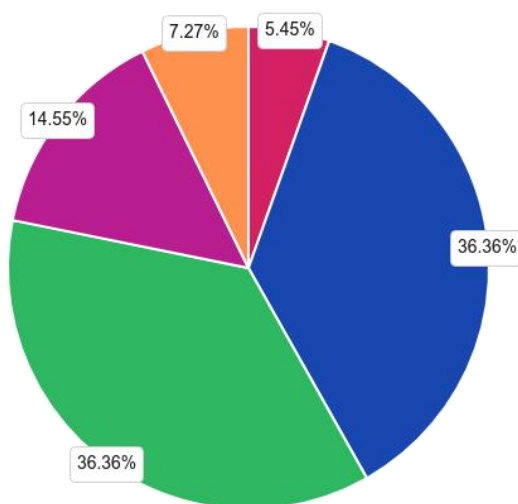
1-3 godz.: **36,36%** (40)

3-6 godz.: **36,36%** (40)

6-10 godz.: **14,55%** (16)

powyżej 10 godz.: **7,27%** (8)

nie korzystam z Internetu: **0%** (0)



Dodatkowo uczniów poproszono o wskazanie ile czasu poświęcają każdego dnia na korzystanie z nowych mediów. Odpowiedź „1-3 godz.” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 36,36% osób. Druga w kolejności odpowiedź „3-6 godz.” została wybrana przez 36,36% próby. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „6-10 godz.” - 14,55% osób, „powyżej 10 godz.” - 7,27% ankietowanych, „do 1 godz.” - 5,45% uczniów.

Z jakich powodów najczęściej korzystasz z Internetu?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nauka: **54,03%** (67)

social media (Facebook, X, Instagram, TikTok): **78,23%** (97)

kontakt ze znajomymi: **82,26%** (102)

poznawanie nowych osób: **17,74%** (22)

oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube: **70,16%** (87)

słuchanie muzyki: **82,26%** (102)

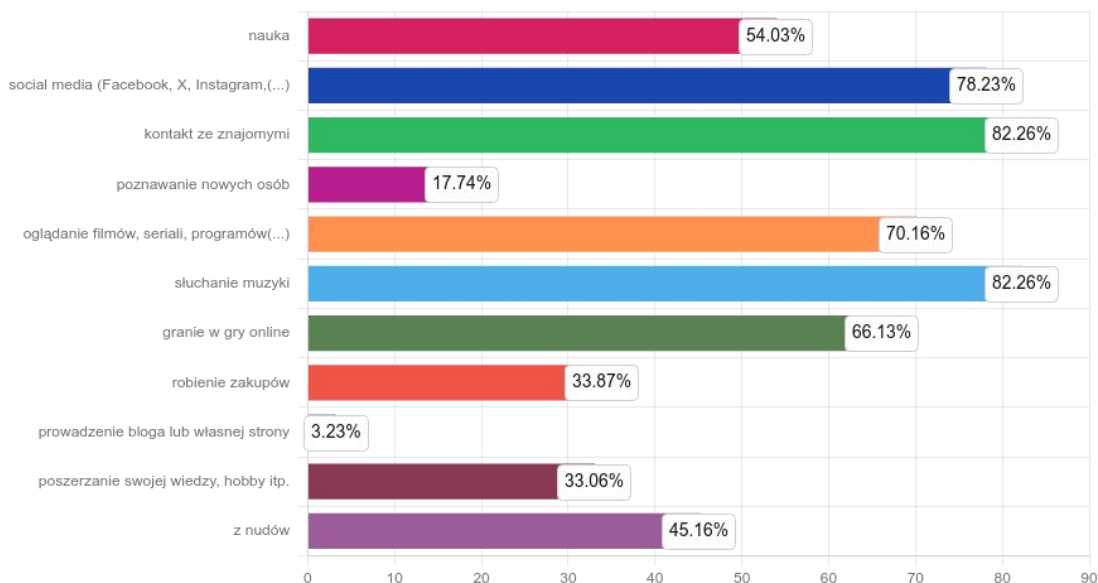
granie w gry online: **66,13%** (82)

robienie zakupów: **33,87%** (42)

prowadzenie bloga lub własnej strony: **3,23%** (4)

poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.: **33,06%** (41)

z nudów: **45,16%** (56)



Głównymi powodami skłaniającymi ankietowanych uczniów do korzystania z nowych mediów jest: „kontakt ze znajomymi” - takiej odpowiedzi udzieliło 82,26% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „słuchanie muzyki” - 82,26%, „social media (Facebook, X, Instagram, TikTok)” - 78,23%, „oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube” - 70,16%, „granie w gry online” - 66,13%, „nauka” - 54,03%, „z nudów” - 45,16%, „robienie zakupów” - 33,87%, „poszerzanie swojej wiedzy, hobby itp.” - 33,06%, „poznawanie nowych osób” - 17,74% oraz „prowadzenie bloga lub własnej strony” - 3,23%.

Zaznacz, które z poniższych zdań odnoszą się do Ciebie:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci: **25,81%** (32)

późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie: **31,45%** (39)

próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci: **20,97%** (26)

coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań z innymi: **6,45%** (8)

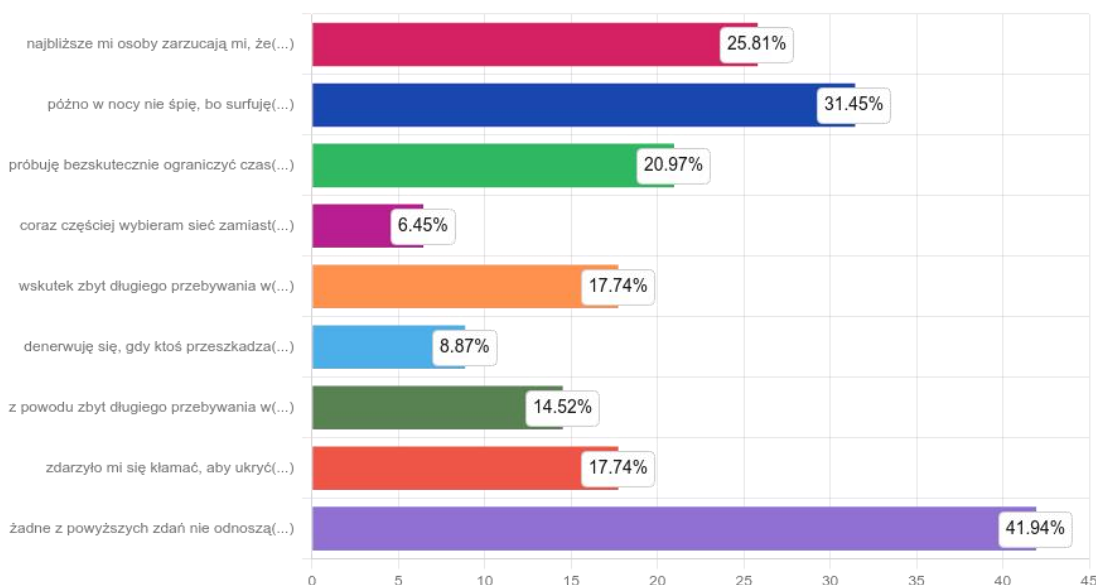
wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o moich codziennych obowiązkach (np. sprzątanie, zakupy, nauka): **17,74%** (22)

denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie: **8,87%** (11)

z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki: **14,52%** (18)

zdarzyło mi się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami: **17,74%** (22)

żadne z powyższych zdań nie odnoszą się do mnie: **41,94%** (52)



W dalszej kolejności uczniów poproszono, aby wskazali zdania, które odnoszą się do nich bezpośrednio. Uczniowie najczęściej zaznaczali odpowiedź: „żadne z powyższych zdań nie odnoszą się do mnie” - 41,94% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „późno w nocy nie śpię, bo surfuję po Internecie” 31,45% uczniów, „najbliższe mi osoby zarzucają mi, że zbyt dużo czasu spędzam w sieci” - 25,81% ankietowanych uczniów, „próbuję bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci” - 20,97% respondentów oraz „wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zdarza mi się zapomnieć o moich codziennych obowiązkach (np. sprzątanie, zakupy, nauka)” - 17,74%, „zdarzyło mi się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami” - 17,74% uczniów, „z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki” - 14,52% badanych uczniów oraz „denerwuję się, gdy ktoś przeszkadza mi w surfowaniu w Internecie” - 8,87% uczniów. Najmniej spośród respondentów tj. 6,45% odpowiedziało "coraz częściej wybieram sieć zamiast spotkań z innymi".

Czy zdarzyło Ci się więcej niż raz, by:

Można wybrać kilka odpowiedzi.

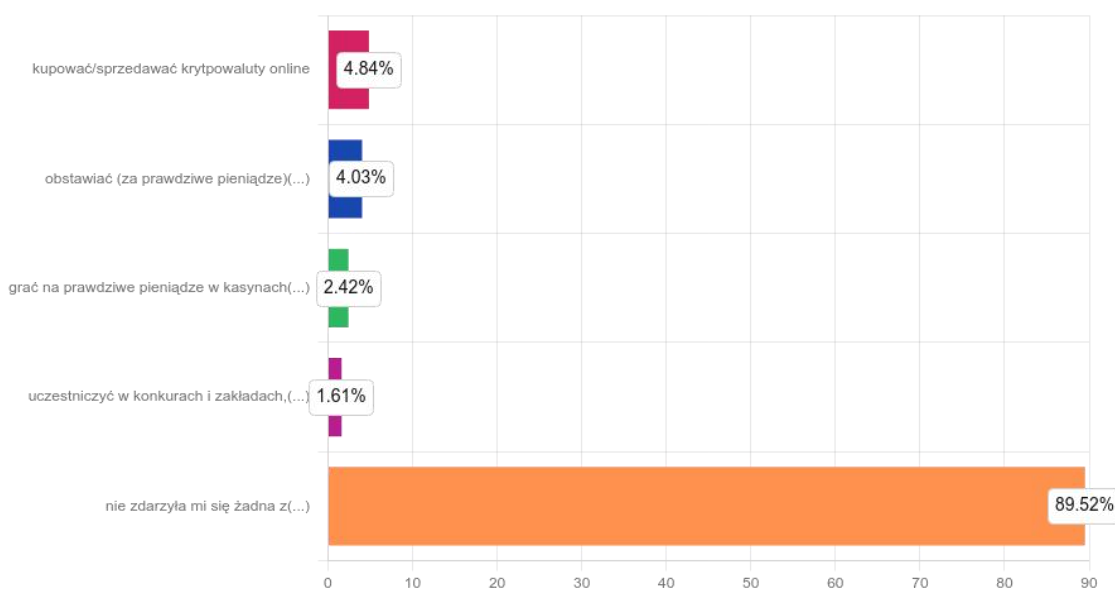
kupować/sprzedawać kryptowaluty online: **4,84%** (6)

obstawiać (za prawdziwe pieniądze) zakłady sportowe online: **4,03%** (5)

grać na prawdziwe pieniądze w kasynach online (poker, ruletka itp.): **2,42%** (3)

uczestniczyć w konkurach i zakładach, w których wysła się płatne SMS-y: **1,61%** (2)

nie zdarzyła mi się żadna z powyższych sytuacji: **89,52%** (111)



Uczniów zapytano także, czy więcej niż raz zdarzyło im się korzystać z gier hazardowych. Badani wskazywali, iż zdarzało im się „nie zdarzyła mi się żadna z powyższych sytuacji” - takiej odpowiedzi udzieliło 89,52% osób. W dalszej kolejności respondenci wskazywali na: „kupować/sprzedawać kryptowaluty online” - 4,84% uczniów, „obstawiać (za prawdziwe pieniądze) zakłady sportowe online” - 4,03% ankietowanych uczniów, „grać na prawdziwe pieniądze w kasynach online (poker, ruletka itp.)” - 2,42% uczniów oraz „uczestniczyć w konkurach i zakładach, w których wysła się płatne SMS-y” - 1,61% respondentów.

Czy na urządzeniu (telefon komórkowy, komputer, tablet itp.) z którego łączysz się z Internetem jest zainstalowana tzw. „blokada rodzicielska”?

tak: **17,74%** (22)

nie: **75,81%** (94)

nie wiem: **6,45%** (8)

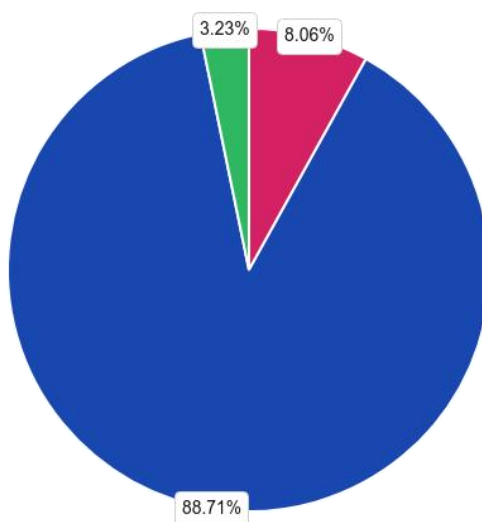
Ankietowani uczniowie zostali zapytani o to, czy na ich urządzeniach, którymi łączą się z Internetem jest zainstalowana blokada rodzicielska. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 75,81% badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 17,74% badanych uczniów, a najrzadziej wskazywano odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 6,45% badanych uczniów.

Czy podałybyś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?

tak: **8,06%** (10)

nie: **88,71%** (110)

nie wiem: **3,23%** (4)



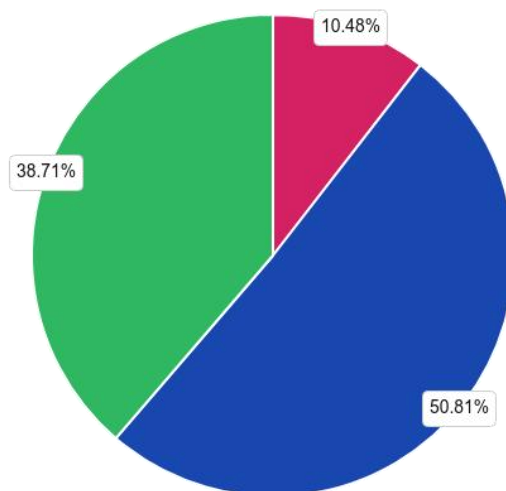
Celem sprawdzenia, czy uczniowie mają świadomość zagrożeń wynikających z udostępniania danych w Internecie, zapytano ich, czy udostępniłyby swoje dane obcej osobie. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 88,71% badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 8,06% badanych uczniów, a najrzadziej wskazywano odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 3,23% uczniów.

Czy uważasz siebie za osobę uzależnioną od telefonu komórkowego?

tak, zdecydowanie jestem uzależniony od telefonu komórkowego: **10,48%** (13)

można powiedzieć, że jestem uzależniony od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłby mi funkcjonować bez niego: **50,81%** (63)

nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego: **38,71%** (48)



Respondenci najczęściej zaznaczali odpowiedź „można powiedzieć, że jestem uzależniony od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłby mi funkcjonować bez niego” - wybrało ją 50,81%. Druga w kolejności odpowiedź „nie, mógłbym/mogłabym żyć bez telefonu komórkowego” została wskazana przez 38,71% badanych uczniów, a najrzadziej wskazywano odpowiedź „tak, zdecydowanie jestem uzależniony od telefonu komórkowego” - wybrało ją 10,48% ankietowanych uczniów.

Czy czułeś się kiedykolwiek odrzucony przez innych (dyskryminowany) ze względu na brak dostępu do urządzeń elektronicznych takich jak komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier lub do Internetu?

tak: **25,4%** (32)

nie: **74,6%** (94)

Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie” - wybrało ją 74,6% spośród 126 badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 25,4% badanych uczniów tj. 32 osób.

Czy znasz pojęcie „Anoreksja” i potrafisz określić czym jest to zjawisko?

tak: **64,29%** (81)

nie: **35,71%** (45)

Na pytanie: „Czy znasz pojęcie „Anoreksja” i potrafisz określić, czym jest to zjawisko”, większość uczniów wskazała odpowiedź „tak” - 64,29%, rzadziej wskazywano odpowiedź „nie” - 35,71%.

Czy znasz pojęcie „Bulimia” i potrafisz określić czym jest to zjawisko?

tak: **49,21%** (62)

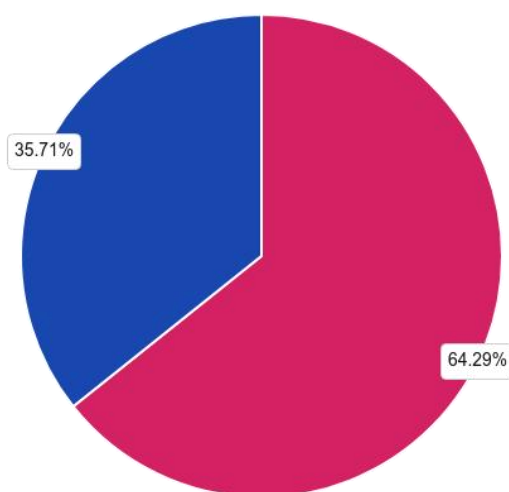
nie: **50,79%** (64)

Na pytanie: „Czy znasz pojęcie „Bulimia” i potrafisz określić, czym jest to zjawisko”, większość uczniów wskazała odpowiedź „nie” - 50,79%, rzadziej wskazywano odpowiedź „tak” - 49,21%.

Czy znasz pojęcie „Kompulsywne objadanie się” i potrafisz określić czym jest to zjawisko?

tak: **64,29%** (81)

nie: **35,71%** (45)



Na pytanie: „Czy znasz pojęcie „Kompulsywne objadanie się” i potrafisz określić, czym jest to zjawisko”, większość uczniów wskazała odpowiedź „tak” - 64,29%, a 35,71% wskazało odpowiedź „nie”.

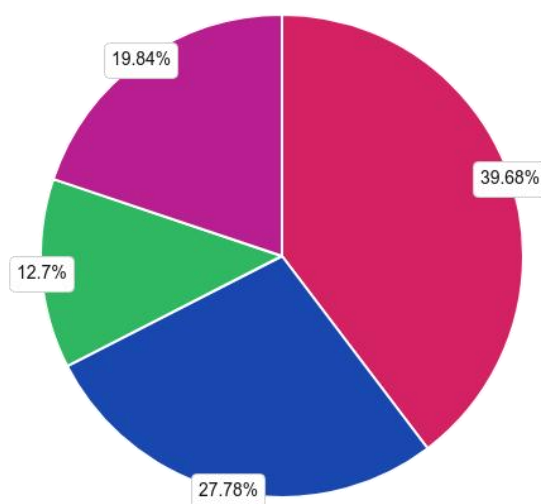
Czy obecnie stosujesz dietę lub robisz coś innego, aby schudnąć?

nie ponieważ ważę tyle, ile trzeba: **39,68%** (50)

nie, ale powinienem/powinnam schudnąć: **27,78%** (35)

nie, ale powinienem/powinnam przytyć: **12,7%** (16)

tak: **19,84%** (25)



Uczniów zapytano także, czy obecnie stosują dietę lub robią coś innego, aby schudnąć. Udzielano następujących odpowiedzi: „nie ponieważ ważę tyle, ile trzeba - 39,68%, rzadziej wskazywano odpowiedź „nie, ale powinienem/powinnam schudnąć” - 27,78%, „tak” - 19,84% oraz „nie, ale powinienem/powinnam przytyć” 12,7%.

6. 7. Czas wolny i relacje z perspektywy uczniów



Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, tytoniu, narkotyków, dopalaczy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie występują negatywne konsekwencje: **5,56%** (7)

zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego: **76,98%** (97)

nieodpowiednie towarzystwo: **66,67%** (84)

pogorszenie relacji rodzinnych: **69,05%** (87)

pogorszenie relacji koleżeńskich: **61,9%** (78)

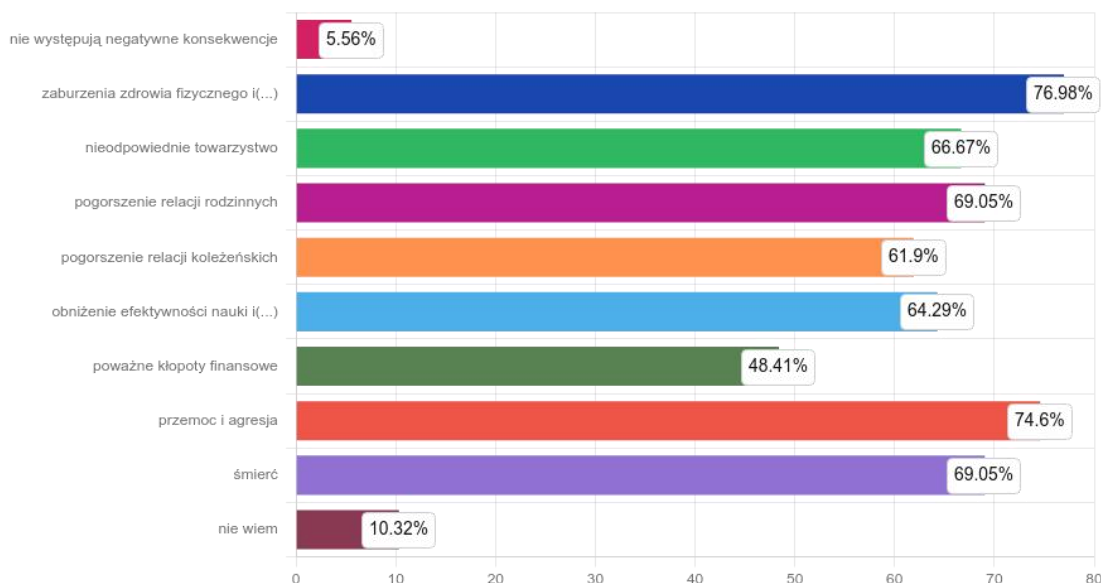
obniżenie efektywności nauki i problemy w szkole: **64,29%** (81)

poważne kłopoty finansowe: **48,41%** (61)

przemoc i agresja: **74,6%** (94)

śmierć: **69,05%** (87)

nie wiem: **10,32%** (13)



Ankietowanych uczniów poproszono o wskazanie konsekwencji, które ich zdaniem mogą wynikać z uzależnień od alkoholu, tytoniu, narkotyków, dopalaczy. Uczniowie zaznaczali następujące odpowiedzi: „zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego” - 76,98%, „przemoc i agresja” - 74,6%, „pogorszenie relacji rodzinnych” - 69,05%, „śmierć” - 69,05%, „nieodpowiednie towarzystwo” - 66,67%, „obniżenie efektywności nauki i problemy w szkole” - 64,29%, „pogorszenie relacji koleżeńskich” - 61,9%, „poważne kłopoty finansowe” - 48,41%, „nie wiem” - 10,32% oraz „nie występują negatywne konsekwencje” - 5,56%.

Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków takich jak alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodzeństwo: **11,9%** (15)

rodzice: **53,97%** (68)

nauczyciele: **51,59%** (65)

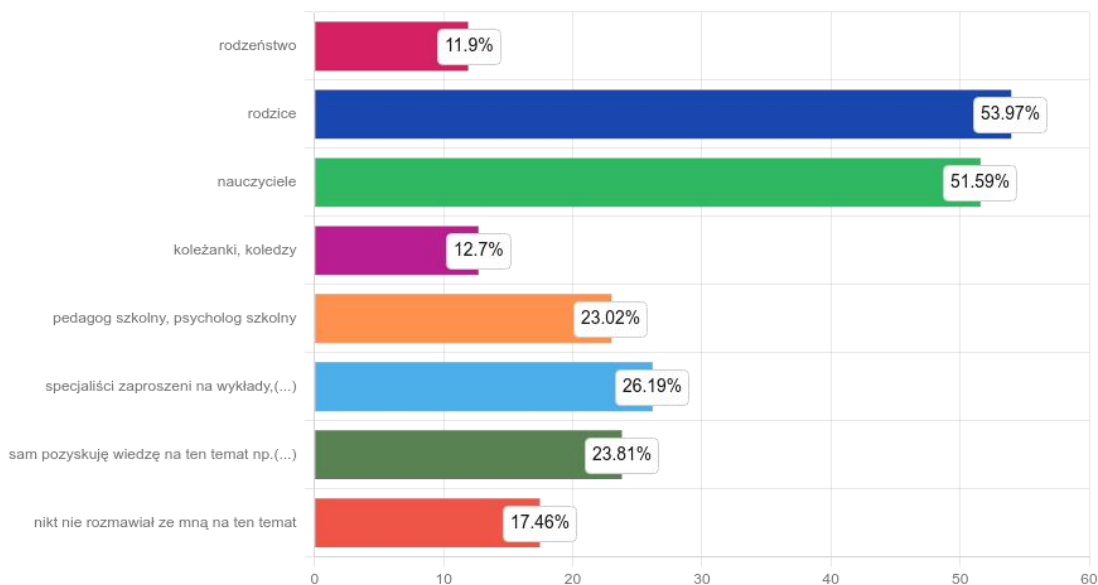
koleżanki, koledzy: **12,7%** (16)

pedagog szkolny, psycholog szkolny: **23,02%** (29)

specjaliści zaproszeni na wykłady, pogadanki, warsztaty: **26,19%** (33)

sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z Internetu i telewizji: **23,81%** (30)

nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat: **17,46%** (22)



Na temat substancji psychoaktywnych z uczniami rozmawiali: „rodzice” - 53,97%, „nauczyciele” - 51,59%, „specjaliści zaproszeni na wykłady, pogadanki, warsztaty” - 26,19%, „sam pozyskuję wiedzę na ten temat np. z Internetu i telewizji” - 23,81%, „pedagog szkolny, psycholog szkolny” - 23,02%, „nikt nie rozmawiał ze mną na ten temat” - 17,46%, „koleżanki, koledzy” - 12,7%, „rodzeństwo” - 11,9%.

Do kogo zwróciłbyś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, tytoniem, narkotykami lub dopalaczami?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rodziców/opiekunów: **58,73%** (74)

dziadków: **6,35%** (8)

innych członków rodziny: **13,49%** (17)

nauczycieli: **15,08%** (19)

przyjaciół/kolegów/koleżanek: **27,78%** (35)

radził(a)był sobie sam/a: **17,46%** (22)

szukał(a)był pomocy w Internecie: **4,76%** (6)

Policji: **6,35%** (8)

instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta/Gminy, Komisja ds.

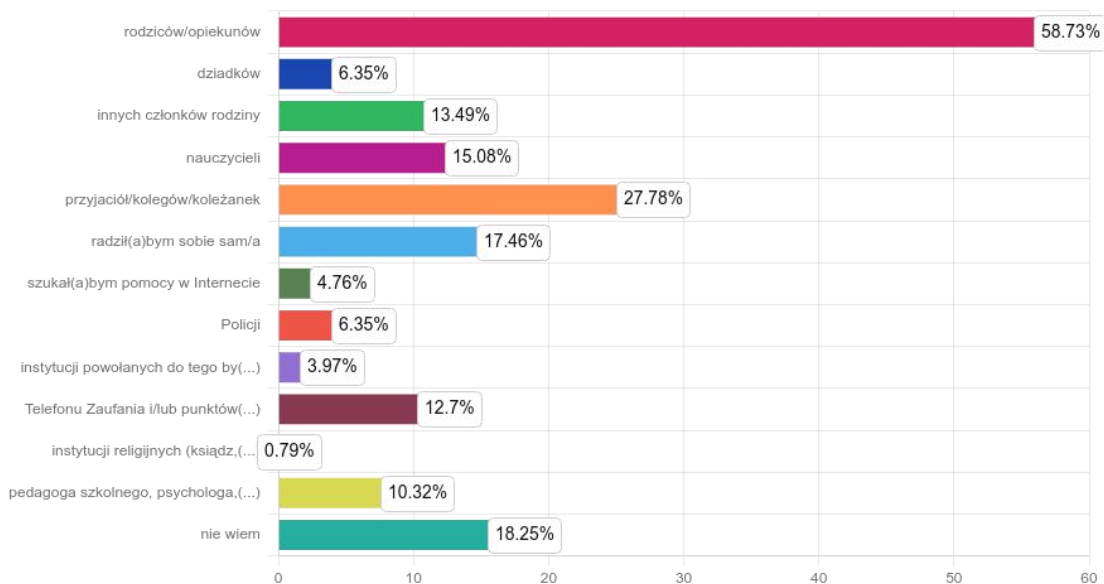
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.): **3,97%** (5)

Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych: **12,7%** (16)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **0,79%** (1)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **10,32%** (13)

nie wiem: **18,25%** (23)



Uczniowie w sytuacji problemu związanego z substancjami psychoaktywnymi zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „rodziców/opiekunów” - 58,73% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „przyjaciół/kolegów/koleżanek” - 27,78% osób, „nie wiem” - 18,25% badanych, „radził(a)bym sobie sam/a” - 17,46% badanych uczniów, „nauczycieli” - 15,08% ankietowanych, „innych członków rodziny” - 13,49% badanych, „Telefonu Zaufania i/lub punktów konsultacyjnych” - 12,7% badanych uczniów, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalistę” - 10,32% uczniów, „dziadków” - 6,35% respondentów, „Policji” - 6,35% badanych uczniów, „szukał(a)bym pomocy w Internecie” - 4,76% ankietowanych, „instytucji powołanych do tego by pomagać (Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miasta/Gminy, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny itp.)” - 3,97% badanych oraz „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 0,79% osób.

Jakiego rodzaju zajęć profilaktycznych brakuje w Twojej szkole?

zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą: **17,46%** (22)

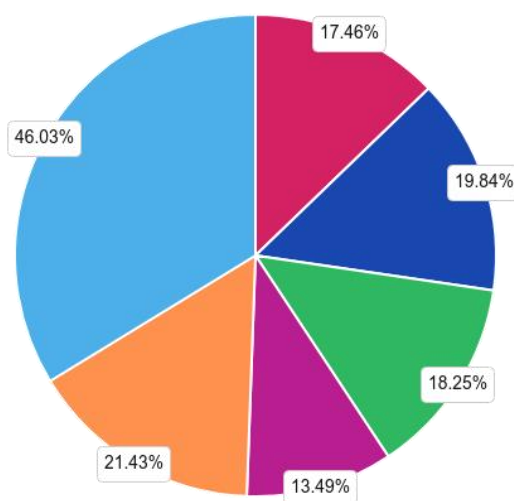
pogadanki z wychowawcą : **19,84%** (25)

spektakl lub musical profilaktyczny: **18,25%** (23)

zajęcia z przedstawicielem Policji: **13,49%** (17)

zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych: **21,43%** (27)

nie brakuje żadnych: **46,03%** (58)



Następnie uczniów poproszono o wskazanie zajęć profilaktycznych, których ich zdaniem brakuje w szkole. Wskazywano następujące odpowiedzi: „nie brakuje żadnych” - takiej odpowiedzi udzieliło 46,03% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych” - 21,43%, „pogadanki z wychowawcą” - 19,84%, „spektakl lub musical profilaktyczny” - 18,25% oraz „zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą” - 17,46%. Najmniej uczniów (13,49%) wybrało odpowiedź „zajęcia z przedstawicielem Policji”.

Jak oceniasz swoją szkołę?

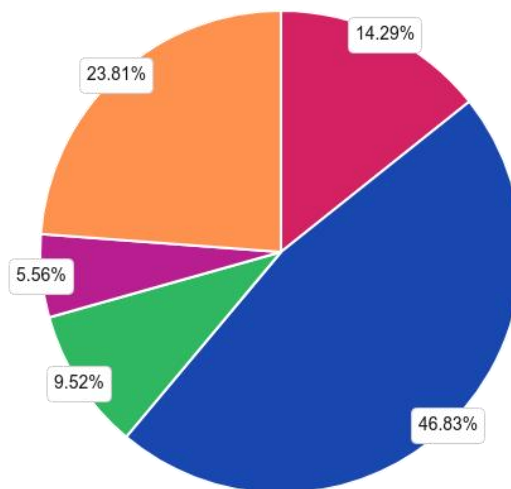
bardzo dobrze: **14,29%** (18)

dobrze: **46,83%** (59)

źle: **9,52%** (12)

bardzo źle: **5,56%** (7)

trudno powiedzieć: **23,81%** (30)



Ankietowanych poproszono o ocenę ich szkoły. Uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi „dobrze” - wskazało ją 46,83% ankietowanych uczniów. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „trudno powiedzieć” - 23,81% osób, „bardzo dobrze” - 14,29% uczniów, „źle” 9,52% badanych. Najmniejszą popularnością cieszyła się odpowiedź „bardzo źle” wskazało ją 5,56% uczniów.

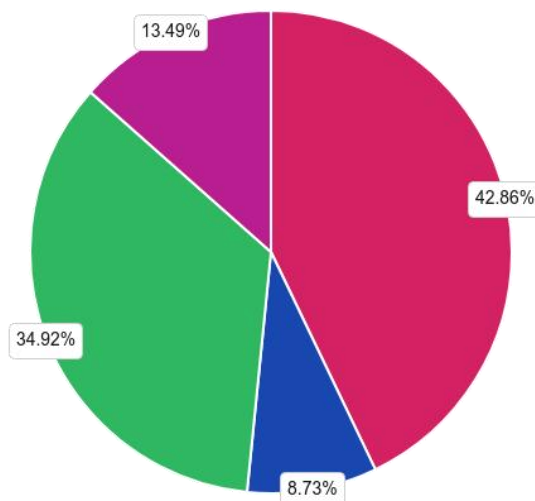
Czy nauka pozytywnie wpłynie na Twoją przyszłość?

tak: **42,86%** (54)

nie: **8,73%** (11)

trudno powiedzieć: **34,92%** (44)

nie wiem: **13,49%** (17)



Następnie uczniów zapytano, czy ich zdaniem nauka wpłynie pozytywnie na ich przyszłość. Największa grupa respondentów wskazała odpowiedź „tak” - 42,86%. Natomiast 34,92% uczniów zaznaczyło odpowiedź „trudno powiedzieć”, odpowiedź „nie wiem” wskazało - 13,49% uczniów, a „nie” - 8,73% badanych.

Jak oceniasz samego/a siebie?

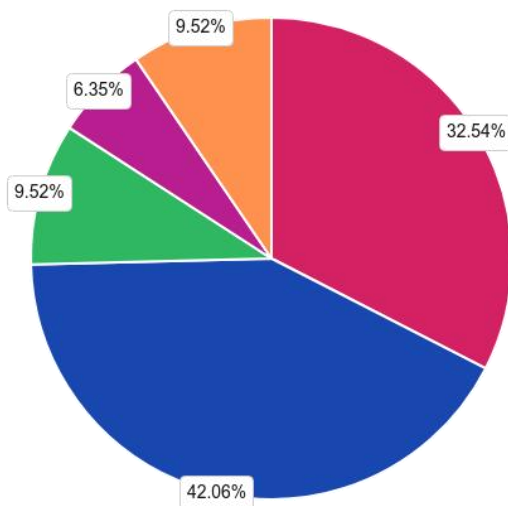
bardzo dobrze: **32,54%** (41)

dobrze: **42,06%** (53)

źle: **9,52%** (12)

bardzo źle: **6,35%** (8)

trudno powiedzieć: **9,52%** (12)



Następnie uczniów zapytano jak oceniają samych siebie. Uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi: „dobrze” - 42,06%, „bardzo dobrze” - 32,54%, „źle” - 9,52%, „trudno powiedzieć” - 9,52% oraz „bardzo źle” - 6,35%.

W razie problemów w Twoim życiu, na czyją pomoc mógłbyś liczyć najbardziej?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

mama/opiekunka (babcia, ciocia, opiekun prawny itp.): **76,19%** (96)

tata/opiekun (dziadek, wujek, opiekun prawny itp.): **60,32%** (76)

dziadkowie: **22,22%** (28)

rodzeństwo: **35,71%** (45)

inni członkowie rodziny: **20,63%** (26)

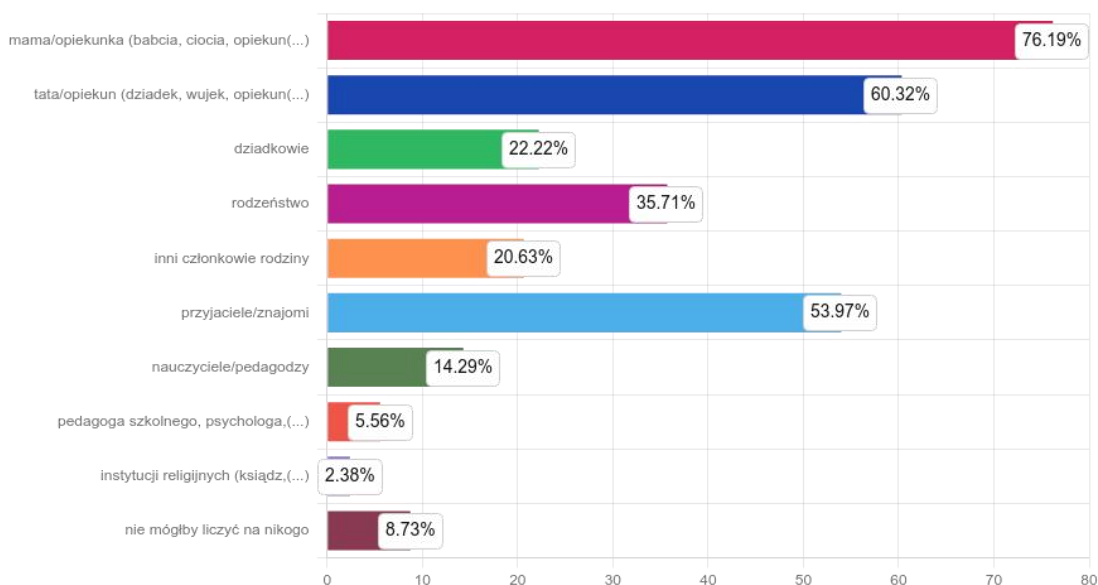
przyjaciele/znajomi: **53,97%** (68)

nauczyciele/pedagodzy: **14,29%** (18)

pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty: **5,56%** (7)

instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.): **2,38%** (3)

nie mógłby liczyć na nikogo: **8,73%** (11)



W razie problemów w swoim życiu, uczniowie zwróciliby się z prośbą o pomoc do: „mama/opiekunka (babcia, ciocia, opiekun prawny itp.)” - 76,19% uczniów. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „tata/opiekun (dziadek, wujek, opiekun prawny itp.)” - 60,32% osób, „przyjaciele/znajomi” - 53,97% badanych, „rodzeństwo” - 35,71% badanych uczniów, „dziadkowie” - 22,22% ankietowanych, „inni członkowie rodziny” - 20,63% badanych, „nauczyciele/pedagodzy” - 14,29% badanych uczniów, „nie mógłby liczyć na nikogo” - 8,73% uczniów, „pedagoga szkolnego, psychologa, terapeuty lub innego specjalisty” - 5,56% respondentów oraz „instytucji religijnych (ksiądz, zakonnik, rabin, pop, imam itp.)” - 2,38% badanych uczniów.

Jak oceniasz bliskość Twojej rodziny (wspólne spędzanie czasu, rozmowy i podejmowanie decyzji)?

bardzo dobrze: **45,24%** (57)

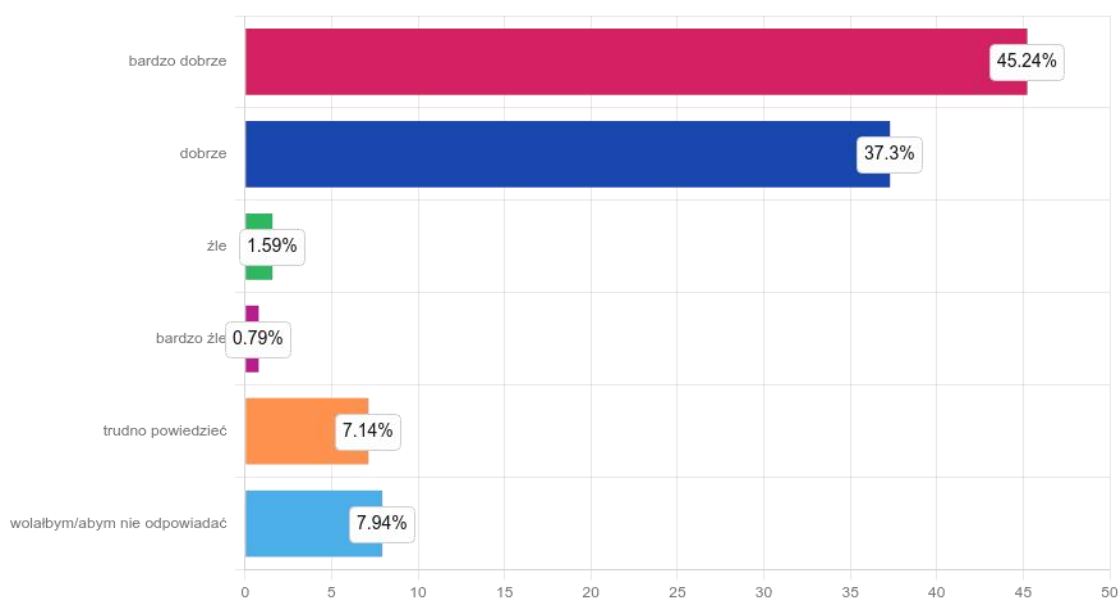
dobrze: **37,3%** (47)

źle: **1,59%** (2)

bardzo źle: **0,79%** (1)

trudno powiedzieć: **7,14%** (9)

wolałbym/abym nie odpowiadać : **7,94%** (10)



Badanych uczniów poproszono o ocenę bliskości swojej rodziny. Odpowiedź „bardzo dobrze” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 45,24% osób. Druga w kolejności odpowiedź „dobrze” została wybrana 37,3% próby. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „wolałbym/abym nie odpowiadać ” - 7,94% osób, „trudno powiedzieć” - 7,14% uczniów, „źle” - 1,59% badanych uczniów. Najmniej spośród respondentów - 0,79% wskazało odpowiedź „bardzo źle”.

Czy bierzesz udział w pozalekcyjnych zajęciach? Jeżeli tak, to jakich?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie biorę udziału w zajęciach pozaszkolnych: **30,95%** (39)

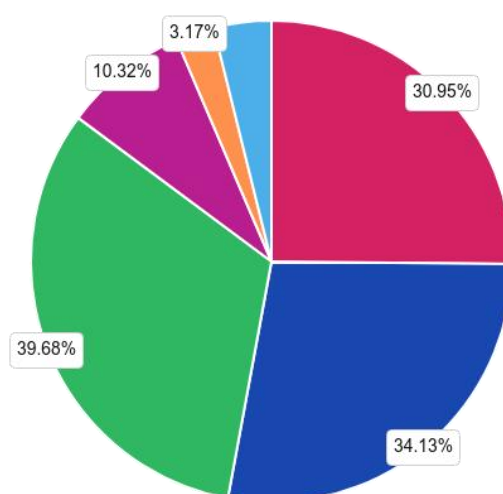
sportowych (np. piłka nożna, siatkówka, jazda konno, sztuki walki itp.): **34,13%** (43)

umysłowych (np. dodatkowe lekcje języków, korepetycje, kółka naukowe itp.): **39,68%** (50)

artystycznych (muzycznych / plastycznych/ teatralnych i aktorskich): **10,32%** (13)

hobbystycznych (np. fotografia, szachy, historia kina itp.): **3,17%** (4)

harcerstwo itp.: **4,76%** (6)



Respondentów zapytano, czy biorą udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych. Wskazywano następujące odpowiedzi: „umysłowych (np. dodatkowe lekcje języków, korepetycje, kółka naukowe itp.)” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 39,68%. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „nie biorę udziału w zajęciach pozaszkolnych” - 30,95% osób „artystycznych (muzycznych / plastycznych/ teatralnych i aktorskich)” - 10,32% badanych, „harcerstwo itp.” - 4,76% badanych uczniów oraz „hobbystycznych (np. fotografia, szachy, historia kina itp.)” - 3,17% ankietowanych.

Czy masz hobby, któremu poświęcasz znaczną ilość czasu?

tak: **67,46%** (85)

nie: **32,54%** (41)

Większość uczniów wskazała odpowiedź „tak”, tj. 67,46% ankietowanych, a odpowiedź „nie”, zaznaczyło 32,54% respondentów.

Czy zdarza Ci się opuszczać dni w szkole bez usprawiedliwienia?

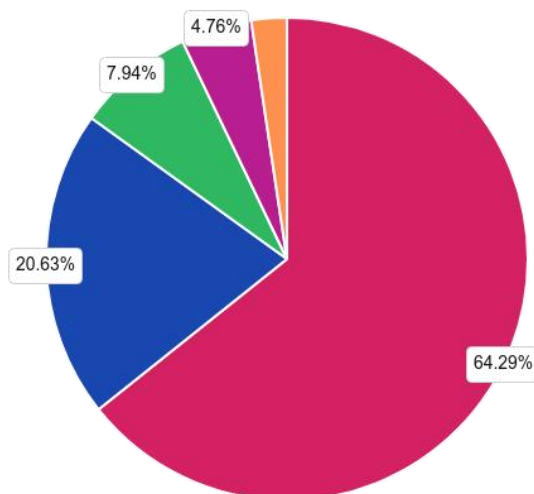
nie zdarza mi się to wcale: **64,29%** (81)

zdarza się to rzadko (kilka dni w roku szkolnym): **20,63%** (26)

zdarza się czasami (1-3 dni w miesiącu): **7,94%** (10)

zdarza się to często (4-6 dni w miesiącu): **4,76%** (6)

zdarza się to bardzo często (7 i więcej dni w miesiącu): **2,38%** (3)



Uczniowie najczęściej przyznawali, iż „nie zdarza mi się to wcale” - takiej odpowiedzi udzieliło 64,29% uczniów. W dalszej kolejności wskazywano: „zdarza się to rzadko (kilka dni w roku szkolnym)” 20,63%, „zdarza się czasami (1-3 dni w miesiącu)” 7,94%, „zdarza się to często (4-6 dni w miesiącu)” 4,76% oraz „zdarza się to bardzo często (7 i więcej dni w miesiącu)” 2,38%.

Czy Twoi rodzice wiedzą z kim i jak spędzasz wolny czas?

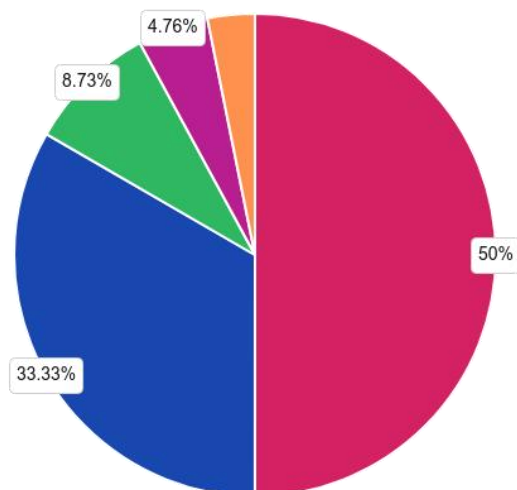
zawsze: **50%** (63)

często: **33,33%** (42)

rzadko: **8,73%** (11)

nigdy: **4,76%** (6)

nie wiem: **3,17%** (4)



Uczniowie najczęściej zaznaczali następujące odpowiedzi „zawsze” - taką odpowiedź wskazało 50% ankietowanych uczniów, rzadziej wskazywano: „często” - 33,33% osób, „rzadko” 8,73% uczniów, „nigdy” - 4,76% osób oraz „nie wiem” - 3,17% respondentów.

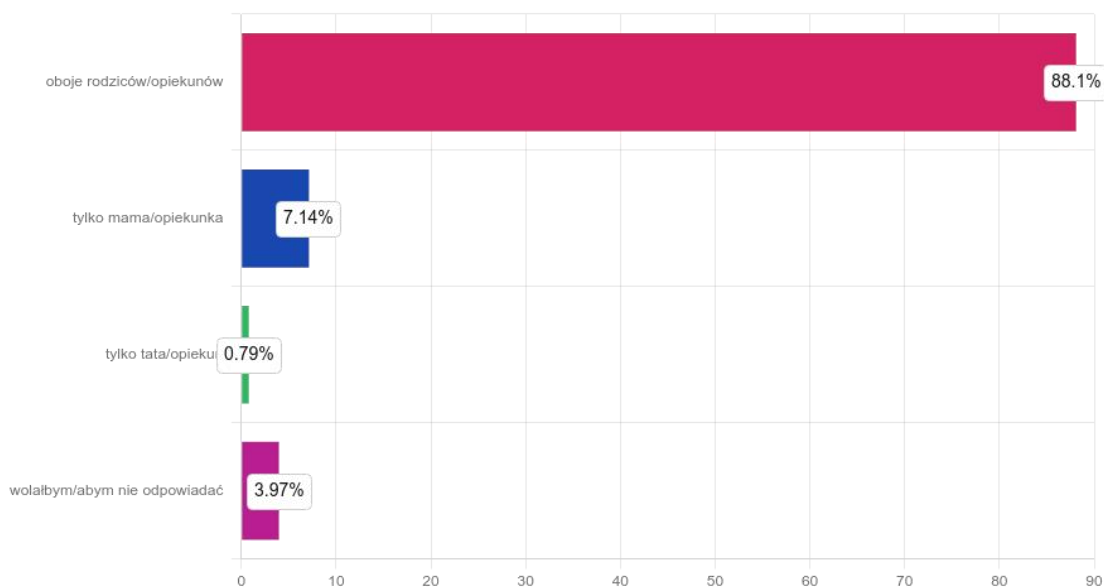
Kto cię wychowuje?

oboje rodziców/opiekunów: **88,1%** (111)

tylko mama/opiekunka: **7,14%** (9)

tylko tata/opiekun: **0,79%** (1)

wolałbym/abym nie odpowiadać: **3,97%** (5)



Odpowiedź „oboje rodziców/opiekunów” była wskazywana najczęściej - została wybierana przez 88,1%. Druga w kolejności odpowiedź „tylko mama/opiekunka” została wybrana przez 7,14% próby. W dalszej kolejności uczniowie wskazywali odpowiedzi: „wolałbym/abym nie odpowiadać” - 3,97% osób oraz „tylko tata/opiekun” - 0,79% badanych.

Jak oceniasz sytuację materialną (ilość pieniędzy) w swoim domu?

bardzo dobrze: **40,48%** (51)

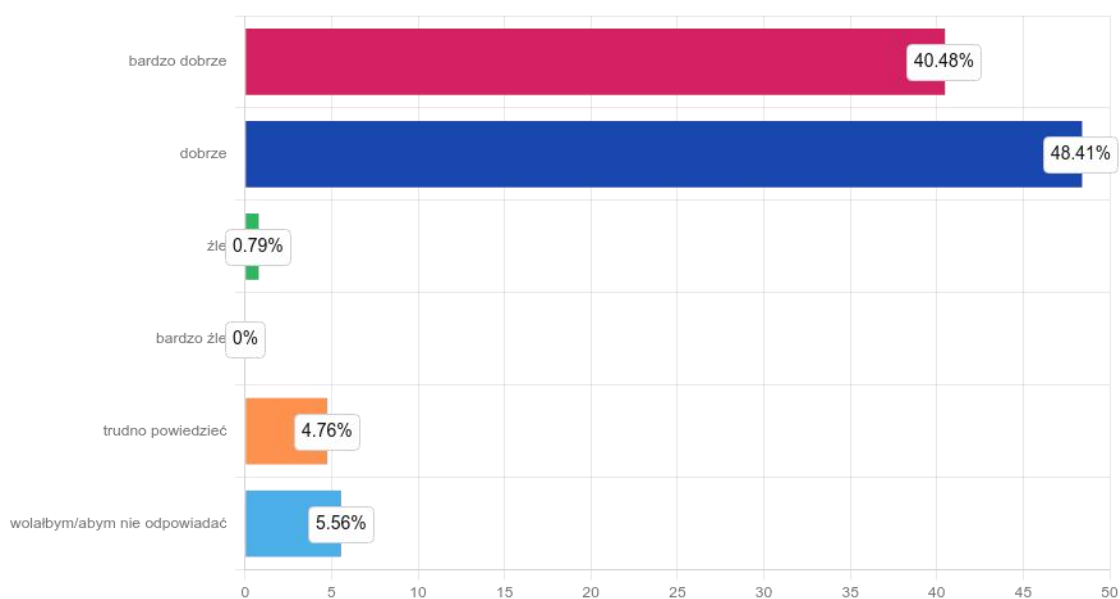
dobrze: **48,41%** (61)

źle: **0,79%** (1)

bardzo źle: **0%** (0)

trudno powiedzieć: **4,76%** (6)

wolałbym/abym nie odpowiadać: **5,56%** (7)



Opisując sytuację materialną swojej rodziny, uczniowie wskazywali następujące odpowiedzi: „dobrze” - taką odpowiedź wskazało 48,41% ankietowanych uczniów. W dalszej kolejności badani wskazywali następujące odpowiedzi: „bardzo dobrze” - 40,48% osób, „wolałbym/abym nie odpowiadać” - 5,56% uczniów, „trudno powiedzieć” - 4,76% respondentów, „źle” - 0,79% osób.

7. Wywiady pogłębione wśród pracowników Urzędu Gminy w Nieborowie i/lub pracowników GOPS w Nieborowie



7. 1. Charakterystyka respondentów



Płeć:

kobieta: **85%** (17)

mężczyzna: **15%** (3)

Badani najczęściej wskazywali odpowiedź „kobieta” - wybrało ją 85% spośród 20 ankietowanych. Druga w kolejności odpowiedź „mężczyzna” została wskazana przez 15% badanych mieszkańców.

Wiek:

do 25 lat: **0%** (0)

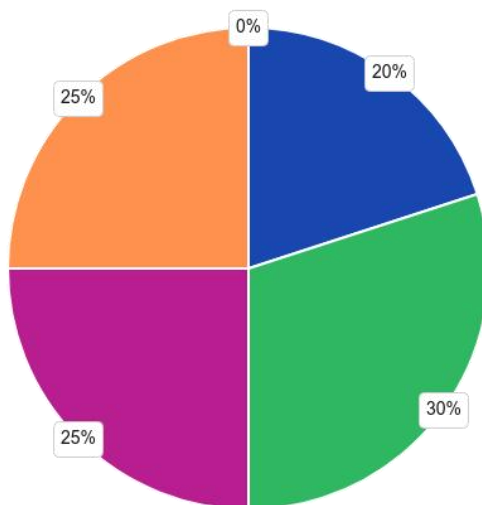
26-35 lat: **20%** (4)

36-45 lat: **30%** (6)

46-55 lat: **25%** (5)

56-65 lat: **25%** (5)

powyżej 65 lat : **0%** (0)



W ankietowaniu brały udział osoby w wieku: „36-45 lat” - 30% osób, „46-55 lat” - 25% mieszkańców, „56-65 lat” - 25% osób, a także „26-35 lat” - 20% badanych mieszkańców.

Wykształcenie:

podstawowe: **0%** (0)

średnie lub pomaturalne: **0%** (0)

zawodowe: **0%** (0)

wyższe: **100%** (20)

Analizując wykształcenie badanych można zauważyć, iż największa część z nich posiada wykształcenie: „wyższe” - 100% osób.

Miejsce zatrudnienia:

OPS/MOPS/GOPS/MGOPS: **30%** (6)

Punkt Konsultacyjny: **0%** (0)

KRPA/MKRPA/GKRPA/MGKRPA: **0%** (0)

Policja: **0%** (0)

Środowiskowy Dom Samopomocy: **0%** (0)

Zakład Opieki Zdrowotnej/Służba zdrowia: **0%** (0)

Oświata (szkoła podstawowa): **0%** (0)

Oświata (szkoła ponadpodstawowa): **0%** (0)

Sądownictwo: **0%** (0)

Fundacja/Stowarzyszenie: **0%** (0)

Urząd Miasta/Gminy/Miasta i Gminy: **70%** (14)

Badani respondenci najczęściej pracują w „Urząd Miasta/Gminy/Miasta i Gminy” - wskazało tak 70% spośród badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „OPS/MOPS/GOPS/MGOPS” została wskazana przez 30% badanych specjalistów.

7. 2. Problemy społeczne



www.diagnoza-spoleczna.pl



Jaki problem społeczny w Pana/i opinii jest najbardziej widoczny na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

alkoholizm: **50%** (10)

narkomania: **5%** (1)

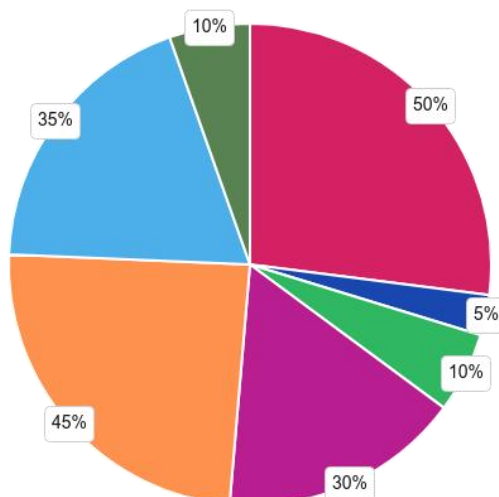
nikotynizm: **10%** (2)

uzależnienia behawioralne (tj. uzależnienia od czynności, jak np. od gier hazardowych, telefonu/komputera/Internetu, jedzenia, pracy, zakupów): **30%** (6)

przemoc domowa: **45%** (9)

przemoc rówieśnicza w szkole: **35%** (7)

Inne odpowiedzi: **10%** (2)



Inne odpowiedzi:

- rozmowy nie na temat
- wścibstwo i gadulstwo nie na temat pracy przez kierownika

Ankietowani wskazali, iż najbardziej widocznymi problemami są: „alkoholizm” - 50%, „przemoc domowa” - 45%, „przemoc rówieśnicza w szkole” 35%, „uzależnienia behawioralne (tj. uzależnienia od czynności, jak np. od gier hazardowych, telefonu/komputera/Internetu, jedzenia, pracy, zakupów)” - 30%, „nikotynizm” - 10%, a także „Inne odpowiedzi” - 10%.

Według Pana/i opinii, jaki jest główny powód występowania problemów społecznych na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

bezrobocie: **15%** (3)

ubóstwo: **20%** (4)

bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych: **50%** (10)

niezaradność życiowa: **65%** (13)

długotrwała lub ciężka choroba: **25%** (5)

niepełnosprawność: **20%** (4)

alkoholizm: **45%** (9)

narkomania: **0%** (0)

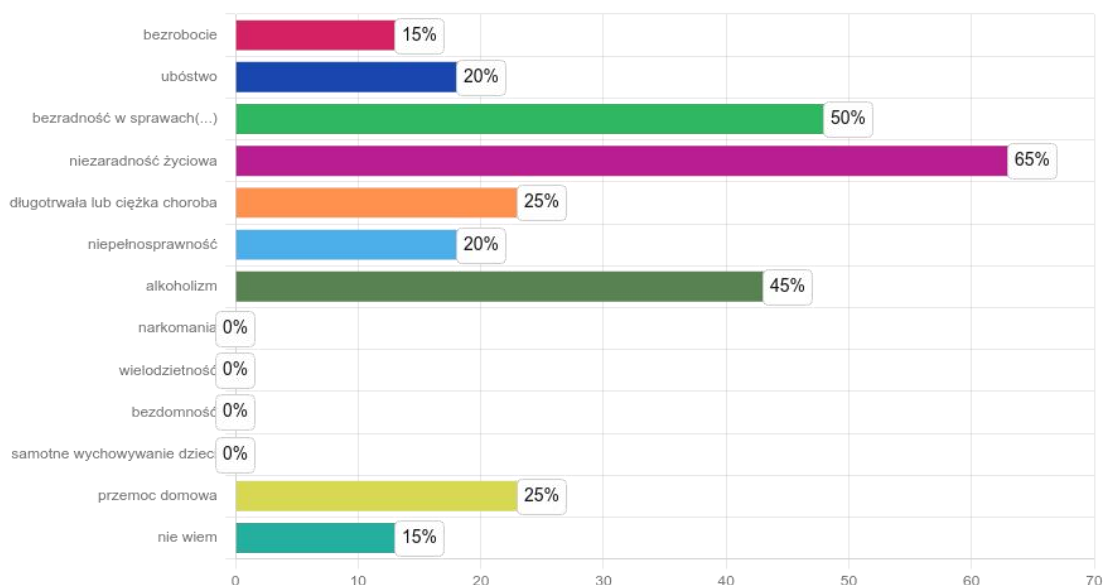
wielodzietność: **0%** (0)

bezdolność: **0%** (0)

samotne wychowywanie dzieci: **0%** (0)

przemoc domowa: **25%** (5)

nie wiem: **15%** (3)



Ankietowanych poproszono także o wskazanie głównych powodów występowania problemów społecznych na terenie wykonywania obowiązków służbowych/zawodowych. Badanie wskazywali następujące odpowiedzi: „niezaradność życiowa” - 65%, „bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych” - 50%, „alkoholizm” 45%, „długotrwała lub ciężka choroba”, „przemoc domowa” - po 25%, „ubóstwo”, „niepełnosprawność” - po 20%, „bezrobocie”, a także „nie wiem” - po 15%.

Które grupy społeczne najbardziej narażone są na występowanie problemów społecznych?

Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

nieletni: **50%** (10)

osoby dorosłe: **10%** (2)

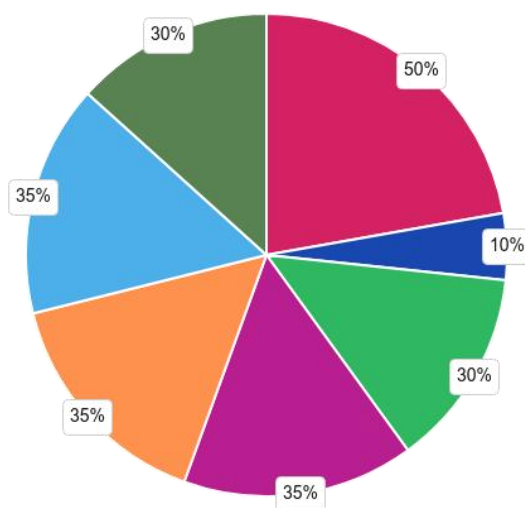
osoby starsze: **30%** (6)

osoby samotne: **35%** (7)

osoby z niepełnosprawnościami: **35%** (7)

osoby ubogie: **35%** (7)

bez znaczenia: **30%** (6)



Badanych specjalistów poproszono o wskazanie grupy najbardziej narażonej na występowanie problemów społecznych. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nieletni” - wybrało ją 50% spośród badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „osoby samotne” została wskazana przez 35% respondentów. Rządziej ankietowani wskazywali następujące odpowiedzi: „osoby z niepełnosprawnościami ” - 35% osób, „osoby ubogie” - 35% badanych, „osoby starsze” - 30% ankietowanych, „bez znaczenia” - 30% osób oraz „osoby dorosłe” - 10%.

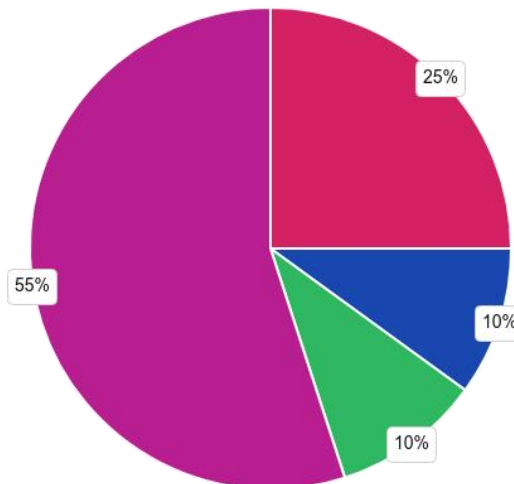
Proszę ocenić, jak zmieniło się spożycie alkoholu na przestrzeni ostatnich lat na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

wzrasta: **25%** (5)

jest stałe: **10%** (2)

maleje: **10%** (2)

nie mam wiedzy: **55%** (11)



Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie mam wiedzy” - wybrało ją 55% badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „wzrasta” została wskazana przez 25% badanych respondentów. Natomiast najrzadziej wskazywano odpowiedź „jest stałe” została wskazana przez 10% badanych oraz „maleje” została wskazana przez 10% ankietowanych.

Jak często spotyka się Pan/i zjawiskiem uzależnień alkoholowych?

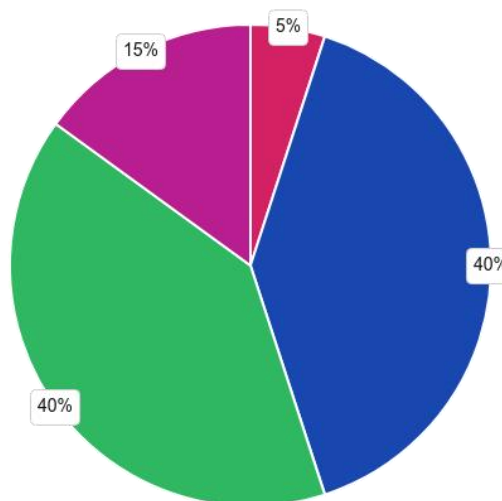
bardzo często: **5%** (1)

często: **40%** (8)

czasami: **40%** (8)

rzadko: **15%** (3)

nigdy: **0%** (0)



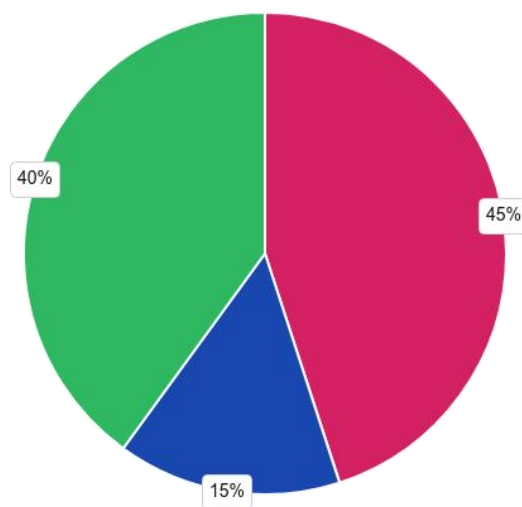
Przedstawiciele instytucji pomocowych zapytano jak często spotykają się ze zjawiskiem uzależnień alkoholowych. Udzielano następujących odpowiedzi: „czasami”, a także „często” - po 40% respondentów, „rzadko” - 15% ankietowanych, „bardzo często” - 5% osób.

Czy Pana/i zdaniem na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych występuje problem z narkotykami/dopalaczami/innymi środkami psychoaktywnymi (np. lekami w celach pozamedycznych)?

tak: **45%** (9)

nie: **15%** (3)

trudno powiedzieć: **40%** (8)



W niniejszym pytaniu badanych zapytano, czy ich zdaniem na terenie wykonywania przez nich obowiązków służbowych/zawodowych występuje problem z narkotykami/dopalaczami/innymi środkami psychoaktywnymi (np. lekami w celach pozamedycznych). Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „tak” - wybrało ją 45% spośród 9 badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „trudno powiedzieć” została wskazana przez 40% badanych respondentów tj. 8 osób. Najrzadziej ankietowani wskazywali następujące odpowiedź „nie” - 15% osób.

Jakie główne konsekwencje stosowania alkoholu Pan/i zauważa?

Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

popadanie w konflikty: **30%** (6)

rozpad rodziny: **85%** (17)

samotność: **5%** (1)

załamanie: **5%** (1)

przemoc domowa: **45%** (9)

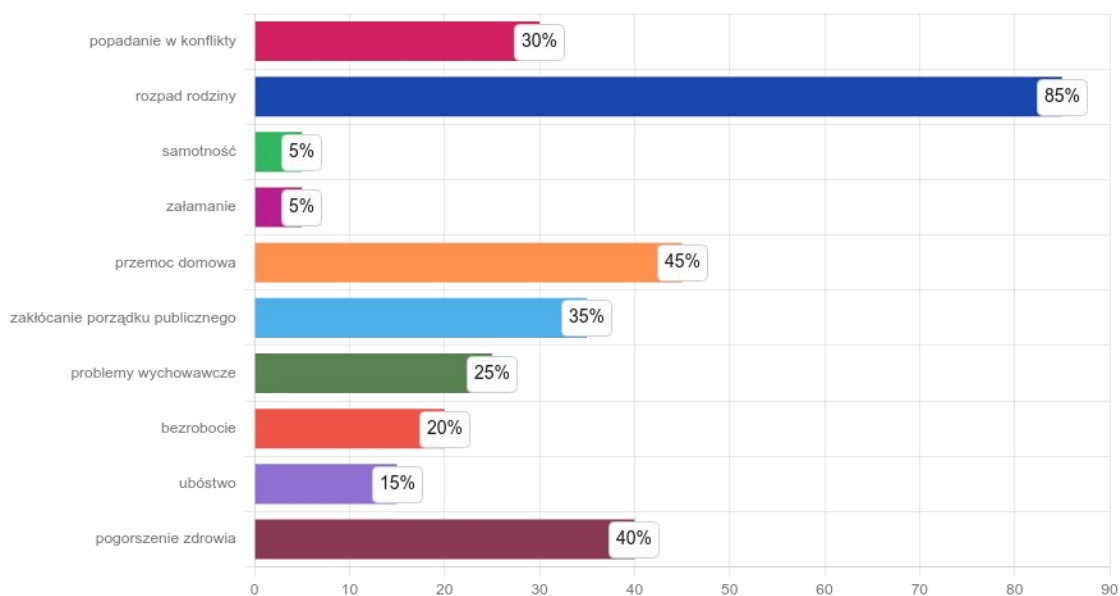
zakłócanie porządku publicznego: **35%** (7)

problemy wychowawcze: **25%** (5)

bezrobocie: **20%** (4)

ubóstwo: **15%** (3)

pogorszenie zdrowia: **40%** (8)



Badanych specjalistów poproszono o wskazanie głównych konsekwencji stosowania alkoholu, które zauważają. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „rozpad rodziny” - 85%, „przemoc domowa” - 45%, „pogorszenie zdrowia” 40%, „zakłócanie porządku publicznego” - 35%, „popadanie w konflikty” - 30%, „problemy wychowawcze” - 25%, „bezrobocie” - 20%, „ubóstwo” - 15%, „samotność” - 5%, „załamanie” - 5%.

Czy zna Pan/i miejsca na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych, gdzie można zakupić/otrzymać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne (np. leki w celach pozamedycznych)?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

nie znam takich miejsc: **70,59%** (12)

na osiedlu: **11,76%** (2)

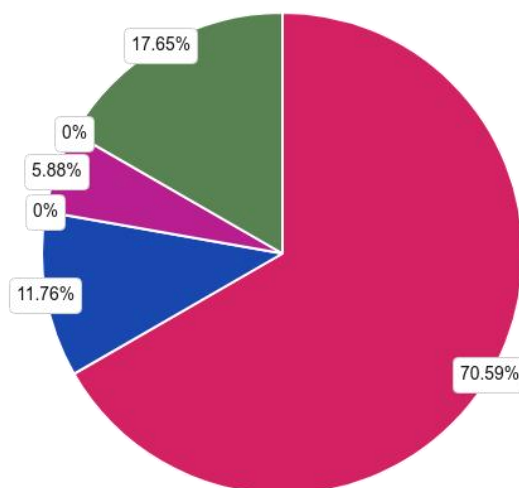
w centrum miejscowości: **0%** (0)

na dyskotecze: **5,88%** (1)

w siłowni: **0%** (0)

w szkole, przed szkołą: **0%** (0)

znam konkretną osobę: **17,65%** (3)



Badanych mieszkańców poproszono także o wskazanie miejsc, w których ich zdaniem można kupić narkotyki lub dopalacze. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie znam takich miejsc” - wybrało ją 70,59% osób. Druga w kolejności odpowiedź „znam konkretną osobę” została wskazana przez (17,65%) respondentów. Rzadziej ankietowani wskazywali następujące odpowiedzi: „na osiedlu” - 11,76% ankietowanych, „na dyskotecze” - 5,88% badanych.

Czy spotkał/a się Pan/i z problemem uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych? (cyberuzależnienia, hazard itp.)?

tak: **50%** (10)

nie: **50%** (10)

Następnie badanych zapytano, czy spotkali się z problemem uzależnień behawioralnych na terenie wykonywanych przez nich obowiązków. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „tak” - wybrało ją 50%. Druga w kolejności odpowiedź „nie” została wskazana przez 50% badanych respondentów.

Z jakim rodzajem uzależnień behawioralnych spotkał się Pan/i?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

hazard: **50%** (5)

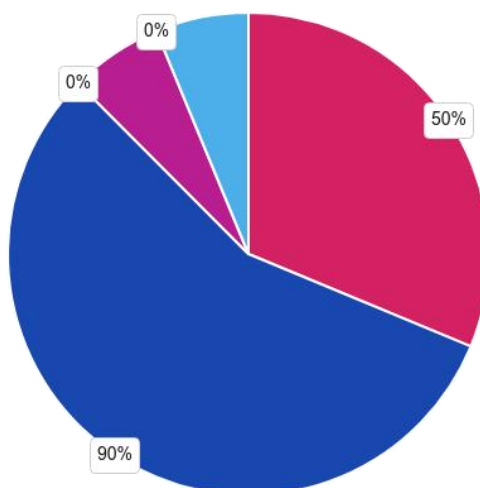
komputer/Internet: **90%** (9)

praca: **0%** (0)

zakupy: **10%** (1)

pornografia/sex: **0%** (0)

jedzenie: **10%** (1)



Specjalistów poproszono o wskazanie rodzaju uzależnień behawioralnych, z którymi się spotkali. Respondenci wskazywali: „komputer/Internet” - 90%, „hazard” - 50%, „zakupy”, „jedzenie” - po 10%.

Jaka forma pomocy oferowana jest osobom z problemem uzależnień behawioralnych na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

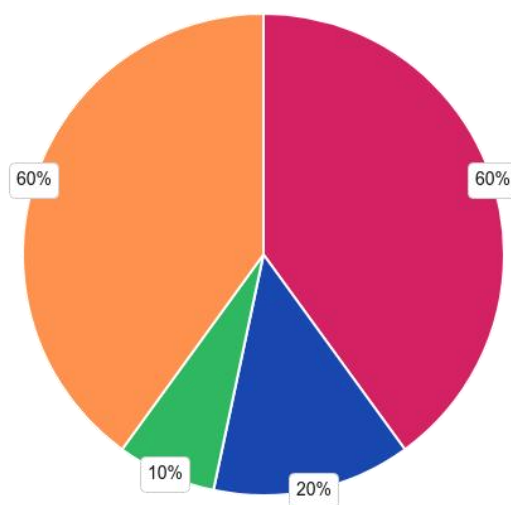
poradnictwo: **60%** (6)

psychoedukacja: **20%** (2)

terapia indywidualna: **10%** (1)

terapia grupowa: **0%** (0)

profilaktyka: **60%** (6)



Na pytanie jaka forma pomocy jest udzielana osobom z uzależnieniem behawioralnym, respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „poradnictwo” - wybrało ją 60% osób. Druga w kolejności odpowiedź „profilaktyka” została wskazana przez 60% respondentów. Rzadziej ankietowani wskazywali następujące odpowiedzi: „psychoedukacja” - 20% osób, „terapia indywidualna” - 10% badanych.

Czy w Pana/i opinii uzależnienia behawioralne mają wpływ na dysfunkcję rodziny?

wysoki: **90%** (9)

umiarkowany: **10%** (1)

niski: **0%** (0)

nie ma wpływu: **0%** (0)

W niniejszym pytaniu badanych zapytano, czy ich zdaniem uzależnienia behawioralne mają wpływ na dysfunkcję rodziny. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „wysoki” - wybrało ją 90%. Druga w kolejności odpowiedź „umiarkowany” została wskazana przez 10% badanych respondentów.

Czy osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków, dopalaczy/innych środków psychoaktywnych (np. leków w celach pozamedycznych), uzależnień behawioralnych same zwracają się do Państwa z prośbą o pomoc?

tak: **0%** (0)

nie: **100%** (20)

Na pytanie: „Czy osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków, dopalaczy/innych środków psychoaktywnych (np. leków w celach pozamedycznych), uzależnień behawioralnych same zwracają się do Państwa z prośbą o pomoc?” ankieterzy wskazywali najczęściej odpowiedź „nie” - wybrało ją 100% osób.

Jeśli nie, to Pana/i zdaniem, do kogo o pomoc w razie problemu uzależnień zwracają się mieszkańcy na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

do innych instytucji pomocowych: **10%** (2)

do rodziny: **25%** (5)

do lekarza: **25%** (5)

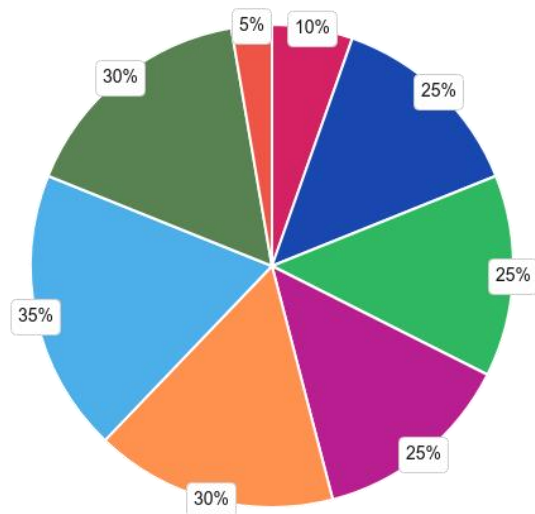
szukają pomocy u znajomych: **25%** (5)

radzą sobie sami: **30%** (6)

szukają pomocy w Internecie: **35%** (7)

nie wiem: **30%** (6)

Inne odpowiedzi: **5%** (1)



Inne odpowiedzi:

- osoby z problemem alkoholowym bagatelizują problem, o pomoc najczęściej zwraca się rodzina

Respondentów poproszono o wskazanie osób lub instytucji, do których mieszkańcy zwracają się w razie problemów uzależnień. Wymieniano następujące odpowiedzi: „szukają pomocy w Internecie” - takiej odpowiedzi udzieliło 35% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „radzą sobie sami” - 30%, „nie wiem” 30%, „do rodziny” - 25%, „do lekarza” - 25%, „szukają pomocy u znajomych” - 25% oraz „do innych instytucji pomocowych” - 10%.

Pana/i zdaniem jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym lub nieletnim na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

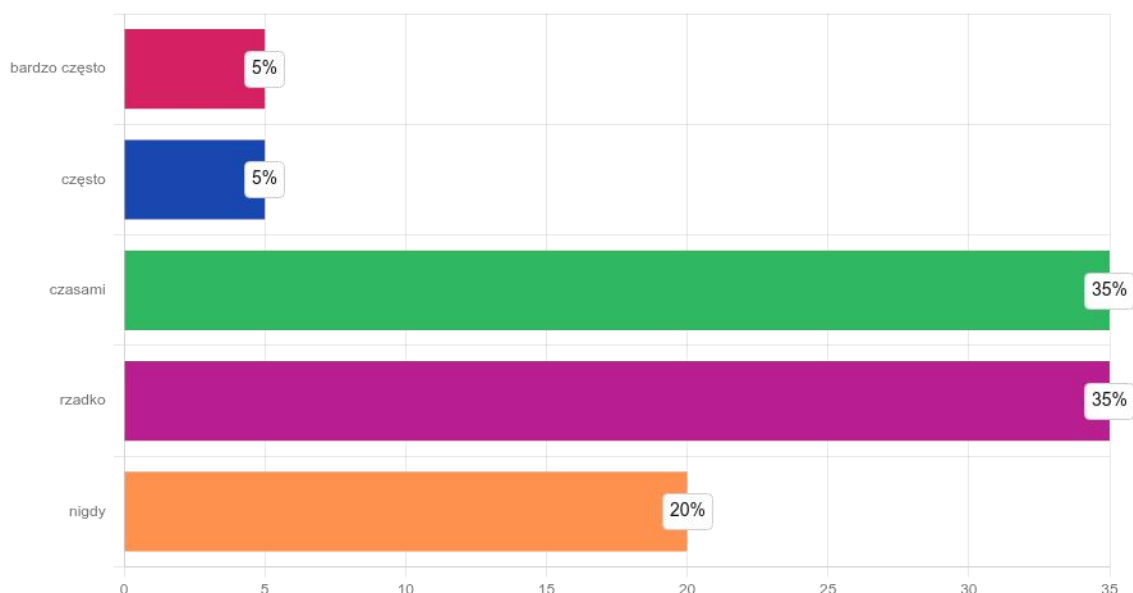
bardzo często: 5% (1)

często: 5% (1)

czasami: 35% (7)

rzadko: 35% (7)

nigdy: 20% (4)



Na pytanie: „Pana/i zdaniem jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym lub nieletnim na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?”, respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „czasami” - wybrało ją 35% badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „rzadko” została wskazana przez 35% badanych. Rzadziej wskazywano odpowiedzi: „nigdy” została wskazana przez 20% badanych, „bardzo często” została wskazana przez 5% respondentów oraz „często” została wskazana przez 5% badanych mieszkańców.

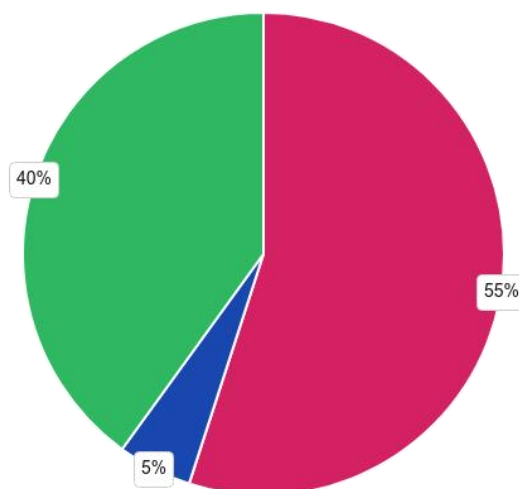
Czy Pana/i zdaniem sprzedawcy oraz właściciele punktów sprzedaży alkoholu na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych stosują się do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi?

(punkty sprzedaży alkoholu zawierają tablice informacyjne, w okolicy sklepów nie spożywa się alkoholu)

tak: **55%** (11)

nie: **5%** (1)

nie wiem: **40%** (8)



Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „tak” - wybrało ją 55% badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „nie wiem” została wskazana przez 40% badanych respondentów. Rzadziej ankietowani wskazywali następującą odpowiedź „nie” - 5% osób.

Czy ma Pan/i wiedzę, że punkt sprzedaży alkoholu na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych stracił koncesje za sprzedaż alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym?

taka sytuacja nie miała nigdy miejsca: **15%** (3)

tak, bywają takie sytuacje: **0%** (0)

nie wiem: **85%** (17)

Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „nie wiem” - wybrało ją 85% spośród 20 badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „taka sytuacja nie miała nigdy miejsca” została wskazana przez 15% respondentów.

Czy na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych, w Pana/i opinii występuje problem przemocy domowej?

tak: **75%** (15)

nie: **25%** (5)

Na pytanie: „Czy na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych, w Pana/i opinii występuje problem przemocy domowej?” respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „tak” - wybrało ją 75%. Druga w kolejności odpowiedź „nie” została wskazana przez 25% badanych.

Jakiego rodzaju przemocy najczęściej doznają mieszkańcy na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

psychiczna: **86,67%** (13)

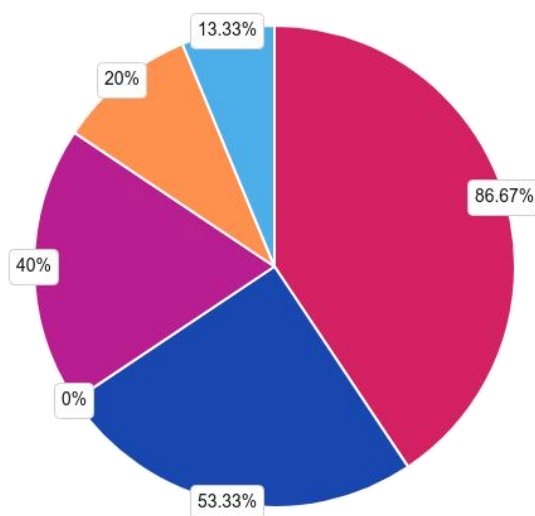
fizyczna: **53,33%** (8)

seksualna: **0%** (0)

ekonomiczna: **40%** (6)

zaniedbanie: **20%** (3)

trudno powiedzieć: **13,33%** (2)



Badanych mieszkańców poproszono także o wskazanie najczęstszego rodzaju doznawanej przemocy przez mieszkańców. Respondenci wskazywali odpowiedzi: „psychiczna” - takiej odpowiedzi udzieliło 86,67% osób. W dalszej kolejności wskazywali na: „fizyczna” - 53,33%, „ekonomiczna” 40%, „zaniedbanie” - 20%, „trudno powiedzieć” - 13,33%.

Która grupa najczęściej Pana/i zdaniem doświadcza przemocy?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

kobiety: **86,67%** (13)

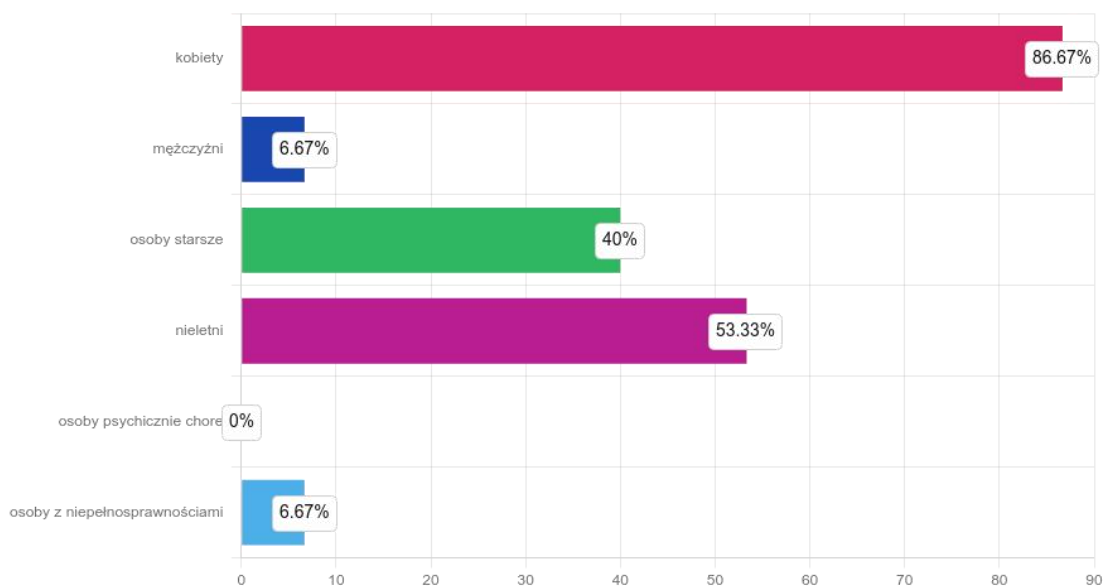
mężczyźni: **6,67%** (1)

osoby starsze: **40%** (6)

nieletni: **53,33%** (8)

osoby psychicznie chore: **0%** (0)

osoby z niepełnosprawnościami: **6,67%** (1)



Badanych specjalistów poproszono o wskazanie która grupa ich zdaniem najczęściej doświadcza przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „kobiety” - wybrało ją 86,67% spośród badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „nieletni” została wskazana przez 53,33% respondentów. Rzadziej ankietowani wskazywali następujące odpowiedzi: „osoby starsze ” - 40% osób, „mężczyźni”, „osoby z niepełnosprawnościami” - po 6,67% ankietowanych.

Która grupa najczęściej Pana/i zdaniem stosuje przemoc?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

uzależnieni: **66,67%** (10)

osoby ubogie: **0%** (0)

recydywiści: **20%** (3)

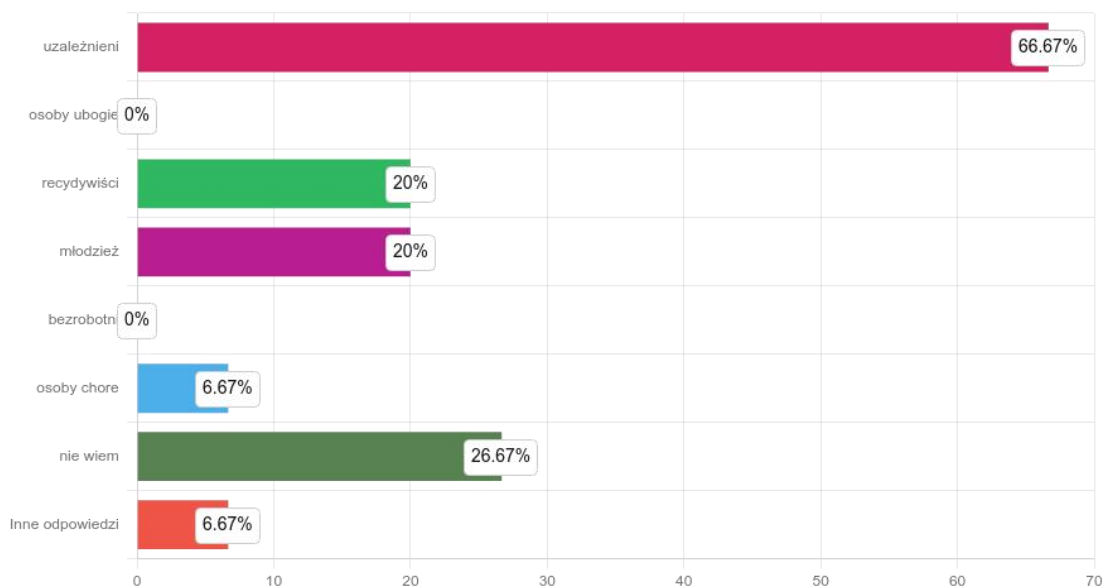
młodzież: **20%** (3)

bezrobotni: **0%** (0)

osoby chore: **6,67%** (1)

nie wiem: **26,67%** (4)

Inne odpowiedzi: **6,67%** (1)



Inne odpowiedzi:

- osoby z zaburzeniami emocjonalnymi

Badanych specjalistów poproszono o wskazanie grupy społecznej, która ich zdaniem najczęściej stosuje przemoc. Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „uzależnieni” - wybrało ją 66,67% spośród badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „nie wiem” została wskazana przez 26,67% respondentów. Rzadziej ankieterzy wskazywali następujące odpowiedzi: „recydywiści ” - 20% osób, „młodzież” - 20% badanych, „osoby chore” oraz „Inne odpowiedzi” - po 6,67% osób.

Proszę wskazać w jakim obszarze Pana/i zdaniem zachodzi potrzeba zorganizowania szkolenia dla pracowników służb pomocowych?

Można wybrać kilka odpowiedzi.

rozwiązywanie problemów alkoholowych w miejscowości: **45%** (9)

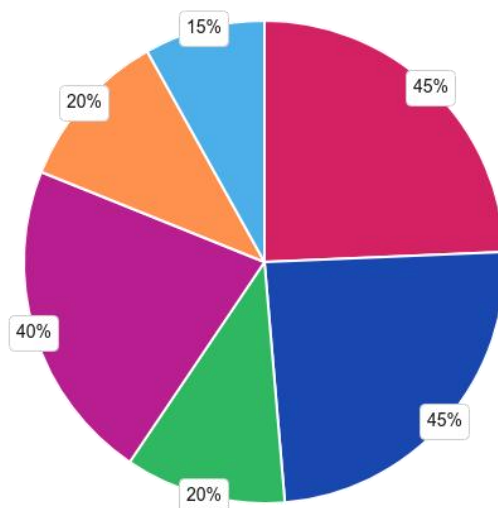
rozwiązywanie problemów uzależnień behawioralnych w miejscowości: **45%** (9)

rozwiązywanie problemów narkomanii w miejscowości: **20%** (4)

rozwiązywanie problemów przemocy w miejscowości: **40%** (8)

nie wiem: **20%** (4)

nie zachodzi taka potrzeba: **15%** (3)



Respondenci zapytani o zapotrzebowanie szkoleniowe pracowników służb pomocowych najczęściej wskazywali odpowiedź „rozwiązywanie problemów alkoholowych w miejscowości” - wybrało ją 45% badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „rozwiązywanie problemów uzależnień behawioralnych w miejscowości” została wskazana przez 45% respondentów. Rzadziej ankietowani wskazywali następujące odpowiedzi: „rozwiązywanie problemów przemocy w miejscowości” - 40% osób, „rozwiązywanie problemów narkomanii w miejscowości” - 20% badanych, „nie wiem” - 20% osób oraz „nie zachodzi taka potrzeba” - 15% ankietowanych.

Czy Pana/i zdaniem lokalne władze z terenu wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych podejmują odpowiednie działania, aby ograniczyć picie alkoholu, zażywanie narkotyków i dopalaczy, uzależnienia behawioralne oraz przemocy?

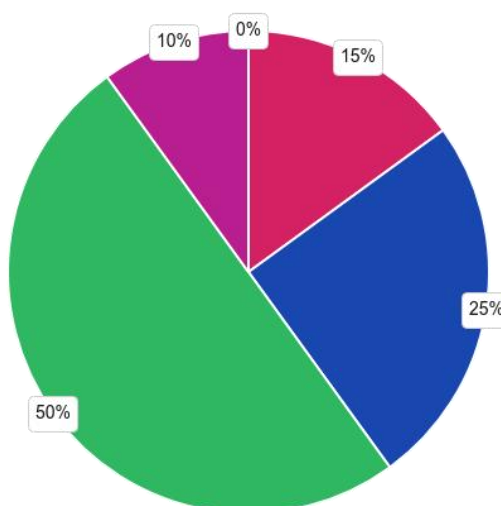
tak: **15%** (3)

raczej tak: **25%** (5)

trudno powiedzieć: **50%** (10)

raczej nie: **10%** (2)

nie: **0%** (0)



Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „trudno powiedzieć” - wybrało ją 50% badanych osób. Druga w kolejności odpowiedź „raczej tak” została wskazana przez 25% badanych specjalistów. Rządziej ankietowani wskazywali następujące odpowiedzi: „tak ” - 15% respondentów, „raczej nie ” - 10% ankietowanych.

Czy Pana/i zdaniem mieszkańcy, na terenie wykonywania przez Pana/ią obowiązków służbowych/zawodowych, są wystarczająco poinformowani o istnieniu instytucji pomocowych jak Zespół Interdyscyplinarny, G/KRPA, grupy wsparcia itp.?

tak: **30%** (6)

nie: **10%** (2)

trudno powiedzieć: **60%** (12)

Respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź „trudno powiedzieć” - wybrało ją 60% spośród badanych 20. Druga w kolejności odpowiedź „tak” została wskazana przez 30% respondentów. Najrzadziej ankietowani wskazywali odpowiedź „nie” - 10% osób.

8. Wnioski i rekomendacje



Wnioski

Problem uzależnień od alkoholu wśród dorosłych mieszkańców

Wyniki badania wskazują na zróżnicowany obraz nawyków spożycia alkoholu wśród dorosłych mieszkańców. Największa grupa respondentów (27,98%) spożywa alkohol "kilka razy w roku", podczas gdy 24,4% zadeklarowało, że w ogóle nie pije alkoholu. Spośród tych, którzy piją, najpopularniejszym wyborem jest "piwo/cydr" (50,39%), a następnie "wino" (45,67%). Co do miejsc spożywania alkoholu, największą popularnością cieszy się picie "w domu" (62,99%), a także "u znajomych podczas zorganizowanych spotkań" (58,27%). W kontekście picia alkoholu w samotności większość respondentów zadeklarowała, że nigdy tego nie robi (51,18%). Jeśli chodzi o wykonywanie obowiązków w pracy pod wpływem alkoholu, zdecydowana większość (94,49%) stwierdziła, że nigdy im się to nie zdarzyło. Co do bycia świadkiem sytuacji, w których ktoś prowadził pojazd będąc pod wpływem alkoholu, większości nigdy nie przydały się takie sytuacje (72,02%), co jest pozytywnym sygnałem. Niemniej jednak, istnieje niewielki odsetek osób, które deklarują obserwację takich sytuacji. W kwestii obserwacji kobiet w ciąży spożywających alkohol, większość respondentów (55,95%) stwierdziła, że nie widziała takich przypadków. Co do problemu uzależnień od alkoholu, większości respondentów (44,05%) trudno jest ocenić skalę spożycia alkoholu w gminie, ale 26,19% zauważyło wzrost, a 21,43% uważa, że jest stałe. Najmniejszy odsetek (8,33%) zadeklarował, że spożycie alkoholu maleje w ich społeczności.

Problem uzależnień od alkoholu wśród uczniów klas 4-6

Większość uczniów klas 4-6 (85,19%) zadeklarowała, że nie próbowała napojów alkoholowych. Jednak, istnieje grupa 14,81% respondentów, którzy przyznają się do tego, że próbowali alkoholu. Jeśli chodzi o wiek, w którym uczniowie sięgnęli po alkohol, to 75% z nich wskazało, że miało to miejsce w wieku "11-12 lat lub więcej". Natomiast 25% uczniów przyznało się do próby alkoholu w wieku "9-10 lat". Co do okoliczności, w jakich uczniowie sięgali po alkohol, najczęściej wskazywane odpowiedzi to "w czasie uroczystości rodzinnej za zgodą dorosłych" (50%) oraz "poczęstowali mnie rodzice/opiekunowie" i "przez pomyłkę", z każdą z tych opcji wybieraną przez 25% uczniów. Wskazuje to na różnorodność sytuacji, w jakich młodzież może mieć kontakt z alkoholem, zarówno w kontekście zgodności z dorosłymi, jak i przypadkowych sytuacji.

Problem uzależnień od alkoholu wśród uczniów klas 7-8

Większość uczniów klas 7-8 (69,84%) nie miała doświadczenia z alkoholem, wybierając odpowiedź "nie". Jednak 30,16% uczniów przyznało, że próbowało napojów alkoholowych. Uczniowie, którzy sięgali po alkohol, najczęściej zaczynali w wieku 11-12 lat (44,74%), z kolejnym 39,47% zaczynając między 13 a 14 rokiem życia. Uczniowie wskazywali różne okoliczności spożywania alkoholu, takie jak uroczystości rodzinne z zgodą dorosłych (39,47%), przypadkowe sytuacje (21,05%) i pod wpływem rodziców/opiekunów (13,16%). Większość uczniów, którzy próbowali alkoholu, zazwyczaj robili to ponad rok temu (52,63%), podczas gdy 28,95% spożywało alkohol w ciągu ostatniego roku. Spośród uczniów, którzy spożywają alkohol, większość (50%) zaznaczyła, że piła tylko raz, a 26,32% spożywało alkohol kilka razy w roku. Wśród uczniów spożywających alkohol najpopularniejszymi napojami były wino/szampan (57,89%) i wódka (57,89%). Niemal połowa uczniów (43,65%) nie wiedziała, jak łatwo dostępny jest alkohol dla osób nieletnich w gminie, a 26,19% uznało go za łatwo dostępny.

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców

Zdecydowana większość respondentów (91,07%) zadeklarowała, że nie zażywa substancji psychoaktywnych, jednak istnieje niewielki odsetek osób, które przyznają się do ich zażywania w różnych częstotliwościach (8,93%). Co do przyczyn sięgania po środki psychoaktywne, respondenci najczęściej wskazywali na "przyjemność/relaksację" (66,67%), "ciekawość" (46,67%) oraz "chęć dobrej zabawy" (26,67%). Jeśli chodzi o rodzaje substancji psychoaktywnych, które spożywali badani mieszkańcy, najpopularniejsze wśród nich to "marihuana lub haszysz" (93,33%), a także "amfetamina" (46,67%) i "dopalacze" (33,33%). Analiza ostatniego zażycia środków pokazuje, że większość osób sięgających po te substancje robiła to "ponad rok temu", jednak istnieje także odsetek osób, które zażywały środki psychoaktywne "w ostatnim roku" lub "w ostatnim miesiącu". Jeśli chodzi o dostępność substancji psychoaktywnych w gminie, większość ankietowanych (78,57%) stwierdziła, że nie wie, czy są one łatwo/trudno dostępne. Co do miejsc, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze, większość respondentów (88,1%) nie знаła takich miejsc, co sugeruje ograniczoną świadomość lokalizacji tych punktów. Opinie dotyczące szkodliwości substancji psychoaktywnych dla zdrowia są jednoznaczne, zdecydowana większość respondentów (86,31%) uważa, że są one "zdecydowanie szkodliwe", a 7,14% uważa je za "raczej szkodliwe".

Problem uzależnień od nikotyny wśród uczniów klas 4-6

Większość uczniów (92,59%) zadeklarowała, że nigdy nie próbowała palenia papierosów. Jednak, istnieje niewielka grupa uczniów (3,7% kilka razy, 3,7% raz), którzy przyznają się do próby palenia papierosów. Co do wieku, w którym uczniowie po raz pierwszy sięgnęli po papierosy, wszyscy respondenci (100%) wskazali na zakres wiekowy "11-12 lat lub więcej". W kontekście e-papierosów, większość uczniów (81,48%) potwierdziła, że wie, czym są e-papierosy, podczas gdy 18,52% przyznało, że nie ma świadomości na ten temat. Co do używania e-papierosów, większość uczniów (95,45%) zadeklarowała,

że nie używają e-papierosów. Jednakże, niewielka grupa (4,55%) przyznała się do używania e-papierosów, przy czym częstotliwość to "raz na tydzień". Warto zauważyć, że chociaż ta grupa jest mała, to istnieje ryzyko, że młodzież może eksperymentować z używaniem papierosów i e-papierosów.

Problem uzależnień od nikotyny wśród uczniów klas 7-8

Większość uczniów (79,37%) nigdy nie paliła papierosów. Niewielki odsetek uczniów (8,73%) przyznał, że palił papierosy kilka razy, mniejsza grupa ankietowanych (7,94%) paliła papierosy tylko raz, a (2,38%) uczniów zadeklarowało, że pali regularnie. Połowa uczniów (50%) zaczęła palić papierosy w wieku 13-14 lat lub później, 42,31% uczniów rozpoczęło palenie w wieku 11-12 lat, a 7,69% zadeklarowało, że zaczęło palić w wieku 10 lat lub mniej. W kwestii palenia e-papierosów, ponad połowa uczniów (58,97%) uważała, że osoby w ich wieku palą e-papierosy, 34,19% nie było pewnych, czy rówieśnicy palą e-papierosy, a 6,84% uczniów odpowiedziało, że rówieśnicy nie palą e-papierosów. Dodatkowo większość uczniów (89,74%) nie używa e-papierosów. Jednak niewielka liczba ankietowanych (5,13%) używała e-papierosów rzadziej niż raz na tydzień. Co do powodów sięgania po e-papierosy, połowa uczniów (50%) przyznała, że sięgnęła po e-papierosy, bo chciała spróbować czegoś nowego. Pozostałe odpowiedzi dotyczyły osób, które chciały sprawdzić różnice między e-papierosami a tradycyjnymi papierosami, a także tych, którzy chcieli spróbować (według nich) bezpieczniejszej alternatywy dla papierosów tradycyjnych.

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród uczniów klas 4-6

Żaden z uczniów nie spożywa narkotyków lub dopalaczy, co stanowi pozytywny wynik dla zdrowia publicznego i bezpieczeństwa młodzieży. Co do wiedzy uczniów na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych, wyniki pokazują wysoką świadomość wśród badanych. Większość uczniów (85,19%) wskazała odpowiedź "zdecydowanie tak" w kontekście szkodliwości tych substancji dla zdrowia, co sugeruje powszechne przekonanie o negatywnym wpływie narkotyków na zdrowie. Dodatkowo, 11,11% odpowiedziało "raczej tak", co również wykazuje świadomość zagrożeń wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Tylko niewielki odsetek uczniów (3,7%) zaznaczył odpowiedź "zdecydowanie nie", co może sugerować, że są to jednostki mające inne przekonania na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych.

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród uczniów klas 7-8

Większość uczniów (97,62%) zadeklarowała, że nigdy nie próbowała zażywać narkotyków lub dopalaczy. Jedynie niewielki odsetek uczniów (2,38%) przyznał się do próby zażycia substancji psychoaktywnych. Wszyscy uczniowie, którzy próbowali substancji psychoaktywnych, zaczęli to robić w wieku 13-14 lat lub później. Najczęstszą substancją, do której sięgali uczniowie, były „leki (uspokajające, nasenne, przeciwbólowe itp.)”, co zadeklarowało 66,67% osób. Inne substancje, takie jak „marihuana lub haszysz” oraz „kokaina/crack”, były mniej popularne, ale wciąż zauważalne (33,33% dla każdej z nich). Większość uczniów (66,67%) nie wiedziała, skąd zdobyć te substancje, co może wskazywać na brak informacji na ten temat. Według badanych uczniów, głównym powodem sięgania po substancje psychoaktywne było uczucie „ciekawości” (66,67%). Inne powody to „chęć dobrej zabawy” oraz „otrzymałem/am je nieświadomie” (po 33,33%). Dodatkowo większość uczniów (66,67%) zażywała substancje tylko raz. Mniejszy odsetek (33,33%) sięgał po nie kilka razy w roku. W kwestii dostępności substancji psychoaktywnych dla osób nieletnich, ponad połowa uczniów (55,56%) nie wiedziała, czy substancje psychoaktywne są łatwo dostępne dla nieletnich na terenie gminy. Pozostali uczniowie wskazywali, że uzyskanie tych substancji jest „trudne” (32,54%) lub „łatwe” (11,90%). Dodatkowo większość uczniów (91,27%) stwierdziła, że nie zna miejsc, w których można kupić narkotyki lub dopalacze. Jednak niewielki odsetek wskazał na „osiedle/centrum miejscowości” (5,56%), „przez Internet” (4,76%), oraz „konkretną osobę, u której można zdobyć” (2,38%) jako potencjalne miejsca. Jeśli chodzi o wiedzę na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych, 84,13% uczniów zdecydowanie uważała, że substancje psychoaktywne są szkodliwe dla zdrowia. Dodatkowo 11,9% odpowiedziało, że raczej tak. Pozostali ankietowani wybierali odpowiedzi sugerujące mniejsze przekonanie o szkodliwości lub trudność w ocenie (1,59% „raczej nie”, 1,59% „zdecydowanie nie”, 0,79% „trudno powiedzieć”).

Problem przemocy wśród dorosłych mieszkańców

Wyniki badania dotyczące przemocy domowej wśród ankietowanych mieszkańców przedstawiają zróżnicowany obraz doświadczeń i świadomości w tej kwestii. Co do znajomości osób doświadczających przemocy domowej, najwięcej respondentów (44,05%) zadeklarowało, że nie znają takich osób, a druga w kolejności grupa (32,14%) wybrała odpowiedź "nie wiem". Jednakże, istnieje znaczący odsetek mieszkańców (23,81%), którzy stwierdzili, że znają osoby doświadczające przemocy domowej. Jeśli chodzi o doświadczenia respondentów z przemocą, większość (66,67%) zadeklarowała, że nigdy nie doświadczyła żadnej formy przemocy. Jednak, istnieje grupa osób (21,43%), która doświadczyła przemocy więcej niż 12 miesięcy temu oraz mniejszy odsetek osób, które doświadczyły przemocy w okresie ostatnich 12 miesięcy (6,55%) i ostatnich 30 dni (5,36%). Respondenci, którzy doświadczyli przemocy, wskazywali różne formy, przy czym najczęściej wymienianą była "przemoc psychiczna" (83,93%). Inne formy przemocy obejmują "przemoc fizyczną" (33,93%), "mobbing" (19,64%), "przemoc ekonomiczną" (12,5%), "zaniedbanie" (12,5%), a także "przemoc seksualną" (7,14%). Co do osób, wobec których przemoc została zastosowana, respondenci wskazywali na: "ojciec/opiekun", "pracodawca" i "partner/partnerka".

W kwestii stosowania przemocy, większość ankietowanych (89,29%) zadeklarowała, że nigdy nie stosowała żadnych form przemocy wobec innych osób. Jednakże, istnieje odsetek osób, które przyznały się do stosowania przemocy, głównie w przeszłości („więcej niż 12 miesięcy temu”) lub w okresie ostatnich 30 dni. Rzadziej występujące przypadki obejmują stosowanie przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Co do rodzaju przemocy stosowanej przez tych, którzy przyznali się do jej stosowania, najczęściej wymieniane były "przemoc fizyczna" (61,11%) i "przemoc psychiczna" (50%). Niektórzy ankietowani zaznaczyli również, że nie są pewni, jaką formę przemocy stosowali. W odniesieniu do osób, w stosunku do których stosowano przemoc, najczęściej wskazywano na "mąż/żona" (33,33%), "dziecko/dzieci" (27,78%) i "obce osoby" (22,22%). Te odpowiedzi ukazują różnorodność relacji, w których występuje przemoc. Podejście mieszkańców do stosowania przemocy zostało poddane analizie, gdzie większość badanych (64,88%) wyraziła przekonanie, że nie ma okoliczności usprawiedliwiających stosowanie przemocy. Niemniej jednak, istnieje odsetek osób, które są niepewne lub uważają, że istnieją okoliczności usprawiedliwiające przemoc. W kontekście stosowania kar fizycznych wobec dzieci, większość respondentów (69,64%) zadeklarowała, że nie popiera takiego podejścia. Jednakże, istnieje mniejszy odsetek osób, które są niepewne (17,26%) lub popierają (13,10%) stosowanie kar fizycznych wobec dzieci.

Problem przemocy wśród uczniów ze klas 4-6

Wśród uczniów klas 4-6 istnieje powszechne przekonanie, że agresja lub przemoc wśród młodzieży jest przede wszystkim spowodowana uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, dopalaczy. Aż 88,89% respondentów uważa, że substancje psychoaktywne odgrywają kluczową rolę w generowaniu agresywnych zachowań. Ponadto, 77,78% respondentów wskazuje na problemy rodzinne jako istotny czynnik prowokujący przemoc wśród młodzieży. Inne czynniki, które zostały wymienione jako potencjalne źródła agresji, to zazdrość/zaborczość (70,37%), wpływ środowiska, znajomych itp. (62,96%), oraz wpływ Internetu, telewizji, gier komputerowych itp. (59,26%).

Co do doświadczania przemocy, większość uczniów (77,78%) zadeklarowała, że nie doświadczyła przemocy. Jednakże, 22,22% uczniów przyznało się do doświadczania przemocy, a koledzy ze szkoły (50%) oraz znajomi/przyjaciele (33,33%) zostali wskazani jako główne osoby stosujące przemoc wobec ankietowanych. Uczniowie, którzy doświadczyli przemocy, najczęściej spotykali się z fizycznymi formami przemocy, takimi jak bicie, szarpanie, kopanie (83,33%). Również doświadczanie psychicznej przemocy, w postaci groźb, zastraszania, wyśmiewania, było dość powszechne (50%). Natomiast przemoc seksualna i zaniedbanie były rzadszymi zjawiskami, doświadczanym przez równo po 16,67% respondentów.

W kwestii stosowania przemocy, większość ankietowanych uczniów (77,78%) stwierdziła, że nie stosowali przemocy wobec innych osób. Jednakże 22,22% uczniów przyznało, że zdarzyło im się stosować przemoc, zwykle wobec znajomych lub kolegów ze szkoły. Osoby, które przyznały się do stosowania przemocy, najczęściej wskazywały na fizyczne formy agresji, takie jak bicie, szarpanie czy kopanie (50%). Niemniej jednak, niektórzy z nich także przyznali się do stosowania przemocy psychicznej, w postaci zastraszania, wyśmiewania lub upokarzania innych osób (33,33%), czy też przemocy seksualnej (16,67%). Badani zapytani zostali o problem przemocy w swojej szkole. Większość uczniów (40,74%) odpowiedziała, że nie wie, czy taki problem istnieje. Jednakże 37,04% stwierdziło, że w ich szkole nie występuje przemoc, a 22,22% uważało, że problem przemocy jest obecny. Jeśli uczniowie mieliby się zwrócić o pomoc w przypadku zaistnienia problemu przemocy, najczęściej wskazywali na swoich rodziców lub opiekunów jako pierwszy wybór (81,48%). Następnie nauczycieli (44,44%) oraz znajomych lub przyjaciół (55,56%) również uznano za potencjalnych sojuszników w przypadku potrzeby wsparcia.

Problem przemocy wśród uczniów ze klas 7-8

Większość uczniów (76,19%) uważa, że agresja lub przemoc wśród młodzieży jest głównie spowodowana „uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, dopalaczy”. Kolejną często wskazywaną przyczyną są „problemy rodzinne” (61,9% respondentów). Inne czynniki to „wpływ środowiska, znajomych itp.” (59,52%), „zazdrość/zaborczość” (57,14%) oraz „depresja, stany lękowe i inne choroby psychiczne” (50,79%). W kwestii doświadczania przemocy przez uczniów, ponad połowa (57,94%) zadeklarowała, że nie doświadczyła przemocy. Jednak 42,06% uczniów odpowiedziało twierdząco na pytanie. Głównymi osobami stosującymi przemoc wobec badanych byli „koledzy ze szkoły” (56,6% osób) oraz „znajomi/przyjaciele” (39,62% badanych). W mniejszym stopniu wskazywano na rodzinę, gdzie „siostra” była wskazywana przez 18,87%, a „brat” przez 13,21% badanych uczniów. Najczęściej wymienianymi zachowaniami, których doświadczali uczestnicy badania były sytuacje, gdzie „ktoś cię bił, spoliczkował, kopał, szarpał, dusił, popychał itp.” (50,94% uczniów). Kolejnym często spotykanym zachowaniem było „groźenie, zastraszanie, przezywanie, upokarzanie, wyśmiewanie się z ciebie lub twojego wyglądu, zawstydzenie itp.” (49,06% uczniów). Większość uczniów, którzy doświadczyli przemocy, stwierdziła, że osoby stosujące przemoc nie były pod wpływem substancji psychoaktywnych (71,7%).

W kwestii stosowania przemocy przez uczniów, ponad połowa (73,81%) zadeklarowała, że nie zdarzyło im się stosować przemocy wobec innych. Mniej niż jedna trzecia uczniów (26,19%) odpowiedziało twierdząco na pytanie. Uczniowie, którzy przyznali się do stosowania przemocy, najczęściej deklarowali, że ich działania były kierowane wobec „znajomych/przyjaciół” (54,55%) oraz „kolegów ze szkoły” (54,55%). Rzadziej wskazywano na stosowanie przemocy wobec „siostry” (39,39%). Osoby, które przyznały się do stosowania przemocy, najczęściej wybierały fizyczne formy, takie jak „bicie, szarpanie, popychanie” (81,82%). Mniej popularne formy to „groźenie, zastraszanie, przezywanie, upokarzanie, wyśmiewanie się”

(30,3%) oraz „dotykanie kogoś w sposób niepożądany” (9,09%). W odpowiedzi na pytanie, czy w szkole występuje problem przemocy, największa grupa uczniów (46,03%) odpowiedziała „tak”. Mniej niż jedna czwarta uczniów (23,02%) stwierdziła, że w ich szkole nie występuje problem przemocy. Gdy uczniowie doświadczają problemu przemocy, większość z nich (74,6%) zdecydowałaby się zwrócić o pomoc do „rodziców/opiekunów”. Inne instytucje, do których uczniowie mogliby się zwrócić, to „znajomi/przyjaciele” (38,89%), „nauczyciele” (32,54%), „radziłbym sobie sam/a” (27,78%), „inni członkowie rodziny” (22,22%) oraz „Policja” (17,46%).

Problem uzależnień behawioralnych wśród dorosłych mieszkańców

Wyniki badania dotyczącego korzystania z nowych mediów, uzależnień behawioralnych oraz uczestnictwa w różnych formach ryzykownych zachowań przedstawiają zróżnicowany obraz nawyków i postaw mieszkańców. W pierwszym etapie, dotyczącym wiedzy na temat uzależnień behawioralnych, niewielki odsetek mieszkańców (49,4%) potwierdził, że jest świadomy definicji uzależnień behawioralnych. To sugeruje, że nie wszyscy ankietowani są zaznajomieni z tym pojęciem. W zakresie korzystania z urządzeń elektronicznych, większość respondentów (80,36%) deklaruje korzystanie z tych narzędzi codziennie. Social media, robienie zakupów, czy bieżące wiadomości były najczęstszymi powodami korzystania z nowych mediów. Co do uzależnienia od telefonu komórkowego, ponad połowa respondentów (50,66%) stwierdziła, że można by ich uznać za uzależnionych, gdyż trudno byłoby im funkcjonować bez tego urządzenia. Warto zauważyć, że 42,11% respondentów było zdania, że mogliby żyć bez telefonu komórkowego. Jeśli chodzi o udział w konkursach za pomocą płatnych sms-ów, większość ankietowanych (77,38%) zadeklarowała, że nigdy nie brała udziału w takich konkursach. Podobnie, zdecydowana większość mieszkańców (98,21%) nie grała na automatach w salonach gier ani nie obstawiała zakładów bukmacherskich w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

Problem uzależnień behawioralnych wśród uczniów klas 4-6

Większość uczniów (74,07%) nie miała świadomości, czym są uzależnienia behawioralne. Tylko 25,93% badanych uczniów potwierdziło, że znają to zjawisko. Zdecydowana większość uczniów (70,37%) korzysta z urządzeń elektronicznych codziennie, a 22,22% robi to kilka razy w tygodniu. Niewielki odsetek (7,41%) zadeklarował, że w ogóle nie korzysta z urządzeń elektronicznych. Większość uczniów (42,11%) poświęca na korzystanie z nowych mediów od 1 do 3 godzin dziennie, a 36,84% spędza na tym celu od 3 do 6 godzin dziennie. Mniej niż 1 godzinę dziennie poświęca 5,26% ankietowanych, a ponad 10 godzin dziennie 15,79% uczniów. Głównym powodem korzystania z nowych mediów jest nauka i kontakt ze znajomymi co zadeklarowało 80% uczniów. Social media (Facebook, X, Instagram, TikTok) stanowiły dla 68% uczniów powód korzystania z nowych mediów. Większość uczniów (80%) w trakcie badania nie miała zainstalowanej blokady rodzicielskiej na swoich urządzeniach, podczas gdy tylko 12% zadeklarowało, że takie zabezpieczenie jest aktywne. Jednak większość uczniów (80%) odmówiłaby udostępnienia swoich danych obcej osobie, co wskazuje na pewną świadomość zagrożeń związanych z prywatnością w Internecie. Dodatkowo ponad połowa uczniów (52%) uznała, że są uzależnieni od telefonu komórkowego, ale mogliby/mogłyby żyć bez niego. Natomiast 44% uczniów stwierdziło, że mogliby/mogłyby żyć bez telefonu komórkowego, a tylko 4% uważało się za zdecydowanie uzależnionych od niego.

Problem uzależnień behawioralnych wśród uczniów klas 7-8

Większość uczniów (77,78%) zadeklarowała, że nie wie, czym są uzależnienia behawioralne, podczas gdy mniejszość (22,22%) odpowiedziała pozytywnie. Jednak przeważająca większość uczniów (87,3%) deklaruje korzystanie z urządzeń elektronicznych codziennie, a najczęściej wskazywanym przedziałem czasowym na korzystanie z nowych mediów był zakres „1-3 godz.” (36,36%), następnie „3-6 godz.” (36,36%), „6-10 godz.” (14,55%) i „powyżej 10 godz.” (7,27%). Głównymi powodami korzystania z nowych mediów wśród badanych uczniów były: „kontakt ze znajomymi” (82,26%), „słuchanie muzyki” (82,26%), „social media (Facebook, X, Instagram, TikTok)” (78,23%), „oglądanie filmów, seriali, programów i kanałów np. na YouTube” (70,16%), „granie w gry online” (66,13%). Ponad połowa badanych uczniów (75,81%) stwierdziła, że na ich urządzeniach, z których korzystają z Internetu, nie jest zainstalowana blokada rodzicielska, podczas gdy mniejszość (17,74%) odpowiedziała pozytywnie. Dodatkowo 88,71% uczniów zadeklarowało, że nie udostępniłoby swoich danych obcej osobie, podczas gdy mniejszość (8,06%) wybrała opcję „tak”. Najczęściej wskazywaną odpowiedzią na pytanie o uzależnienie od telefonu komórkowego było stwierdzenie, że „można powiedzieć, że jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego, gdyż trudno byłoby mi funkcjonować bez niego” (50,81%). Niemal jedna trzecia uczniów (38,71%) odpowiedziała, iż „nie, mogłabym/mógłbym żyć bez telefonu komórkowego”, a mniejszość (10,48%) zaznaczyła opcję „tak, zdecydowanie jestem uzależniony/a od telefonu komórkowego”.

Problemy społeczne wśród dorosłych mieszkańców

Mieszkańcy oceniają aktualne warunki życia w gminie w zróżnicowany sposób. Warto zauważyć, że większość ankietowanych (66,78%) pozytywnie ocenia warunki życia, wybierając odpowiedzi od „raczej dobre” do „bardzo dobre”. Jednakże istnieje też grupa osób (3,58%), która negatywnie ocenia te warunki, wybierając odpowiedzi od „raczej złe” do „bardzo złe”. W kontekście ubóstwa, większość respondentów (41,07%) słyszała o rodzinach ubogich, ale zaznacza, że są to jednostki pojedyncze. Ponadto, 25% badanych zna nieliczne takie rodziny, a 18,45% osób zna wiele takich przypadków. Jednakże, 15,48% respondentów nie słyszało o rodzinach ubogich w swojej miejscowości. Osoby niepełnosprawne, zdaniem mieszkańców, borykają się przede wszystkim z barierami architektonicznymi (65,48%), izolacją społeczną (60,12%) oraz utrudnionym dostępem do placówek rehabilitacyjnych (57,74%). Z kolei, w kontekście pomocy dla tych osób, 38,69%

respondentom trudno jest ocenić ofertę pomocową, 33,93% uważa, że oferta nie jest dostateczna. W odniesieniu do dostępu do placówek opieki zdrowotnej, zdecydowana większość ankietowanych (73,21%) uważa, że jest on niewystarczający. Jedynie 26,79% respondentów uznaje dostęp za wystarczający. Osoby starsze, według mieszkańców, borykają się głównie z samotnością (72,62%), chorobami (57,14%) oraz brakiem opieki ze strony rodziny (44,05%). W kwestii zaangażowania władz lokalnych w rozwiązywanie problemów społecznych, mieszkańcy wyrażają różne opinie. Niemal 29% uważa, że władze działają niedostatecznie, 27,38% trudno jest ocenić ich zaangażowanie, a 23,21% uznaje je za wystarczające. Jednak, istnieje także grupa osób (łącznie 12,88%), która pozytywnie ocenia zaangażowanie władz lokalnych.

Problemy społeczne według pracowników Urzędu Gminy w Nieborowie i/lub pracowników GOPS w Nieborowie

Główne przyczyny problemów społecznych na terenie gminy, według ankietowanych, to przede wszystkim "niezaradność życiowa" (65%), "bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych" (50%), "alkoholizm" (45%), a także "długotrwała lub ciężka choroba" oraz "przemoc domowa" (po 25%). Pracownicy wskazali, że grupą najbardziej narażoną na te problemy są głównie "nieletni" (50%), z kolei "osoby samotne", "osoby ubogie" oraz "osoby z niepełnosprawnościami" również zostały wymienione, uzyskując po 35% odpowiedzi. Instytucje pomocowe często stykają się z uzależnieniem alkoholowym, gdzie "czasami" i "często" stanowią łącznie 40%, podczas gdy "rzadko" to 15%, a "bardzo często" to 5%. W kontekście problemów z narkotykami/dopalaczami, większość respondentów (45%) potwierdziła ich występowanie, 40% miało trudności z jednoznaczną odpowiedzią, a 15% przeczyło istnieniu tego problemu. W zakresie dostępności narkotyków na terenie gminy, większość badanych pracowników stwierdziła, że "nie zna takich miejsc" (70,59%), jednak 17,65% wskazało, że "zna konkretną osobę". Mniejsze odsetki wskazały na "osiedle" (11,76%) i "dyskotekę" (5,88%) jako miejsca, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze.

Badani specjaliści często stykają się również z problemem uzależnień behawioralnych., pytani o to, czy spotkali się z tym problemem, połowa respondentów (50%) odpowiedziała twierdząco, podczas gdy druga połowa (50%) stwierdziła, że nie miała z nim do czynienia. Jeśli chodzi o rodzaj uzależnień behawioralnych, z którymi specjaliści mieli kontakt, najczęściej wymieniano „komputer/Internet” (90%), następnie „hazard” (50%), oraz „zakupy” i „jedzenie” (po 10%). W kontekście form pomocy udzielanej osobom z uzależnieniem behawioralnym, respondenci najczęściej wskazywali na „poradnictwo” (60%) oraz „profilaktykę” (60%). Mniej popularne odpowiedzi to „psychoedukacja” (20%) i „terapia indywidualna” (10%).

Badanych zapytano również o to, czy osoby uzależnione zwracają się samodzielnie z prośbą o pomoc. Wszyscy respondenci (100%) wskazali na odpowiedź negatywną, co sugeruje, że osoby zmagające się z uzależnieniem rzadko samodzielnie szukają wsparcia. Co do miejsc, do których mieszkańcy zwracają się w przypadku problemów uzależnień, odpowiedzi obejmują: szukanie pomocy w Internecie (35%), radzenie sobie samodzielnie (30%), zgłaszanie się do rodziny, konsultacje z lekarzem, czy też poszukiwanie wsparcia u znajomych (po 25%) oraz korzystanie z innych instytucji pomocowych (10%). W kontekście sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym lub nieletnim na terenie gminy, najczęstszymi odpowiedziami respondentów były "czasami" i "rzadko", które zostały wskazane przez odpowiednio 35% badanych. Natomiast 20% respondentów wskazało, że sytuacja taka nigdy nie ma miejsca, podczas gdy po 5% odpowiedziało, że jest to "bardzo częste" lub "częste" zjawisko. W odniesieniu do problemu przemocy domowej na terenie wykonywania obowiązków służbowych/zawodowych, aż 75% respondentów odpowiedziało, że jest on obecny, podczas gdy 25% stwierdziło, że nie występuje. Badani mieszkańcy najczęściej wskazywali na doznawanie przemocy psychicznej przez mieszkańców (86,67%), następnie na przemoc fizyczną (53,33%) oraz ekonomiczną (40%), podczas gdy 20% respondentów wskazało na zaniedbanie, a 13,33% miało trudności w określeniu rodzaju przemocy. Co do zapotrzebowania na szkolenia pracowników służb pomocowych, zarówno rozwiązywanie problemów związanych z alkoholem w miejscowości, jak i problemy uzależnień behawioralnych były najczęściej wskazywanymi obszarami, wybranymi przez 45% respondentów. Mniej popularne były szkolenia dotyczące przemocy w miejscowości (40%), narkomanii (20%), przy czym 20% respondentów nie miało określonego zdania, a 15% uznało, że nie ma takiej potrzeby. W kontekście opinii specjalistów, najczęstszą odpowiedzią na pytanie o to, czy na terenie wykonywania obowiązków służbowych/zawodowych występuje problem przemocy domowej, było "trudno powiedzieć", co wskazało 50% respondentów, a 25% odpowiedziało "raczej tak". Mniej popularne odpowiedzi to "tak" (15%) i "raczej nie" (10%).

Rekomendacje

Celem niniejszej diagnozy było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących **Gminę Nieborów** w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej oraz pracowników Urzędu Gminy w Nieborowie i/lub pracowników GOPS w Nieborowie. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego oraz przeprowadzonej analizy porównawczej, będącej podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Poniżej przedstawiono najważniejsze rekomendacje wypływające z przeprowadzonych badań. Rekomendowane działania profilaktyczne:

- W kwestii spożywania alkoholu oraz substancji psychoaktywnych wśród nieletnich, należałoby prowadzić monitoring tego problemu oraz organizować spotkania edukacyjne zarówno z uczniami, jak i rodzicami na temat zagrożeń wynikających z tego typu uzależnień. W związku z tym zalecana jest dalsza realizacja kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, papierosów, narkotyków oraz dopalaczy, a także uzależnień behawioralnych.
- W szkołach należy realizować programy profilaktyczne rekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.
- W opinii młodzieży podejmowane działania profilaktyczne są dla nich ciekawe i chętnie w nich uczestniczą, dlatego warto organizować warsztaty profilaktyczne z udziałem specjalistów oraz pogadanki z wychowawcami w szkole. W związku z tym ważne jest także edukowanie pedagogów, wychowawców oraz nauczycieli, aby wyposażać ich w umiejętności potrzebne do prowadzenia świadomej profilaktyki szeroko pojętych uzależnień.

Profilaktyka uzależnień chemicznych powinna być prowadzona na kilku poziomach, aby spełniała swoją rolę:

Profilaktyka uniwersalna – są to działania profilaktyczne adresowane do całych grup, bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych lub uzależnień behawioralnych. Ich celem jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój. Tutaj zaleca się:

- Wdrażanie działań ukierunkowanych na wzmacnianie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych.
- Wspieranie prospołecznych działań młodzieży przez mentorów/tutorów, programów liderkich i działań rówieśniczych z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia.
- Utrzymywanie dobrych relacji z innymi niż rodzice kompetentnymi i troskliwymi osobami dorosłymi (np. dziadkami, nauczycielami, mentorami) jest jednym z ważnych czynników chroniących i wspierających prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży.
- Wykorzystywanie zainteresowań młodzieży i ich aktywności fizycznej do budowania alternatywnych, w stosunku do picia alkoholu i zażywania narkotyków, sposobów spędzania wolnego czasu i realizacji własnych zainteresowań - rekomenduje się, aby działania te miały formę warsztatów i spotkań z ekspertami, ponieważ jest to najbardziej lubiana i skuteczna forma profilaktyki dla tej grupy.
- Organizację kursów radzenia sobie ze stresem, usprawniania komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie z negatywnymi emocjami.
- Wzmacnianie asertywnych zachowań, pewności siebie i samoakceptacji poprzez zajęcia z terapeutami zajęciowymi.
- Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej w celu uświadomienia jak alkohol oraz narkotyki wpływają na organizm człowieka oraz funkcjonowanie społeczności, poprzez kampanie w social mediach. - Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży na temat przemocy, agresji i konfliktów między uczniami, a także zmotywowanie ich do nauki szkolnej.
- Rekomenduje się edukację rodziny pod względem problemów uzależnień i zasięgnięcia pomocy w wypadku występowania przemocy. Edukacja może mieć formę kampanii społecznej oraz warsztatów i spotkań z ekspertami (w formie stacjonarnej lub online). Prowadzenie lokalnych kampanii i innych działań edukacyjnych, mających na celu podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat szkodliwości i skutków przyjmowania substancji uzależniających.

Profilaktyka selektywna – ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Są to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego. Profilaktyka selektywna jest więc przede wszystkim działaniem sprzedającym, a nie naprawczym. Rekomenduje się:

- Zapewnienie łatwego dostępu do źródeł informacji, przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnień i/lub przemocy. Specjalistycznym wsparciem powinni zostać objęci mieszkańcy oraz rodziny borykające się z problemem alkoholowym. Tym rodzinom powinny zostać zaproponowane warsztaty lub spotkania, podczas których mogliby uzyskać wsparcie i wzmacniać swój autorytet wychowawczy pod okiem psychologów.

- Przeprowadzenie kampanii informacyjnej o dostępnych formach pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym w mieście.
- Opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim.

Profilaktyka wskazująca – ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka, demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniających kryteriów diagnostycznych uzależnienia, a także wskazujące na symptomy innych zaburzeń zachowania lub problemów psychicznych. Zaleca się:

- Zwiększenie dostępności do placówek leczniczych dla osób uzależnionych od alkoholu, wspieranie działań rehabilitacyjnych i grup wsparcia - stworzenie możliwości resocjalizacji osób uzależnionych. Zalecane jest, aby poza uczestnictwem w psychoterapii osoby uzależnione korzystały również z oferty ruchów samopomocowych.
- Zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu lub zwiększanie dostępu do istniejących form wsparcia.
- Wspieranie działalności środowisk abstynenckich. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.
- Wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, w tym zagrożenia przemocą, alkoholizmem, narkomanią.
- Wyrównywanie szans może zostać przeprowadzone w różnorodny sposób, m.in. opracowanie programów profilaktycznych przeciwdziałających problemom społecznym w rodzinach, wspieranie i rozwój poradnictwa rodzinnego lub wspieranie rodzin i form zastępczych w opiece nad dzieckiem. Działanie to znajduje uzasadnienie w fakcie, iż to rodzina jest podstawową komórką społeczną i to od jej kondycji zależy rozwój psychospołeczny dzieci i młodzieży.